

FOR REINDRIFTSÅRET
1. APRIL 2007–31. MARS 2008

Ressursregnskap for **REINDRIFTSNÆRINGEN**

R e i n d r i f t s f o r v a l t n i n g e n

JANUAR 2009

Boazodoallohálddahus
Reindrifstforvaltningen
Báatsoe-burriej reereme

Ressursregnskap for reindriftnæringen

for reindriftsåret
1. april 2007 – 31. mars 2008

REINDRIFTSFORVALTNINGEN

Mars 2009

Innhold

Forord	1
1. Reindriftssjefens vurdering	2
1.1. Målsetninger, virkemidler og utfordringer i reindriftspolitikken	2
1.2. Bruksregler – Fordelingsspørsmålet om beiter og reintall	3
1.3. Rovvilt	4
1.4. Arealinngrep	5
2. Reintall og produksjon	7
2.1. Reintall	7
2.2. Flokkstruktur	13
2.3. Kalvetilgang	14
2.4. Tap	16
2.5. Slakteuttak og slaktekvantum	18
2.6. Produktivitet	21
2.7. Utvikling i slaktevekter	23
3. Reindriftens beiter og driftsforhold	28
3.1. Innledning	28
3.2. Reinens tilpasning til naturgrunlaget	28
3.3. Naturlige faktorer som påvirker beitegrunlaget – Betingelser for bestandsvekst og produksjon	28
3.4. Metoder for beitevurdering	31
3.5. Resultater fra beitevurderinger	34
3.6. Klimaendringer	36
3.7. Forurensning	37
4. Organisering og rammebetingelser – reindriftsloven, koordinering og medforvaltning	39
4.1. Generelt om organisering og rammebetingelser	39
4.1.1. Reindriftens interne organisering – Siida og Baikidoallu	40
4.1.2. Tradisjonelle betingelser for å drive reindrift	41
4.2. Reindriftens beiter – organisering som allmenningsregime	43
4.3. Reindriftsloven – selvstyre og bruksregler	44
4.4. Medvirkende forvaltning	44
4.5. Implementering av den nye reindriftsloven	45
4.6. Administrative rammebetingelser – Distriktsgrenser, sonegrenser og områdegrense	46
4.7. Fordeling av siidaandeler, siidaer og reinbeitedistrikter	49
4.8. Internasjonale avtaler om reinbeiting	51
4.9. Økonomiske virkemidler	51
4.9.1. Driftstilskudd og produksjonspremie	51
4.9.2. Tidligslaktetilskudd	52
4.9.3. Kalveslaktetilskudd	52
4.9.4. Distriktstilskudd	53
4.9.5. Tilskudd til omstilling, avvikling og strukturering	53

---

5. Reindriftens arealer	55
5.1. Reindriftens beiter og rettsgrunnlag	55
5.2. Effekter av arealinngrep og forstyrrelser på lokal skala	56
5.3. Effekter av arealinngrep og forstyrrelser på regional skala	57
5.4. Akkumulerte effekter av menneskelige inngrep og forstyrrelser	57
5.5. Anvendelse av forskningsresultater – Implikasjoner for arealplanlegging.....	58
Vedlegg.....	60
Generelle kommentarer til næringsoversikter.....	61
Vedlegg 1 – Næringsoversikt alle områder.....	62
Vedlegg 2 – Næringsoversikt Øst-Finnmark.....	70
Vedlegg 3 – Næringsoversikt Vest-Finnmark	84
Vedlegg 4 – Næringsoversikt Troms	98
Vedlegg 5 – Næringsoversikt Nordland	105
Vedlegg 6 – Næringsoversikt Nord-Trøndelag	113
Vedlegg 7 – Næringsoversikt Sør-Trøndelag/Hedmark	119
Vedlegg 8 – Næringsoversikt Tamreinlagene i Sør-Norge	123
Vedlegg 9 – Rammebetingelser for reindriften per 1. Juni 2008	127

Forord

Reindriftsforvaltningen er et faglig forvaltningsapparat som er underlagt Landbruks- og Matdepartementet (se figur under). Reindriftsforvaltningen fungerer som sekretariat og utøvende organ for Reindriftsstyret og områdestyrene, og har i tillegg en rådgivende funksjon i forhold til næringen.

”Ressursregnskap for reindriftsnæringen” er Reindriftsforvaltningens årlige rapport om ressurs-situasjonen i næringen. Rapporten bygger for en stor del på de opplysninger som framkommer i reineiernes reindriftsmeldinger og søknader om erstatning for rovvilttap.

Rapporten belyser forhold som er knyttet til beitegrunnlag, reintall, flokkstruktur, produksjon, tap, virkemidler, organisering og ressursfordeling. Vedleggsdelen omfatter næringsoversikter, både på områdenivå og distriktsnivå, samt distriktskart og oversikter over gjeldende rammebetingelser for reindriften. Rapporten representerer et viktig grunnlagsmateriale for reindriftsforvaltningens og næringens egen ressursforvaltning. Den skal videre være et grunnlag for andre forvaltningsorganer, institusjoner og personer som berøres av reindriften og ønsker å være med og påvirke beslutningene.

Nytt av året er at Ressursregnskapets oppbygning og innhold er endret i forhold til tidligere års utgivelser. Hensikten med dette har blant annet vært å tilpasse Ressursregnskapets fokus i forholdt til den nye reindriftsloven som ble gjort gjeldende i 2007.

I tillegg til rapportering gjennom ressursregnskapet foreligger ”Totalregnskap for reindriftsnæringen” (siste utgave for regnskapsåret 2007). Totalregnskapet er en årlig rapport om den økonomiske situasjonen i næringen, utarbeidet av Økonomisk utvalg (partsoppnevnt) som grunnlag for reindriftsforhandlingene.

Alta, mars 2009

Ellen Inga O. Hætta
Reindriftsjef

1 Reindriftssjefens vurdering

Målsetningen for reindriftspolitikken er utvikling av en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift. Den har sitt grunnlag i St. meld. nr. 28 (1991-92), En bærekraftig reindrift, og i Stortingets innstilling til denne meldingen. Reindriftsloven og Stortingets årlige behandling av Reindriftsavtalen er de viktigste virkemidlene for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftspolitikken. Reindriftssjefen vil i denne sammenheng redegjøre for de viktigste utfordringene fremover for å oppnå de politiske målsetningene i reindriftspolitikken.

1.1. Målsetninger, virkemidler og utfordringer i reindriftspolitikken

Betydelige endringer i de seinere år gjør at reindriftsnæringen nå står overfor store utfordringer. Noen av disse utfordringene går igjen i de fleste reinbeiteområdene, mens andre har en mer regional karakter. Eksempler på utfordringer som er felles for de fleste områdene er arealinngrep og tap av rein til rovdyr. Tap av beiteland som følge av arealinngrep er trolig en av de største truslene mot reindriftsnæringen i tida framover. Eksempler på regionale utfordringer er fordeling av beiteområder og reintallstilpasning i Finnmark, og beiterettighetskonflikter mellom reindrift og henholdsvis landbruks- og villreininteresser i de sørligste områdene.

Næringen og forvaltningen av denne står også overfor utfordringer på det juridiske plan. Dette blant annet som følge av at ny reindriftslov trådte i kraft 1. juli 2007. Den nye reindriftsloven skal gi grunnlag for en hensiktsmessig intern organisering og forvaltning av reindriften. I de seinere år har sedvanerettslige prinsipper og alders tids bruk blitt tillagt stor vekt ved nye grensefastsetninger, blant annet i Finnmark. Disse prinsippene er nå også ivare tatt i reindriftslovgivningen. Reindriftsnæringen skal etter den nye loven, gjennom internt selvstyre, selv spille en aktiv rolle og ha ansvar for at reindriften er bærekraftig. Den nye loven skal sikre den enkelte reindriftsutøvers rettssikkerhet på en bedre måte. For Reindriftsforvaltningen og Landbruks- og Matdepartementet vil implementering av den nye loven by på utfordringer. Det vil være viktig at så vel næringen som forvaltningsorganer får en innsikt i hvilke endringer og behov den nye loven vil medføre.

Innføringen av krav om bruksregler utgjør den viktigste endringen i den nye loven. Gjennom utarbeidelse av bruksregler skal næringens tradisjonelle prinsipper om rettigheter og intern organisering gjenspeiles i lovgivningen som regulerer interne forhold. På denne måten vil næringens tradisjonelle organisering og prinsipper støttes opp av reindriftslovens bestemmelser. I bruksreglene skal det blant annet lages egne bestemmelser som skal regulere beitebruk og reintall i reinbeitedistriktene.

Videre er det viktig for Reindriftsforvaltningen å bidra til å sette kvinners stilling i reindriften i fokus, samt være oppmerksom på eventuelle utfordringer i forhold til rekruttering av unge utøvere inn i næringen.

Det er nå 17 år siden forrige Stortingsmelding om reindrift ble utarbeidet. Reindriftsforvaltningen har i en årrekke ment at tiden er inne for å utarbeide en ny reindriftsmelding. Siden forrige melding har det vært store endringer i flere av de viktigste forutsetningene som danner grunnlaget for å drive reindrift. Dette utgjør blant annet endringer på det økologiske plan i forhold til tap av beiteland, økende rovdyrtap og klimaendringer. Det

har også vært endringer på det rettslige plan med et økt fokus på sedvanerett samt innføring og oppfølging av en ny reindriftslov. I tillegg har det vært arbeidet med ny reinbeitekonvensjon og nye rammebetingelser. Også på det økonomiske plan har det vært endringer blant annet med omlegging av tilskudds- og erstatningsordninger.

Som følge av de siste års utvikling som her er nevnt har også forutsetningene for utforming av statens virkemiddelpolitikk, som ligger til grunn for å oppnå politiske målsetninger, også blitt endret. Det er behov for en ny reindriftsmelding som klargjør implikasjonene av disse endringene i forhold til føringer for utforming av reindriftens virkemiddelpolitikk, for å nå målsetninger om økonomisk, økologisk og kulturell bærekraft.

1.2. Bruksregler - fordelingsspørsmålet om beiter og reintall

I de ulike reinbeiteområdene er det sosiale spenninger mellom utøvere og siidaer som følge av at reintallet ikke er i samsvar med vinterbeiteressursene. Et for høyt reintall er derfor ikke bare et økologisk anliggende i forhold til beitenes bærekraft men påvirker også mellommenneskelige relasjoner. Gjennom reindriftens bruksregler etter den nye reindriftsloven må næringens tradisjonelle prinsipper om samarbeid og gjensidighet gjenvinnes. For at dette skal skje må det være tillitt mellom aktørene i næringen til at hver enkelt iverksetter sine tiltak om reduksjoner i reintall, samtidig som andre aktører også gjør dette. Dersom enkelte ikke reduserer reintallet vil driftssituasjonen til andre som har gjennomført reduksjoner påvirkes negativt. Reindriftsstyret og områdestyrene vil i denne sammenheng ha en rolle gjennom å følge opp eventuelle brudd på bruksregler og reduksjonsavtaler med reindriftslovens sanksjonsbestemmelser, og på denne måten garantere for utøveres rettsikkerhet og sikre en positiv utvikling for reindriftens fremtidige ressursgrunnlag.

Et viktig aspekt som distriktene må ta stilling til ved reintallsreduksjoner er utøvere som i forkant har foretatt en aktiv posisjonering gjennom å ha bygd opp flokkene sine de siste årene. Hvis alle reduserer en forholdsmessig lik andel vil disse aktørene komme vinnende ut av en reintallsreduksjon, (dersom det ikke settes grenseverdier som det skal reduseres ned til når distriktene skal fordele rein mellom utøvere og ulike siidaer). Dette vil oppfattes som urettferdig blant utøvere i næringen, og vil videre være et viktig forhold som Landbruks- og Matdepartementet må vurdere å utarbeide en forskrift til, (jf. reindriftslovens § 60, siste ledd). Distriktene må også ta stilling til fordeling av rein mellom siidaandelsinnehavere som er aktive utøvere og andre reineiere som eier rein innunder siidaandelen. I Vest- Finnmark eies for eksempel 68 % (eller 66.300) av all rein av innehavere av siidaandelene og deres ektefelle/samboer i driftsåret 07/08. Dette medfører at 32 000 rein eies av andre medlemmer som er innunder siidaandelene. Samtidig har omtrent 55 % av siidaandelsinnehaverne¹ i Vest-Finnmark mindre enn 300 rein i eget merke. Dersom denne gruppen utøvere skal gjennomføre reduksjoner medfører dette at man ikke lenger har et grunnlag for å drive fulltidsdrift, men også i større grad må hente inntekter utenfra næringen. Dette vil også være et viktig spørsmål som distriktene må ta stilling til.

I Øst-Finnmark eies likeledes ca 75 % (eller 66 152) av all rein av innehaver av siidaandelene (inkludert samboer/ektefelle) for driftsåret 07/08. Samtidig har omtrent 50 % av siidaandelsinnehaverne i Øst-Finnmark mindre enn 300 rein i eget merke.

---

¹ Rein som eies av siidaandelsinnehaver og rein tilhørende ektefelle/samboer.

Det vil fremover også være særlig viktig at det etableres bruksregler om beitebruken og fordelingen av de såkalte "fellesbeitene" i indre Finnmark. Reinbeiterettsutvalgets utredning² om beiterettigheter til vinterbeiteområdene i Vest-Finnmark, som ble avsluttet i 2002, har blant annet medført en rettighetsdebatt og posisjonering mellom parter på vår-, høst- og vinterbeiteområdene. Fremover må distriktene være kreative og løsningsorienterte for å løse sine felles utfordringer om ressurstilpassning. Prosessen om bruksregler må fokusere på praktiske bruksordninger fremfor et for ensidig fokus på den enkeltes rettigheter til beite på særskilt rettsgrunnlag. Tradisjonell bruk skal imidlertid ligge til grunn som hovedkriterie for fordeling av beiter.

Disse forhold som her er nevnt vil først og fremst være utfordringer knyttet til Finnmark, hvor utgangspunktet både er et høyt reintall i forhold til ressursgrunnlaget og en uavklart fordeling av vinterbeitene mellom siidaene. Utenom høst-, vinter- og vårbeitene i indre Finnmark vil imidlertid bruksreglene i de fleste tilfeller være en nedtegnelse av hvordan driften allerede er organisert og ikke medføre de samme utfordringene.

1.3. Rovvilt

I løpet av de siste årene har konfliktnivået mellom reindriftnæringen og rovvilt vært økende i alle reinbeiteområdene. Det synes som om næringens utøvere anser at gjeldende erstatningsordning for tap av rein forårsaket av rovvilt er urimelig. Dette er blant annet som følge av dokumentasjonskravet til å fremvise rovvilt drept rein. Næringen anser også at de reelle rovviltbestandene er høyere enn gjeldende bestandsestimater, og at tapene som reelt forårsakes av rovvilt er langt høyere enn hva som erstattes gjennom gjeldende virkemiddelordninger.

Det er usikkerhet knyttet til rovviltbestandenes størrelser og de faktiske tapene de ulike artene reelt forårsaker i reindriftnæringen. Det er i denne sammenheng viktig at det tilføres tilstrekkelige ressurser til bestandsregistreringer for de respektive reinbeiteområdene slik at bestandsestimatene for rovvilt sikres å holde god kvalitet.

Videre har bestandene av fredet rovvilt hittil i stor grad bare blitt forvaltet nasjonalt. Dette på tross av at det er en betydelig andel rovdyr som beveger seg på tvers av riksgrensene, men som bare er registrert i det ene land. For eksempel medfører det høye bestandsmålet, og stor bestand av rovdyr på svensk side, høyst sannsynlig betydelige tap av rein på norsk side for enkelte distrikter.

Det er også nødvendig med bedre kunnskaper om hvor store tap de ulike rovdyrartene reelt forårsaker på rein. I denne sammenheng bør det også prioriteres å få bedre kunnskaper om bestandsstørrelser på kongeørn og hvor store tap denne rovviltarten reelt forårsaker i de ulike reinbeiteområdene. Dette er en rovviltart som så langt er lite undersøkt. Tap til kongeørn utgjør også den største usikkerhetsfaktoren som tapsårsak grunnet rovvilt samtidig som næringen oppgir at den er en betydelig skadevolder.

I prosessen med å få frem økte kunnskaper om tap til rovvilt er det viktig at næringen inkluderes tidlig i prosessen og informeres. Gjennom gjensidig samarbeid og tillit vil man også kunne få bedre kunnskaper om rovvilt og et redusert konfliktnivå.

---

² Utredning om reinbeiterettigheter. Vinterbeiteområdene i Vest-Finnmark. Reinbeiterettsutvalget for Vest-Finnmark, juni 2002

I forbindelse med gjeldende erstatningsordning for tap til rovvilt bør dokumentasjonskravet om å fremvise rovvilt drept rein endres. Det er store utfordringer knyttet til å lokalisere reinkadaver grunnet rovvilt. Som regler er det likeledes enda større utfordringer knyttet til å fastslå den faktiske dødsårsaken, og i mange tilfeller er dette heller ikke mulig. Når dokumentering og lokalisering av kadaver er meget vanskelig er det urimelig at næringen skal ha en slik bevisbyrde i forbindelse med en virkemiddelordning. I denne sammenheng vises det til at forskningsprosjekter som ved hjelp av GPS-merket rovvilt (f.eks. Scandlynx-prosjektet), eller rein med dødspeilesendere, også med denne teknologien har hatt store utfordringer med å fastslå dødsårsak i forbindelse med tap til rovvilt.

I tillegg til rovvilt erstatningene bevilges det årlig midler til tapsforebyggende tiltak. Enkelte av disse tiltakene har en forebyggende effekt mot rovvilttap. Det mest effektive forebyggende tiltaket er imidlertid å fremskaffe en så presis bestandsoversikt som mulig og redusere bestandene av rovvilt ned til de gjeldende politiske fastsatte bestandsmålene for de enkelte områdene.

Til slutt er det også vanskelig å avklare hvor stor del av tapene som skyldes rovvilt og hvor stor del av tapene som kan tilskrives andre årsaker. Dette er som følge av at rovvilttap og ressurstilpassning også til en viss grad henger sammen med hverandre. Dette medfører at det er utfordrende å forvalte rovviltpolitikken og erstatningsordninger i forhold til reindriftsnæringen. Fremover vil det derfor være nødvendig med bedre kunnskaper og nye tilnæringsmåter for å etterleve politiske føringer knyttet til henholdsvis rovvilt og reindrift.

1.4. Arealinngrep

Tap av beitearealer er fremdeles den største trusselen for reindriftens fremtidige eksistens. Det er viktig at effekten for de berørte reinbeitedistriktene ved utbygging og tap av beiteland ikke ses utelukkende i forhold til størrelsen på selve inngrepet, men at man også tar høyde for de akkumulerte effektene av dette. Bruken av arealer for et reinbeitedistrikt strekker seg som regel over store områder og mellom flere kommuner. Det er derfor viktig at ulike arealinngrep i ulike kommuner ses i sammenheng med hverandre i forhold til det enkelte reinbeitedistrikt. Det er fundamentalt at reindriften ikke taper fleksibilitet ved skiftende klimaforhold innenfor de ulike årstidsbeitene. Dette er også et viktig aspekt i årene som kommer med hensyn på konsekvensene av klimaendringer og hvilke behov reindriften da vil komme til å ha i forhold til ulike terrengtyper og beiter.

Det er i dag vel dokumentert at ulike former for inngrep påfører reindriften store tap av beiteland som følge av at tamrein unnviker forstyrrelse. Kraftig vekst i antall hytteutbygginger, veiutbygging, vann- og vindkraftutbygginger og andre inngrep i reinbeiteområdene de siste tiårene gjør dette til en svært alvorlig trussel mot hele reindriftsnæringens fremtid. Store prosjekter for utvinning av olje- og gassressurser i Barentshavet kan videre gi negative ringvirkninger i form av økt utbyggingspress på omkringliggende reinbeitearealer. Beregninger foretatt av FN's Miljøprogram (UNEP) viser at dersom dagens utbyggingshastighet fortsetter, vil tradisjonell reindrift med noen få unntak måtte opphøre i løpet av mindre enn 50 år. Selv om det fortsatt vil være større sammenhengende "uberørte områder" tilbake også om 50 år, vil sentrale beiteområder være så påvirket av utbygging og forstyrrelse at de ikke vil være forenlige med tradisjonell reindrift.

Reindriftsforvaltningen arbeider aktivt for å sikre gjenværende beitearealer og øke forståelsen hos andre myndigheter for reindriftens behov for sammenhengende og uforstyrrede områder.

Arealvern vil være et av de arbeidsområdene som Reindrifftsforvaltningen i årene framover må legge mest ressurser i. Blant annet er Reindrifftsforvaltningen sterkt involvert i saksbehandlingen knyttet til søknader om etablering av vindkraftverk. Reindrifftsforvaltningen gjør i denne sammenheng en tematisk konflikttvurdering av prosjektene. Denne vurderingen er et supplement til NVE ved deres behandling av konsesjonssøknader. Det er viktig at reindriffts rettigheter til arealer blir vurdert også i et urfolksperspektiv, særlig med bakgrunn i Grunnlovens § 110A og internasjonale konvensjoner. Problemstillinger omkring retten til beite vil stå sentralt.

Reindrifftsforvaltningen og reindrifftsneringen jobber for tiden med å utvikle en metode for verdiklassifisering av reindriffts arealer. Gjennom dette arbeidet skal det foreligge en samlet oversikt og synliggjøring av arealene som er viktige for å sikre en bærekraftig reindrift. Parallelt med metodeutviklingen arbeides det med å ajourføre reinbeitedistriktenes arealbrukskart.

2 Reintall og produksjon

2.1. Reintall

Reintallet har tidligere med hjemmel i reindriftsloven av 1978³ vært regulert på distriktsnivå gjennom et øvre reintall. I den nye reindriftsloven av 2007⁴ inngår hjemmelen for regulering av reintall i bruksreglene for distriktet. Her heter det blant annet at det skal ”fastsettes et øvre reintall for den enkelte sommersiida ... ut fra det beitegrunnlag som siidaene disponerer”. Det er distriktsstyret som skal utarbeide bruksregler, som deretter skal godkjennes av områdestyrene. Når det gjelder fastsettelse av øvre reintall skal distriktets vedtak i tillegg forelegges Reindriftsstyret for endelig godkjenning.

Landbruks- og Matdepartementet nedsatte i 2008 et utvalg som skulle komme frem til kriterier for fastsetting av økologisk bærekraftig reintall. Utvalget besto av deltagere fra reindriftnæringen, forskere, Reindriftsforvaltningen og Landbruks- og Matdepartementet. Kriteriene skal fremover være et hjelpemiddel både for næringen og myndighetene i arbeidet med å fastsette et bærekraftig reintall. For de ulike kriteriene følger det normer for måloppnåelse som bør oppnås ved et økologisk bærekraftig reintall.

Normen for variasjon i kalveprosent på høsten er fastsatt til å være innenfor 10-15 % mellom år. Normen for gjennomsnittelig kjøttavkastning per livrein i vårflokk er satt til å være mellom 8 og 9 kg. Normene for gjennomsnittlige slaktevekter er 17-19 kg for kalv, 25-27 kg for horhtje/varit og 27-29 kg for simler over 2 år. Det skal også være samsvar mellom disse kriteriene når reintallet skal fastsettes. Verdier som er under norm over flere år indikerer at reintallet er for høyt for det gjeldende reinbeitedistrikt.⁵

Vedlegg 9 gir en oversikt over gjeldende rammebetingelser for de ulike reinbeitedistriktene, herunder også gjeldende ”øvre reintall”. Gjeldende øvre reintall på områdenivå framkommer av tabell 2.1, som også gir oversikt over utviklingen i reintall de siste 10 årene.

Som tabell 2.1 viser var det ved utgangen av driftsåret 2007/08 totalt registrert ca. 252.400 rein i Norge. Dette er en oppgang på ca. 9.000 rein i forhold til foregående driftsåret. Man må tilbake til driftsåret 1988/89 for å finne et tilsvarende høyt reintall på landsbasis, da reintallet var på ca 258.000 dyr. Siden bunnåret 2000/01 og fram til 2003/04 økte reintallet sterkt og lå stabilt på rundt 233.000, før reintallet igjen har økt for de to siste driftsårene.

Reintallsutviklingen på landsbasis styres langt på vei av utviklingen i Finnmark, som med drøyt 187.000 rein har omtrent 74 % av det samlede reintallet. I Finnmark økte reintallet likeledes med ca. 50 % i perioden fra 2000/01 til 2003/04.

Figurene 2.1, 2.2 og 2.3 viser reintallsutviklingen i de ulike områdene fra 1979/80 og fram til 2007/08. Antallet rein er i disse oversiktene gitt per 31. mars, og utgjør det laveste reintallet i løpet av driftsåret. Siste års reintall (per 31. mars 2008) må sees på som et foreløpig tall inntil korrigert reintall⁶ foreligger høsten 2009.

³ Lov om reindrift av 09.06.1978 § 2 annet ledd.

⁴ Lov om reindrift av 15.06.2007 §§ 57 og 60.

⁵ Veileder for fastsetting av økologisk bærekraftig reintall. Desember 2008. Landbruks- og Matdepartementet.

⁶ Reintallet oppgis per 31. mars, det vil si slutten av driftsåret (1. april - 31. mars). Det reintallet per 31. mars (”sluttstatus”) som framkommer på reineiers melding, vil i noen tilfeller bli korrigert i påfølgende års melding (”åpningsstatus”). Slike korreksjoner kan skyldes at Reindriftsforvaltningens tellinger avdekker et annet rein-

Tabell 2.1. Reintallet ved driftsårets slutt de siste 10 driftsårene (per 31. mars), basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding, samt gjeldende øvre reintall (per 31. desember 2008).

OMRÅDE	REINTALL I SLUTTSTATUS (per 31. mars) ¹										ØVRE REINTALL
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ²	
ØST-FINNMARK	52 084	48 030	46 943	57 670	63 389	73 664	78 332	81 126	83 982	88 820	74 200
Polmak/Varanger	19 695	18 748	18 343	20 015	21 623	24 179	24 664	25 073	25 227	27 202	25 400 ⁴
Karasjok østre sone	13 337	12 695	12 475	16 674	19 140	22 783	25 022	26 428	27 818	28 937	21 300
Karasjok vestre sone	19 052	16 587	16 125	20 981	22 626	26 702	28 646	29 625	30 937	32 681	27 500
VEST-FINNMARK ^{3b}	75 906	65 508	62 021	73 624	84 214	96 536	92 714	89 030	94 262	98 010	64 300
Kautokeino østre sone	21 689	20 169	18 827	21 072	25 104	29 256	26 271	25 215	26 538	28 245	21 500
Kautokeino midtre sone	32 096	26 355	27 245	33 063	37 466	43 222	40 988	38 309	41 125	42 256	22 900
Kautokeino vestre sone	22 121	18 984	15 949	19 489	21 644	24 058	25 455	25 506	26 599	27 509	19 900
TROMS ^{3a}	8 928	8 133	8 076	9 051	9 922	10 556	11 272	11 123	12 046	12 025	13 800
NORDLAND	11 083	11 135	12 072	13 612	13 993	14 255	14 142	13 984	14 557	14 710	15 400
NORD-TRØNDELAG	14 743	14 662	13 812	12 998	12 936	12 330	12 377	11 757	12 483	12 517	15 900 ⁵
SØR-TRØND./HEDM.	14 194	13 458	13 185	13 227	13 432	13 307	13 616	13 959	13 376	13 564	13 600
TAMREINLAGENE	11 029	11 481	12 179	11 656	12 189	12 190	12 155	12 181	12 545	12 764	12 000 ⁶
HELE REINDRIFTEN	187 967	172 407	168 288	191 838	210 075	232 838	234 608	233 160	243 251	252 410	209 200

Reindriftsforvaltningen 2008

- 1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedl. 2-8, tab. 2.
- 2 Ukorrigerte reintall. Korrigert reintall vil først foreligge høsten 2009.
- 3 Distrikt 11-Ráidná er i statistisk sammenheng overført fra Troms reinbeiteområde (3a) til Vest-Finnmark reinbeiteområde (3b) fra og med driftsåret 1999/00.
- 4 For ett distrikt, hvor det for tiden mangler fastsatt høyeste reintall, er det lagt til grunn et veiledende reintall.
- 5 For distriktet Vestre Namdal og delområdet Hartkjølen i Østre-Namdalen er det ikke fastsatt høyeste reintall. For disse områdene har Reindriftsagronomen i Nord-Trøndelag anslått hva det høyeste reintallet bør være (2.800 i Vestre-Namdalen og 800 i Hartkjølen).
- 6 Med unntak av Rendal renseskap (2.000 rein) er høyeste reintall anslått basert på historiske reintall ut fra dagens konsesjoner.

Figur 2.1⁷ viser at de tre Finnmarksområdene gjennom de siste drøye 25 årene har hatt den samme hovedtrenden i reintallsutvikling, med en sterk vekst fram til 1988/89, etterfulgt av en generell nedgang fram til bunnåret 2000/01, og en ny vekst deretter.

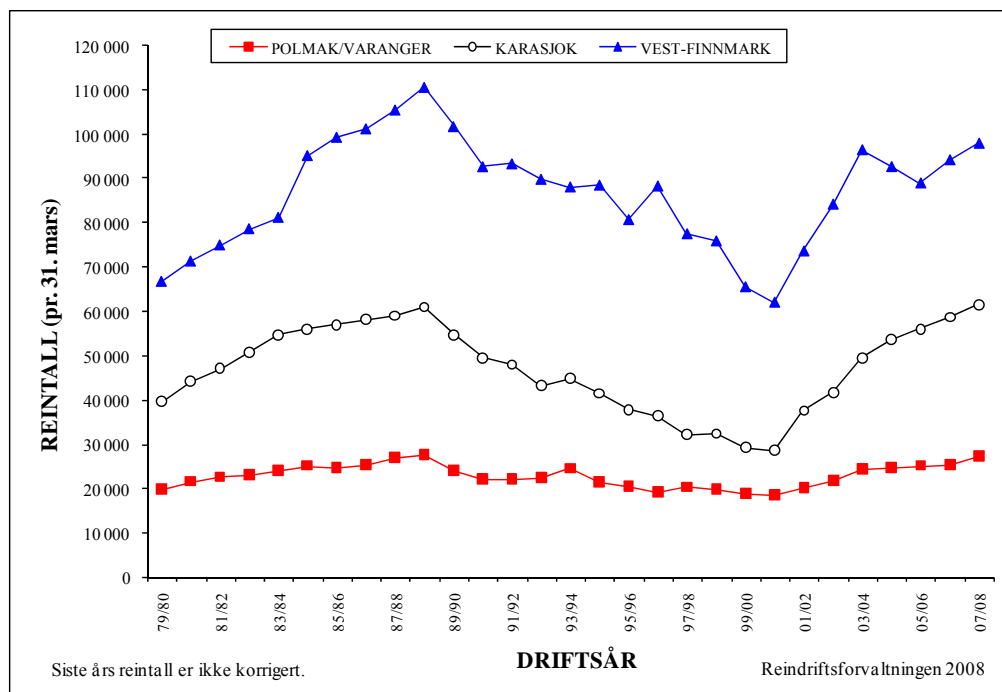
De prosentvis utslagene i reintallsutviklingen har imidlertid ikke vært like store i de ulike deler av Finnmark. Karasjok har hatt de største utslagene, med unntak av veksten på 1980-tallet, da Vest-Finnmark økte reintallet mest. En årsak til at reduksjonen i reintall på 1990-tallet var prosentvis større i Karasjok enn i Vest-Finnmark, kan være at vinterbeitene i Vest-Finnmark er bedre enn i Øst-Finnmark ved optimal beiting. De klart minste utslagene har forekommet i Polmak/Varanger.

I Karasjok og Vest-Finnmark har et for høyt reintall over lang tid gitt lavere slaktevekter og redusert lavressursene på vinterbeitene. Dyr i mindre bra hold og med små fettreserver, i kombinasjon med slitte vinterbeitere og rovdyrbestander, innebærer en økt sårbarhet for tap under ugunstige klimatiske forhold. Disse forholdene har til sammen påvirket den langsiktige

tall enn det som er oppgitt av reineier, eller at reineier i ettertid selv får bedre oversikt over sitt reintall.

⁷ Den tilsynelatende økningen i reintall i Vest-Finnmark for driftsåret 1996/97 er ikke reell. Vinteren og våren 1997 ble reindriften i Finnmark rammet av låste beiter og omfattende tap, som tvert om førte til en nedgang i reintallet i driftsåret 1996/97. Årsaken til at statistikken sier noe annet er at tellinger høsten 1997 avdekket omfattende underrapportering i reintallet, som førte til en oppjustering av reintallet våren 1997. Det er grunn til å tro at tallene i årene forut for 1997 også reelt sett var høyere.

produktiviteten i Karasjok og Vest-Finnmark negativt, og virket forsterkende på de store tapene og den markerte produksjonssvikten i de klimatiske vanskelige årene på slutten av 1990-tallet. En generelt vanskelig beitesituasjonen over mange år på vår/høst/vinterbeitene synes også å ha en negativ påvirkning på rein fra øydistrikter, som oftest er i godt hold når de kommer fra sommerbeitet. Dette kan ha ulike årsaker, blant annet pramming/biltransport, lang flytting bakerst i "flyttekøen", og også en mulig "sjokkeffekt" ved overgang fra et godt sommerbeite til et dårlig høst- og vinterbeite⁸.

Figur 2.1. Reintall ved driftsårets slutt i Polmak/Varanger, Karasjok og Vest-Finnmark, perioden 1979/80 - 2006/07 (per 31. mars). Basert på opplysninger fra reieneernes reindrifftsmelding.

Gjennom siste del av 1990-tallet hadde Karasjok og Vest-Finnmark en betydelig svikt i produksjonen. Dette ga seg utslag i både redusert reintall, svikt i kalvetilgangen, høye tap, lave slaktevekter og en lav produktivitet. Polmak/Varanger hadde også svakere produksjonsresultater enn på 1980-tallet og første del av 1990-tallet. Distriktene i denne østligste delen av Finnmark greide seg imidlertid langt bedre enn Karasjok og Vest-Finnmark. Dette kan illustreres med at området hadde bra slaktevekter og brukbar produktivitet gjennom disse vanskelige årene. Nedgangen i reintall var dessuten markert mindre enn lenger vest. Den negative produksjonsutviklingen i Finnmark på slutten av 1990-tallet hadde blant annet sammenheng med vanskelige klimatiske forhold over flere år, spesielt på vinterbeitene. Vinteren og våren 1997 var spesielt kritisk, da beitene låste seg allerede tidlig på vinteren. For Vest-Finnmark og Karasjok hadde høyt beitebelegg over lang tid og slitte vinterbeiter også bidratt til den svake produksjonen i denne perioden.

⁸ En forklaring kan være at slike dyr gjennom sommerbeiteperioden er blitt "godt vant" og i tillegg har større kropp, som de får problemer med å vedlikeholde når de kommer over på slitte høst- og vinterbeiter.

Fra bunnåret 2000/01 snudde imidlertid utviklingen. I årene fram til 2003/04 gikk slaktevektene og produktiviteten opp, og tapene gikk ned i Karasjok og Vest-Finnmark. Denne positive utviklingen i produktivitet hadde sammenheng med et i utgangspunktet historisk lavt reintall, samt svært gunstige klimatiske forhold over flere år (lite snø, tidlig vår og økt tilgang på normalt lite tilgjengelige vinterbeiter). Siden slakteuttaket i disse gode årene ikke økte i takt med produktivitetsøkningen, og mange reineiere benyttet anledningen til å bygge opp flokkene sine, økte reintallet med ca. 50 % på disse 3 årene.

Økningen i reintall i Finnmark i årene etter 2001/02 kom for en stor del som følge av flere år med svært gode produksjonsforhold. Men også andre forhold har spilt inn på økningen som fant sted, deriblant lettelse i slaktekravene det første året med vekst, vanskelige markedsforhold høsten 2003 og en omlegging til en produksjonsbasert tilskuddsordning (se kapitlene 2.5 og 4.9). Dette medførte et betydelig produksjonsoverskudd over flere år, som med unntak av driftsåret 2004/05, bare i begrenset omfang⁹ ble tatt ut til slakt.

Nedgangen i reintall i Vest-Finnmark i 2004/05 kan sees i sammenheng med et høyt slakteuttak i 2004/05 (se tabell 2.7). Den fortsatte nedgangen i 2005/06 kom imidlertid på tross av at slakteuttaket ble redusert med nesten 40 % sammenlignet med 2004/05. Den viktigste årsaken til nedgangen var en markert økning i kalvetap dette året (se tabell 2.5).

De siste årene har utviklingen snudd igjen, med lavere slaktevekter og kalvetilgang, økte tap, og nedgang i produktiviteten. Det er særlig Vest-Finnmark som har fått merke den negative utviklingen. Karasjok har også en vesentlig nedgang, men nivået i østre deler av Karasjok er fortsatt godt over Vest-Finnmark.

I Karasjok har reintallet derimot fortsatt å øke, men klart mindre de siste 3-4 årene enn foregående år. Lavere kalvetap enn i Vest-Finnmark (se tabell 2.5) og til dels lavere prosentvis slakteuttak (se tabell 2.9) er trolig de viktigste årsakene til den jevne veksten i Karasjok.

I Polmak/Varanger holder reintallet seg stabilt. Dette på tross av at Polmak/Varanger har et klart høyere slakteuttak i forhold til vårflokken enn både Vest-Finnmark og Karasjok (se tabell 2.9). Tilveksten er med andre ord fortsatt klart bedre i Polmak/Varanger enn i Finnmark forøvrig, og området tåler et større prosentvis uttak av rein uten at reintallet avtar.

Som figurene 2.2 og 2.3 viser har reintallsutviklingen sør for Finnmark vært noe mer sammensatt. Vi ser også her mer langsiktige svingninger over den siste 25-års-perioden, men samtidig finner vi i større grad hyppigere kortsiktige svingninger enn i Finnmark. De langsiktige svingningene har dels vært forskjøvet i tid i forhold til Finnmark (Troms og Nordland) og dels hatt et helt annet forløp (Trøndelagsområdene og tamreinlagene).

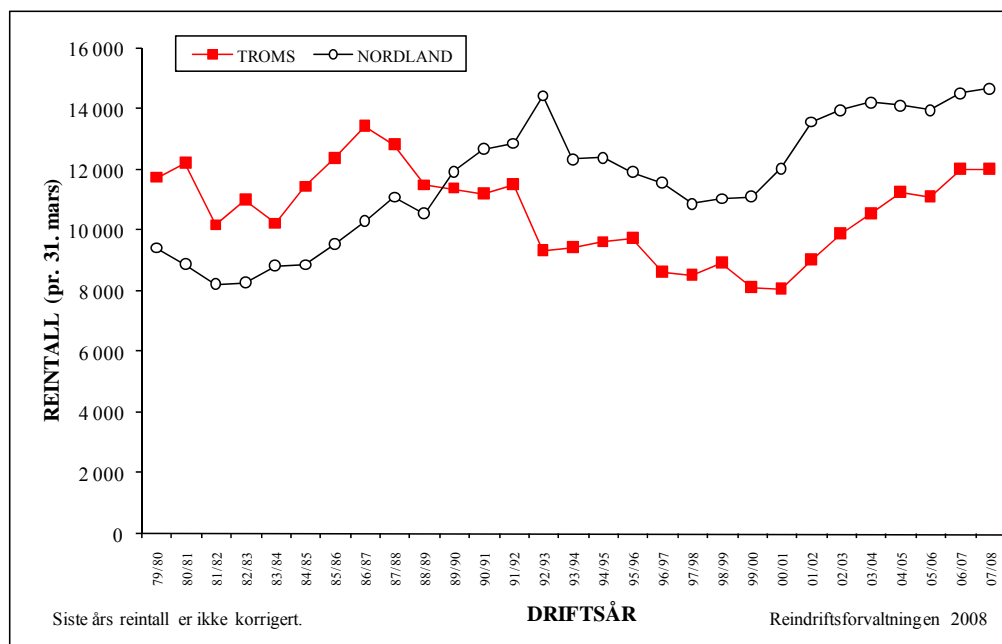
Årsakene til forskjellene i produktivitet over tid mellom deler av Finnmark og de sørligste områdene er sammensatte. Det er imidlertid overveiende sannsynlig at den høye stabiliteten som Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene har hatt i reintall, kombinert med gode slaktevekter, begrensede rovdyrbestander og lave tap, har bidratt sterkt til den positive utviklingen der. Endringen i produktivitet i Nord-Trøndelag det siste tiåret viser hva slags effekt større tap kan få for en tidligere stabil og høy produktivitet.

Figur 2.2 viser at både Nordland og Troms, i likhet med Finnmarksområdene, hadde en oppgang i reintall på 1980-tallet. For Nordland varte oppgangen fram til 1992/93, mens for Troms startet nedgangen allerede i 1986/87. Fra 1999/00 økte både Troms og Nordland

⁹ Slakteuttaket har vært nede i 35 % av netto kalvetilvekst.

reintallet. Årsaken til denne økningen kan for en del knyttes til noe høyere prosentvis kalvetilgang (lavere tidligtap) enn i årene før oppgangen begynte, og et lavere prosentvis slakteuttak (se tabell 2.9). I begge områdene har reintallet hatt en oppadgående trend som følge av reduserte tap (se tabellene 2.5 og 2.6).

Troms og Nordland har generelt hatt store svingninger i produksjonen, blant annet som følge av vanskelige vinterbeiter og ustabile klimatiske forhold. Vinterbeitene er mer ujevnt fordelt, og utgjør den mest begrensende faktoren for de fleste distrikter i disse to områdene. Sommerbeitene er imidlertid av generelt meget høy kvalitet. Dette innebærer at Troms og Nordland ligger i toppen når det gjelder kjøttkvalitet, og høye slaktevekter.

Figur 2.2. Reintall ved driftsårets slutt i Troms og Nordland, perioden 1979/80 - 2006/07 (per 31. mars). Basert på opplysninger fra reieneiernes reindriftsmelding.

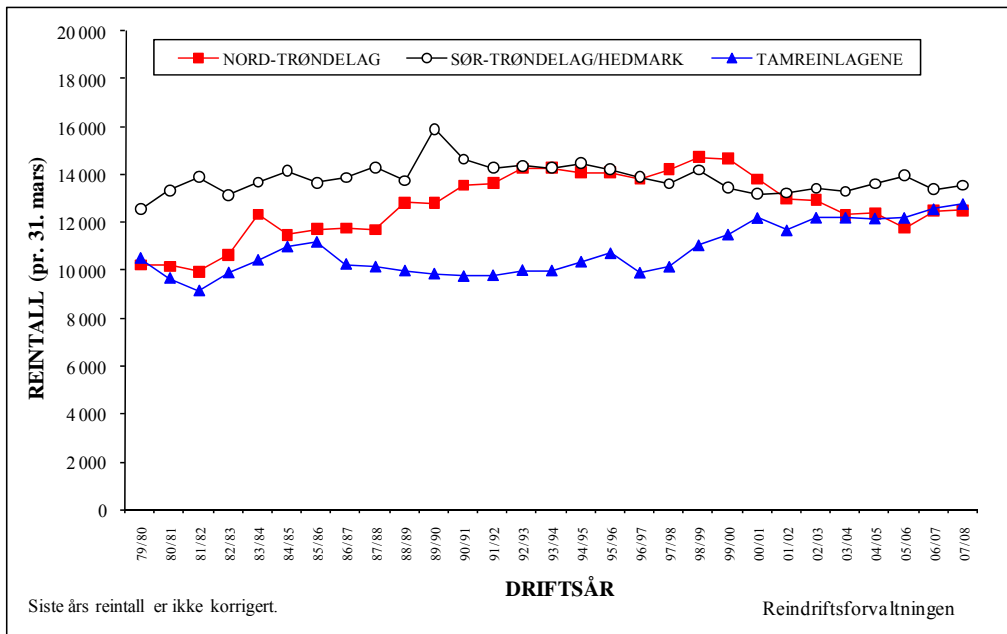
Til tross for høye slaktevekter og god kondisjon, hadde begge områdene store tap, lav kalvetilgang, lav og ustabil produktivitet og minkende reintall på siste del av 1990-tallet. Nedgangen er satt i sammenheng med økende rovdyrbestander og klimatiske vanskelige vinterbeiteforhold. Tapene i øydistriktene i Troms var for en stor del klimatisk betinget, mens rovdyr trolig har vært den viktigste tapsårsaken i fastlandsdistriktene i Troms og i Nordland. Distriktene lengst nord i Nordland har vært hardest rammet av rovdyrtap, og reintallet og produksjonen i disse distriktene ble i denne perioden satt kraftig tilbake.

Etter 2000/01 har utviklingen generelt vært positiv i Troms, med nedgang i tap og økning i både reintall, kalvetilgang og produktivitet. Sammenlignet med andre områder har Troms fortsatt høye tap og lav produktivitet. Utviklingen i Nordland er mer sammensatt. Reintallet økte fra 1997/98 og fram til 2003/04, men har flatet ut de siste 3 årene. Tilsvarende gikk tapene ned og kalvetilgangen og slakteuttaket økte fram til 2003/04. De tre nordligste distriktene i Nordland har det særlig vanskelig, som følge av at de av ulike årsaker ikke har

greid å bygge opp reintallet og få reindriften på fote igjen etter de store tapene på slutten av 1990-tallet.

Av figur 2.3 framgår det at reintallet i Nord-Trøndelag, i motsetning til de øvrige områdene, har gått nedover fra 1999/00. En del av nedgangen kan tilskrives planlagte justeringer i forhold til beitegrunnlaget i noen distrikter, i tillegg til økte tap i de seinere år (se tabellene 2.5 og 2.6).

Nord-Trøndelag hadde gjennom 1980-tallet og første del av 1990-tallet også svært høy produktivitet. Dette var et utslag av en bevisst strukturering av reinflokken. I første halvdel av 1990-årene økte imidlertid rovdyrtapene sterkt, slik at produktiviteten gikk ned. Tiltak for å få ned rovdyrtapene ble iverksatt på midten av 1990-tallet. Dette bidro til at tapene avtok og produktiviteten gikk opp i de påfølgende årene. Fra slutten av 1990-tallet begynte reintallet å synke, og nedgangen fortsatte fram til 2005/06. Nedgangen i reintall skyldes delvis planlagte justeringer av reintall i forhold til beitegrunnlaget i noen distrikter, men også som følge av økende tap de siste par årene. Parallelt med de økte tapene gikk også produktiviteten sterkt ned. Videre ble slaktekvantumet redusert fordi det ikke var mulig å foreta et systematisk utvalg og optimalisere kjønns- og alderssammensetningen på samme måte som tidligere.

Figur 2.3. Reintall ved driftsårets slutt i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene i Sør-Norge, perioden 1979/80 - 2006/07 (per 31. mars). Basert på opplysninger fra reieiernes reindriftsmelding.

I Sør-Trøndelag/Hedmark har reintallet holdt seg stabilt i de siste 10 årene, med variasjoner mellom 13.000 og 14.000 dyr.

Tamreinlagene har hatt en noe annerledes trend, med en økning i siste halvdel av 1990-tallet og en stabilisering av reintallet deretter. Oppgangen i tamreinlagene i 1998/99 skyldtes i hovedsak at Rendal renselskap ble overført til tamreinformvaltningen.

Trøndelagsområdene og tamreinlagene har generelt hatt en stor stabilitet både i reintall, produksjon og kvalitet (slaktevekter). Dette gjelder i særlig grad de to sørligste områdene,

som over lang tid har hatt den høyeste produktiviteten i landet. De siste årene har slakteuttaket og produktiviteten gått noe ned og tapene gått noe opp i Sør-Trøndelag/Hedmark, trolig på grunn av økt rovdyrbestand. Tamreinlagene har derimot vært lite plaget med tap, og produktiviteten og slakteuttaket er her fortsatt svært høyt. Tamreinlagene har også de høyeste slaktevektene.

2.2. Flokkstruktur

Produksjonsflokkens kjønns-, alders- og vektstruktur er av avgjørende betydning for produktiviteten i reindriftsnæringen. Forenklet vil en kunne si at den høyeste produktiviteten kan oppnås gjennom størst mulig andel simler. Dette forutsetter at bukkeandelen er stor nok til å opprettholde optimal bedekning, samtidig som simlene har en fysiologisk utvikling som gjør dem i stand til å føre en kalv fram til slaktemoden alder. Flokksammensetning blir derfor en viktig indikator i næringspolitikken.

Tabell 3 i vedlegg 1-8 viser flokksammensetningen ved slutten av siste driftsår på områdenivå og på distriktsnivå. Sammensetningen varierer relativt lite mellom år. I 2007/08 varierte okseandelen på områdenivå fra 5-12 %, simleandelen fra 66-77 %, mens kalveandelen varierte fra 18-25 %. Den høyeste okseandelen forekom i Troms og Nordland (11-12 %), mens tamreinlagene, Trøndelagsområdene og Polmak/Varanger hadde den laveste andelen på 5 %. Videre hadde Karasjok-vest, Kautokeino-vest og Kautokeino-midtre sone og Troms den høyeste kalveandelen i vårflokk (23-25 %), mens den laveste forekom i Sør-Trøndelag/Hedmark og Polmak/ Varanger (18 %).

Tabell 2.2 viser andel kalveslakt for de 10 siste driftsårene. Som tabellen viser har det vært en markert økning i andelen kalveslakt i Karasjok og Vest-Finnmark siden 1998/99. I årene som fulgte var det riktignok tilbakeslag i kalveslakt i både Vest-Finnmark (1999/00 og 2000/01) og i Karasjok (2000/01). Etter 1998/99 har imidlertid den gjennomsnittlige andelen kalveslakt i disse områdene ligget godt over nivået fra 1980- og 1990-tallet. Oppgangen i Vest-Finnmark og Karasjok øst fra 2000/01 til 2001/02 var påfallende stor, med en økning til over 60 % kalveslakt. Det store spranget i andelen kalveslakt dette året har trolig sammenheng med en vekselvirkning mellom tidlig kalvetap, lav kalvetilgang og positive konsekvenser for simlenes vektutvikling det første året (2000/01), og tilsvarende lavt tidlig kalvetap, høy kalvetilgang, økte kalvevekter og reduserte simlevekter det påfølgende året (2001/02). Noen av sammenhengene her er nærmere omtalt i kapittel 2.5. For det siste året har Vest-Finnmark hatt sin høyeste andel kalveslakt (64 %) i løpet av siste tiårsperiode. For de to siste årene utmerker for øvrig Kautokeino-øst og Karasjok-øst seg med like stor andel kalveslakt (nesten 80 %) som Polmak/Varanger og de tre sørligste områdene. Polmak/Varanger har for det siste driftsåret også den høyeste andelen kalveslakt i landet.

Økningen i kalveslakt i 2001/02 kom parallelt med en økning i slaktevektene på kalv (se tabell 2.11), men var to år forsinket i forhold til innføringen av kalveslaktetilskudd i Finnmark. Det er likevel grunn til å anta at tilskuddsordningen har bidratt til veksten i kalveuttaket. Kalveslakten er fortsatt betydelig lavere i vestre deler av Karasjok og midtre deler av Kautokeino enn i øvrige områder. For Troms sin del varierer kalveuttaket betydelig mellom år, fra under 40 % til over 60 %. Årsaken til dette er trolig stor år-til-år variasjon i kalvetilgang og kalvetap. I 2007/08 hadde Troms et kalveuttak på 48 %.

Tabell 2.2. Andel kalveslakt for de 10 siste driftsårene. Beregningen er basert på slaktedyr levert til godkjent slakteri.

OMRÅDE	PROSENTANDEL KALVESLAKT									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹
ØST-FINNMARK	49 %	52 %	46 %	70 %	58 %	58 %	63 %	64 %	72 %	73 %
Polmak/Varanger	61 %	43 %	55 %	77 %	73 %	72 %	78 %	79 %	78 %	80 %
Karasjok østre sone	41 %	67 %	36 %	62 %	57 %	55 %	64 %	66 %	78 %	78 %
Karasjok vestre sone	31 %	11 %	12 %	43 %	38 %	34 %	37 %	33 %	49 %	51 %
VEST-FINNMARK	30 %	19 %	17 %	63 %	42 %	45 %	47 %	49 %	62 %	64 %
Kautokeino østre sone	57 %	32 %	31 %	67 %	59 %	59 %	61 %	60 %	78 %	76 %
Kautokeino midtre sone	17 %	12 %	18 %	57 %	30 %	30 %	34 %	34 %	55 %	53 %
Kautokeino vestre sone	4 %	9 %	3 %	69 %	38 %	48 %	51 %	51 %	57 %	65 %
TROMS	61 %	54 %	42 %	57 %	55 %	63 %	47 %	39 %	47 %	48 %
NORDLAND	69 %	67 %	63 %	63 %	62 %	54 %	61 %	55 %	63 %	64 %
NORD-TRØNDELAG	75 %	73 %	71 %	73 %	71 %	70 %	74 %	72 %	81 %	70 %
SØR-TRØND./HEDM.	74 %	68 %	74 %	76 %	78 %	78 %	80 %	76 %	76 %	74 %
TAMREINLAGENE	62 %	65 %	69 %	67 %	73 %	67 %	67 %	71 %	69 %	72 %
HELE REINDRIFTEN	52 %	51 %	56 %	69 %	60 %	58 %	59 %	61 %	68 %	69 %

Reindriftsforvaltningen 2008

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 8.

2.3. Kalvetilgang

Simlas kondisjon har stor betydning for selve kalvingsresultatet, som igjen påvirker hvor mange kalver som blir slaktet eller går til påsett. Samtidig er det slik at en simle som mister kalven tidlig i sesongen, vil kunne bygge opp større ressurser og ha større mulighet for å bære fram kalv påfølgende sesong. Dermed vil man stort sett kunne forvente en god kalvetilgang året etter en dårlig kalvings sesong.

Tabellene 2.3 og 2.4 viser absolutt og prosentvis tilgang av kalver for de siste driftsårene, slik som reineierne har oppgitt på reindriftsmeldingen. De oppgitte tallene er gitt både som "født kalv" og "kalv etter tap". Den siste størrelsen gir en indikasjon på hvor stor del av kalveproduksjonen som reineier sitter igjen med i form av slaktedyr og kalver til nyrekuttering i flokken. I vedlegg 1-8 gis det også en oversikt over andel "merket kalv" på områdenivå og distriktsnivå.

Det understrekes at "født kalv" er et anslag gjort av reineieren selv. Oppgavene over "født kalv" ble ikke publisert i perioden 2002/03 - 2005/06, som følge av at mange reineiere førte opp et urealistisk høyt antall født kalv (over 100 %). Dette ga en del urealistiske utslag på distriktsnivå (tabellene 4 og 5 i vedlegg 1-8). Innkjøringsproblemer etter omleggingen av meldingsskjema i 2002/03 må trolig ta noe av skylda for dette. Nå synes reineierne anslag over født kalv jevnt over å holde et mer realistisk nivå, slik at tallene igjen kan publiseres. Tallene noen år bakover i tid vil naturligvis fortsatt være preget av de nevnte problemene. På områdenivå har dette imidlertid ikke gitt så store utslag.

Tabell 2.3 viser at kalvetilgangen for 2007/08 var omtrent på samme nivå som de to foregående driftsårene. Kalvetilveksten i store deler av Finnmark er fortsatt lavere enn første halvdel av tiåret, da merkeprosenten var generelt høy for store deler av reindriftsområdet. Til sammenligning lå merkeprosenten i deler av Finnmark atskillig lavere i siste halvdel av 1990-tallet (45-65 %). Den reduserte kalvetilgangen i Vest-Finnmark og i vestre deler av Karasjok

har trolig sammenheng med blant annet større tap til rovdyr og dårligere kondisjon hos både simler og kalv (se tabellene 2.5, 2.11 og 2.13).

Tabell 2.3. Fødte kalver for de siste 5 driftsårene. Beregnet i % av antall simler ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Basert på opplysninger fra reineierens reindriftsmelding.

OMRÅDE	FØDTE KALVER (antall)					FØDTE KALVER (%)				
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹
ØST-FINNMARK	38 166	44 911	44 247	48 998	52 167	95 %	92 %	84 %	86 %	86 %
Polmak/Varanger	13 916	15 781	15 650	16 245	17 508	95 %	89 %	83 %	84 %	86 %
Karasjok østre sone	11 699	14 655	13 656	16 654	17 175	96 %	98 %	83 %	88 %	85 %
Karasjok vestre sone	12 551	14 475	14 941	16 099	17 484	94 %	91 %	87 %	85 %	86 %
VEST-FINNMARK	51 789	55 615	52 812	56 807	57 766	97 %	95 %	87 %	89 %	87 %
Kautokeino østre sone	15 559	17 310	15 962	16 304	16 899	96 %	96 %	88 %	86 %	88 %
Kautokeino midtre sone	22 718	23 824	22 028	24 026	24 687	99 %	93 %	84 %	89 %	88 %
Kautokeino vestre sone	13 512	14 481	14 822	16 477	16 180	96 %	96 %	89 %	91 %	86 %
TROMS	5 516	5 917	6 142	6 633	6 644	88 %	89 %	87 %	93 %	93 %
NORDLAND	9 093	8 902	8 818	8 708	8 935	100 %	101 %	99 %	96 %	95 %
NORD-TRØNDELAG	9 283	9 128	9 157	9 109	9 612	96 %	97 %	99 %	98 %	102 %
SØR-TRØND./HEDM.	9 655	9 880	9 694	9 785	9 968	94 %	96 %	94 %	93 %	93 %
TAMREINLAGENE	8 325	8 338	8 166	8 314	8 413	94 %	94 %	91 %	91 %	90 %
HELE REINDRIFTEN	131 827	142 691	139 036	148 354	153 505	96 %	94 %	88 %	89 %	89 %

Reindriftsforvaltningen 2008

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 4.

I Troms har det gjennom den siste 5-års-perioden vært en lavere merkeprosent enn gjennomsnittet for landet. Den samme trenden hadde også Nordland tidlig i perioden. Store tidligtap av kalv til rovdyr er trolig hovedårsaken til dette.

Tabell 2.4. Kalver etter tap (antall kalver til slakt og til påsett) for de siste 5 driftsårene. Beregnet i % av antall simler ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Basert på opplysninger fra reineierens reindriftsmelding.

OMRÅDE	KALVER ETTER TAP (antall)					KALVER ETTER TAP (%)				
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹
ØST-FINNMARK	29 280	35 290	33 105	36 843	38 873	73 %	72 %	63 %	64 %	64 %
Polmak/Varanger	10 956	13 111	12 919	13 263	14 476	75 %	74 %	69 %	69 %	71 %
Karasjok østre sone	8 929	11 002	10 023	12 888	12 179	73 %	73 %	61 %	68 %	60 %
Karasjok vestre sone	9 395	11 177	10 163	10 692	12 218	70 %	70 %	59 %	57 %	60 %
VEST-FINNMARK	38 327	37 900	27 033	35 885	36 599	72 %	64 %	44 %	56 %	55 %
Kautokeino østre sone	11 948	12 548	8 468	10 427	11 374	73 %	69 %	47 %	55 %	59 %
Kautokeino midtre sone	16 622	15 627	10 178	14 756	14 697	72 %	61 %	39 %	54 %	52 %
Kautokeino vestre sone	9 757	9 725	8 387	10 702	10 528	70 %	64 %	51 %	59 %	56 %
TROMS	3 121	3 495	3 236	3 869	3 673	50 %	53 %	46 %	54 %	51 %
NORDLAND	5 642	5 325	4 635	5 352	5 005	62 %	60 %	52 %	59 %	53 %
NORD-TRØNDELAG	6 141	5 592	4 869	5 445	5 599	64 %	60 %	53 %	59 %	60 %
SØR-TRØND./HEDM.	7 811	8 148	7 717	8 100	8 422	76 %	79 %	75 %	77 %	79 %
TAMREINLAGENE	7 796	7 806	7 506	7 584	7 655	88 %	88 %	83 %	83 %	82 %
HELE REINDRIFTEN	98 118	103 556	88 101	103 078	105 826	71 %	68 %	56 %	62 %	61 %

Reindriftsforvaltningen 2008

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 4.

Som det framgår av tabell 2.4 er de siste par årenes lavere merkeprosent også gjenspeilet i reneiers netto utbytte av kalveproduksjonen. I Finnmark har det de siste 4 driftsårene vært en markert mindre andel kalv som gikk til slakt og til liv ("kalver etter tap") enn i de foregående årene. Det siste året har vært på omtrent samme nivå som i 2006/07 i de fleste områdene. For

Finmark var kalvetilgangen etter tap imidlertid langt bedre i de to siste driftsår enn den var i enkelte år på slutten av 1990-tallet, da reineiere i gjennomsnitt satt igjen med 30-40 % kalv i forhold til simletallet. Best resultat i netto kalveproduksjon gjennom de siste årene finner vi i tamreinlagene (82-88 %) etterfulgt av Sør-Trøndelag/Hedmark (75-79 %), Polmak/Varanger (69-75 %) og Karasjok øst (60-73 %). Forskjellene mellom områdene kan i hovedsak tilskrives forskjeller i kalvetap (se tabell 2.5).

2.4. Tap

Rein tapes av mange årsaker hvorav de viktigste er rovdyr, sykdom, ernæringssvikt, reintroyrier eller trafikkulykker. I sine reindriftsmeldinger oppgir reineierne hvor stort tap de har hatt totalt i driftsåret. I søknad om erstatning for rovvilttap oppgir reineierne videre hvor stor del av det totale tapet de antar er forårsaket av fredet rovvilt og hvor stor del av tapet som skyldes andre årsaker enn rovvilt, fordelt på kjente, ukjente og andre årsaker. Omfanget av reineierens oppgitte reintap for de 5 siste driftsårene er vist i tabellene 2.5 og 2.6 Tapstallene er et resultat av det "reintallsregnskapet" som reineier avgir på skjemaet "Melding om reindrift".¹⁰

Som tabellene 2.5 og 2.6 viser var de høyeste prosentvise tapene for 2007/08 i Troms, Nordland og Nord-Trøndelag, både for kalv og voksne dyr. Vest-Finmark og Karasjok har også høye prosentvise tap, men tapene har her stort sett gått ned for de siste to driftsårene. Tamreinlagene har de klart laveste tapene, etterfulgt av Sør-Trøndelag/Hedmark og Polmak/Varanger.

Tabell 2.5. Tap av kalv for de siste 5 driftsårene. De prosentvise tapene er beregnet i forhold til antall fødte kalver. Basert på opplysninger fra reineierens reindriftsmelding.

OMRÅDE	TAP AV KALVER (antall)					TAP AV KALVER (%)				
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹
ØST-FINNMARK	8 888	9 374	11 155	12 101	13 278	23 %	21 %	25 %	25 %	25 %
Polmak/Varanger	2 960	2 614	2 742	2 982	3 048	21 %	17 %	18 %	18 %	17 %
Karasjok østre sone	2 772	3 488	3 635	3 798	4 949	24 %	24 %	27 %	23 %	29 %
Karasjok vestre sone	3 156	3 272	4 778	5 321	5 281	25 %	23 %	32 %	33 %	30 %
VEST-FINNMARK	13 462	17 542	25 814	20 853	21 318	26 %	32 %	49 %	37 %	37 %
Kautokeino østre sone	3 611	4 582	7 494	5 814	5 525	23 %	26 %	47 %	36 %	33 %
Kautokeino midtre sone	6 096	8 197	11 865	9 223	9 984	27 %	34 %	54 %	38 %	40 %
Kautokeino vestre sone	3 755	4 763	6 455	5 816	5 809	28 %	33 %	44 %	35 %	36 %
TROMS	2 415	2 422	2 906	2 842	2 972	44 %	41 %	47 %	43 %	45 %
NORDLAND	3 451	3 577	4 183	3 675	3 996	38 %	40 %	47 %	42 %	45 %
NORD-TRØNDELAG	3 142	3 550	4 288	3 791	3 815	34 %	39 %	47 %	42 %	41 %
SØR-TRØND./HEDM.	1 844	1 732	1 977	1 777	1 505	19 %	18 %	20 %	18 %	15 %
TAMREINLAGENE	529	532	660	608	641	6 %	6 %	8 %	7 %	8 %
HELE REINDRIFTEN	33 731	38 729	50 983	45 647	47 525	26 %	27 %	37 %	31 %	31 %

Reindriftsforvaltningen 2008

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 5.

¹⁰ Eventuelle korreksjoner i reintallet skjer på påfølgende års melding. Dersom reintallet i sluttstatus på meldingen seinere blir korrigeret opp får det som konsekvens at det tidligere oppgitte reintapet korrigeres ned. Denne korreksjonen er det ikke tatt hensyn til i tabellen, slik at tapstallene i de tilfeller der reintallet er korrigeret opp blir for høye (og motsatt i de tilfeller der reintallet er korrigeret ned). Korreksjoner er som regel et resultat av offentlig kontrollert reinteilling.

Økningen i tap i Finnmark i de foregående årene kan for en stor del tilskrives stor beitebelastning, økt rovviltbestand og lave slaktevekter. Dette gjelder spesielt i Vest-Finnmark (se tabellene 2.11, 2.12 og 2.13). Det lavere tapsnivået i Karasjok øst kan ha sammenheng med at vektene her fortsatt holder et bra nivå selv om de har blitt lavere. Det er nærliggende å anta at de relativt lave tapene i Vest-Finnmark og Karasjok i perioden 2001/02-2003/04 hadde å gjøre med svært gunstige klimatiske vinterbeiteforhold disse årene kombinert med rein i bra hold. Sammenlignet med Finnmark for øvrig har Polmak/Varanger lave tap. Dette gjelder spesielt tap av kalv, som ligger på samme nivå som i Sør-Trøndelag/Hedmark (18 %). Generelt god kondisjon på reinen og lavere reintetthet er trolig viktige faktorer for å forklare de lave tapene helt øst i Finnmark.

Troms hadde til dels svært store tap gjennom flere år på slutten av 1990-tallet. Tapene gikk ned i 2001/02 og har i de påfølgende årene holdt seg på et relativt stabilt, men fortsatt høyt nivå sammenlignet med øvrige områder. Troms skiller seg ut ved å ha svært høyt kalvetap før merking (lav merkeprosent). Tapsårsakene i Troms kan i hovedsak knyttes til rovdyr og til den generelt vanskelige vinterbeitesituasjonen.

Videre har rovviltaktiviteten og tapene av rein til rovvilt vært større i fastlandsdistriktene enn i øydistriktene. I disse ytre distriktene har klimatiske forhold i stor grad hatt innvirkning på kalvetilgang og tap.

Nordland hadde store tap gjennom siste del av 1990-tallet. De nordligste distriktene var i særlig grad hardt rammet, og reintallet ble her redusert ned til et minimum. Fredet rovvilt er en vesentlig årsak til de store tapene i disse områdene gjennom de siste 10-15 årene.

Tabell 2.6. Tap av voksne dyr de siste 5 driftsårene. De prosentvise tapene er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Basert på opplysninger fra reineierens reindriftsmelding.

OMRÅDE	TAP AV VOKSNE DYR (antall)					TAP AV VOKSNE DYR (%)				
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹
ØST-FINNMARK	4 060	5 224	6 579	6 437	6 709	6 %	7 %	8 %	8 %	8 %
Polmak/Varanger	1 330	1 712	1 680	1 778	1 630	6 %	7 %	7 %	7 %	6 %
Karasjok østre sone	1 385	1 895	2 504	1 870	2 537	7 %	8 %	10 %	7 %	9 %
Karasjok vestre sone	1 345	1 617	2 395	2 789	2 542	6 %	6 %	8 %	9 %	8 %
VEST-FINNMARK	4 524	9 261	9 619	6 735	8 188	5 %	10 %	10 %	8 %	9 %
Kautokeino østre sone	1 170	3 458	2 662	2 201	2 140	5 %	12 %	10 %	9 %	8 %
Kautokeino midtre sone	1 800	3 898	5 273	2 787	3 618	5 %	9 %	13 %	7 %	9 %
Kautokeino vestre sone	1 554	1 905	1 684	1 747	2 430	7 %	8 %	7 %	7 %	9 %
TROMS	1 300	1 263	1 673	1 242	1 200	13 %	12 %	15 %	11 %	11 %
NORDLAND	1 563	1 765	1 817	1 689	1 556	11 %	12 %	13 %	12 %	11 %
NORD-TRØNDELAG	1 097	1 318	1 412	1 045	1 209	11 %	13 %	15 %	9 %	10 %
SØR-TRØND./HEDM.	813	972	547	865	504	6 %	7 %	4 %	6 %	4 %
TAMREINLAGENE	433	192	238	184	224	4 %	2 %	2 %	2 %	2 %
HELE REINDRIFTEN	13 790	19 995	21 885	18 197	19 590	7 %	9 %	9 %	8 %	8 %

Reindriftsforvaltningen 2008

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 5.

Nord-Trøndelag hadde store rovdryrtap fram mot midten av 1990-tallet. Tiltak for å få ned tapene ble da iverksatt, med positivt resultat de første 5-6 årene. Deretter økte tapene jevnt fram til 2005/06. Tallene for 2006/07 og 2007/08 viser en foreløpig stabilisering i denne tapsutviklingen.

Sør-Trøndelag/Hedmark og særlig tamreinlagene har tradisjonelt betydelig lavere tap enn øvrige områder. Sør-Trøndelag/Hedmark har for 2007/2008 hatt en nedgang i tap i forhold til de siste fire foregående driftsårene.

De siste årene har det vært gjennomført forskningsprosjekter for å frambringe mer kunnskap om tapsårsaker på rein også i Finnmark. Forskningen så langt har imidlertid ikke kunnet påvise en tilsvarende sterk sammenheng mellom tap av rein og rovdyr som i noen av områdene lenger sør. Et prosjekt indikerer at kalvetapene, og da særlig tidligtapet, synes å være påvirket av simlens forfatning. Dette gjelder særlig i etterkant av vintre med ugunstige beiteforhold, da simlene synes å favorisere egen vekst gjennom sommeren framfor kalvens vekst og overlevelse¹¹.

I forbindelse med Stortingets behandling av den siste ”rovviltmeldingen” våren 2004¹² ble det innført et nytt forvaltningsregime basert på 8 forvaltningsregioner med hver sin rovviltnemnd. Innenfor hver region er det fastsatt bestandsmål for hver enkelt av de fredede roviltartene. På dette grunnlag har rovviltnemndene utarbeidet forvaltningsplaner, som så langt som mulig har søkt å oppnå Stortingets mål om en differensiert forvaltning ved å skille rovvilt og beitedyr. I reindriftsområdene er prioritering av rein framfor rovvilt hovedsaklig gjort i kalvingsområdene, hvor det er lagt opp til en lavere terskel for uttak.

Bestandene av fredet rovvilt har hittil i stor grad blitt forvaltet nasjonalt. Dette til tross for at det er en betydelig andel rovdyr som beveger seg på tvers av riksgrensene, men som bare er registrert i det ene land. Det er for eksempel høyst sannsynlig at det høye bestandsmålet og stor bestand av rovdyr på svensk side forårsaker betydelige tap av rein på norsk side.

2.5. Slakteuttak og slaktekvantum

Tilgangen på slaktedyr er avhengig av kalvetilgangen, tap av dyr og hvor mange dyr reineier setter til livdyr. Antall slaktedyr er også avhengig av blant annet prisutviklingen. Ved høyere pris når reineieren sitt inntektsmål ved et lavere slakteuttak. Overskuddet av dyr kan da investeres i oppbygging av flokken¹³. Utvelgelsen av slakterein med hensyn til antall og type dyr er den viktigste beslutningen den enkelte reineier gjør i løpet av driftsåret. De valg som her foretas har følger for framtidig avl, struktur på flokken, innvirkning på tap ved at tapsutsatte dyregrupper slaktes, og ikke minst vedkommende reineiers inntekt fremover. Slaktedyr leveres i hovedsak til slakteri, men i tillegg slaktes det rein både til eget forbruk og for privat salg.

Utviklingen i antall slaktedyr og slaktekvantum for de siste 10 driftsårene er vist i tabellene 2.7, 2.8 og 2.9. Oversiktene omfatter både leveranser til slakteri, privat salg og eget forbruk.

Som tabellene 2.7 og 2.8 viser ble det i driftsåret 2007/08 slaktet ca. 79.000 dyr for hele landet, som i kvantum utgjorde ca. 1.820 tonn. Dette er en svak økning i forhold til året før, og er det nest høyeste slakteuttaket i løpet av den siste tiårsperioden. Som tabell 2.9 viser er det prosentvise slakteuttaket på landsbasis ganske stabilt for de tre siste driftsår (fra 30 % til 33 %). Til sammenligning har de prosentvise uttakene i tidligere toppår (1989/90) og bunnår (1997/98 og 2000/01) vært på henholdsvis 41 % og 25 %.

---

¹¹ Tveraa, T., Fauchald, P., Yoccoz, N.G. & Henaug, C. 2003. Sammenheng mellom simlens størrelse, kalveproduksjon og rovdyrtaap i år med svært ulike beiteforhold. NINA Oppdragsmelding 774.

¹² St.meld. nr. 15 (2003-04): ”Om rovvilt i norsk natur“.

¹³ En slik tilpasning kalles ofte ”husholdningsøkonomi” eller ”omvendt markedsøkonomi”.

Hovedårsaken til variasjonene de siste årene ligger i slakteuttaket i Finnmark. I den siste 5-års-perioden har uttaket i Finnmark variert mellom 36.000 dyr og 62.000 dyr. Det må her nevnes spesielt at slakteuttaket i Finnmark i 2004/05 var vesentlig høyere enn de andre årene, og da spesielt i Vest-Finnmark (34.000 dyr). Vi må helt tilbake til toppårene 1988/89 og 1989/90 for å finne høyere slakteuttak i Vest-Finnmark. Det prosentvise uttaket i 2004/05 i både Vest-Finnmark og Karasjok (30-35 %) var imidlertid betydelig lavere enn i områdene med høyest uttak (50-60 %). Karasjok og Vest-Finnmark har som følge av dette et betydelig merpotensiale for slakteuttak.

Økningen i slakteuttak Finnmark i årene 2002/03, 2003/04 og 2004/05 kom som følge av den sterke produktivitetsveksten (se tabell 2.10) som inntrådte i Finnmark 2001/02, og som følge av de tiltak som ble iverksatt for reintallstilpasning i Vest-Finnmark fra og med 2003/04-sesongen. Økningen i reintall skyldes reieneierens motivasjon til å bygge opp flokkene igjen etter mange år med svak produksjon. Samtidig økte også slakteuttaket fra bunnåret 00/01 og hadde en topp i 04/05. Den kraftige økningen i slakteuttak som kom i sesongen 2004/05, var trolig en akkumulert effekt av flere år med lavere uttak enn produksjonsveksten, samtidig som markedsforholdene bedret seg og mange siidaandeler avviklet ved innløsning.

Tabell 2.7. Totalt antall slaktedyr for de siste 10 driftsårene. Slaktedyr til eget forbruk og privat omsetning, basert på opplysninger fra reieneierens reindriftemeldinger, er medregnet.

OMRÅDE	TOTALT ANTALL SLAKTEDYR									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹
ØST-FINNMARK	14 989	16 074	10 071	11 264	17 339	20 620	28 433	25 085	28 175	28 657
Polmak/Varanger	7 449	7 117	6 411	7 264	7 264	9 212	13 366	11 216	11 743	11 966
Karasjok østre sone	2 640	3 791	1 763	1 776	4 344	6 105	7 098	6 966	9 632	8 604
Karasjok vestre sone	4 900	5 166	1 897	2 224	5 731	5 303	7 956	6 903	6 800	8 087
VEST-FINNMARK	18 569	16 234	9 688	9 826	19 346	21 253	34 178	21 489	24 382	24 998
Kautokeino østre sone	6 442	4 987	3 356	3 941	6 288	6 997	12 716	7 283	6 960	7 749
Kautokeino midtre sone	8 760	8 687	4 690	3 833	8 031	8 467	14 220	7 942	9 299	9 919
Kautokeino vestre sone	3 367	2 560	1 642	2 052	5 027	5 789	7 242	6 264	8 123	7 330
TROMS	1 481	1 696	637	860	973	1 341	1 572	1 944	1 992	2 261
NORDLAND	2 274	2 814	2 332	2 882	3 184	4 157	4 200	3 701	3 890	3 448
NORD-TRØNDELAG	6 390	6 609	6 622	7 132	6 435	5 794	4 936	4 352	3 843	4 585
SØR-TRØND./HEDM.	6 800	8 349	7 850	8 067	7 634	7 121	7 054	7 137	7 815	8 137
TAMREINLAGENE	5 974	5 985	6 254	6 893	6 779	7 446	7 574	7 078	7 011	6 943
HELE REINDRIFTEN	56 477	57 761	43 454	46 924	61 690	67 732	87 947	70 786	77 108	79 029

Reindrifftsforvaltningen 2008

1 Tilsvarende data på distriktsnivå er er gitt i vedlegg 2-8, tabell 7.

Polmak/Varanger har relativt sett et betydelig høyere slakteuttak enn Finnmark forøvrig (45-47 %, se tabell 2.9) for de tre siste driftsårene. Dette har trolig dels sammenheng med god kalvetilgang og høy andel kalv i slakteuttaket (se tabellene 2.4 og 2.2). Denne trenden har vært gjeldende helt siden tidlig på 1980-tallet. Det er bare tamreinlagene og Sør-Trøndelag/Hedmark som i 2007/08 hadde høyere prosentvise slakteuttak (55-61 %).

Tabell 2.8 viser at Troms har for de tre siste driftsårene hatt det høyeste slakteuttaket i løpet av siste tiårsperiode. Dette tilsvarer mer enn en 3-dobling av uttaket siden bunnåret 2000/01. Dette har sammenheng med en reduksjon i tap, spesielt av voksne dyr (se tabellene 2.5 og 2.6). Dersom en ser uttaket i prosent av reintallet i vårflokk (19 %), er slakteuttaket i Troms fortsatt lavere enn i øvrige områder (se tabell 2.9).

Tabell 2.8. Totalt slaktekvantum for de siste 10 driftsårene. Slaktedyr til eget forbruk og privat omsetning, basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding, er medregnet.

OMRÅDE	TOTALT SLAKTEKVANTUM (tonn)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04 ¹	04/05 ¹	05/06 ¹	06/07	07/08 ^{1,2}
ØST-FINNMARK	355	417	265	291	479	547	668	590	617	637
Polmak/Varanger	172	188	157	176	180	222	293	251	262	284
Karasjok østre sone	66	97	50	49	132	174	176	168	207	192
Karasjok vestre sone	117	132	57	65	167	151	199	171	149	162
VEST-FINNMARK	445	399	273	268	529	536	770	499	505	538
Kautokeino østre sone	140	123	91	100	156	172	284	165	137	162
Kautokeino midtre sone	214	209	130	108	225	215	318	189	194	220
Kautokeino vestre sone	91	67	52	60	148	149	168	145	175	157
TROMS	44	51	20	29	36	45	53	67	67	66
NORDLAND	70	82	72	90	100	125	122	115	116	102
NORD-TRØNDELAG	157	164	161	173	162	139	117	106	95	104
SØR-TRØND./HEDM.	166	211	202	199	191	169	169	179	195	199
TAMREINLAGENE	174	169	176	190	191	209	208	199	194	180
HELE REINDRIFTEN	1 411	1 494	1 169	1 240	1 687	1 771	2 107	1 754	1 790	1 826

Reindriftsforvaltningen 2008

- 1 Kvantum privatslakt er beregnet på grunnlag av gjennomsnittlige slaktevekter og oppgitt privat uttak.
- 2 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 7.

Tabell 2.9. Prosentvis slakteuttak for de siste 10 driftsårene. Uttaket er beregnet i % av reintall ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april). Slaktedyr til eget forbruk og privat omsetning, basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding, er medregnet.

OMRÅDE	PROSENTSLAKT									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹
ØST-FINNMARK	29 %	31 %	21 %	24 %	30 %	33 %	39 %	32 %	35 %	34 %
Polmak/Varanger	37 %	36 %	34 %	40 %	36 %	43 %	55 %	45 %	47 %	47 %
Karasjok østre sone	20 %	28 %	14 %	14 %	26 %	32 %	31 %	28 %	36 %	31 %
Karasjok vestre sone	26 %	27 %	11 %	14 %	27 %	23 %	30 %	24 %	23 %	26 %
VEST-FINNMARK	24 %	21 %	15 %	16 %	26 %	25 %	35 %	23 %	27 %	27 %
Kautokeino østre sone	30 %	23 %	17 %	21 %	30 %	28 %	43 %	28 %	28 %	29 %
Kautokeino midtre sone	27 %	27 %	18 %	14 %	24 %	23 %	33 %	19 %	24 %	24 %
Kautokeino vestre sone	15 %	12 %	9 %	13 %	26 %	27 %	30 %	25 %	32 %	28 %
TROMS	19 %	20 %	8 %	11 %	11 %	14 %	15 %	17 %	18 %	19 %
NORDLAND	21 %	25 %	21 %	24 %	23 %	29 %	29 %	26 %	28 %	24 %
NORD-TRØNDELAG	45 %	45 %	45 %	52 %	50 %	45 %	40 %	35 %	33 %	37 %
SØR-TRØND./HEDM.	50 %	59 %	58 %	61 %	58 %	53 %	53 %	52 %	56 %	61 %
TAMREINLAGENE	55 %	54 %	54 %	57 %	58 %	61 %	62 %	58 %	58 %	55 %
HELE REINDRIFTEN	30 %	31 %	25 %	28 %	32 %	32 %	38 %	30 %	33 %	32 %

Reindriftsforvaltningen 2008

- 1 Tilsvarende data på distriktsnivåer er gitt i vedlegg 2-8, tabell 7.

I Nordland har slakteuttaket hatt en liten nedgang fra 2006/07 til 2007/08, men er allikevel innenfor uttaksintervallet for de siste ti år. Det prosentvise uttaket i Nordland er for det siste tiårsintervallet på sitt høyeste med 29 % i 2003/04 og 2004/05, som er en del lavere enn nivået fra første del av 1990-tallet (35-40 %).

Lave prosentvise slakteuttak i Troms og Nordland må sees i sammenheng med ordningen med driftstilskudd, som gjaldt fra slutten av 1990-tallet¹⁴ og fram til 2002/03. Ordningen stilte få krav til slakteuttak utover at minstekravet måtte være oppfylt. Hensikten var å stimulere til vekst i produksjonsflokken igjen etter store tap gjennom flere år.

Nord-Trøndelag har siden 2001/02 hatt en sammenhengende nedgang i slakteuttaket. For de tre siste driftsår er det bare tatt ut 33-35 % til slakt. Man må tilbake til begynnelsen på 1980-tallet for å finne en tilsvarende lav slakteprosent. Reduksjonen i kvantum har, i tillegg til færre slaktedyrr, sammenheng med at det ikke er mulig å foreta et systematisk utvalg og optimalisere kjønns- og alderssammensetningen på samme måte som tidligere. Store kalvetap over flere år utgjør en vesentlig del av årsaken for de siste års reduksjon i slaktekvantum og slakteprosent.

Også Sør-Trøndelag hadde en nedgang i slakteuttak fra 2001/02, men de siste par årene har uttaket tatt seg opp igjen. Det prosentvise slakteuttaket på 61 % er det høyeste i landet for 2007/08.

Tamreinlagene har en nedgang i slakteuttak de siste par årene, men hadde i de foregående årene en jevn oppgang i slakteuttaket. Tapene er fortsatt lave og kalvetilgangen er høy (se tabellene 2.3, 2.5 og 2.6), Tamreinlagene har også gjennom mange tidligere år hatt det høyeste prosentvise uttaket men er for 2007/08 nest høyest blant områdene med 55 %. Det generelt høyere prosentvise uttaket i tamreinlagene, Sør-Trøndelag/Hedmark og Polmak/Varanger kan delvis tilskrives en høyere andel av kalv i slakteuttaket (se tabell 2.2).

2.6. Produktivitet

Produktivitet uttrykkes i ulike sammenhenger som slaktekvantum per rein (slakteproduktivitet) eller som totalproduksjon per rein (totalproduktivitet). Med totalproduksjon menes da slakteuttak i kilo korrigeret for endring i reintall omregnet til kg. Dersom reintallet ikke endrer seg et år, vil de to produktivitetsberegningene gi samme resultat. Produktiviteten blir også ofte relatert til beiteareal.

Totalproduktivitet og slakteproduktivitet relatert til reintall kan fortelle mye om hvordan tilpasningen mellom rein og beite er i et område. Eksempelvis vil en høy totalproduksjon per livrein ofte innebære god kalvetilgang, lite tap og gode slaktevekter, mens en lav totalproduksjon per livrein gir signaler om lav kalvetilgang, høye tap og/eller lave slaktevekter.

Selv om det er en sammenheng mellom de to produktivetsmålene, kan en noe forenklet si at produktivitet per livrein er et mål for hvor effektiv en reinflokk er til å produsere reinkjøtt. Når en snakker om produktivitet er maksimalt varig avkastning et sentralt begrep. Med maksimalt varig avkastning menes den tilpasning mellom rein, beite og driftsform som gir den høyeste stabile avkastningen over tid uten å forringe beitegrunlaget.

Tabell 2.10 viser produktivitet per livrein for de siste 5 årene, beregnet både på grunnlag av slakteproduksjon og totalproduksjon. Dersom totalproduksjonen per livrein øker mellom to år, skyldes dette at slaktekvantum per livrein og/eller reintallet har gått opp. Beregningen for det siste året (2007/08) bygger på reintall som bare delvis er korrigeret og må derfor betraktes som et foreløpig anslag.

Tabell 2.10 viser at det er betydelige forskjeller i produktivitet mellom områder og mellom år innenfor de enkelte områdene. Variasjonene fra år til år er en naturlig konsekvens av at

---

¹⁴ Ordningen med driftstilskudd ble innført i Troms i 1997/98 og i Nordland i 1999/00.

reindrift utøves under uforutsigbare klimatiske forhold. Variasjonen mellom år er imidlertid ikke like stor i alle områdene.

Finnmarksområdene, og da særlig Karasjok og Vest-Finnmark, hadde en sterk produktivitetsvekst i de første årene etter årtusenskiftet. Veksten var spesielt stor dersom en sammenligner med tilsvarende data fra slutten av 1990-tallet. Denne veksten kan for en stor del tilskrives bedre kalvetilgang, mindre tap og høyere slaktevekter i disse årene. Produktiviteten har sett under ett gått vesentlig ned de siste 3-4 driftsårene. Dette gjelder særlig i Vest-Finnmark (5-7 kg). Til sammenligning var produktiviteten i Vest-Finnmark på 1-5 kg/livrein i de klimatiske vanskelige årene på slutten av 1990-tallet.

I Øst-Finnmark er det verdt å merke seg at Karasjok-øst for de fire foregående år ikke ligger mye under det høye produktivetsnivået som Polmak/ Varanger har hatt i lenge tid (over 10 kg). For 2007/08 har denne forskjellen imidlertid økt, hvor Polmak/Varanger har hatt en positiv økning, mens Karasjok-øst har hatt en nedgang. Karasjok-vest ligger lavere og på omtrent samme nivå som de tre sonene i Vest-Finnmark (6-7 kg/livrein).

Tabell 2.10. Produktivitet relatert til antall rein ved driftsårets begynnelse (korrigert reintall per 1. april), de siste 5 driftsårene. Produktiviteten er beregnet på grunnlag av både "slakteproduksjon" og "totalproduksjon" (slakteproduksjon korrigert for endring i reintallet omregnet til kg). Basert på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding og slakteriene.

OMRÅDE	SLAKTEPRODUKSJON					TOTALPRODUKSJON				
	PR. LIVREIN (kg pr. dyr)					PR. LIVREIN ¹ (kg pr. dyr)				
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ¹	03/04	04/05	05/06	06/07 ¹	07/08 ^{1,2}
ØST-FINNMARK	8,6	9,1	7,5	7,6	7,6	13,2	10,8	8,9	8,5	9,2
Polmak/Varanger	10,3	12,1	10,2	10,4	11,2	13,7	13,0	10,7	10,5	13,3
Karasjok østre sone	9,1	7,7	6,7	7,8	6,9	14,8	10,4	9,3	9,2	8,1
Karasjok vestre sone	6,7	7,5	6,0	5,0	5,2	11,5	9,3	7,0	6,2	6,7
VEST-FINNMARK	6,4	8,0	5,4	5,7	5,7	10,6	7,0	4,8	6,8	6,8
Kautokeino østre sone	6,9	9,7	6,3	5,4	6,1	11,6	7,1	5,5	6,5	7,7
Kautokeino midtre sone	5,7	7,4	4,6	5,1	5,4	10,3	6,2	3,5	6,4	6,1
Kautokeino vestre sone	6,9	7,0	5,7	6,8	5,9	10,3	8,2	6,1	7,8	6,9
TROMS	4,5	4,7	5,9	6,1	5,4	6,9	7,1	5,9	8,5	5,2
NORDLAND	8,7	8,5	8,1	8,3	7,0	9,4	8,1	7,8	9,4	7,3
NORD-TRØNDELAG	10,8	9,5	8,6	8,1	7,5	9,3	8,8	7,3	9,6	8,4
SØR-TRØND./HEDM.	12,6	12,7	13,1	14,0	14,9	12,4	13,3	14,0	12,9	15,1
TAMREINLAGENE	17,1	17,1	16,3	15,9	14,4	17,1	17,1	16,5	16,9	14,6
HELE REINDRIFTEN	8,4	9,0	7,5	7,7	7,5	11,6	9,3	7,7	8,7	8,5

Reindriftsforvaltningen 2008

1 Tilsvarende tall på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 7.

2 Foreløpig tall, hvor reintallsendringen er beregnet på grunnlag ukorrigert reintall for det siste året.

Reindriften i Troms og Nordland har over tid hatt den laveste totalproduksjonen per livrein. Produktiviteten svinger en del i disse områdene, spesielt i Troms, som følge av sterkt variable klimatiske vinterbeiteforhold og rovdyr tap. Etter de klimatiske vanskelige årene på slutten av 1990-tallet fikk Troms en markert økning i totalproduktiviteten, som holdt seg noenlunde stabil i flere år deretter (ca. 7-8 kg per livrein). Det siste driftsåret har produktiviteten gått ned fra 8,5 til 5,2 kg. I Nordland har produktiviteten svingt mellom 8 og 9,5 kg de siste årene. For 2007/08 har Nordland imidlertid hatt en nedgang til 7,3 kg per livrein.

Nord-Trøndelag har det siste året også hatt en nedgang i produktiviteten etter et fjorår med en markert oppgang. Sør-Trøndelag/Hedmark og tamreinlagene har den høyeste produktiviteten i landet (13-17 kg per livrein), selv om det også i disse to områdene kan registreres en

produktivtetsnedgang de siste årene. Sør-Trøndelag/Hedmark har for 2007/08 imidlertid hatt en oppgang i totalproduksjon i forhold til de fire foregående år.

Tabell 2.10 viser at endringene mellom år ofte er mindre for slakteproduktiviteten enn for totalproduktiviteten. Forskjellen mellom de to produktivetsmålene var spesielt tydelig i Vest-Finnmark og Karasjok for driftsåret 2001/02, da totalproduktiviteten var 2-3 ganger så høy som slakteproduktiviteten. Det at totalproduktiviteten varierer mer enn slakteproduktiviteten i enkelte områder, betyr at andre forhold enn avkastningen påvirker uttaket av slakt. Den mest nærliggende faktoren er reineiers behov for konstante inntekter. I dårlige år, med liten produktivitet, "tærer" reineier på livdyrflokken for å oppnå sitt inntektsmål. I gode år tar reineier ikke ut hele avkastningen for å spare til "magre år".

2.7. Utvikling i slaktevekter

Reindriftsforvaltningen har siden sesongen 1998/99 systematisk innhentet slaktevekter fra slakteriene, som i dag utgjør et omfattende materiale. Det finnes også noe eldre slaktevektmateriale som er spesifisert på kjønn og alder fra før 1998/99. Blant annet foreligger gjennomsnittlige kalvevekter på distriktsnivå fra tidlig på 1980-tallet. Hensikten med dette registreringsarbeidet er blant annet å forbedre vurderingsgrunnlaget for reintallstilpasningen.

Tabellene 2.11, 2.12 og 2.13 viser tidsserier av gjennomsnittlige slaktevekter både for kalv, okser 1-2 år (*varit*) og simler over 2 år (*aldu/rotmu*). Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 9. I tabell 2.14 har vi sammenstilt gjennomsnittlige slaktevekter fra en del distrikter i Vest-Finnmark fra 1960-tallet med tilsvarende vekter fra siste del av 1990-tallet og første del av 2000-tallet.

Tabell 2.11. Gjennomsnittlige slaktevekter på kalver som er levert slakteri, de siste 10 driftsårene.

OMRÅDE	GJ.SNITTIGE SLAKTEVEKTER PÅ KALV (<i>miessi/miesie</i>) (kg) ¹									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ²
ØST-FINNMARK	17,1	18,4	18,7	20,7	21,1	20,9	19,0	18,9	19,5	19,2
Polmak/Varanger	17,9	19,2	18,9	20,8	21,0	20,6	19,4	19,6	20,0	20,1
Karasjok østre sone	17,9	18,3	18,1	21,5	22,9	21,9	19,5	18,7	19,1	18,8
Karasjok vestre sone	15,0	15,0	15,7	18,2	19,4	19,8	16,6	16,5	17,8	16,9
VEST-FINNMARK	15,4	15,3	17,7	19,4	20,4	19,3	16,5	16,7	17,0	17,2
Kautokeino østre sone	15,6	16,0	18,1	19,2	20,7	19,8	16,9	16,6	18,5	18,0
Kautokeino midtre sone	14,9	14,2	17,2	19,4	19,9	18,7	15,7	17,0	15,9	16,2
Kautokeino vestre sone	17,0	16,7	14,9	19,7	20,5	19,0	16,7	16,6	16,7	17,5
TROMS	23,4	22,7	22,9	21,5	25,2	22,6	22,4	22,7	22,3	22,4
NORDLAND	21,8	21,7	22,4	21,4	22,5	20,9	21,1	21,2	21,9	21,5
NORD-TRØNDELAG	20,8	20,9	20,3	20,3	21,4	19,6	20,0	20,2	21,5	20,1
SØR-TRØND./HEDM.	20,9	20,9	22,1	21,2	21,9	20,9	21,5	21,5	21,5	21,1
TAMREINLAGENE	21,8	21,7	23,4	22,3	24,9	23,0	22,5	23,5	23,0	23,1
HELE REINDRIFTEN	19,2	20,1	21,1	20,8	21,8	20,7	20,4	19,1	19,8	19,5

Reindriftsforvaltningen 2008

1 Beregnet på grunnlag av data fra godkjente slakterier.

2 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 9.

Tabell 2.12. Gjennomsnittlige slaktevekter på okser 1-2 år som er levert slakteri, de siste 10 driftsårene.

OMRÅDE	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER PÅ OKSER 1-2 ÅR (varit) (kg) ¹								
	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ²
ØST-FINNMARK	27,5	28,0	30,5	32,0	31,9	30,0	27,4	27,1	28,1
Polmak/Varanger	29,2	28,2	31,3	31,2	30,4	32,1	30,7	30,0	29,9
Karasjok østre sone	27,8	28,9	31,6	34,6	35,0	32,1	29,3	28,9	29,9
Karasjok vestre sone	24,9	26,6	28,3	30,9	30,8	28,4	25,2	25,3	26,3
VEST-FINNMARK	22,7	24,7	26,8	28,4	27,7	25,0	24,2	24,2	25,3
Kautokeino østre sone	24,9	24,9	27,2	30,7	29,4	27,1	25,7	27,4	27,0
Kautokeino midtre sone	21,8	22,8	25,4	27,0	26,3	23,5	22,7	23,3	24,6
Kautokeino vestre sone	21,9	25,6	27,8	29,4	29,1	26,4	25,0	24,2	25,5
TROMS	33,3	35,3	36,3	34,2	33,3	33,3	33,5	32,3	31,5
NORDLAND	34,5	36,3	35,2	34,6	35,5	32,2	35,4	33,0	33,0
NORD-TRØNDELAG	31,4	30,2	30,4	31,3	30,9	30,3	29,3	31,3	28,6
SØR-TRØND./HEDM.	31,4	33,6	31,1	33,6	32,5	32,0	33,5	33,4	32,6
TAMREINLAGENE	39,3	39,5	37,9	37,5	39,0	37,5	37,2	39,1	37,2
HELE REINDRIFTEN	28,3	30,4	31,9	31,4	30,8	32,3	27,8	28,7	28,4

Reindrifftsforvaltningen 2008

- 1 Beregnet på grunnlag av data fra godkjente slakterier.
- 2 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 9.

Tabell 2.13. Gjennomsnittlige slaktevekter på simler over 2 år som er levert slakteri, de siste 9 driftsårene.

OMRÅDE	GJ.SNITTLIGE SLAKTEVEKTER PÅ SIMLER > 2 ÅR (aldu/romu) (kg) ¹								
	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ²
ØST-FINNMARK	29,3	31,0	30,8	30,4	30,8	28,0	28,8	28,4	29,0
Polmak/Varanger	31,1	31,2	31,4	30,5	30,1	29,8	30,1	30,2	30,0
Karasjok østre sone	30,1	31,5	33,4	31,9	32,3	29,3	31,1	29,3	30,4
Karasjok vestre sone	27,0	29,1	26,7	29,5	30,0	26,1	26,6	26,2	26,8
VEST-FINNMARK	25,6	29,1	28,3	29,8	28,1	25,8	26,9	25,3	26,6
Kautokeino østre sone	27,1	30,7	29,2	30,0	28,8	27,4	27,9	26,6	27,0
Kautokeino midtre sone	24,8	26,8	26,7	27,9	25,8	24,3	25,7	23,9	25,3
Kautokeino vestre sone	25,5	29,6	27,8	32,1	30,0	26,4	27,2	26,2	28,6
TROMS	36,1	41,4	37,1	36,8	37,9	35,2	37,1	35,5	37,1
NORDLAND	34,6	36,6	34,0	35,2	34,4	34,4	35,9	35,5	36,5
NORD-TRØNDELAG	32,4	32,5	31,9	32,2	32,8	31,9	33,0	32,8	32,0
SØR-TRØND./HEDM.	32,5	33,6	29,6	33,3	33,1	31,8	34,4	33,8	32,4
TAMREINLAGENE	36,3	37,7	34,5	33,6	36,6	35,8	38,3	37,2	37,6
HELE REINDRIFTEN	28,9	32,3	31,9	31,8	31,5	31,5	30,6	29,3	30,4

Reindrifftsforvaltningen 2008

- 1 Beregnet på grunnlag av data fra godkjente slakterier.
- 2 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 9.

Tabell 2.14. Gjennomsnittlige slaktevekter på okse 1-2 år (varit) i utvalgte distrikter i Vest-Finnmark, periodene 1960/61 - 1963/64 og perioden 1996/97 - 2006/07.

REINBEITEDISTRIKT	G.J.SN. SLAKTEVEKTER, OKSER 1-2 år (kg)									
	60/61 ¹	61/62 ¹	63/64 ¹	96/97 ²	98/99 ²	00/01 ²	02/03 ²	04/05 ²	06/07 ²	07/08 ²
21-Gearretnjårga	28,8	-	-	25,0	-	-	29,9	29,2	28,1	- ³
22-Fiettar	32,4	29,4	-	25,8	24,0	25,6	32,0	27,5	24,8	25,7
23-Seainnus/Návvgastat	-	31,9	-	23,2	23,1	24,1	29,4	25,0	25,1	24,9
26-Lákkonjårga	30,3	29,5	-	21,7	22,1	22,7	26,0	21,9	22,7	23,1
27-Joahkonjårga	26,9	25,0	-	22,2	21,8	-	27,0	23,9	22,6	22,9
28-Cuokcavuotna	27,9	-	-	-	23,8	-	29,7	27,8	25,7	- ³
29-Seakkesnjårga	28,6	28,8	-	28,5	23,6	-	30,3	28,1	26,4	25,9
32-Silvvetnjårga	30,1	28,5	26,6	27,2	21,4	25,1	29,1	28,9	24,4	25,1
33-Spalca	32,2	30,0	31,1	23,1	21,0	19,0	26,9	23,9	20,9	21,6
34-Ábborašša	33,4	32,8	32,4	22,7	22,1	23,6	28,9	26,0	22,5	25,8
35-Fávrosorda	29,3	25,9	27,5	22,9	21,7	25,2	29,2	26,4	23,9	25,6
36-Cohkolat	32,8	29,7	26,7	23,0	21,7	-	29,1	26,1	24,4	24,6
39-Árdni/Gávvir	35,2	30,7	31,6	26,0	27,0	29,2	30,9	30,0	27,7	27,6

Reindriftsforvaltningen 2008

- 1 Hentet fra Movinkel og Prestbakmo sine innsamlinger av slaktevekter fra perioden 1960/61-1963/64.
- 2 Beregnet på grunnlag av data fra godkjente slakterier.
- 3 Det foreligger for få slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Finnmark:

Som det framgår av tabellene har de gjennomsnittlige slaktevektene i Finnmark gjennomgått betydelige variasjoner det siste tiåret. I siste del av 1990-tallet var slaktevektene lave og/eller avtakende. Fra 2000/01 og de påfølgende to årene økte slaktevektene markert, for deretter igjen å avta gjennom de siste årene.

I Vest-Finnmark har særlig kalvevektene falt lavt (16-17 kg i snitt) de siste årene. Også varitvektene (24-25 kg) og alduvektene (25-27 kg) er lave. I Karasjok har også slaktevektene gått ned de siste par årene.

Dersom en ser nærmere på utviklingen i enkeltdistrikter de siste årene, har det med en del unntak vært en negativ utvikling i gjennomsnittlige slaktevekter. Den største nedgangen og de laveste vektene forekommer i de store "innerdistriktene", slik også situasjonen var på slutten av 1990-tallet. Utviklingen har flatet noe ut de siste par årene.

Det finnes mange årsakssammenhenger til de siste årenes vektutvikling. I både Vest-Finnmark og Karasjok har vektnevdgangen kommet på tross av at beitesesongene forut for slakting, og da spesielt vintersesongene, har vært bra klimatisk sett. Noe av vektreduksjonen i Vest-Finnmark i 2003/04 kan nok skyldes den vanskelige markedssituasjonen for reinkjøtt, som førte til at en stor del av slakteuttaket ble forskjøvet til vintersesongen, med tap av slaktevekt fra høst til vinter. På den andre siden var klimaforholdene om høsten og vinteren 2003/04 gunstige, slik at vektetapet fram til slakting trolig var mindre enn vanlig ved vinterslakt.

Videre har lite snø og høyt dyretall gjennom de gode årene økt utnyttelsen av lavbeiter, som i normale vintre ikke er tilgjengelig på grunn av harde og/eller tykke snølag. I vårknipa har reinen dermed blitt mindre avhengig av de normalt viktige, men slitte rabbebeitene. De lavere slaktevektene i mange distrikter i Vest-Finnmark og Karasjok de siste årene kan ha sammen-

heng med at dyretettheten nå er blitt så høy i disse distriktene at den overskygger den positive innvirkningen av gunstig klima og økt beitetilgjengelighet.

I Karasjok kom nedgangen i slaktevekter i 2004/05 ett år seinere enn i Vest-Finnmark, selv om de klimatiske forholdene i grove trekk har vært de samme. Dette kan blant annet ha sammenheng med noe svakere reintallsøkning, generelt lavere reintetthet og en noe annerledes sammensetning av beitetyper enn i Vest-Finnmark.

Det er verdt å merke seg at den største slaktevektnedgangen har kommet hos kalven (se tabell 2.11). Siden kalv bare har en vekstsommer bak seg, og i tillegg vil påvirkes sterkt av simlas kondisjon etter vinteren, vil slaktevektene oftest respondere raskere på miljøforandringer enn hos eldre dyr, som har flere vekstsosonger bak seg. Dette ser vi klare tendenser for både i Vest-Finnmark og Karasjok, der kalvevektene nå er kommet godt under 20 kg, mens vekt-nedgangen hos eldre dyr ”henger litt igjen”. Det siste året har kalvevektene vært på omtrent samme nivå som for sesongen 06/07.

I en periode før de siste årenes vektnedgang hadde Vest-Finnmark og spesielt Karasjok slaktevekter på nesten samme eller samme nivå som landet for øvrig. Siden slaktevektregistreringene begynte tidlig på 1980-tallet var det knapt registrert så høye kalvevekter i Finnmark. Dette forteller mye om hvor usedvanlig gunstig de klimatiske forholdene var for reinen i Finnmark disse sesongene. Som tabell 2.14 viser oppnådde enkelte distrikter i Vest-Finnmark like høye slaktevekter i disse årene som på første del av 1960-tallet. Andre distrikter økte også disse årene, men de greide imidlertid ikke å komme opp på nivået fra 1960-tallet på tross av gunstige klimatiske forhold.

Den generelle slaktevektøkningen fra og med 2000/01 og fram til og med 2002/03 kom på tross av en sterk økning i reintallet (se figur 2.1). Denne vektøkningen hadde trolig sammenheng med generelt klimatisk gode beitebetingelser året rundt, med blant annet snøfattige vintre, tidligere vår, normalt gode somrer og seint snøfall om høsten. Lite snø gjennom vintrene førte til at store deler av vinterbeitene var tilgjengelig for beiting. Dette medførte trolig minimale tap av dyr gjennom vårknipa og videre bedre kondisjon for reinen om våren og dermed en god start på vekstsosongen. Disse gunstige klimatiske forholdene overskygget i stor grad negative effekter på reinens høstvekter som følge av økt dyretetthet og økt press på beiten. Samtidig hadde tilsvarende dårlige år perioden i forkant bidratt med sitt til å gjøre ”vektspranget” desto større.

Tabell 2.13 viser at vektøkningen for aldu/rotnu i Vest-Finnmark og Karasjok var større i 2000/01 enn det en skulle forvente ut fra vektøkningen for kalv (se tabell 2.11) og for varit (se tabell 2.12). Videre gikk simlevektene ned året etter (2001/02), mens kalv og varit fortsatte vektøkningen. Dette har trolig sammenheng med at mange simler enten ikke fødte kalv eller mistet kalven tidlig i 2000/01, trolig som følge av dårlig kondisjon og en vanskelig vinter i forkant (driftsåret 1999/00). Sommeren 2000 kunne derfor simlene prioritere egen vekst i sterkere grad enn i de påfølgende årene, da kalvetilgangen var betydelig høyere. Tilsvarende økte simlevektene i Karasjok og Vest-Finnmark i 2005/06, mens varit- og kalvvektene gikk ned eller flatet ut. Dette har trolig sammenheng med den dårlige kalveproduksjonen våren 2005, som frigjorde ressurser til egenvekst hos simlene.

Dyr i mindre godt hold, ofte i kombinasjon med slitte vinterbeiter, vil være mer sårbare overfor ugunstig klimatiske forhold på vinteren. Lave produksjonstall for deler av Finnmark i de klimatiske ugunstige årene på slutten av 1990-tallet kan sees i sammenheng også med slike forhold.

Områdene sør for Finnmark:

Områdene sør for Finnmark, samt Polmak/Varanger, har høyere gjennomsnittlige slaktevekter enn Karasjok og Vest-Finnmark (se tabellene 2.11, 2.12 og 2.13). Slaktevektene i områdene sør for Finnmark preges av mer tilfeldige årlige svingninger enn i Finnmark. Det er nærliggende å anta at det er klimatiske svingninger som er hovedårsaken til vektsvingningene i disse områdene. For enkelte distrikter vil imidlertid høy tetthet av rein i tillegg påvirke slaktevektene negativt og med det også forsterke negative klimaeffekter på produksjonen.

De høyeste slaktevektene forekommer i tamreinlagene, der gjennomsnittsvektene på kalv og på okser 1-2 år var på henholdsvis 23,1 kg og 37,2 kg i 2007/08. Troms og Nordland, som har de beste sommerbeitene i landet, hadde de nest høyeste slaktevektene sammen med Sør-Trøndelag/Hedmark (31-33 kg på okser 1-2 år), etterfulgt av Polmak/ Varanger og Nord-Trøndelag (28-30 kg på okser 1-2 år). Til sammenligning hadde Karasjok og Vest-Finnmark slaktevekter på okser 1-2 år på henholdsvis 26-30 kg og 24-27 kg i 2007/08.

3 Reindriftens beiter og driftsforhold

3.1. Innledning

Beiteområdene er selve grunnressursen for reindriften. Reinens spesielle levesett, med ulike krav til beite i ulike sesonger, gjør reindriften til en arealavhengig næring. I dag utøves det reindrift på et landområde på drøyt 146.000 km², fordelt over 139 av landets kommuner fra Hedmark i sør til Finnmark i nord, samt i Nord-Gudbrandsdalen, Valdres og Nord-Østerdalen. Dette arealet tilsvarer ca. 45 % av Norges landareal, hvorav mesteparten (over 90 %) ligger innenfor det som reindriftsloven betegner som det ”samiske reinbeiteområdet”. Det resterende arealet er avgrensede områder i Sør-Norge, der det utøves reindrift i henhold til ekspropriasjonsvedtak og/eller leieavtaler (Trollheimen og tamreinlagene). (I tillegg er en ny reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige ferdig forhandlet).

Dette kapitlet gir en kortfattet beskrivelse av reinens tilpasning til naturgrunnet, naturlige faktorer som påvirker beitegrunnet, betingelser for bestandsvekst og produksjon, metode og resultater av beitevurderinger, forurensning og menneskeskapte klimaendringer.

Vedlegg 9 viser kart over de ulike delene av reindriftsområdet, med grenser og bruttoarealer for både reinbeitedistrikter, tamreinlag og områder.

3.2. Reinens tilpasning til naturgrunnet

Rein lever året rundt på utmarksbeite, hvor den er prisgitt uforutsigbare værforhold og store variasjoner i tilgang og kvalitet av beitet både mellom sesonger og mellom år. Et reindriftsår består av åtte årstider med ulike behov for beiter. Innenfor hver av disse årsavsnittene varierer beitetilbudet som følge av klimatiske faktorer, lokalitet og årstidsvariasjoner.

Gjennom de mest krevende periodene av året har reinen et stramt energibudsjett, som skal forsyne reinen med energi til aktiviteter som beiting, gåing og løping i tillegg til de grunnleggende livsprosessene. Simlene skal i tillegg ha energi til å die kalven og oppfosting gjennom sommer og høst.

Reinen er tilpasset et skiftende miljø ved at beiteopptak og levevis veksler med variasjonene i plantedekket gjennom året. Variasjonene i beiteopptak er knyttet til sesongmessig appetittregulering, fettlagring og reinens evne til å utnytte ulike typer fôr. Variasjonene i levevis er knyttet til reinens trekk mellom ulike beiteområder, både i form av regionale trekk mellom sesongbeiter og lokale trekk innenfor samme beiteområde. På tross av sin tilpasning til et skiftende miljø er reinen likevel sårbar for miljøforandringer som for eksempel fysiske inngrep og forstyrrende menneskelig aktivitet.

3.3. Naturlige faktorer som påvirker beitegrunnet - Betingelser for bestandsvekst og produksjon

De ulike økologiske faktorene som påvirker reindriften betingelser for bestandsvekst og produksjon kan deles inn etter å være tetthetsuavhengige eller tetthetsavhengige i forhold til reinflokkenes størrelse innenfor et beiteområde. Økologiske forhold som påvirker bestandsvekst og produksjon gjennom konsentrasjonen av rein per arealenhet kalles gjerne for tetthetsavhengige faktorer. Økologiske forhold som påvirker bestandsvekst og produksjon

uavhengig av konsentrasjonen av rein per arealenhet grupperes imidlertid gjerne som tetthetsuavhengige faktorer.

Tetthetsuavhengige og tetthetsavhengige faktorer som påvirker beitegrunnet

Kvaliteten og tilgjengeligheten av beitet påvirkes naturlig av **berggrunn, klima og topografi**. I reindriftssammenheng er det hensiktsmessig å dele berggrunnen i 3 kategorier; kambro-siluriske formasjoner, grunnfjell og sparagmitt. I områder med kambro-siluriske bergarter (gjerne kalkrike bergarter) er det gode forhold for sommerbeiting. Grunnfjell og spesielt sparagmitt (sure bergarter) gir gode vekstbetingelser for lav og dermed gode vinterbeiter.

Områdene hvor det drives reindrift preges av vestlige luftstrømmer, som gir økende nedbørmengder fra kysten og inn mot fjordbotnene og grensefjellene, for deretter å avta sterkt mot øst. Nedbørmengden avtar også nordover. Temperaturvariasjoner mellom sommer og vinter er langt lavere ved kysten enn i innlandet. Et gunstig klima betyr mye for planteveksten gjennom våren og sommeren. Vinterstid påvirkes lavbeitene av ulik fordeling av snøen gjennom beitesesongen. Klimatisk sett har kystområder oftest de beste sommerbeitene, mens kontinentale områder oftest har de beste vinterbeitene. Viktige unntak finnes i ytre kystområder og på øyer, hvor snøen ikke legger seg om vinteren.

Topografiske forhold vil kunne ha direkte konsekvenser for den fysiske adkomsten til beiteområder (f.eks. bratte terrengformasjoner), og indirekte konsekvenser gjennom klimatisk påvirkning av både kvalitet og tilgjengelighet av beiteene (f.eks. "regnskygge-effekt"). På stor-skalenivå bidrar store høydeforskjeller til vedvarende framsmelting av næringsrik, spirende vegetasjon om våren og sommeren. På småskalennivå bidrar stor overflateujevnheter i terrenget til økt beitetilgang vinterstid (snaurabber) og bedre beitekvalitet sommerstid (snøleiesamfunn). Dessuten gir vindutsatte høydedrag reinflokkene "ly" for insektplagen på varme sommerdager (luftingsområder).

Slike forhold, som gjerne kalles tetthetsuavhengige faktorer, påvirker en reinflokks forutsetninger for produksjon uavhengig av om reintallet er høyt eller lavt. Regionale forskjeller i lokalt klima, topografi og beite kan derfor medføre at reinflokker har ulikt utgangspunkt for produksjon mellom områder, og mellom ulike år innenfor samme beiteområde.

Mens forholdene på sommerbeitene har størst påvirkning på reinens kroppsvekt ved slakting, er tetthetsuavhengige faktorer som snømengde og snøens tilstand med på å definere betingelsene for flokkens rekruttering. Dersom det er lite snø på vinterbeitene betyr dette at beitevekstene som utnyttes er lettere tilgjengelig for reinen. Dersom det er islag i snøen og/eller ned mot bakken er tilgjengeligheten til beitevekster vanskeligere for reinen. Store, vindpakkede snømengder og/eller islag i snødekket kan også helt eller delvis "låse" mattilgangen for reinen vinterstid. Hvordan snøforholdene skaper ulik tilgjengelighet til beiter i ulike vegetasjonstyper og terrengformasjoner definerer langt på vei hvilke lokaliteter som benyttes som beite.

Med økende snømengde og/eller økende grad av ising innen et driftsår får rabbevegetasjon og lavheier en økende viktighet som vinterbeiter. På vinterbeiter utnyttes imidlertid også en rekke andre vegetasjonstyper så fremt snøforholdene tillater det. I daglig drift søker siidaen gjennom strategiske beslutninger om bruk av beiter innenfor et område å ta høyde for disse omstendighetene for å gi flokken best mulige forutsetninger for beite gjennom vinteren.

Nedbør og temperaturforhold påvirker også driftsforholdene i sommerhalvåret. Temperatur og nedbør påvirker plantenes vekstforhold, men også forekomst av innsekter som er en betydelig

stressfaktor for reinen. I sesonger med høy sommertemperatur har reinen også et betydelig varmestress. Kalde og fuktige sommere er i næringen stort sett anerkjent som gode betingelser for reinens sommerbeite. Nedbørsmengde og vekstsesongens lengde i barmarksperioden er også vesentlig for lavens veksthastighet som danner grunnlaget for tilveksten på vinterbeitene.

Det er ikke bare klimaet og klimaets påvirkning på beitevekster og insektsaktivitet som har betydning for reinflokkers bestandsvekst og produksjon. Beitegrunnlaget påvirkes også av reinens beitetrykk på de ulike sesongbeitene. Det samlede beitetrykket i et område er et resultat av konsentrasjonen av rein per arealenhet. Med et økende reintall øker også beitetrykket innenfor et beiteområde. Dersom beitetrykket blir for stort kan dette påvirke beitegrunnlaget negativt, og på vinterbeiter medfører dette et stort beitetrykk på lavvekster i lavdominerte vegetasjonstyper som lavheier, fjellbjørkeskog, lavholdige risheier, etc. Reinens selektive beiting kan videre påvirke artssammensetningen innen vegetasjonstyper, og vegetasjonstypers utbredelse under alle årstidsbeitene. En reinflokks forutsetninger for produksjon kan derfor også påvirkes gjennom endringer i beitegrunnlagets kvalitet og kvantitet som følge av beitetrykket over tid

Reinens tilgang til beitevekster i kvantitet og kvalitet er derfor et samlet resultat av eksisterende beitetrykk som følge av reintallkonsentrasjonen og påvirkning av klimatiske faktorer som for eksempel snøforhold, sommernedbør og temperatur.

Ved et høyt beitepress på vinterbeitene og vanskelige klimaforhold blir de negative effektene av henholdsvis tetthetsavhengige og tetthetsuavhengige faktorer forsterket av hverandre gjennom at samlet beitetilbud er redusert. Vanskelige klimaforhold gjør graving etter beitevekster energikrevende og medfører at tilgjengelige arealer hvor snøen er slik at reinen kommer ned til beitevekstene begrenses. Ved vanskelige snøforhold i mengde, pakking og ising, øker reineierens avhengighet til lavheier med gunstigere snøforhold. Da er det viktig at tilbudet av beitevekster på disse beitene har tilstrekkelig kvalitet, mengde og dekningsgrad til å kunne forsyne reinflokken.

Dette bildet kan beskrive nåværende tilstand for næringen i Vest-Finnmark og Karasjok, hvor reineieren mister et produksjonspotensial og en del av forutsigbarheten i driften i forhold til kondisjon, overlevelse, kalvetilgang og simlenes investering i kalv, ved en opprettholdelse av et for høyt reintall når ugunstige klimatiske omstendigheter inntreffer. I slike situasjoner er også rovvilttapene dokumentert å være betraktelig høyere. Ved økende reintall økes sårbarheten til ulike klimaforholds påvirkning mellom år. Tetthetsuavhengige faktorer vil påvirke driftsforholdene uavhengig av reintall og er naturgitte betingelser som næringen må tilpasse seg etter. De negative tetthetsavhengige effektene som følger med et for høyt reintall kan imidlertid påvirkes gjennom slakteuttaket.

Bestandsvekst og produksjon

Rabbevegetasjon og lavheier utgjør en viktig del av reindriftens vinterbeiter. Dersom det under dälvi(januar-mars) og giddadälvi(april) ikke er andre vegetasjonstyper tilgjengelig, som følge av snøforholdene, spiller denne delkomponenten av reinens totale bruk av ulike vegetasjonstyper og beitevekster en viktig rolle når det gjelder kalvetilgang og kalvens overlevelse i sitt første leveår.

I en reinflokk vil ikke alle simler få kalv, eller lykkes i å oppfostre kalven, uansett hvor gunstige driftsforholdene og beiteforholdene har vært for et gitt driftsår. Men størrelsen på kalvetilgangen og kalvens overlevelse avhenger imidlertid av driftsforholdene og

beitetilbudet. Dette gjelder særlig i de siste månedene av simlens drekthetsperiode og de første månedene etter kalving. Tradisjonelt har klimaet og snøforholdene vært den dominerende faktoren for disse sammenhengene. I de senere år er det særlig for Finnmark, med et økende beitetrykk, imidlertid ikke snøforholdene som alene setter premissene for flokkens rekruttering, men også i hvilken grad det er en tilstrekkelig mengde egnede beitevekster under dette snølaget. Når beitetrykket har vært for stort og lavbeitenes kvalitet er redusert må reinen også bruke mer energi på å grave frem beite. I ytterste konsekvens kan et høyt beitetrykk i kombinasjon med ugunstige klimaforhold medføre sultperioder, at simler aborterer kalv eller ikke investerer tilstrekkelig i kalven utover våren, og tap av rein som følge av førbegrensning og rovvilt. Dette kan imidlertid også forebygges med tileggsfôring, og enkelte steder utføres dette også i denne perioden av driftsåret.

Forskningsresultater antyder at verken sommerbeitebetingelser eller simlens kroppsvekt på våren er faktorer som har størst betydning for kalvetilgangen i september måned når man sammenligner mellom flokker. Derimot investerte simler som hadde hatt gode vinterbetingelser mer i kalven under sommerhalvåret enn simler med dårlige vinterbetingelser, når man sammenlignet mellom flokker.¹⁵ Sannsynligheten for simlene til å produsere kalv ved en gitt vekt kan derfor variere mellom ulike områder og ulike år. Dette er også støttet av næringens utøvere, hvor det påpekes at forskjeller i simlens vekt mellom flokker ikke nødvendigvis medfører ulikheter i kalveprosent.

Forskningsresultater viser imidlertid også at kalvetilgangen innen en flokk er relatert til simlens vekt. Dette er dokumentert i en rekke studier som bekrefter en positiv sammenheng mellom simlens kondisjon og sannsynlighet for å få kalven gjennom sitt første leveår.

3.4. Metoder for beitevurdering

Reinbeitene kan i hovedsak vurderes på to måter; direkte ved å studere beitene i seg selv (beitekartlegging), og indirekte ved å la reinens vekst- og vektutvikling fortelle om beitenes kvalitet (vekter som beiteindikator).

Direkte beitevurdering gjøres ved hjelp av flere metoder, som grovt kan inndeles i 3 grupper; 1) registrering i felt, 2) registrering basert på flyfoto, og 3) registrering basert på satellittbilder. Alle de direkte metodene har vært nyttig i forvaltningen av reinbeitene, dels i kombinasjon med hverandre og dels i kombinasjon med den indirekte ”vektmetoden”.

Et kompliserende forhold når slike data skal brukes til å vurdere kapasitet på vinterbeite er at beitetilgjengeligheten varierer sterkt både i rom og tid på grunn av variasjoner i snøforhold. I hovedsak er det slik at tilgjengeligheten på grunn av snøforholdene er bedre på snaufjellet enn i bjørkeskogen, men dette har mindre betydning høst og tidlig vinter enn på vårvinteren (februar/mars).

Feltregistrering

Beitekartlegging gjennom feltregistreringer blir brukt for å fastsette kvantitative og kvalitative mål på beitene, for dermed å kunne si noe om beitesituasjonen for et område. Reineierne bruker selv denne metoden når de i sin daglige reindriftsutøvelse vurderer beitet ut fra plante- og beitetilgjengelighet.

I hovedsak skjer kartleggingen av større arealer gjennom registreringer på et tilfeldig utvalg av steder. Langs rette linjer trukket opp på kartet (transekter) blir det med faste mellomrom

¹⁵ Fauchald P., Tveraa T., Yoccoz N. G., Ims R. A. 2004. En økologisk bærekraftig reindrift. Hva begrenser naturlig produksjon og høsting? NINA Fagrapport 76.

gjort punktregistreringer av blant annet vegetasjonstype, dekningsgrad av de ulike planteartene og beitebelastning. I disse registreringene ligger det en stor grad av skjønn. Dette gjelder særlig vurderingen av beitebelastning. Ut fra registreringene på de utvalgte områdene gjøres det så en beregning for hele beiteområdet. Beitekapasiteten beregnes deretter ut fra en optimal utnyttelse av området, hvor det tas hensyn til forhold som kan påvirke beitets bruk og tilgjengelighet (reduksjonsfaktorer).

Det finnes ulike metoder for feltregistreringer, hvor den enkleste er skjønnsmessig vurdering av beitenes kvalitet og kvantitet ved en områdebefaring. En mer avansert metode er å registrere vegetasjonstype og dekningsgrad og fastsette en skjønnsmessig kvalitetsverdi på grunnlag av dette. Beitekartlegging utført i 1960- og 1970-årene ble gjort ut fra metoder utviklet av Erling Lyftingsmo¹⁶ og videreutviklet av Loyd Villmo (Villmo-metoden)¹⁷. Utover 1970-tallet utviklet NINA en egen metode (Gaare-Skogland-metoden)¹⁸. Både denne metoden og Villmo-metoden bygger på en systematisk kartlegging av beitetypene, men de videre beregninger av beitekapasitet er tilsynelatende forskjellige. Gaare-Skogland-metoden bygger på beregning av en effektiv lavmatte kombinert med et gitt antall rein per arealenhet. Villmo-metoden på sin side bygger på en beregning av tilvekst på beite (brutto avkastning) kombinert med en uttaksprosent (den andelen reinen utnytter av brutto avkastning). Villmo-metoden tar større hensyn til utnyttelse av grøntbeiteplanter enn Gaare-Skogland-metoden, som fokuserer på lavens tilstand. På slutten av 1990-tallet ble feltdelen av Gaare-Skogland-metoden videreutviklet ved at digital fototeknikk ble tatt i bruk (for på den måten å minimere feilkilder knyttet til observatøren).

Feltregistreringer er svært tidkrevende og har klare begrensninger for kartlegging/overvåking av store områder. Metoden er imidlertid mye brukt på grunn av lave kostnader, kjent og enkel metodikk og et godt referansemateriell fra andre undersøkelser.

Satellittbilder

Bruk av satellittdata for kartlegging av reinbeiter startet i 1970-årene. Satellittdata har på flere områder vist seg å være mer hensiktsmessig ved vegetasjonskartlegging over store områder enn tradisjonell vegetasjonskartlegging fra bakken. Teknikken er siden 1973 blitt brukt av NORUT IT i Tromsø til å utarbeide vegetasjons- og beitekart over reinbeiter i flere områder i Norge, først og fremst på lavdominerte beiter.

Satellittkartlegging av vegetasjonsdekket bygger på at ulike vegetasjonstyper reflekterer lys på ulikt vis. Satellittdata gjengir vegetasjon etter noen hovedfaktorer, som graden av frodighet, tetthet og fuktighet. Hvilken vegetasjonstype de ulike refleksjonsklassene representerer fremstilles ut fra en analyse av satellittinformasjon sammenholdt med feltregistreringer.

Metoden gjør det mulig å kartlegge vegetasjonen over store områder, samt å overvåke beitenes med jevnlig registreringer. Satellittbildene kan videre tolkes gjennom digitale analysemetoder, som gjør resultatene lite påvirket av menneskelige vurderinger. Satellittdata kan dessuten lett kombineres med annen digital kartinformasjon.

En viktig svakhet med satellittdata er at de er sterkt påvirket av terrengforhold og skyggeeffekter, som blant annet har gjort det vanskelig å få gode tolkningsresultater i terreng med

---

¹⁶ Lyftingsmo, E. 1965. Norske fjellbeite, bind 1-15. Utgitt av Det kongelige selskap for Norges vel.

¹⁷ Villmo i samarbeid med Steen, først gjennom Norsk-svensk reinbeitekommissjon av 1964, deretter gjennom en rekke konkrete beitegranskninger.

¹⁸ Gaare, E. & Skogland, T. 1980. Lichen - reindeer interaction studied in a simple case model. I. Reimers, E., Gaare, E. & Skjenneberg, S. 1980. Proceedings of the 2nd International Reindeer/Caribou Symposium. 1979. Part A: 47-56.

store relieffer og lokale terrengvariasjoner. Videreutvikling av metoden, der blant annet digitale terrengmodeller kjøres inn i analysene, har bedret metoden noe på dette feltet. En annen svakhet med satellittbilder har vært lav oppløsning på bildene og for generell eller for upresis inndeling i vegetasjonstyper. De første satellittkartene av vegetasjonen på Finnmarksvidda var lite detaljerte (punkttoppløsning på 60x80 meter), samtidig som inndelingen i vegetasjonstyper var meget generell. Gjennom en stadig teknologisk utvikling har detaljnivået på bildene blitt bedre. Bildene som ble laget i 2000 og 2006 hadde en punkttoppløsning på 30x30 m og det ble skilt mellom 27 ulike vegetasjonsklasser.

Vekter som beiteindikator

Indirekte beitevurdering basert på vektregistreringer hos rein, enten gjennom slaktevekter og/eller levendevekter, har vært nyttet i oppfølgingen av reindriftspolitiske mål knyttet til ressursutnyttelse og tilpasning av reintallet. Grunntanken her er at dersom reinen ikke har oppnådd "normal" vekt etter endt sommerbeite, vurderes reintallet å være for høyt i forhold til sommerbeitegrunnet. Metoden blir mer sikker som beslutningsgrunnlag når det foreligger langtidsserier av vekter, blant annet fordi effekten av enkelte klimatiske ekstremår på vektene da vil reduseres. Gjennomsnittsvokter særlig for kalv varierer imidlertid i høy grad mellom ulike år innen et distrikt uavhengig av reintettheten. Sammenligninger mellom ulike år kan derfor ikke uten videre gjøres uten at det samtidig korrigeres for andre økologiske faktorer påvirkning, herunder klimafaktorer.

Metoden forutsetter at det er en sammenheng mellom gjennomsnittlige slakte-/levendevekter i et sommerbeiteområde og den tetthet av rein som er i området. Metoden kan kombineres med vegetasjonsdata fra direkte metoder for å kunne skille ut uproduktive deler av beitet (impediment). Med utgangspunkt i et gitt "kvalitetsmål" på reinens vekt, kan en ut fra sammenhengen mellom vekt og tetthet komme fram til en tetthet og videre et reintall som over tid skal samsvare med det kvalitetsmålet som er satt for reinens gjennomsnittlige vekt. Metoden ble i 2001 brukt av Reindriftsforvaltningen for å vurdere sommerbeitekapasiteten i Vest-Finnmark¹⁹. I dette arbeidet ble det avdekket en generell sammenheng mellom slaktevekter av varit (okse 1-2 år) og tetthet av voksne rein på netto sommerbeiteareal (produktivt areal).

Den store styrken med vektmetoden er at en bruker reinen selv som indikator og at en frigjør seg fra detaljerte, tidkrevende og kostbare vegetasjonskartlegginger og fra vanskelige beregninger av beiteverdi og forinntak. Vektene for de enkelte år vil også kunne si noe om hvordan de enkelte beitesesongene har vært.

En svakhet med metoden er at den tar utgangspunkt i en gjennomsnittlig sammenheng mellom slaktevekt og reintetthet for hele området sett under ett, som innebærer at alle distrikter blir regnet som tilnærmet like når det gjelder beitekvalitet (sammensetning av nettoarealet, topografi, inngrepsnivå etc.). Metoden brukt uten videre tilpasninger vil derfor bli for generell til å si noe om beitekapasitet for det enkelte distrikt. Imidlertid kan lokale forskjeller mellom distrikter et godt stykke på vei korrigeres for gjennom mer skjønnsmessige vurderinger. En annen svakhet er at metoden i utgangspunktet vurderer vektene som et ensidig produkt av sommerbeite og ikke tar hensyn til at en vanskelig vinter i forkant kan ha negativ effekt på høstvektene.

Siden reinens vekst i hovedsak er knyttet til forhold på sommerbeitet, er denne metoden ikke egnet til å vurdere vinterbeitesituasjon.

¹⁹ Ims, A.Aa. og Kosmo, A.J. 2001. Høyeste reintall for distriktene i Vest-Finnmark. – Reindriftsforvaltningens høringsdokument 2001.

3.5. Resultater fra beitevurderinger

Vurdering av vinterbeitet

Gjennom de siste 25 årene har lavbeitene på Finnmarksvidda til tider vært i sterkt fokus. Dette har sammenheng med at det for perioden 1973-2000 ble dokumentert en generell reduksjon i lavdekket, samtidig som reintallet i deler av perioden økte sterkt i det samme området (se kapittel 5.1). Lavbeitene har på ny kommet i fokus som følge av at forskere har dokumentert en generell positiv utvikling i lavdekket for de siste årene.

Den negative utviklingen i lavbeitet fram til 2000 ble dokumentert gjennom ulike typer undersøkelser utført av Hans Prestbakmo²⁰, NORUT²¹ og NINA. Prestbakmo sammenlignet i 1989/90 lavdekket på de samme prøveflatene som en annen beitegranser, Erling Lyftingsmo, hadde undersøkt i perioden 1960-62. NORUT på sin side har bearbeidet og tolket satellittbilder tatt med jevne mellomrom tilbake til 1973. NINA kom på banen først i 1998, da Reindriftsforvaltningen igangsatte et overvåkningsprogram for lavbeitene. Dette programmet omfatter både satellitt- og bakkeregistreringer og er blitt gjennomført av NORUT og NINA i samarbeid. NORUT har hatt ansvaret for satellittdelen²², mens NINA har gjort bakke-registreringene²³. Resultatene fra NORUT og NINA gjennom overvåkningsprogrammet har vist bra samsvar.

Resultater fra den siste undersøkelsen i 2006 ble ferdigstilt i 2007²⁴. NORUT konkluderte med at det generelt har vært en svak økning i lavdekket i forhold til registreringen i 2000. I relative tall ble det registrert 40 % mer lavmark og 30 % mer fjellbjørkeskog i 2006 enn i 2000. Lavdekningen er imidlertid fortsatt lavere enn det som ble registrert i 1996. På vindrabbene har det ifølge NORUT vært økning i lavdekket over stort sett hele undersøkelsesområdet. Lavbeitetilstanden på vindrabbene er best i østlige sentrale deler av vidda. Dette tilsvarer vestre sone i Karasjok (distrikt 16), samt østre sone (distrikt 30C) og sørlige deler av midtre sone i Vest-Finnmark (distrikt 30B). Lavbeitene er i dårligst forfatning i vestlige sentrale deler, som tilsvarer sørøstlige deler av vestre sone (distrikt 30A) og nordlige deler av midtre sone i Vest-Finnmark (distrikt 30B). På lerabbene har det vært en økning i lavbeitet på østlige deler av Finnmarksvidda. Dette omfatter Kautokeino østre sone (distrikt 30C) og Karasjok vestre sone (distrikt 16). I vestlige deler har det bare vært en svak økning (distrikt 30A).

NORUT konkluderer med at beitetrykket i de seinere årene har forskjøvet seg fra vindrabber til lerabber. Dette har trolig sammenheng med at gunstige snøforhold gjennom flere vintre har gjort lerabbene langt mer tilgjengelig enn de var gjennom siste del av 1990-tallet. Av satellittdata framkommer det videre at det har vært en reduksjon nærmest riksgrensen i Anarjohk-området (lengst sør i distriktene 30B og 30C).

---

²⁰ Prestbakmo, H. 1994. Lavbeitene på Finnmarksvidda. Endringer fra 1960 til 1990. Småskrift Reindriftsadministrasjonen nr. 1 1994.

²¹ Johansen, B. og Karlsen, S.R. 2000. Finnmarksvidda - kartlegging og overvåkning av reinbeiter – status 1998. NORUT Rapport IT546/1-2000.

²² Johansen, B. og Karlsen, S.R. 2000. Finnmarksvidda – kartlegging og overvåkning av reinbeiter – status 1998. - NORUT Informasjonsteknologi Rapport IT546/1-2000.

²³ Gaare, E. og Tømmervik, H. 2000. Overvåking av lavbeiter i Finnmark. NINA Oppdragsmelding 638.

²⁴ Johansen, B.E. og Karlsen, S.R. 2007. Finnmarksvidda – kartlegging og overvåking av lavbeiter. Rapport fra NORUT IT, juni 2007.

NINA har i sin del av overvåkningsprogrammet anvendt en ny metode basert på biomasse (mengde) av lav²⁵ (se også kapittel 4.1). Somrene 1998 og 2005 gjennomførte NINA feltregistreringer på et stort antall beitefelt (hvert på ca. 40 dekar), som ligger spredt langs 5 nord-sør-gående linjer (transekter) på Finnmarksvidda. Feltene er plassert i vegetasjonstyper med stor potensiell dekning av lav. Innenfor hvert felt er det blitt gjort registreringer i små beiteruter (hver på 1 m²)²⁶.

Ifølge 1998-undersøkelsen²⁷ tilsvarte mengden lav i de undersøkte rutene i gjennomsnitt 12 % av den lavmengden en kan få ved størst mulig tilvekst (60 g/m² per år). Med en så liten mengde lav vil produksjonen være svært liten i forhold til maksimal tilvekst. Det var særlig de eksponerte vindrabbene som var sterkt beitet. Den nøyaktige feltbeskrivelsen av beitefeltene ble brukt til tolkning av satellittbilderegistreringene, og samlet fikk en dermed en oversikt over hele lavbeiteområdet.

Sommeren 2005 gjorde NINA gjentak av rutebeskrivelsene. Resultatene fra undersøkelsen²⁸ viser generelt sett ”en markert økning” i lavdekning og lavtykkelse fra 1998 til 2005 (fra 18 % til 28 % i lavdekning, og fra 22 mm til 28 mm i lavtykkelse). Den største økningen i lavdekning forekommer i nordlige deler av vår/høst/vinterbeitene, og da særlig i midtre og østre sone i Vest-Finnmark (distriktene 30B og 30C) og i vestre sone i Karasjok (distrikt 16). I sørlig del av vestre sone i Vest-Finnmark (distrikt 30A) har lavdekningen derimot blitt redusert. Lavdekningen i distriktene 30A, 30B og 17 er imidlertid fortsatt generelt lav (20-24 %) sammenlignet med distriktene 30C og 16 (30-36 %).

Økningen i lavdekning har vært markert større på eksponerte vindrabber enn i lesider, forsenkninger og skogsområder. NINA forklarer dette med gunstige klimatiske vintre i perioden 2001-04, med lite snø og generelt høy tilgang på lav og andre beiteplanter i alle terrenstyper, samt fuktigere somre. Lavforekomster i forsenkninger, lesider og skog, samt gras, lyng og myrplanter har trolig blitt beitet i større grad enn ved mer ”normale” snøforhold. Dette har igjen redusert det normalt høye beitetrykket på vindrabbene. Videre har økt sommernedbør trolig hatt positiv betydning både på lavens gjenvækst og på framvekst av lyng og gras i tidligere nedbeitede lavområder. Lavt reintall rundt år 2000 har trolig også hatt en gunstig effekt for gjenvæksten av lav på rabbene. Positiv utvikling til tross, forskerne understreker at lavbeitene fortsatt er ”*langt fra optimal produksjon*”, og da særlig i de vestlige og nordlige områder av Finnmarksvidda. I enkelte områder vurderes fremdeles situasjonen som ”kritisk”.

---

²⁵ Tømmervik, H., Wielgolaski, F.E., Neuvonen, S., Solberg, B., and Høgda, K.A. 2005. Biomass and production on a landscape level in the northern mountain birch forests. In: Wielgolaski, F.E. (Ed.). Plant Ecology, Herbivory, and Human Impact in Nordic Mountain Birch Forests. Ecological studies 180: 53-70. Springer-Verlag Berlin.

²⁶ 56 beiteruter i hvert beitefelt, hvor hver sjettede rute er skjernet mot beiting for sammenligningens skyld.

²⁷ Gaare, E. og Tømmervik, H. 2000. Overvåking av lavbeiter i Finnmark. NINA Oppdragsmelding 638.

²⁸ Gaare, E., Tømmervik, H., Bjerke, J.W. & Thannheiser, D. 2006. Overvåking av vinterbeiter i vest-Finnmark og Karasjok: Ny beskrivelse av fastrutene. NINA Rapport 204.

3.6. Klimaendringer

Det er grunn til å anta at økt forurensning generelt vil få en stadig sterkere effekt på reindriften i årene som kommer. Særlig gjelder dette utslipp av klimagasser, men også radioaktivt nedfall, sur nedbør og spredning av tungmetaller vil være av betydning.

Ifølge prognoser fra internasjonale overvåknings- og forskningsprogrammer, blant andre FNs klimapanel (IPCC) og Arktisk Råds klimastudie (ACIA), kan det i tida framover forventes en global klimaendring. Endringen er satt i sammenheng med økte utslipp av klimagasser. Endringen består blant annet av en økning i gjennomsnittstemperatur og -nedbør og mer ekstreme værtyper, men med store lokale og regionale forskjeller i utslag. Økningen i temperatur og spesielt nedbør vil etter prognosene bli størst i nordlige deler av Europa, og den vil bli størst om høsten og vinteren²⁹.

Som helårsbrukere av store beiteressurser i nordlige områder vil reindriftsnæringen kunne bli til dels sterkt berørt av klimaendringer. Generelt kan en si at klimaendringer vil kunne få betydning for tilgang, kvalitet og kvantitet av beite, men også for blant annet insektstress, områdebruk, flytteveier, flyttetidspunkter og andre driftsforhold. Klimaendringer kan også medføre økt konkurranse om reindriftsarealene fra andre næringer. Hvorvidt endringene er mest positive eller mest negative for reindriften, vil variere mellom områder, avhengig av regionale og lokale forhold, samt når og hvordan området brukes av reindriften. Sammenhengene er komplekse og vil være vanskelige å forutsi. I et fore-var-perspektiv vil det derfor være svært viktig å sikre både en bærekraftig ressurstilpasning og et best mulig arealgrunnlag, som kan gi næringen den nødvendige robusthet og fleksibilitet til å tilpasse seg klimaendringer.

Kompleksiteten framgår også tydelig av den forskningen som så langt er gjennomført på effekten av klimaendringer på nordlige hjortedyr³⁰. Dersom for eksempel vinterklimaet i de kontinentale vinterbeiteområdene i Norge blir mildere og mer ustabil, kan faren for nedising og låsing av beiten øke. I 1997 førte slik låsing av vinterbeitene i Finnmark til store reintap. Videre kan en dreining mot fuktigere værtyper bidra til å redusere vinterbeitekvaliteten ved at omfanget av fuktighetskrevede arter øker på bekostning av lavdominerte vegetasjonstyper (lavheier). Økt nedbør kan på den andre siden gi økt næringstilgang og dermed også økt tilvekst for lav, forutsatt at laven ikke blir utkonkurrert av andre arter. En økning i gjennomsnittstemperaturen og mer fuktige værtyper på vår og høst kan bidra positivt i sommerbeiteområdene gjennom forlenget vekstsesong (tidligere vår, seinere høst) og økt vekst på grøntbeitet (bedre beite kvalitet). Dersom varmere og mer fuktige somrer samtidig fører til mer insekter, kan disse derimot påføre reinen økt stress og tap av vekst. Dette vil til en viss grad kunne oppveies dersom det også blir mer vind. En 2-4 ukers forlengelse av vekstsesongen i nordområdene (perioden 1982-2002) er nylig blitt dokumentert³¹, og da i hovedsak utover høsten. Den samme undersøkelsen påviste vegetasjonsendringer, med utvidelse av skogsområder og overgang til mer fuktighetskrevede arter på bekostning av blant annet lav. De siste resultatene fra overvåkningsprogrammet for lavbeiter (se kapittel 3.5) kan på den andre siden tyde på økt gjenvekst i lavbeitet på grunn av mer sommernedbør³².

²⁹ Hanssen-Bauer, I. (DNMI) og Prestrud, P. (CICERO) 2005. Foredrag i Kautokeino 22.11.2005.

³⁰ Weladji, R.B., Klein, D.R., Holand, Ø. & Mysterud, A. 2002. Comparative response of Rangifer tarandus and other northern ungulates to climatic variability. Rangifer 22(1): 33-50.

³¹ Tømmervik, H., Høgda, K.A., Riseth, J.Å., Karlsen, S.R. & Wielgolaski, F.E. 2005. Endringer i vekstsesongen i Fennoskandia og Kola i perioden 1982-2002 og betydning for reindriften. Rangifer Report 10: 89-98.

³² Gaare, E., Tømmervik, H., Bjerke, J.W. & Thannheiser, D. 2006. Overvåkning av vinterbeiter i Vest-

3.7 Forurensning

Radioaktiv forurensning

Tsjernobylulykken i Ukraina i 1986 og de atmosfæriske spredningene av kjernevåpen på 1950- og 1960-tallet har vist at reindriftsnæringen er særlig utsatt ved et radioaktivt nedfall. Den viktigste årsaken til dette er reinsens høye inntak av lav, som absorberer radioaktive stoffer fra nedbør langt mer effektivt enn grønne planter. Reindriften er også sårbar ved et radioaktivt nedfall fordi det ikke er mulig å sette reinflokkene på bås og kontrollere fôrinntaket slik det blir gjort innenfor andre husdyrnæringer.

Nedbørsmønsteret over Norge de første dagene etter Tsjernobylulykken førte til at reinbeiteområdene sør for Saltfjellet fikk et betydelig nedfall av radioaktivt cesium (^{134}Cs og ^{137}Cs), med gjennomsnittskonsentrasjoner i rein rundt 50000 Bq/kg i de hardest rammede områdene høsten 1986. Store mengder reinkjøtt i de sørlige reinbeiteområdene kunne ikke brukes til menneskemat. Fram til i dag har det derfor vært nødvendig med ulike tiltak for å redusere cesiumkonsentrasjonen i reinen slik at en unngår å måtte kassere kjøtt. De viktigste tiltakene har vært måling av radioaktivt cesium i levende rein før slaktning (metoden for dette ble utviklet i løpet av driftsåret 1986/87), slaktning om høsten før reinen går over på lavbeite (tidligslaktning) og nedføring. Alle de rammede distriktene kan i dag levere kjøtt under gjeldende tiltaksgrense (3000 Bq/kg).

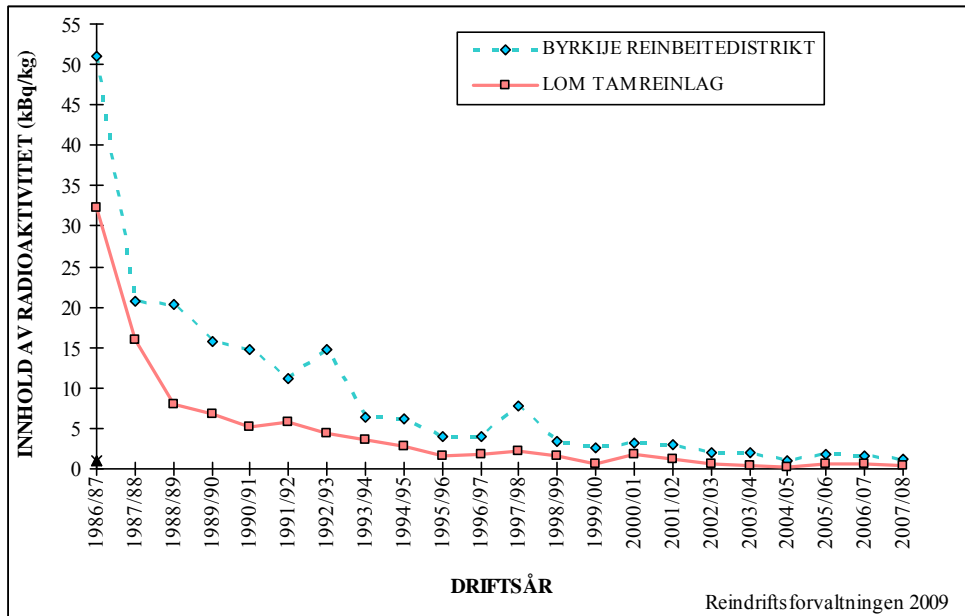
Utover den naturlige nedbryting av radioaktivitet i beitene som skjer over tid, vil konsentrasjonene høst og vinter også påvirkes av klimatiske variasjoner. Dette skjer blant annet gjennom varierende forekomst av sopp om høsten, som lett tar opp i seg radioaktiv forurensning og som rein har stor preferanse for. Andre årsaker til årlige variasjoner i radioaktivitetsnivå kan være beiting i områder med ulik forurensning eller i områder som ikke har vært brukt på noen år, eksempelvis som følge av endrede snøforhold. Vekst i lavbeitet som følge av fravær av beiting vil kunne forårsake uttynning av radioaktivitetsnivået. Beiting i seg selv medfører at verdiene i lavbeitet avtar raskere enn det halveringstiden for ^{137}Cs skulle tilsi, men samtidig skjer det en omfordeling av den radioaktive forurensningen fra lavbeite til grøntbeite.

Som et eksempel på utviklingen i radioaktivitetsnivå etter Tsjernobyl-ulykken viser figur 3.1 radioaktivt cesium i levende rein i Byrkije reinbeitedistrikt i Nordland og i Lom tamreinlag i perioden 1986/87-2007/08. Som figuren viser avtok radioaktivitetsnivået i disse områdene sterkt til ut på 1990-tallet, for deretter å gjennomgå mer ustabile svingninger rundt et lavere nivå. Den raskere nedgangen de første årene skyldes delvis at ca. en tredel av den totale radiocesium-mengden fra Tsjernobyl var ^{134}Cs , som har en fysisk halveringstid på litt over 2 år.

Høsten 2007 ble det målt konsentrasjoner opp til 5.000 Bq/kg i rein i Byrkije (Nordland) trolig pga. en kombinasjon av værforhold og soppforekomst. Vinteren 2007/08 ga beiting i forurensede områder konsentrasjoner i rein opp til 7.300 Bq/kg i Låarte og 4900 Bq/kg i Skjækerfjell (Nord-Trøndelag), og det ble behov både for føring og kassering i dette området. I tamreinlagene var det lite sopp og noen av de laveste konsentrasjonene som er målt etter Tsjernobyl-ulykken.

De observerte ^{137}Cs -konsentrasjoner høsten og vinteren 2007/08 er nok en bekreftelse på den utviklingen vi har observert de siste årene, med

- saktere nedgang i konsentrasjoner fra slutten av 1990-tallet enn de første 10-15 årene etter Tsjernobyl-ulykken,
- mindre forskjell mellom konsentrasjoner i rein om høsten og vinteren, og
- relativt store variasjoner fra år til år.

Figur 3.1. Radiocesiumkonsentrasjon (kBq/kg) i rein fra Byrkjåve reinbeitedistrikt i Nordland og Lom tamreinlag i Oppland, perioden 1986/87-2006/07. Radioaktivitetsnivået representerer gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Målingene er gjort i perioden november- januar.

Dette skyldes blant annet at ^{137}Cs -konsentrasjonene i lav ikke lenger er høyere enn i mange grønne planter. Mens den høyere forurensningen i lav tidligere gjorde at sesongforskjellen i forurensning var den viktigste faktoren å ta hensyn til som tiltak mot forurensning i reinkjøtt, er forurensningen i reinkjøttet nå mer avhengig av soppforekomst og forurensningen i de områdene reinen beiter i ukene før slaktning.

Reindriftsforvaltningen utarbeidet høsten 1999 en beredskapsplan for reindriftsnæringen i tilfelle nye atomulykker. En evaluering³³ av kompensasjonsordningene for tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt høsten 2002 foreslo å videreføre alle tiltakene med unntak av vomtabletter, en opprusting av måleutstyr og videre en bedre organisering med tanke på klarere roller i overvåkningsarbeidet. I forbindelse med avtaleforhandlingene i 2006/2007 ble det gjennomført en ny evaluering av et utvalg nedsatt av Landbruks- og matdepartementet³⁴. Utvalget tilrår en videreføring av gjeldende radioaktivitetsordninger i noe endret form, der prinsippet er at reineier selv i større grad bør få ansvar for å produsere reinkjøtt som er under den fastsatte grensen på 3.000 Bq/kg. Ny forskrift basert på dette prinsippet er foreløpig ikke vedtatt.

³³ Reindriftsforvaltningen 2002. Evaluering av kompensasjonsordninger for tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt.

³⁴ Landbruks- og matdepartementet, november 2006. Gjennomgang av radioaktivitetsordningene i reindriften.

4 Organisering og rammebetingelser – reindrifftsloven, koordinering og medforvaltning

4.1. Generelt om organisering og rammebetingelser

Reindrift utøves primært i det samiske reinbeiteområdet, som strekker seg fra Finnmark i nord til Hedmark i sør. Dette området er inndelt i 6 samiske regionale reinbeiteområder og videre i et større antall samiske reinbeitedistrikter³⁵. Utenfor det samiske reinbeiteområdet utøves reindrift på særskilt grunnlag i Trollheimen, og i Valdres og Nord-Gudbrandsdalen utøver 4 tamreinlag ikke-samisk reindrift³⁶. I 1998 fikk i tillegg et foretak i Nord-Østerdalen, kalt Rendal renselskap, innvilget konsesjon³⁷ til å utøve en særegen driftsform basert på jakt på privateide dyr.

Innenfor hvert reinbeitedistrikt er det grupper av reineiere som har reinen i en felles flokk på bestemte arealer og som samarbeider om den praktiske driften. Disse driftsgruppene kalles ”siida” (”sijte” på sørsamisk). I den forrige reindrifftsloven har ikke siidaen hatt en formell rolle, men dette er blitt endret i den nye reindrifftsloven³⁸. Siidaorganiseringen veksler mellom år, og det kan være egne siidaer i sommer-, høst-, vinter- og vårbeiteperiodene. Loven skiller imidlertid bare mellom sommer- og vintersiida.

Innenfor hver siida er reindrifftsutøvelsen organisert i ”siidaandeler”³⁹, som erstatter begrepet ”driftsenhet” fra 1978-loven. Ifølge loven er en siidaandel ”en familieggruppe eller enkeltperson som er en del av en siida, og som driver reindrift under ledelse av en person eller av ektefeller eller samboere i fellesskap”. For å gi mulighet for smidige generasjonsoverganger er det under siidaandelen gitt mulighet til å opprette en ”sideordnet rekrutteringsandel”. Den enkelte reindrifftsutøvers eierskap til reinen er befestet gjennom individuelle reinmerker⁴⁰. All rein innenfor det samiske reinbeiteområdet skal merkes med eierens merke. Rett til reinmerke har i utgangspunktet bare personer som er av samisk ætt.

Innehaver av siidaandel er pålagt å avgi en årlig melding om reindrift⁴¹, der det blant annet skal redegjøres for reintall, tilganger og avganger av rein, samt siidatilhørighet. Denne meldingen er grunnlaget for en stor del av de statistiske oversiktene i Ressursregnskapet.

Flyttemønstrene i reindrifften varierer både i retning, lengde og tid. Dette har i hovedsak sammenheng med forskjeller i naturgitte forhold. Gjennom de siste hundreår har dette naturgitte flyttemønsteret måttet tilpasse seg nasjonale bestemmelser, som grensestengning mot Russland og Finland og reinbeitekonvensjonen med Sverige, samt et økende omfang av fysiske inngrep og andre menneskelige forstyrrelser i reinbeiteland.

³⁵ §§ 4, 5, 6 og 42 i Lov om reindrift av 15.06.2007.

³⁶ § 8 i Lov om reindrift av 15.06.2007 og Lov om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal av 21.12.1984.

³⁷ Vedtak i Landbruksdepartementet av 18.05.1998.

³⁸ § 51 i Lov om reindrift av 15.06.2007.

³⁹ §§ 10, 11 og 12 i Lov om reindrift av 15.06.2007.

⁴⁰ § 9, 32 og 33 i Lov om reindrift av 15.06.2007.

⁴¹ §§ 18 i Lov om reindrift av 15.06.2007.

I Finnmark skjer vinterbeitingen i innlandet og sommerbeitingen ved kysten eller på øyene. I hovedsak skjer vår- og høstbeiting i den mellomliggende sonen. For å koordinere flyttingen mellom sesongbeitene er distriktene/siidaene gruppert i flyttesystemer. I Troms skjer flyttingen oftest over korte avstander og ofte innen samme distrikt. Reindriften i Nordland har et todelt flyttemønster, hvor noen distrikter flytter på vinterbeite til Sverige, mens andre har sine vinterbeiter langs kysten. I Nord-Trøndelag har de fleste distriktene kystnære vinterbeiter, men det foregår også vinterbeiting lenger inn i landet. Flyttingen i Sør-Trøndelag/Hedmark foregår i hovedtrekk fra barmarksbeiter i nord til vinterbeiter i sør. Tamreinlagene nytter generelt mer kystnære høyfjellsområder i nordvest som barmarksbeite og mer kontinentale og lavereliggende fjell- og skogsområder i sør-øst som vinterbeite.

Tidligere har myndighetene hatt ansvaret for å fastsette reindriftenes rammebetingelser om øvre reintall, beitetider og distriktsgrenser. I den nye reindriftenes lov skal bestemmelser om øvre reintall og beitetider inngå i distriktenes bruksregler, som skal godkjennes av Områdestyret. Bestemmelser om øvre reintall skal imidlertid endelig godkjennes av Reindriftenes styret. Inndeling av reinbeitedistrikter og reinbeiteområder vil fremdeles foretas av henholdsvis Reindriftenes styret og Landbruks- og matdepartementet (§§ 5-6).

Bestemmelser om øvre reintall og beitetider som tidligere er fastsatt vil imidlertid være gjeldende inntil disse avløses av reinbeitedistriktenes egne bruksregler. For en utfyllende gjennomgang av tidligere arbeid som er gjort i forbindelse med reindriftenes rammebetingelser henvises det til tidligere publikasjoner av ressursregnskapet.

4.1.1. Reindriftenes interne organisering – Siida og baikidoallu

Reindriften styres av reinens tilpassning til terreng, beite og utøverens ivaretagelse av egne dyr. Dyrene endrer atferd etter beiteforhold, værforhold og årstid. Dette gjør flokkdrift til en krevende oppgave.

Familiegrupper som driver reindrift benevnes som *baikidoallu* på nordsamisk. For lettere å opprettholde kontroll over flokken, med hensyn på gjeting og tilsyn, organiserer flere familiegrupper(*baikidoallu*) seg i arbeidsfelleskap som kalles *siida*.⁴²

I siidaen eies reinen på individuell basis hvor utøverens rein inngår i flokkenheter sammen med andre utøveres rein. I siidaen samarbeides det om arbeidsoppgaver som er forbundet med flokkdrift. Dette er en tilpassning for å unngå sammenblanding med andre flokker, eller at et mindre antall rein deler seg fra flokken og blandes med andre flokker. På denne måten søker utøvere av en siida å holde reinen samlet i en flokk.⁴²

Siidaorganisasjonen er en fleksibel organisasjon som tilpasser utøvertall og reintall i forhold til en rekke faktorer. Hvordan utøvere kommer overens med hverandre gjennom slektskap, naboforhold, på beiteområdene eller i andre sosiale sammenhenger vil også definere en siidas sammensetning og organisering. Slektskapstilhørighet har imidlertid tradisjonelt vært den viktigste enkeltfaktoren for siidadannelse. Ved en siidadannelse mellom utøvere er det i prinsippet heller ingen bestemmelse om sammenslutningens varighet.⁴²

Arbeidsoppgaver på siidanivå dreier seg som nevnt om kontroll av reinflokken som en enhet, hvor siidamedlemmene opptrer som partnere når reinen er utenfor arbeidsgjerdet. Arbeidsoppgaver på baikidoallu-nivå dreier seg imidlertid om enkeltrein i form av å være

---

⁴² Sara M. N. 2001. Reinen – et gode fra vinden. Reindriftenes tilpassningsformer i Kautokeino. Davvi Girji.

privat eiendom.⁴³ Tradisjonelt har det med medlemskap til en siida også vært opp til eieren selv å avgjøre eget reintall og slakteuttak. Når rein er i arbeidsgjerdet er det de ulike medlemmer i *baikidoallu* innen siidaen som arbeider og tar beslutninger rundt egne rein. Det har således tradisjonelt vært et klart skille mellom beslutninger om gjeting, og den enkelte reineiers beslutninger om sitt eget næringsgrunnlag.⁴⁴ Etter den nye reindriftsloven har imidlertid ansvarlig leder av siidaandelen rett til å bestemme hvem som kan eie rein i andelen og vedkommendes reintall (jf. § 10). Siidaandelen vil også være forpliktet til å ha et reintall som er i samsvar med distriktets bruksregler (jf. § 57)

Behovet for arbeidskraft varierer gjennom driftsåret og i tillegg til å skaffe driftsmidler til å gjennomføre arbeid og livsopphold gjennom slakting av rein må husholdet (*baikidoallu*) også svare for arbeidsforpliktelser opp mot siidaen om gjeting av reinflokken. Ved vår og høstflytting og ved sammenblandinger og skilling av rein kreves det også stor arbeidskapasitet.⁴² Arbeidsbehovet er gjerne størst på høstvinteren, hvor reinen samles og det er mange skillinger samtidig.

Behovet for arbeidskraft vil imidlertid også variere fra år til år. Dårlige beiteår fører til større spredning av flokken og økte muligheter for sammenblandinger med andre flokker. Som følge av dette kreves det en større arbeidsinnsats for å kontrollere flokken. En viss overkapasitet i næringen som følge av variasjoner i behov for arbeidskraft innen en sesong og mellom ulike driftsår er derfor nødvendig for å opprettholde en praktisk drift.

Målsetningen for siidaen er å balansere fleksibilitet mot forutsigbarhet og stabilitet i driften av rein. Siidaen har behov for fleksibilitet som følge av variasjoner mellom årstider og mellom driftsår. Som følge av reinens trekkmonster, investeringer i driftsanlegg, fordeling av beiter og kjennskap til egne beiteområder er det viktig at driften også har stabilitet.⁴³

Klimatiske årstidsvariasjoner og klimatiske variasjoner mellom år påvirker driftssituasjonen gjennom vekslinger i beitenes tilstand, tilgjengelighet og kvalitet. Dette bringer også inn ulike behov for driften. På grunn av miljøfaktorene og geografisk tilhørighet vil siidaene ha forskjellige årssykluser.⁴³ Strategier rundt vokting og beiting lages av siidaens medlemmer i fellesskap. Dette er vurderinger som gjøres ut fra økologiske forhold, i tillegg til andre siidaers bevegelser.⁴²

Reinens atferd vil også ha en stabiliserende virkning på siidaen, ved at den blant annet beveger seg langs faste trekkruiter. Slektskap er også en stabiliserende faktor. Det vanlige har tidligere vært at man skifter tilholdssted gjennom ekteskap, eller dersom hele siidaen/(slekten) flytter område.

4.1.2. Tradisjonelle betingelser for å drive reindrift

Over tid har det dannet seg tradisjon for tilhørighet og bruk av beiteområder for de enkelte siidaene som utgjør systemer for gjensidig tilpassning.⁴³ Tradisjonelt har siidaene i tilpasningen til hverandre dannet et sosialt system for arealfordeling. Oppfatningen av at hver siida hadde sine tilholdsområder har også medført oppfatning av at slektsgrupper har hatt tilhørighet til disse områdene.⁴³ Mellom disse kjerneområdene (*siidagaska*) har det gjerne vært

⁴³ A/L Bajos. 1990. Reindriften framtid i Guovdageainnu Suohkan/Kautokeino kommune.

⁴⁴ Paine, R. Herding and husbandry. Two basic distinctions in the analysis of reindeer management. Folk. Vol: 6. Year:1964. s. 83-88.

en randson(e) (*orohatrådji*) mellom siidaene som tradisjonelt også har vært benyttet til beiter. Disse randområdene har fungert som en buffersone som har redusert muligheten for sammenblanding av flokker og gitt fleksibilitet til beiter i forhold til vekslende klimaforhold.

Særlig for vinterbeitene i Finnmark har det imidlertid i disse randområdene gjerne vært flytende grenser mellom ulike siidaer og til dels overlappende bruk av beiter. Med de senere års økning i reintallet har siidaens behov for kjerneområder, i form av forutsigbar tilgang til beiteland, økt og blitt utvidet. Randområdene (*orohatrådji*) som tidligere fungerte som en slags buffer mellom siidaene har således blitt innskrenket. Konkurransen og konflikter knyttet til rettigheter til bruk av beiter er blant annet derfor blitt gjeldende med større hyppighet i de siste år når det gjelder vinterbeitene i Finnmark. Ved vanskelige beiteforhold, og reduksjon i vinterbeitenes kvalitet som følge av for stor beitebelastning, blir konkurransen knyttet til rettigheter til de respektive beiteområdene forsterket.

En flokkøkning kan medføre at siidaen må utvide beiteområdet der det er mulig. Her kan siidaen imidlertid komme i konflikt med sosialt aksepterte grenser mot andre siidaer⁴². Tradisjonelt er det ansett som en misgjerning å trenge inn på andres områder uten å ha et spesielt behov for det.⁴⁵ Og slik har normen om å respektere andres beiteområder tradisjonelt vært sterk. Imidlertid har det også tradisjonelt vært normer om rett til å innta andres beiter ved sterkt behov⁴⁶.

Beitelandet brukes i fellesskap av utøverne i siidaen. Rein er privat eiendom gjennom øremerke. Det er tradisjonelt opp til hver enkelt eier hvorvidt det gis adgang til reindrift gjennom å overføre rein til en person. Inkludering av et nytt hushold til en siida er derimot et kollektivt anliggende. En utøver som har reinflokk oppnår medlemskap til en siida gjennom å bli akseptert som partner av de andre i gruppen. Medlemskap til en etablert siida krever normalt enstemmighet, hvor dyktighet som utøver og sosial aksept er viktige inngangskriterier.⁴⁷

Som følge av stordriftsfordeler og usikkerhet om fremtidige driftsforhold har reineiere tradisjonelt bestrebet å øke reinflokkene sine.⁴² Ved å ha en reserve er det lettere å bygge opp flokken igjen som følge av vanskelige enkeltepisoder med store tap. Flokkøkning på baikidoallunivå gir større sikkerhet rundt eget hushold og eksistensgrunnlag i forhold til ugunstige beitebetingelser. På siidanivå vil dette møte begrensinger av økologisk og sosial art, i form av ulike trengsel effekter. Husholdene vil få redusert produktivitet, økte tap eller økte kostnader. Økende dyretetthet vil gi en økende dødelighet av årskalver, men også i generell reduksjon av kondisjon og produktivitet. Mellom siidaene vil en reintallsøkning føre til større reintallkonsentrasjon, oftere sammenblandinger med økte tap og merarbeid som resultat.⁴²

Reinen beveger seg ikke bare i et økologisk system med skiftende klima og beitebetingelser, men også i et sosialt system med variasjoner i tillitsforhold og ulike grader av gjensidige forpliktelser mellom siidaene med hensyn på informasjonsutveksling og ivaretagelse av tapte dyr.⁴² På denne måten er det både sosiale og økologiske effekter av beslutninger om reintall på baikidoallunivå.

---

⁴⁵ Solem, E. 1970 (1933). Lappiske rettsstudier. 2.utg. Oslo. Universitetsforlaget.

⁴⁶ Paine, R. 1994. Herds of the Tundra. A portrait of Saami Reindeer Pastoralism. Smithsonian Institution Press.

⁴⁷ Riseth, J. Å. 2000. Sámi Reindeer Management Under Technological Change 1960-1990: Implications for Common-Pool Resource use under various natural and institutional conditions. A comparative Analysis of Regional Development Paths in West-Finnmark, North-Trøndelag/Hedmark, Norway. Doktorgradsavhandling. Institutt for Økonomi og Ressursforvaltning Norges Landbrukshøgskole.

4.2. Reindriftens beiter - organisering som allmeningsregime

Reindriften er en nomadisk driftsform som utnytter ulike beiter gjennom regionale trekk med årstidene. Beiter kan også bli brukt av ulike siidaer til ulike tider av året. En del steder har det også vært overlappende bruk av beiteområder mellom siidaer. De ulike reineierne er ikke selv grunneiere av beiteområdene de benytter, men har en bruksrett til utmarksbeite som er eksklusiv for personer av samisk ætt som har lov til å drive reindrift etter reindriftsloven.

For denne definerte gruppen som har tilgang til å utnytte ressursen vil den enes bruk av beiter kunne påvirke andre medlemmers muligheter for bruk (*rivalitet knyttet til utnyttelsen av ressursen*⁴⁸). Som følge av trekk ved reinen og driften er det også til dels vanskelig å avgrense utnyttelsen av beiter mellom utøvere (*lav grad av ekskluderbarhet*⁴⁸). Dette betyr at å dele opp beiteområder mellom parter til å bli privat eiendom er vanskelig, eller forbundet med store kostnader, eller vil medføre tap av fleksibilitet for driften. Naturressurser med slike særtrekk kalles gjerne allmeningsressurser.

Institusjonelle strukturer av rettigheter og plikter som regulerer bruken av en ressurs mellom individer kalles for eiendomsregimer. Ulempene som er knyttet til å privatisere allmeningsressurser og behov for koordinering i bruk mellom utøvere, fører gjerne til en regulering av rettigheter gjennom allmeningsregimer. Reindriften er i denne sammenheng organisert som et allmeningsregime gjennom reindriftsloven, fastsatte forskrifter samt næringens interne regler og normer for atferd.

Et allmeningsregime ivaretar rettigheter for en definerbar gruppe individer til å utnytte en ressurs. Individene har gjennom bruksrett både rettigheter og plikter med hensyn på å utnytte ressursen. Individer utenfor eiergruppen kan ekskluderes fra ressursen og har videre en plikt til å respektere bruksrettigheter.⁴⁹ Allmeningsregimet definerer hvem som bestemmer hva, med hensyn på hvem, og påvirker på denne måten individens strategier for atferd og sammenslutningens kollektive valg.⁵⁰ På denne måten har individer rettigheter og plikter for deres felles delte ressurser ved at atferd styres i forhold til felles aksepterte regler. Bruken er organisert mellom aktørene i motsetning til under et eiendomsregime hvor det er en fri/åpen tilgang til ressursen. Et fungerende allmeningsregime har videre innebygde økonomiske og ikke økonomiske insentiver som oppfordrer til overholdelse av normer og regler.⁴⁹

At reindriften er organisert som et allmeningsregime medfører et behov for interne regler og eksterne lover som koordinerer bruken og utnyttelsesgraden av beiter for at bruken skal være bærekraftig. Disse reglene må imidlertid kunne sikre at koordineringen om bruk mellom utøvere utøves i et tilstrekkelig omfang. Når regler brytes er det viktig at det er forbundet forutsigbare sanksjoner mot dette som sikrer at systemet av regler om bruk, og utøveres gjensidige tilpasning til hverandre, ikke bryter sammen. I denne sammenheng har myndighetene en viktig rolle gjennom å være en tredje part som sikrer og garanterer at regler og koordinering overholdes gjennom forutsigbar utøvelse av sanksjonering ved regelbrudd.

---

⁴⁸ Ostrom E, Gardner R, Walker J. 1994. Rules, Games & Common-pool Resources. The University of Michigan Press.

⁴⁹ Bromley D. W. 1991. Environment and economy. Property rights and public policy. Oxford : Basil Blackwell.

⁵⁰ Oakerson R. J. 1992. Kap 3. Analyzing the Commons: A Framework. Bromley D. W. 1992. Making the Commons Work. ICS Press.

4.3. Reindriftsloven – selvstyre og bruksregler

I juli 2007 trådte den nye reindriftsloven i kraft.⁵¹ Den nye loven er basert på forslagene i Reindriftslovutvalgets utredning fra 2001.⁵² Utvalget hadde et flertall av reineiere og var sammensatt blant annet på bakgrunn av forslag fra NRL og Sametinget. Under departementets arbeid med den nye loven har det vært gjennomført en rekke konsultasjoner med NRL og Sametinget.

Den nye loven legger opp til at næringen selv i langt større grad enn tidligere skal ta et ansvar for at reindriften er bærekraftig. Loven legger derfor til rette for større grad av internt selvstyre i næringen. Siidaen har fått en sentral plass, og utgjør et viktig element i lovens bestemmelser om intern organisering.

Utarbeidelse av bruksregler (§§ 57-62) blir en av distriktsstyrenes viktigste oppgaver. Bruksreglene skal gi nærmere bestemmelser om forvaltningen av distriktets ressurser. I distriktenes bruksregler skal det blant annet gis nærmere regler om beitebruk og reintall. Det skal fortsatt lages distriktsplaner, men disse forutsettes nå bare å gi de opplysninger om reindriften i distriktet som er nødvendige for den offentlige planleggingen.

Selv om det legges opp til større grad av internt selvstyre, vil det også være nødvendig med en oppfølging fra myndighetenes side. Ressursgrunnlaget og hensynet til øvrige samfunnsinteresser vil kunne kreve tiltak fra myndighetenes side. Det samme vil kunne være tilfellet der hvor den interne samhandling i reindriften ikke fungerer, og man står overfor situasjoner som ikke kan løses uten hjelp fra myndighetene. Det er også laget nye sanksjonsbestemmelser (§§ 77-80) som vil kunne tas i bruk dersom eventuelle ulovlige forhold ikke opphører.

I Stortingsmelding nr. 28 (2007-2008) om Samepolitikken er det redegjort for viktigheten av samordning og samhandling for å løse utfordringene som næringen står overfor:

”Å sikre, utvikle og styrke reindriftnæringen innebærer krevende utfordringer for både næringen og forvaltningen. De ressursmessige utfordringene må løses raskt. I dette arbeidet er felles virkelighetsforståelse og samhandling mellom de ulike aktørene en avgjørende forutsetning. Dette krever et høyt kunnskapsnivå hos politikere og myndigheter når det gjelder de ulike sidene ved reindriften og om endringsprosesser og årsaksforhold. Det er kun gjennom felles anstrengelser og samarbeid man har mulighet til å nå de mål som er satt.” s.207

Den samme Stortingsmeldingen kommenterer også betydningen av fastsetting av rammebetingelser i reindriften:

”Klare rammebetingelser for reindriftnæringen er en forutsetning for å nå målet om en bærekraftig reindrift. En prioritert oppgave for myndighetene er derfor å få fastsatt manglende rammebetingelser. Dette gjelder fastsetting av grenser mellom reinbeiteområder, distrikter og siidaer, samt beitetider og reintall.” s.207

4.4. Medvirkende forvaltning

I punkt 4.3 er det vist til bruksreglene i den nye reindriftsloven som fundamentet for å nå de reindriftpolitiske målsetningene om økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft. Det er videre redegjort for at næringen selv har ansvaret for å utarbeide disse rammebetingelsene for driften og at offentlige organer er ansvarlig for etterprøving, godkjenning og eventuelt

---

⁵¹ Lov om reindrift av 15.06.2007.

⁵² Reindriftslovutvalget 2001. Forslag til endringer i reindriftsloven. NOU 2001:35.

sanksjonering for å sikre at bruksreglene overholdes og får et tilstrekkelig omfang. Til slutt er det også redegjort for betydningen av at felles virkelighetsforståelse og samhandling er avgjørende forutsetninger for å etablere en bærekraftig reindrift. I punkt 4.2 er det vist til at reindriften beiter er en allmeningsressurs hvor reineiere har rettigheter og plikter i forhold til hverandre om bruk og utnyttelsesgrad. Dersom gjensidige forpliktelser om bruk ikke overholdes, eller er mangelfulle, risikerer man en bruk som ikke er bærekraftig.

En samhandling og deling av ansvar mellom næring og regulerende myndigheter, som følger med den nye reindriften, omtales gjerne som medvirkende forvaltning (Co-management). En slik form for deling av ansvar mellom brukere og myndigheter, og rettigheter til selvbestemmelse, er vanlig i forvaltningen av et stort antall naturressurser karakterisert som allmeningsregimer.⁵³

Medforvaltning kan defineres som forvaltningssystemer som kombinerer statlig kontroll med lokal, desentralisert beslutningstaking og ansvar, og som ideelt sett kombinerer fordelene og reduserer svakhetene i forhold til om forvaltningen utelukkende hadde vært sentralt organisert eller lokalt forankret.⁵⁴ Myndighetene og næring har et definert samarbeid om forvaltningen av ressursen og inngår avtaler som spesifiserer og garanterer hver enkelt aktørs⁵⁵ rolle, rettigheter og forpliktelser.

Med innføringen av bruksregler i reinbeitedistriktene er næringen tillagt en rettighet og forpliktelse til medbestemmelse, mens myndighetene er forpliktet til å stå som garantist for at lovens intensjon og bestemmelser blir fulgt. Et slikt samarbeid mellom næring og stat kan bestå av informasjonsutveksling, men også felles problemløsning, kommunikasjon og beslutningstaking. I avklaringen av roller mellom de involverte partene i et forvaltningssystem er det imidlertid også et vesentlig skille mellom hvem som deltar i problemløsning og hvem som utfører beslutningstaking. I denne sammenheng innebærer beslutningstaking å gjøre valg mellom ulike handlingsalternativer, mens problemløsning innebærer den bakenforliggende forberedende prosessen som legger de ulike handlingsalternativene til grunn.⁵⁶

Medvirkende forvaltning har sett dagens lys som følge av at henholdsvis sentraliserte og lokalt forankrede forvaltningsregimer historisk sett ofte har hatt utfordringer med å regulere bruken av allmeningsressurser på en bærekraftig måte. Samtidig som medvirkende forvaltning åpner for konstruktiv samhandling mellom stat og næring og øker sannsynligheten for å nå politiske målsetninger, er det imidlertid også fallgruver og forbehold som må fokuseres på i en implementeringsfase, på lik linje som for andre forvaltningsmodeller.

4.5. Implementering av den nye reindriften

Felles virkelighetsforståelse og samspill er lagt til grunn som viktige forutsetninger for at det nye regimet skal lykkes i forhold til politiske målsetninger. For en fungerende medforvaltning

---

⁵³ I engelsk litteratur omtalt som "common-pool regimes".

⁵⁴ F. Berkes, P. George, R. Preston, 1991. Co-Management: the evolution of the theory and practice of joint administration of living resources. *Alternatives* 18, 12-18.

⁵⁵ Myndighetene, institusjoner i næringen og utøvere.

⁵⁶ L. Carlsson, F. Berkes, 2005. Co-management: concepts and methodological implications. *Journal of Environmental Management* 75. 65-76

er tillit mellom parter, forutsigbarhet i handlingsrom og intern aksept til reindriftspolitikken noen av de viktigste forutsetningene for å utvikle forvaltningen av reindriftens ressurser.

Fremover vil det være viktig med rolleavklaring om oppfølging av reindriftslovens bestemmelser mellom offentlige organer. Det vil være behov for offentlig kapasitetsbygging i forhold til å forvalte regimet etter lovens intensjon og politiske målsetninger. I denne sammenheng vil det også være nødvendig med offentlig kompetansebygging i forhold til reindriftsfaglige spørsmål og problemstillinger. Offentlige organer som skal avgjøre og håndheve forhold i reindriften må ha en reindriftsfaglig kompetanse og god innsikt i ressursøkonomiske og bruksmessige implikasjoner av sin anvendelse av loven i forhold til dens formål.

For å nå politiske målsetninger om en bærekraftig reindrift og tilpassning av reintallet til ressursgrunnlaget er det viktig at næringens og myndighetenes ansvar og forpliktelser følges opp. Innad i næringen må det være et samspill og kommunikasjon mellom utøvere, siidaer og distrikter i utarbeidelsen av bruksreglene. Eksternt må det være et samspill mellom myndighetenes ulike besluttede organer for å skape troverdige forpliktelser og forutsigbare rammer som sikrer at de etablerte bruksreglene vil overholdes.

Når denne ”ytre” rammen av rettsikkerhet og forutsigbarhet for næringen er definert av staten vil forholdene ligge til rette for at næringen kan gjennomføre nødvendige interne prosesser om fordeling av reintall og bruk av beiter som er pålagt etter loven.

4.6. Administrative rammebetingelser – Distriktsgrenser, sonegrenser og områdegrenser

Någjeldende rammebetingelser for de ulike reinbeitedistriktene er tidsmessig av svært ulik opprinnelse. De eldste gjeldende grensdragningene ble vedtatt ved kongelig resolusjon så langt tilbake som i 1894, mens de eldste beitetidene i Finnmark stammer fra 1934. Gjeldende vedtak for øvre reintall per distrikt er gjort de siste 20 årene, med unntak av en del distrikter i Troms. Vedtak om antall siidaandeler og øvre reintall per siidaandel er gjennomført i deler av de sørlige reinbeiteområdene, hvor dette til dels har vist seg å gi forutsigbare og stabile rammebetingelser for reindriften.

I vedlegg 9 er det gitt en oversikt over gjeldende vedtak for distriktsgrenser, beitetider og øvre reintall per distrikt (med referanser til vedtak).

Den nye reindriftsloven har bestemmelser om reinbeitedistrikter i § 42. Ved inndeling av reinbeiteområder og reinbeitedistrikter skal reindriftsstyret i sin fastsettelse ta utgangspunkt i tradisjonell bruk og legge vekt på at distriktsgrenser er naturlige og driftsmessig hensiktsmessige. Ved fastsettelse av distriktsgrenser skal fortrinnsvis alle årstidsbeitene for siidaene være omfattet. Hvor det er hensiktsmessig kan imidlertid årstidsbeitene fordeles over flere distrikter.

I sammenheng med distriktsgrenser er ikke dette til hinder for samarbeid mellom reindriftsutøvere på tvers av distriktsgrensene såfremt dette ikke går ut over andre reindriftsutøveres rettigheter. Distriktsinndelinger er heller ikke til hinder for bruk av beiter i et annet distrikt dersom en slik bruk hviler på særskilt rettsgrunnlag.

Områdegrensene

Reindriftsforvaltningen utarbeidet i 2005/06 et forslag til områdegrenser mellom Øst-Finnmark og Vest-Finnmark, og mellom Vest-Finnmark og Troms. Etter høring ble forslagene behandlet av Reindriftsstyret i slutten av 2006. LMD har i desember 2007 fattet endelig vedtak om områdegrensene⁵⁷.

Områdegrensen mellom Troms og Nordland ble justert i 2000, mens grensen mellom Nordland og Nord-Trøndelag ble revidert i 1991. I løpet av 2009 vil det bli igangsatt et arbeid med å evaluere områdegrensen mellom Nord-Trøndelag og Nordland.

Finnmark

I Finnmark har de fleste av de någjeldende grensedragninger sin opprinnelse fra to fylkesmannsforordninger fra 1934⁵⁸ eller fra Landbruksdepartementets vedtak fra 1963⁵⁹. Seinere vedtak er i hovedsak gjort i forbindelse med distriktsdelinger og enkelte grensereguleringer. I 1935 ble en del områder i Finnmark fredet mot reinbeiting⁶⁰. I 2005 sluttet Reindriftsstyret seg til et forslag fra Reindriftsforvaltningen om å oppheve fredningene etter dagjeldende forskrift (med ett unntak), og tilrødde at Landbruks- og matdepartementet for en del områder skulle utarbeide nytt fredningsformål og nye grenser⁶¹. Som følge av til dels sterk motstand fra blant annet landbrukshold besluttet LMD å etablere to parts sammensatte arbeidsgrupper, som skal søke å komme til omforente løsninger i de mest konfliktfylte områdene⁶². Saken er for tiden under behandling.

Øst-Finnmark

I 2004 og 2005 vedtok Reindriftsstyret nye distriktsgrenser i Karasjok og Polmak. Vedtakene bygget på omfattende arbeids- og høringsprosesser^{63,64}, som igjen bygget på tidligere gjennomførte prosesser.

Vedtaket fra 2004⁶⁵ består i en øst-vest-delning av høst/vinter/vårbeitene i Karasjok (distriktene 17 og 18), ny grense mellom Karasjok og Polmak og nye grenser internt i Polmak. Vurderingene var tuftet på en omfattende gjennomgang av de ulike vintersidaers beitebruk i perioden 1954–2003 i lys av de prinsipper som reinbeiterettsutvalget nedfelte i sin gjennomgang av de midlertidig vedtatte sonegrensene i Vest-Finnmark. Et juridisk utvalg ble i ettertid nedsatt for å vurdere spørsmål knyttet til eventuelle særskilte retter i det tidligere distrikt 18. Utvalget la frem sin utredning høsten 2008. Utredningen vil fremlegges Reindriftsstyret for endelig behandling i løpet av 2009.

Vedtaket fra 2005 består i en sammenslåing av 5 sommerbeitedistrikter i Karasjok til ett stort distrikt (distrikt 16-Karášjoga oarjabealli), som også innbefatter vår/høst- og vinterbeitene lenger sør. Distriktet tilsvarende det som tradisjonelt har vært det vestre flyttesystem i Karasjok. Det ble lagt til grunn at alle de 10 sommersidaene hadde etablert særskilte rettigheter innen

⁵⁷ Forskrift om fastsettelse av områdegrense mellom Vest-Finnmark og Troms reinbeiteområder av 20.12.2007.

⁵⁸ Fylkesmannens forordninger av 03.11.1934 og 10.11.1934.

⁵⁹ Landbruksdepartementets vedtak av 01.07.1963 om revisjon av reinbeitedistriktenes grenser, beitetider og reinantall i Troms lappfogddistrikt.

⁶⁰ Kongelig resolusjon av 22.02.1935 om fredning av av visse strekninger i Finnmark for reinbeiting.

⁶¹ Reindriftsstyrets vedtak av 01.12.2005 (sakene 75/05 og 76/05).

⁶² Brev av 23.02.2007 fra Landbruks- og matdepartementet til Fylkesmannen i Finnmark.

⁶³ Forslag til nye distriktsgrenser i Buobmát/Polmak og Karášjohka/Karasjok. Høringsdokument fra Reindriftsforvaltningen, oktober 2003.

⁶⁴ Forslag til nye distriktsgrenser i Karasjok vest. Høringsdokument fra Reindriftsforvaltningen, juni 2004.

⁶⁵ Reindriftsstyrets vedtak av 02.12.2004 (sak 57/04).

sine sommersiidaområder. Reindriftsforvaltningen ser på etableringen av dette prosjektet som et pionérprosjekt, som dersom det lykkes kan danne grunnlaget for tilsvarende distriktsorganiseringer i andre områder.

Det er også behov for å gjennomgå distriktsgrensene lengst øst i Varanger. Arbeid med grensedragninger i dette området er planlagt startet opp i løpet av 2009. Reindriftsstyret har i sak 14/2008, basert på innspill fra reindriften, besluttet at det kun skal foretas en gjennomgang av distriktsgrensen mellom reinbeitedistrikt 5-Nesseby og reinbeitedistrikt 5c-Sør-Varanger.

Vest-Finnmark

I motsetning til i Øst-Finnmark kom Områdestyret i Vest-Finnmark etter en omfattende lokal prosess fram til et kompromissforslag om en deling av høst- og vinterbeitene i 3 distrikter (flyttesystemer). I 2004 ble forslaget vedtatt av Reindriftsstyret⁶⁶, etter at de foreslåtte grensedragningene var blitt vurdert av et juridisk utvalg ("Reinbeiterettsutvalget")⁶⁷. Utvalget konkluderte blant annet med at det eksisterer særskilte rettigheter i reindriften, og at grunnlaget for rettighetsverv to reindriftsgrupper i mellom må bygge på bruk i "aktsom god tro" over en periode på minst 20 år. I tråd med utvalgets tilråding ble det i tillegg til administrative distriktsgrenser også fastsatt "beiterettsgrenser" på hver side av distriktsgrensen på enkelte strekninger. Beiterettsgrensene kom som en følge av overlappende rettighetsforhold.

Troms

For Troms er de fleste av gjeldende distriktsgrenser, beitetider og øvre reintall vedtatt av Landbruksdepartementet i 1963⁶⁸. 15 år seinere, i 1978, fattet Landbruksdepartementet vedtak om at 8 distrikter i Nord-Troms skulle bli overført fra daværende Troms lappefogddistrikt til Vest-Finnmark lappefogddistrikt⁶⁹.

Et foreløpig forslag til ny distriktsinndeling i Troms⁷⁰ er lagt på is i påvente av reforhandlingene om ny reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige (se kapittel 3.5). Den usikre vinterbeitesituasjonen i Troms har stått sentralt i dette arbeidet. For de tidligere konvensjonsområdene er det fastsatt egne sommerbeitetider for svensk reindrift⁷¹.

For omtrent halvparten av distriktene er det gjort vedtak om antall rein per siidaandel og/eller antall siidaandeler i distriktet.

Nordland

I 1999 vedtok Reindriftsstyret ny distriktsinndeling for Nordland på grunnlag av et omfattende utredningsarbeid⁷². Ubalansert fordeling av sesongbeitene stod sentralt i dette arbeidet. Det pågår for tiden et arbeid i Områdestyret for å følge opp den nye distriktsinndelingen. Dette arbeidet omfatter både ferdigstilling av distriktsplaner for de nye distriktene og fastsetting av nye rammebetingelser. I 2009 skal distriktsinndelingen i Nordland evalueres. Arbeidet skal gjøres av en ekstern utreder.

---

⁶⁶ Reindriftsstyrets vedtak av 29.06.2004 (sak 17/04).

⁶⁷ Utredning om reinbeiterettigheter. Vinterbeiteområdene i Vest-Finnmark. Reinbeiterettsutvalget for Vest-Finnmark, juni 2002.

⁶⁸ Landbruksdepartementets vedtak av 01.07.1963 om revisjon av reinbeitedistriktenes grenser, beitetider og reinantall i Troms lappefogddistrikt

⁶⁹ Landbruksdepartementets brev av 05.01.1978.

⁷⁰ Reindriftsforvaltningen Troms. Forslag til ny distriktsinndeling for Troms reinbeiteområde. Høringsutkast april 1997.

⁷¹ Den norsk-svenske reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972.

⁷² Kosmo, A.J. 1998. Forslag til ny distriktsinndeling i Nordland. Reindriftsforvaltningen 1998.

Nord-Trøndelag

I Nord-Trøndelag ble 2 distrikter administrativt slått sammen i 1987. Videre ble 10 distrikter slått sammen til 2 nye distrikter i samband med revisjon av områdegrensene mot Nordland i 1991. For de øvrige 3 distriktene er grenser fra 1894 fortsatt gjeldende. Et distrikt er formelt delt i to beitesoner. Områdestyret har videre behandlet et forslag om deling av et annet distrikt i beitesoner.

Sør-Trøndelag/Hedmark og Trollheimen

For distriktene i Sør-Trøndelag/Hedmark er gjeldende grenser i hovedsak basert på vedtak fra 1894⁷³, men med noen endringer vedtatt de siste 20 årene. Den samiske reindriften i Trollheimen fikk hjemmel for å utøve sin næring ved særlov i 1984⁷⁴. Formelt vedtak om antall siidaandeler (”konesjoner”) ble fattet av LD i 2002⁷⁵.

Tamreinlagene i Sør-Norge

Reindrift utenfor de samiske reinbeiteområdene krever særskilt konsesjon etter reindriftsloven (jf. § 5 i 1978-loven). Tamreinlagene i Sør-Norge driver reindrift på arealer hvor det er inngått avtaler med grunneierne om leie av reinbeite. Reindriften er organisert som aksjeselskap/ andelslag med fast innleide gjeter. Det er med ett unntak ikke fastsatt betetider eller øvre reintall for tamreinlagene.

4.7. Fordeling av siidaandeler, siidaer og reinbeitedistrikter i reindriften

Tabell 4.1 viser antall reinbeitedistrikter og antall sommer- og vintersiidaer i de 6 regionale reinbeiteområdene (per 31. mars 2008). Siidastrukturen kan variere noe mellom år. Oftest er siidaorganiseringen på sommerstid mer stabil enn i vinterhalvåret. Tabell 4.2 viser antall siidaandeler (driftsenheter) og antall personer knyttet til siidaandelene for de 5 siste drifts-årene.

Med personer menes alle som står oppført som medlem i siidandelen, fra pensjonister til små barn. Dette er regulert gjennom reindriftsloven. Antall personer sier med andre ord ikke så mye om sysselsettingen i reindriftnæringen.

Som tabell 4.1 viser er det totalt 82 reinbeitedistrikter, som fordeler seg på 72 sommer- og helårsbeitedistrikter, samt 10 distrikter som brukes til vår-, høst- og vinterbeiter for norsk reindrift og/eller som konvensjonsbeiter for svensk reindrift. Den siste endringen i antall distrikter skjedde i 2004/05 som følge av sammenslåing av distrikter innenfor Karasjok og Polmak i Øst-Finnmark. De siste årene har det i den samiske reindriften videre vært ca. 100 driftsgrupper sommerstid og ca. 150 driftsgrupper vinterstid.

Av tabell 4.2 framgår at det ved utgangen av driftsåret 2007/08 var totalt 555 siidaandeler, hvorav 5 andeler stod registrert uten rein (alle i Finnmark). I overkant av 3.000 personer var oppført som medlemmer i siidaandelene. Kjerneområdet for reindrift er Finnmark, med ca 400 siidandeler og 2.300 personer tilknyttet disse.

⁷³ Kongelig resolusjon av 10.07.1884.

⁷⁴ Lov om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal av 21.12.1984.

⁷⁵ Landbruksdepartementets vedtak av 05.06.2002.

Tabell 4.1. Antall reinbeitedistrikter, siidaer og siidaandeler per 31. mars 2008.

OMRÅDE	ANTALL DISTRIKTER ¹			ANTALL SIIDAER ⁴	
	Sommer- og helårsbeite distrikter ²	Øvrige distrikter ³	Totalt antall distrikter	Sommer- siidaer	Vinter- siidaer
	ØST-FINNMARK	10	1	11	19
Polmak/Varanger	6	0	6	6	11
Karasjok østre sone	3	1	4	4	16
Karasjok vestre sone	1	0	1	9	24
VEST-FINNMARK ⁵	26	3	29	36	53
Kautokeino østre sone	7	1	8	14	15
Kautokeino midtre sone	12	1	13	16	24
Kautokeino vestre sone	7	1	8	6	14
TROMS ⁵	14	5	19	14	14
NORDLAND	12	0	12	16	18
NORD-TRØNDELAG	6	0	6	10	10
SØR-TRØND./HEDM.	4	1	5	4	4
HELE REINDRIFTEN	72	10	82	99	150

Reindriftsforvaltningen 2008

- 1 Med antall distrikter menes distrikter som av driftsmessige årsaker behandles som en administrativ enhet med felles distriktskode. I Varanger består 4 av disse distriktene formelt sett av til sammen 9 distrikter med hvert sitt distriktsnummer (se vedlegg 9).
- 2 Sommer- og helårsbeitedistriktene er utgangspunktet for den administrative grupperingen av siidaandeler i næringsoversiktene (se vedlegg 2-7).
- 3 Øvrige distrikter er distrikter som ikke brukes til sommerbeiter for norsk reindrift, men som vår-/ høstbeiter eller vinterbeiter for norsk reindrift og/eller som sommerbeiter for svensk reindrift (se kapittel 3.5).
- 4 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-7, tabell 1.
- 5 3 distrikter i Troms reinbeiteområde (33T-Ittunjårga, 19/32T-Ivgolåhku og 11T-Råidna) er sommerbeite for rein med vinterbeite i Vest-Finnsmark reinbeiteområde.

Tabell 4.2. Antall siidaandeler med rein og antall personer tilknyttet siidaandelene ved slutten av de siste 5 driftsårene (per 31. mars).

OMRÅDE	ANTALL SIIDAANDELER MED REIN ¹					ANTALL PERSONER i siidaandelene				
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ²	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08 ²
	ØST-FINNMARK	184	182	181	182	181	804	858	866	883
Polmak/Varanger	44	43	43	44	44	204	215	215	217	225
Karasjok østre sone	56	55	55	54	54	243	262	268	267	295
Karasjok vestre sone	84	84	83	84	83	357	381	383	399	418
VEST-FINNMARK	240	227	217	216	216	1 279	1 297	1 292	1 322	1 370
Kautokeino østre sone	70	64	62	62	62	388	356	371	373	386
Kautokeino midtre sone	106	101	97	97	97	608	662	638	663	684
Kautokeino vestre sone	64	62	58	57	57	283	279	283	286	300
TROMS	50	50	46	46	46	160	160	154	168	167
NORDLAND	43	43	44	44	44	201	215	223	226	224
NORD-TRØNDELAG	37	37	36	38	38	180	174	185	183	187
SØR-TRØND./HEDM.	30	30	30	30	30	152	151	152	154	150
HELE REINDRIFTEN	584	569	554	556	555	2 776	2 855	2 872	2 936	3 036

Reindriftsforvaltningen 2008

- 1 Sideordnede rekrutteringsandeler (tidligere midlertidige driftsenheter) er medregnet i antall siidaandeler.
- 2 Tilsvarende data på distriktsnivå er gitt i vedlegg 2-8, tabell 1.

4.8. Internasjonale avtaler om reinbeiting

Norge har inngått avtaler med Sverige, Finland og Russland om reinbeitingen langs nasjonalstatenes grenser. Den mest omfattende avtalen er inngått med Sverige. Helt siden riksgrensen ble fastsatt i 1751 har de to land anerkjent at reindriftssamene har rett til beite på tvers av riksgrensen. Denne retten ble fastslått i et eget tillegg til grensetraktaten kalt "Lappekodisillen". Reguleringen av denne retten er siden 1880-årene blitt avtalt gjennom ulike reinbeitekonvensjoner. Den siste reinbeitekonvensjonen ble avtalt i 1972⁷⁶ og varte fram til 2005, etter at partene i forhandlingene om ny konvensjon hadde forlenget 1972-konvensjonen med 3 år. Grunnlaget for forhandlingene var en innstilling utarbeidet av en felles kommisjon og avgitt i 2001⁷⁷, samt de høringsuttalelser som ble avgitt til denne. Hovedlinjer i innstillingen er nærmere omtalt i kapittel 3.5 i Ress.reg. 2003/04.

Begge parter har siden erkjent at den manglende enighet skaper problemer, og at det er behov for omforente løsninger. Høsten 2005 ble derfor partene enige om å iverksette nye forhandlinger. I henhold til det nye forhandlingsmandatet skal delegasjonene i fellesskap, med grunnlag i en langsiktig økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift, avgrense områder i de to land som kan utnyttes av det annet lands reindriftsutøvere. De avgrensede områdene "*innebærer ingen stillingtagen eller uttrykk for statenes oppfatning av sedvanerettens omfang*". Dette skal overlates til nasjonale domstoler, som "*ved sin bedømming av sedvanerettens omfang ikke er bundet eller veiledet av konvensjonen*"⁷⁸. Arbeidet i utvalget ble slutført 24. februar 2009. Det er forventet at ny konvensjon mellom Norge og Sverige vil tre i kraft i løpet av 2010.

De områder som i henhold til norske myndigheters vedtak er avsatt til svensk reinbeite på norsk side av grensen, og som tilsvarende de tidligere konvensjonsbeiteområdene, er vist på kart i vedlegg 9.

4.9. Økonomiske virkemidler

Økonomiske virkemidler over Reindriftsavtalen⁷⁹ er sammen med reindriftsloven de viktigste redskapene for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftpolitikken. De økonomiske virkemidlene består i hovedsak av driftstilskudd med produksjonspremie (tidligere produksjonstilskudd), tidligslaktetilskudd, kalveslaktetilskudd, distriktstilskudd og ulike omstillingsordninger. Med bakgrunn i de aktuelle utfordringene i reindriftnæringen er disse ulike ressursrelaterte virkemidlene gjenstand for en fortløpende vurdering gjennom de årlige reindriftsforhandlingene.

4.9.1. Driftstilskudd og produksjonspremie

Driftstilskuddet og produksjonspremien har som formål å fremme en bærekraftig reindrift, kvalitet og produktivitet, samt heve inntekten og virke utjevne mellom siidaandelene.

⁷⁶ Konvensjonen av 09.02.1972 mellom Norge og Sverige om reinbeite (med seinere endringer).

⁷⁷ Norsk-svensk reinbeitekommisjon av 1997. Innstilling avgitt mai 2001 og utgitt av Reindriftsforvaltningen.

⁷⁸ Kongelig resolusjon av 02.11.2005. Videre forhandlinger om en ny reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige.

⁷⁹ Forskrift om tilskudd til driftsenheter og tamreinlag av 03.07.2003, og Forskrift om tilskudd til distrikter og tamreinlag av 17.06.1999, begge med siste endringer 15.06.2007.

Taket på 600 rein for å kunne motta tilskudd gjelder fortsatt, men det gjøres unntak for distrikter med reintall innenfor det fastsatte. Ordningen kombinerer et flatt driftstilskudd med en produksjonsavhengig produksjonspremie tilsvarende 25 % av avgiftspliktig salg av kjøtt og andre avgiftspliktige næringsinntekter fra reinen.

Minstekravet for avgiftspliktig næringsinntekt fra salg av kjøtt ble fra og med 2005/06 hevet fra kr. 30.000 til kr. 50.000. Driftstilskuddet som ligger i bunnen av tilskuddsordningen er nå på kr. 10.000 per siidaandel for alle områder. Fra og med 2005/06 ble det innført et forhøyet driftstilskudd på kr. 25.000 til siidaandeler der kvinner står som enkeltinnehaver, eller der innehaver er under 30 år. Ekstraordinært driftstilskudd på kr. 30.000 kan innvilges til ungdom under 30 år de 3 første årene etter at de har fått overdratt siidaandel.

Fra og med driftsåret 1999/00 har det i avtalen også vært et tilskudd som er blitt kalt "ektefellelilleget". Tilskuddet gis til siidaandeler der begge ektefeller/samboere utøver aktiv reindrift⁸⁰, forutsatt at én av dem ikke overstiger kr. 175.000 i brutto inntekt utenom reindriften. Siden det i de fleste tilfeller er kvinnen som henter sin hovedinntekt utenfor reindriften, vil dette tilskuddet kunne stimulere til sterkere kvinnelig deltagelse i reindriften. De siste årene har satsen for ektefellelilleget vært på kr. 25.000, men den ble fra 2006/07 hevet til kr. 35.000.

4.9.2. Tidligslaktetilskudd

Ordningen med tidligslaktetilskudd for 2007/08 var gjeldende for tamreinlagene og for siidaandeler i Sør-Trøndelag/Hedmark, Nord-Trøndelag, Vest-Finnmark og Øst-Finnmark. Satsene for tilskuddet var kr. 10 per kg slakt innenfor sommerbeite og innenfor vedtatt beitetid, og kr. 5 per kg slakt innenfor høstbeite i perioden 11.10-31.12⁸¹. For driftsåret 2008/09 er imidlertid disse satsene blitt endret og ordningen er gjeldende alle for siidaandeler i alle de samiske reinbeiteområdene.

Formålet med tidligslaktetilskuddet er å spare lavbeitene gjennom tidligere uttak av slaktedyr, samt gi forbedret kjøttkvalitet og bidra til økt lønnsomhet og inntektsutjevning. Ordningen er derfor utformet slik at den skal premiere tidlig slakting, det vil si slakteuttak som primært gjennomføres i sommerbeitedistriktet innenfor vedtatt beitetid.

Tidligslaktetilskuddsordningen har de siste 10 årene bidratt til at 80-90 % av slakteuttaket i Troms og Øst-Finnmark har skjedd før nyttår. Ordningen har ikke tidligere hatt like stor effekt i Vest-Finnmark, men for 2007/08 ble 85 % av slakteuttaket i Vest- Finnmark tatt før nyttår, mot under 50 % i 2003/04.

4.9.3. Kalveslaktetilskudd

Tilskuddet for slakting av kalv var for driftsåret 2007/08 kr. 180 per kalv. For driftsåret 2008/09 er imidlertid denne satsen hevet til kr. 200 per kalv.

Målsetningen med kalveslaktetilskuddet er å stimulere til en størst mulig produksjon på et begrenset naturgrunnlag. En produksjon basert på kalveslakt har over lang tid vist seg å gi høy avkastning for distrikter med rimelig balanse mellom reintall og ressursgrunnlag. I Finnmarksområdene, hvor det tradisjonelt har vært slaktet mye 1 ½ års okser (varit), ble ordningen

---

⁸⁰ § 13 i *Lov om reindrift* av 15.06.2007.

⁸¹ For helårsbeitedistrikter ytes tidligslaktetilskudd med kr. 10 per kg slakt fram til 10.10, og kr. 5 per kg slakt i perioden 11.10-31.12.

gjeninnført i driftsåret 1999/2000. Dette var for å medvirke til å redusere seintapet av kalv, samt å bidra til å endre flokkstrukturen mot mer produktive dyr på de begrensede lavbeitene.

Ordningen har bidratt til å øke andelen kalveslakt i Finnmarksområdene (se kapittel 2.2 og tabell 2.2). Økningen har vært særlig markert i Karasjok og Vest-Finnmark, der andelen kalveslakt var svært lav gjennom store deler av 1980- og 1990-tallet. I områdene lenger sør har ordningen bidratt til en høy og relativt stabil andel kalveslakt siden tidlig på 1980-tallet.

4.9.4. Distriktstilskudd

Distriktstilskudd kan ytes til distrikter og tamreinlag. Det består av tilskudd til administrasjon, planlegging og ressursforvaltning, særskilte tilskudd til Trollheimen og fellesbeitedistrikter, samt eventuelt tilskudd for avsetning til kriseberedskap (tidligere kalt tapsforebyggende fond).

Distriktstilskuddet skal bidra til å gi distrikter og tamreinlag større ressurser til planlegging og medvirkning i saker med betydning for distriktet/tamreinlaget. For eksempel skal tilskuddet gi mulighet til organisert avløsning og bedre reintallstilpasning. Tilskuddet skal videre gi distriktene hjelp til å avsette midler til forebyggende tiltak og til kriseberedskap. Distriktene har et selvstendig ansvar for å etablere en slik egenberedskap i forbindelse med vanskelige beiteforhold.

4.9.5. Tilskudd til omstilling, avvikling og strukturering

Høsten 1997 la det såkalte "Generasjonsutvalget" fram en utredning⁸², som blant annet rettet søkelyset mot generasjonsoverganger i reindriften. Gruppens forslag kan kort oppsummeres som 1) tiltak for styrt avvikling i næringen, blant annet innløsning av driftsenheter (siidaandeler), og 2) ulike generasjonstiltak, deriblant overgangsstøtte til utøvere som avviker før pensjonsalderen og støtte til nyetablerere.

Som en oppfølging av dette arbeidet ble det i 1999 innført en ny tidligpensjonsordning etter mønster fra landbruket⁸³. Hensikten med tidligpensjonsordningen er å lette generasjonsoverganger i reindriften. Ordningen forutsetter at siidaandelen avvikles eller overdras. Tidligpensjon kan mottas etter fylte 62 år og fram til fylte 67 år. Den kan gis som enbrukerpensjon, som bare ytes innehaver av siidaandel, eller som tobrukerpensjon⁸⁴, som ytes begge ektefeller. Det har siden 1999/00 vært liten oppslutning om tidligpensjonsordningen.

Videre ble det etablert en innløsningsordning i 1999⁸⁵. Hensikten med innløsningsordningen har vært å stimulere til avvikling av driftsenheter (siidaandeler) i distrikter som har problemer med reintallstilpasning og/eller ressursutnyttelse. Ordningen har hatt noe ulik utforming gjennom de årene den har vært gjeldende. Dersom kriteriene for innløsning er oppfylt, vil søker kunne få utbetalt kr. 450.000 som et engangsbeløp. Dette forutsetter at siidaandelen avvikles og at innehavers rein slaktes ned. Rein som ikke tilhører innehaver slaktes ned eller overføres til andre siidaandeler som har lovlig adgang til å "huse" denne reinen. I både tidligpensjons- og innløsningsordningene kan den som avviker eller overdrar siidaandelen beholde inntil 20 rein til bevoktning i annen siidaandel⁸⁶. Siden innløsningsordningen ble innført i 1999/00 og fram til og med driftsåret 2006/07 har det blitt innløst til sammen 52

⁸² Generasjonsutvalget 1997. Rapport avgitt november 1997.

⁸³ Forskrift om tidligpensjon i reindriften av 09.12.1999, sist endret ved forskrift av 02.07.2004.

⁸⁴ Tobrukerpensjon forutsetter at ektefellen har fylt 60 år.

⁸⁵ Kapittel 5 i Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond av 17. 06.1999, sist endret ved forskrift av 19.06.2008.

⁸⁶ Ved felles siidaandel kan ektefellene/samboerne til sammen beholde inntil 30 rein i annen siidaandel.

siidaandeler, hvorav 48 enheter i Finnmark. Det har ikke blitt innløst noen nye enheter i 2007/08, men 8 siidaandeler (7 fra Finnmark) har hatt stående tilsagn om innløsning med frist for avvikling i løpet av 2008. I løpet av høsten 2008 og vinter 2008/09 er det imidlertid ytterligere 10 siidaandeler som har fått innvilget tilsagn om innløsning i Finnmark.

5 Reindriftens arealer

5.1. Reindriftens beiter og rettsgrunnlag

I reindrifftslovens §§ 19 og 20 omhandles reindriftens rettigheter til bruk av utmarksbeiter innenfor det samiske reindrifftsområdet. Med beiterett følger også rettighet til alle årstidsbeitene som er nødvendige for reindrifftsnaeringens utøvelse. Dette omfatter vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter, samt flytteleier, kalvingsland og paringsområder. Naeringen har ikke bare behov for et gitt areal, men også behov for ulike beite- og vegetasjonstyper gjennom året. Et reindrifftsår består av åtte årstider hvor hver av årstidsbeitene har ulike egenskaper og spiller ulike roller for den årlige produksjonen. På nordsamisk er de åtte årstidene *dálvi*(januar-mars), *giddádálvi*(april), *gidda*(april-juni), *giddageassi*, *geassi*, *čakčageassi*, *čakča*(september-oktober), *skábma*(november-januar) og *čakčadálvi* (oktober-november). På sørsamisk er de åtte årstider *dalvie*, *giredaelvie*, *gyre*, *gyregiesie*, *giesie*, *tjahktjiegiesie*, *tjahktjie*, *tjahktjiedaelvie*.

Reindriften er en viktig bærer av samisk kultur og utgjør langt mer enn kjøttproduksjon og næringsinteresser. Reindriften danner også grunnlag for kulturell identitet, språk og opprettholdelse av samisk tradisjonskunnskap om naturen. I denne sammenheng er tilgangen til beitearealer også av kulturell betydning, og den viktigste enkeltfaktoren for reindriffts fremtidige eksistens. Reindriffts kulturelle rettsgrunnlag er forankret i ILO-konvensjon nr. 169 og Grunnlovens § 110 a. I ILO-konvensjon nr. 169, om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater, fremgår at urfolk har rett til å bevare og videreutvikle sin egen kultur og myndighetene har en plikt til å støtte og legge til rette for dette. Gjennom grunnlovens § 110 a, har staten et ansvar for å legge forholdene til rette for at det samiske folk skal kunne sikre og utvikle det samiske språket, samisk kultur og samisk samfunnsliv. Samlet medfører dette at det foreligger tunge føringer for medvirkning og involvering av reindriften i beslutningsprosesser knyttet til arealsaker som kan tenkes å berøre naeringen negativt.

Utbygging og menneskelig aktivitet i reinbeiteområdene har akselerert sterkt i omfang gjennom de siste tiårene. FNs miljøprogram (UNEP) anslår at ca. 25 % av reinbeitene i Nord-Norge nå er sterkt påvirket av menneskelig aktivitet⁸⁷. Utbyggingspresset er sterkest på kysten, der 35 % av kystområdene i Nord-Norge i dag karakteriseres som middels til sterkt påvirket av menneskelig aktivitet. Dette tallet vil øke til ca. 80 % i 2050 dersom det fortsettes å bygge ut i samme tempo som det har blitt gjort de siste 50 årene. Denne prognosen er nylig blitt forsterket gjennom en rapport⁸⁸, som blant annet konkluderer med at reindrifftsnaeringen i årene som kommer kan tape ca. 300 km² beiteland årlig. For det sørligste området, Sør-Trøndelag/Hedmark, innebærer dette at 20 % av reinbeitearealene vil være tapt om 20 år.

Denne utviklingen er svært bekymringsfull for reindrifftsnaeringen, som er avhengig av store arealer som skal dekke reinens behov for ulike sesongbeiter og ubrutte flytteveier mellom dem. Naeringen er sårbar for negative påvirkninger som reduserer størrelsen eller kvaliteten på beitelandet, eller som på andre måter forstyrrer reinens utnyttelse av arealer som allerede fra naturens side er marginale. Naeringen påvirker riktignok også sitt eget beitegrunnlag, hoved-

⁸⁷ UNEP 2001. GLOBIO - Global methodology for mapping human impacts on the biosphere. United Nations Environmental Programme, Nairobi, Kenya.

⁸⁸ Lie, I., Vistnes, I. & Nellemann, C. 2006. Hytteutbygging i reindrifftsområder. NORUT-NIBR Finnmark Rapport 2006:5.

saklig som grad av beitebelastning, motorisert ferdsel på barmark og ulike gjerdesystemer. Annen menneskelig virksomhet i reinbeiteland, i form av fysiske inngrep og forstyrrende aktiviteter, kommer imidlertid ”på toppen” av næringens egen påvirkning og den naturlige forstyrrelsen fra rovdyr og insekter, som reinen alltid har måttet leve med. Ofte er de energimessige marginene så små at slike tilleggsforstyrrelser kan få alvorlige konsekvenser for dyrenes kondisjon. Reinen svekkes gjennom økt energiforbruk og/eller redusert forinntak. Dette som følge av tap av beiteland, økt aktivitet, redusert beitetid, større beitekonkurranse i gjenværende uforstyrrede områder og/eller ikke-optimal beitebruk⁸⁹.

På sikt må det tas stilling til hva som skal være toleransegrensen for ytterlige tap av arealer for reindriften og hvilke områder som er av særlig verdi for å kunne opprettholde en forutsigbar drift og ha tilstrekkelig fleksibilitet til å tilpasse seg de ulike driftsforholdene innenfor de ulike årstidsbeitene. Totaleffekten av mange små inngrep og forstyrrende aktiviteter i reinbeiteland er oftest langt større enn hva summen av de enkelte inngrepene skulle tilsi. Tap, oppstykkning og redusert bruk av beiteland gjennom utbygging og menneskelig aktivitet fremstår i dag som den største trusselen mot reindriften arealer og næringens fremtid.

Effektene av arealinngrep og forstyrrelser er gjennom forskningsstudier undersøkt på lokal og regional skala. I tillegg er det nødvendig å inkludere de samlede virkningene av et inngrep. Dette omtales gjerne som kumulerte effekter og utgjør summen av alle direkte og indirekte effekter som spiller inn på en reinflokk i forbindelse med utbygging av beitearealer, både på lokal og regional skala. I forbindelse med vurdering av konsekvenser av et inngrep er det derfor ikke tilstrekkelig å vurdere direkte virkninger på lokal skala. En slik tilnærming medfører et ufullstendig beslutningsgrunnlag som kan gi feilaktige slutninger om de reelle, samlede virkningene av fragmentering av reinbeitearealene.

Reindriftsforvaltningen og reindriftnæringen jobber med å utvikle en metode for verdiklassifisering av reindriften arealer. Gjennom dette arbeidet skal det foreligge en samlet oversikt og synliggjøring av arealene som er viktige for å sikre en bærekraftig reindrift. Det er imidlertid viktig å påpeke at områder som medfører mindre konsekvenser for næringen ikke dermed medfører at disse områdene kan frigis til annen bruk eller være uten betydning for reindriften. Slike områder kan også spille en meget viktig rolle særlig i forbindelse med vinterbeitene og uvanlige værforhold. Denne fleksibiliteten kan bli svært viktig for næringens eksistens i en fremtid med klimaendringer og nye værforhold.

5.2. Effekter av arealinngrep og forstyrrelser på lokal skala

Det er dokumentert ulike effekter av arealinngrep og forstyrrende aktiviteter på lokal skala. Reinen får gjerne en økt energibruk, stressreaksjoner og redusert beitetid dersom den blir skremt. En utbygging utgjør også et permanent tap av det beitelandet som fysisk nedbygges eller oppdyrkes. I tillegg kan det være forbundet merarbeid for reieneieren i en utbyggingsfase. Lokale effekter gir, med unntak av spesielle tilfeller, sjelden langvarige eller alvorlige konsekvenser for reindriften⁹⁰. Hvordan rein umiddelbart reagerer i møte med mennesker er et eksempel på en lokal effekt. Studier fra flere villreinområder har vist at rein har en klar fluktrespons i møte med mennesker, men at responsen varierer i styrke mellom årstider og mellom områder. Dette er avhengig av blant annet terrengtype, reinsens skyhet og tidligere

⁸⁹ Wolfe, S. A., Griffith, B. og Wolfe, C. A. G. 2000. Response of reindeer and caribou to human activities. *Polar Research* 19: 63-73.

⁹⁰ Vistnes, I., Nellemann, C. og Bull, K. S. 2004. Inngrep i reinbeiteland. Biologi, jus og strategier i utbyggingssaker. NINA temahefte 26, 67 s.

erfaring med forstyrrelser⁹¹. Rein synes ikke å ha tilsvarende fryktreaksjon når den utsettes for motorisert ferdsel, med unntak av når kjøreretningen går direkte mot reinflokken eller krysser flokkens trekkretning⁹². Effekter av direkte eksponering fra kraftledninger og vindmøller er undersøkt eksperimentelt på rein i innhegninger⁹³. Forskningsresultater utført på lokal skala har med unntak av en høyere frekvens av aktivitetsskifter hos rein eksponert for kraftledninger, ikke kunnet dokumentere entydige adferdsresponsen eller tendenser til endret arealbruk i innhegninger hos rein, og da heller ikke under værforhold med sterk vind og økt støynivå fra konstruksjonene. Forskerne konkluderte likevel med at resultatene ikke uten videre kan overføres til frittgående rein.

5.3. Effekter av arealinngrep og forstyrrelser på regional skala

Effekter av arealinngrep på regional skala er først og fremst redusert bruk av beiteland rundt områder som er utbygde og trafikkbårer. Redusert bruk av beiteland er ofte gjeldende flere kilometer ut fra forstyrrelseskilden. Det er dokumentert i en rekke undersøkelser at inngrep og aktiviteter knyttet til inngrep fører til at rein trekker seg unna eller reduserer bruken av beitelandet i nærheten av forstyrrelsen⁹⁴. Riktignok forekommer det en del rein også nær inngrepene, men dette er i hovedsak okserein som bare utgjør en liten andel av reinflokkene. Undersøkelser viser at det kan forventes at tamrein halverer beitebruken innen ca. 4 km fra hyttefelt⁹⁵. Størrelsen på unnvikelsessonen avhenger blant annet av størrelsen på hyttefeltet, årstid og terrengforhold⁹⁶. Konsekvensen blir at selv små hyttefelt medfører langt større tap av beiteområder for reindriften enn det arealet som fysisk blir beslaglagt av hyttene. Når det gjelder kraftlinjer er det på liknende vis dokumentert en betydelig reduksjon i reinens områdebruk i en avstand opp til rundt 2-3 km fra linjene⁹⁷. Inngrep kan også sperre eller vanskeliggjøre bruk av trekk- og flyttleier og dermed avskjære større beiteområder fra bruk. I Sør-Norge er det vist at kraftledninger kan skape barrierer for villrein⁹⁸.

5.4. Akkumulerte effekter av menneskelige inngrep og forstyrrelser

En konsekvens av menneskeskapte barrierer og at reinen unnviker områder nær inngrep, er at tettheten av dyr og beitepresset i de gjenværende og minst forstyrrede områdene øker. Totalt sett vil tap av beiteland som følge av inngrep dermed føre til fortetting av dyr, et større beitetrykk og økt slitasje på lavbeiter. I neste omgang vil dette kunne føre til lavere slakte-

---

⁹¹ Reimers, E., Dervo, L., Muniz, A. Kind, J.C. & Colman, J.E. 1994. Frykt- og fluktadferd hos villreinen i Sør-Norge. *Villreinen* 9: 99-101.

⁹² Reimers, E. 1993. Snøscootertrafikk – konsekvenser for hovdyr. *Villreinen* 7: 94-101.

⁹³ Flydal, K. & Reimers, E. 2002. Lokale effekter av kraftledninger og vindmøller. I: Rapport fra Reinprosjektet. Norges Forskningsråd.

⁹⁴ Wolfe, S. A., Griffith, B. og Wolfe, C. A. G. 2000. Response of reindeer and caribou to human activities. *Polar Research* 19: 63-73.

⁹⁵ Vistnes, I. & Nellemann, C. 2001. Avoidance of cabins, roads, and power lines by reindeer during calving. *Journal of Wildlife Management* 65: 915-925.

⁹⁶ Vistnes, I., and Nellemann, C. 2008. The matter of spatial and temporal scales: a review of reindeer and caribou response to human activity. *Polar Biology* 31: 399-407.

⁹⁷ Nellemann, C., Vistnes, I., Jordhøy, P. & Strand O. 2002. Regionale effekter av kraftledninger. I: Rapport fra Reinprosjektet. Norges Forskningsråd.

⁹⁸ Vistnes, I., Nellemann, C., Jordhøy, P., Strand, O. 2004. Effects of infrastructure on migration and range use of wild reindeer. *Journal of Wildlife Management* 68: 101-108.

veker og redusert kalveprosent. De samlede effektene av arealinngrep i reindriftsområder kan dermed ofte være langvarige og alvorlige⁹⁹.

5.5. Anvendelse av forskningsresultater – Implikasjoner for arealplanlegging

Det er viktig at et helhetlig bilde av arealinngrep legges til grunn når effekter for reindriftsnæringen skal vurderes. Arealinngrep må vurderes i forhold til effekter på lokal skala, effekter på regional skala og de samlede indirekte kumulative effektene som følger av dette. Opp mot 90 % av forskningen på lokale effekter konkluderer med at utbygging har kortvarige og ubetydelige effekter på reinen og dyrelivet i området. Med hensyn på forskning på regionale effekter har imidlertid ca 75 % av studiene påvist langvarige og betydelige negative effekter på rein og dyreliv⁹⁶. Dersom et beslutningsgrunnlag skal oppfylle faglige og metodiske krav til å belyse samlede virkninger av et tiltak, er det nødvendig at direkte og indirekte effekter, på lokal og regional skala, vurderes samlet.

Dersom studier som bare kartlegger effekter på lokal skala legges til grunn for å vurdere virkningene av en type inngrep er det stor sannsynlighet for at de negative effektene av et inngrep blir underestimert⁹⁶.

En stor utfordring er at de enkelte reinbeitedistrikter, og deres bruk av de ulike årstidsbeitene, som regel strekker seg over flere kommuner. De samlede effektene av arealinngrep er derfor gjeldende på interkommunal skala. Uten interkommunal samordning om planlegging og tilrettelegging for reindriftens rettigheter til beitearealer skaper denne utviklingen en fragmenteringseffekt av reinbeitearealer. Denne fragmenteringen har gjerne en total effekt som er større en hva summen av de enkelte inngrep skulle tilsi. Flere små inngrep kan til sammen gi alvorlige effekter for den enkelte siida dersom viktige og/eller marginale beiteområder med høy beitekvalitet og god tilgjengelighet berøres innenfor årstidsbeitene.

Arealinngrep har ikke bare økologiske og økonomiske negative effekter for reindriftsnæringen, men medfører også sosiale og kulturelle konsekvenser. Retten til beiter og rettigheter til å utøve samisk kultur er forankret i gjeldende lovverk. For å sikre disse rettighetene, og garantere for den samiske reindriftskulturs videre eksistens har myndighetene et stort ansvar for oppfølging av disse lovbestemmelsenes formål i årene som kommer. I denne sammenheng vises det også til Riksrevisjonens rapport 3:11 (2006-2007) om Arealstatus og arealutvikling. I Riksrevisjonens gjennomgang av arealstatus og utvikling i Norge slås følgende fast:

”Samlet viser undersøkelsen at arealstatusen og arealutviklingen i Norge på flere områder ikke ivaretar verdier og prinsipper som Stortinget har vektlagt for å sikre en bærekraftig arealdisponering.” s. 16

---

⁹⁹ Vistnes, I., Nellemann, C. & Bull, K. S. 2004. Inngrep i reinbeiteland. Biologi, jus og strategier i utbyggingssaker. NINA temahefte 26, 67 s.

Vedlegg

Generelle kommentarer til næringsoversikter (vedlegg 1-8)

- Vedlegg 1 - Næringsoversikt alle områder**
- Vedlegg 2 - Næringsoversikt Øst-Finnmark**
- Vedlegg 3 - Næringsoversikt Vest-Finnmark**
- Vedlegg 4 - Næringsoversikt Troms**
- Vedlegg 5 - Næringsoversikt Nordland**
- Vedlegg 6 - Næringsoversikt Nord-Trøndelag**
- Vedlegg 7 - Næringsoversikt Sør-Trøndelag/Hedmark**
- Vedlegg 8 - Næringsoversikt Tamreinlagene i Sør-Norge**
- Vedlegg 9 - Rammebetingelser for reindriften
(per 31. desember 2008)**

Generelle kommentarer til næringsoversikter

Næringsoversikten (vedlegg 1-8) bygger i hovedsak på opplysninger fra reineiernes reindriftsmelding og søknad om erstatning for rovvilttap. Tabellene kan grovt inndeles i følgende hovedtema:

- Organisering (tabell 1)
- Reinbestanden (tabell 2-4)
- Tap (tabell 5-6)
- Slakt (tabell 7-8)
- Slaktevekter (tabell 9-12)
- Fordeling (tabell 13-14)
- Radioaktivitet (tabell 15)

I tabell 1 er det oppgitt antall siidaandeler og antall personer innunder disse. Det er også gitt en oversikt over antall sommer- og vintersiidaer.

I tabell 2 (reintall) er reintallene korrigererte, med unntak av siste år (se kapittel 2). Det korrigererte reintallet for 2007/08 vil først foreligge før høsten 2009.

Som grunnlag for tabell 3 (flokksammensetning) og tabell 10 (fordeling av siidaandeler etter reintall) nyttes ukorrigerert reintall ved driftsårets slutt (per 31. mars 2008). Som grunnlag for tabell 4 (kalvetilvekst), tabell 5 (tap) og tabell 7 (produksjon) nyttes det korrigererte reintallet før kalving (per 1. april 2007).

I tabell 8 (fordeling av slakteuttak etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt) omfatter kategorien ”registrert slakteri” både slaktuttak ved sentralslakteri og feltslakteri. Kategorien ”privat slakting” omfatter slakteuttak til privat omsetning eller eget forbruk. Dette uttaket er udokumentert.

I tabell 7 er antall slaktedyrr hentet fra meldingsbasen. Slaktekvantum til slakteri er hentet fra slaktebasen, mens den delen av det totale slaktekvantumet som kommer fra privat slakting er beregnet på grunnlag av antall dyr og gjennomsnittlige slaktevekter.

Fordeling av slakteuttak etter dyrekategori og slaktetidspunkt (tabell 8) og gjennomsnittlige slaktevekter (tabell 9-12) bygger på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

Mer spesielle merknader til de enkelte tabeller er gitt i fotnoter.

Vedlegg 1 - Næringsoversikt alle områder

Tabell 1. Antall siidaandeler og antall personer i siidaandelene, ved slutten av driftsåret 2007/08 (per 31. Mars 2008). Antall sommer- og vintersiidaer gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEOMRÅDE	SIIDAANDELER	PERSONER i siidaandelene	SIIDAER	
			Sommer	Vinter
ØST-FINNMARK	181	938	19	51
Polmak/Varanger	44	225	6	11
Karasjok østre sone	54	295	4	16
Karasjok vestre sone	83	418	9	24
VEST-FINNMARK	216	1 370	36	53
Kautokeino østre sone	62	386	14	15
Kautokeino midtre sone	97	684	16	24
Kautokeino vestre sone	57	300	6	14
TROMS	46	167	14	14
NORDLAND	44	224	16	18
NORD-TRØNDELAG	38	187	10	10
SØR-TRØND./HEDM.	30	150	4	4
SAMISK REINDRIFT	555	3 036	99	150

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEOMRÅDE	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
ØST-FINNMARK	52 084	48 030	46 943	57 670	63 389	73 664	78 332	81 126	83 982	88 820
Polmak/Varanger	19 695	18 748	18 343	20 015	21 623	24 179	24 664	25 073	25 227	27 202
Karasjok østre sone	13 337	12 695	12 475	16 674	19 140	22 783	25 022	26 428	27 818	28 937
Karasjok vestre sone	19 052	16 587	16 125	20 981	22 626	26 702	28 646	29 625	30 937	32 681
VEST-FINNMARK	75 906	65 508	62 021	73 624	84 214	96 536	92 714	89 030	94 262	98 010
Kautokeino østre sone	21 689	20 169	18 827	21 072	25 104	29 256	26 271	25 215	26 538	28 245
Kautokeino midtre sone	32 096	26 355	27 245	33 063	37 466	43 222	40 988	38 309	41 125	42 256
Kautokeino vestre sone	22 121	18 984	15 949	19 489	21 644	24 058	25 455	25 506	26 599	27 509
TROMS	8 928	8 133	8 076	9 051	9 922	10 556	11 272	11 123	12 046	12 025
NORDLAND	11 083	11 135	12 072	13 612	13 993	14 255	14 142	13 984	14 557	14 710
NORD-TRØNDELAG	14 743	14 662	13 812	12 998	12 936	12 330	12 377	11 757	12 483	12 517
SØR-TRØND./HEDM.	14 194	13 458	13 185	13 227	13 432	13 307	13 616	13 959	13 376	13 564
TAMREINLAGENE ¹	11 029	11 481	12 179	11 656	12 189	12 190	12 155	12 181	12 545	12 764
HELE REINDRIFTEN	187 967	172 407	168 288	191 838	210 075	232 838	234 608	233 160	243 251	252 410

1 Rendal renselskap er medregnet fra og med driftsåret 1998/99.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2007/08 (ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEOMRÅDE	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL
	Okserlein	Simlerein	Kalv	pr. 31.03.08
ØST-FINNMARK	7 %	72 %	21 %	88 820
Polmak/Varanger	5 %	76 %	18 %	27 202
Karasjok østre sone	7 %	73 %	20 %	28 937
Karasjok vestre sone	9 %	67 %	25 %	32 681
VEST-FINNMARK	7 %	71 %	23 %	98 010
Kautokeino østre sone	7 %	71 %	21 %	28 245
Kautokeino midtre sone	7 %	69 %	24 %	42 256
Kautokeino vestre sone	6 %	72 %	23 %	27 509
TROMS	11 %	66 %	24 %	12 025
NORDLAND	12 %	67 %	21 %	14 710
NORD-TRØNDELAG	5 %	76 %	19 %	12 517
SØR-TRØND./HEDM.	5 %	77 %	19 %	13 564
TAMREINLAGENE	5 %	73 %	23 %	12 764
HELE REINDRIFTEN	7 %	71 %	22 %	252 410

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2007/08. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2007). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett.

REINBEITEOMRÅDE	SIMLER i vårflokk	KALVETILGANG			KALVETILGANG (%)			MERKE- PERIODE
		Født	Merket	Etter tap	Født	Merket	Etter tap	
ØST-FINNMARK	60 786	52 167	44 801	38 873	86 %	74 %	64 %	01.06-31.12
Polmak/Varanger	20 256	17 508	15 832	14 476	86 %	78 %	71 %	01.06-31.12
Karasjok østre sone	20 246	17 175	14 814	12 179	85 %	73 %	60 %	01.06-31.12
Karasjok vestre sone	20 284	17 484	14 155	12 218	86 %	70 %	60 %	15.06-10.10
VEST-FINNMARK	66 087	57 766	48 128	36 599	87 %	73 %	55 %	01.06-31.10
Kautokeino østre sone	19 212	16 899	14 500	11 374	88 %	75 %	59 %	01.06-01.10
Kautokeino midtre sone	28 044	24 687	20 247	14 697	88 %	72 %	52 %	01.06-31.10
Kautokeino vestre sone	18 831	16 180	13 381	10 528	86 %	71 %	56 %	20.06-31.10
TROMS	7 148	6 646	4 837	3 673	93 %	68 %	51 %	01.07-31.12
NORDLAND	9 440	8 935	6 929	5 005	95 %	73 %	53 %	01.07-10.12
NORD-TRØNDELAG	9 405	9 612	7 801	5 599	102 %	83 %	60 %	01.06-10.08
SØR-TRØND./HEDM.	10 669	9 968	8 942	8 422	93 %	84 %	79 %	01.06-31.07
TAMREINLAGENE ¹	9 319	8 413	7 257	7 655	90 %	78 %	82 %	01.09-31.12
HELE REINDRIFTEN	172 854	153 507	128 695	105 826	89 %	74 %	61 %	01.06-31.12

1 Med hensyn på Tamreinlagene utfører ikke Rendal renselskap merking av kalver.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2007/08. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2007 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reinntall per 1. april 2007).

REINBEITEOMRÅDE	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
ØST-FINNMARK	7 366	5 912	13 278	1 840	4 869	6 709	19 987	25 %	8 %	17 %
Polmak/Varanger	1 676	1 372	3 048	315	1 315	1 630	4 678	17 %	6 %	11 %
Karasjok østre sone	2 361	2 588	4 949	740	1 797	2 537	7 486	29 %	9 %	26 %
Karasjok vestre sone	3 329	1 952	5 281	785	1 757	2 542	7 823	30 %	8 %	16 %
VEST-FINNMARK	9 638	11 680	21 318	2 139	6 049	8 188	29 506	37 %	9 %	19 %
Kautokeino østre sone	2 399	3 126	5 525	616	1 524	2 140	7 665	33 %	8 %	18 %
Kautokeino midtre sone	4 440	5 544	9 984	1 093	2 525	3 618	13 602	40 %	9 %	21 %
Kautokeino vestre sone	2 799	3 010	5 809	430	2 000	2 430	8 239	36 %	9 %	19 %
TROMS	1 795	1 177	2 972	314	886	1 200	4 172	45 %	11 %	24 %
NORDLAND	2 006	1 990	3 996	561	995	1 556	5 552	45 %	11 %	24 %
NORD-TRØNDELAG	1 618	2 197	3 815	170	1 039	1 209	5 024	41 %	10 %	23 %
SØR-TRØND./HEDM.	1 026	479	1 505	151	353	504	2 009	15 %	4 %	8 %
TAMREINLAGENE	543	98	641	24	200	224	865	8 %	2 %	4 %
HELE REINDRIFTEN	23 992	23 533	47 525	5 199	14 391	19 590	67 115	31 %	8 %	18 %

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2007/08.

REINBEITEOMRÅDE	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
ØST-FINNMARK	82 %	5 %	13 %	70 %	9 %	21 %
Polmak/Varanger	86 %	9 %	5 %	80 %	12 %	8 %
Karasjok østre sone	76 %	3 %	22 %	62 %	6 %	32 %
Karasjok vestre sone	86 %	5 %	9 %	72 %	11 %	17 %
VEST-FINNMARK	87 %	3 %	10 %	76 %	5 %	19 %
Kautokeino østre sone	87 %	4 %	9 %	72 %	9 %	19 %
Kautokeino midtre sone	86 %	3 %	11 %	78 %	5 %	17 %
Kautokeino vestre sone	88 %	2 %	10 %	77 %	4 %	19 %
TROMS	87 %	5 %	8 %	81 %	12 %	7 %
NORDLAND	92 %	3 %	5 %	82 %	11 %	7 %
NORD-TRØNDELAG	92 %	1 %	7 %	88 %	6 %	6 %
SØR-TRØND./HEDM.	83 %	3 %	14 %	80 %	4 %	15 %
TAMREINLAGENE	93 %	3 %	4 %	69 %	9 %	22 %
HELE REINDRIFTEN	87 %	3 %	10 %	76 %	7 %	17 %

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2007/08. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending omregnet til kg per rein i vårflokk..

REINBEITEOMRÅDE	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	(kg/dyr)
	07/08	07/08	07/08	07/08	06/07	07/08 ¹
ØST-FINNMARK	28 657	636 894	34 %	7,6	8,5	9,2
Polmak/Varanger	11 966	283 561	47 %	11,2	10,5	13,3
Karasjok østre sone	8 604	191 622	31 %	6,9	9,2	8,1
Karasjok vestre sone	8 087	161 711	26 %	5,2	6,2	6,7
VEST-FINNMARK	24 998	538 496	27 %	5,7	6,8	6,8
Kautokeino østre sone	7 749	161 612	29 %	6,1	6,5	7,7
Kautokeino midtre sone	9 919	220 353	24 %	5,4	6,4	6,1
Kautokeino vestre sone	7 330	156 531	28 %	5,9	7,8	6,9
TROMS	2 261	65 522	19 %	5,4	8,5	5,2
NORDLAND	3 448	102 148	24 %	7,0	9,4	7,3
NORD-TRØNDELAG	4 585	104 074	37 %	8,3	9,6	8,4
SØR-TRØND./HEDM.	8 137	198 748	61 %	14,9	12,9	15,1
TAMREINLAGENE	6 943	180 284	55 %	14,4	16,9	14,6
HELE REINDRIFTEN	79 029	1 826 152	32 %	7,5	8,7	8,5

1 Siste års produktivitetstall er foreløpig og beregnet på grunnlag av ukorrigerte reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2007/08. Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

REINBEITEOMRÅDE	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
	Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt
	Okse-rein	Simle-rein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
ØST-FINNMARK	14 %	13 %	73 %	93 %	7 %	44 %	59 %	9 %	26 099
Polmak/Varanger	10 %	10 %	80 %	97 %	3 %	29 %	57 %	14 %	12 109
Karasjok østre sone	10 %	12 %	78 %	94 %	6 %	76 %	63 %	1 %	7 998
Karasjok vestre sone	30 %	19 %	51 %	88 %	12 %	33 %	58 %	9 %	5 992
VEST-FINNMARK	23 %	13 %	64 %	86 %	14 %	30 %	55 %	15 %	21 076
Kautokeino østre sone	14 %	10 %	76 %	88 %	12 %	57 %	32 %	11 %	6 544
Kautokeino midtre sone	30 %	16 %	53 %	83 %	17 %	32 %	59 %	9 %	8 182
Kautokeino vestre sone	24 %	11 %	65 %	89 %	11 %	2 %	72 %	26 %	6 350
TROMS	37 %	15 %	48 %	87 %	13 %	25 %	60 %	15 %	1 793
NORDLAND	19 %	17 %	64 %	90 %	10 %	17 %	77 %	6 %	3 015
NORD-TRØNDELAG	12 %	14 %	74 %	96 %	4 %	6 %	60 %	33 %	4 585
SØR-TRØND./HEDM.	12 %	13 %	74 %	96 %	4 %	2 %	73 %	25 %	7 682
TAMREINLAGENE	14 %	14 %	72 %	100 %	0 %	- ¹	- ¹	- ¹	6 634
HELE REINDRIFTEN	17 %	13 %	69 %	92 %	8 %	30 %	60 %	14 %	70 884

1 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein, simlerein og kalv, driftsåret 2007/08. Slaktevektene er basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEOMRÅDE	Okse > 2 år	Okse 1-2 år	Simle > 2 år	Simle 1-2 år	Kalv 0-1 år
ØST-FINNMARK	46,8 (838)	28,1 (2922)	29,0 (2918)	26,0 (420)	19,2 (19001)
Polmak/Varanger	44,7 (324)	29,9 (867)	30,0 (1008)	27,1 (225)	20,1 (9685)
Karasjok østre sone	48,7 (232)	29,9 (557)	30,4 (878)	27,5 (70)	18,8 (6261)
Karasjok vestre sone	47,6 (282)	26,3 (1498)	26,8 (1032)	23,2 (125)	16,9 (3055)
VEST-FINNMARK	43,1 (1044)	25,3 (3842)	26,6 (2470)	22,2 (210)	17,2 (13510)
Kautokeino østre sone	47,0 (217)	27,0 (675)	27,0 (614)	21,8 (44)	18,0 (4994)
Kautokeino midtre sone	41,6 (647)	24,6 (1837)	25,3 (1223)	21,3 (99)	16,2 (4376)
Kautokeino vestre sone	43,9 (180)	25,5 (1330)	28,6 (633)	23,8 (67)	17,5 (4140)
TROMS	58,8 (286)	31,5 (379)	37,1 (268)	28,4 (5)	22,4 (855)
NORDLAND	53,5 (503)	33,0 (83)	36,5 (460)	29,5 (50)	21,5 (1919)
NORD-TRØNDELAGE	39,4 (241)	28,6 (258)	32,0 (536)	25,2 (44)	20,1 (3176)
SØR-TRØND./HEDM.	50,63 (287)	32,6 (655)	32,4 (833)	26,4 (187)	21,1 (5720)
TAMREINLAGENE	47,35 (12)	37,2 (915)	37,6 (920)	26,3 (40)	24,1 (4558)
HELE REINDRIFTEN	47,49 (3211)	28,4 (9054)	30,4 (8405)	25,4 (956)	19,5 (48935)

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEOMRÅDE	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
ØST-FINNMARK	27,1	27,5	28,0	30,5	32,0	31,9	30,0	27,4	27,1	28,1
Polmak/Varanger	28,2	29,2	28,2	31,3	31,2	30,4	32,1	30,7	30,0	29,9
Karasjok østre sone	26,7	27,8	28,9	31,6	34,6	35,0	32,1	29,3	28,9	29,9
Karasjok vestre sone	25,4	24,9	26,6	28,3	30,9	30,8	28,4	25,2	25,3	26,3
VEST-FINNMARK	22,6	22,7	24,7	26,8	28,4	27,7	25,0	24,2	24,2	25,3
Kautokeino østre sone	24,4	24,9	24,9	27,2	30,7	29,4	27,1	25,7	27,4	27,0
Kautokeino midtre sone	22,1	21,8	22,8	25,4	27,0	26,3	23,5	22,7	23,3	24,6
Kautokeino vestre sone	22,3	21,9	25,6	27,8	29,4	29,1	26,4	25,0	24,2	25,5
TROMS	32,5	33,3	35,3	36,3	34,2	33,3	33,3	33,5	32,3	31,5
NORDLAND	35,2	34,5	36,3	35,2	34,6	35,5	32,2	35,4	33,0	33,0
NORD-TRØNDELAGE	30,3	31,4	30,2	30,4	31,3	30,9	30,3	29,3	31,3	28,6
SØR-TRØND./HEDM.	31,1	31,4	33,6	31,1	33,6	32,5	32,0	33,5	33,4	32,6
TAMREINLAGENE	38,0	39,3	39,5	37,9	37,5	39,0	37,5	37,2	39,1	37,2
HELE REINDRIFTEN	27,3	28,3	30,4	31,9	31,4	30,8	32,3	27,8	28,7	28,4

Tabell 11. Gjennomsnittlige slaktevekter for simlerein over 2 år (aldu/rotmu) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEOMRÅDE	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER SIMLE > 2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
ØST-FINNMARK	28,3	29,3	31,0	30,8	30,4	30,8	28,0	28,8	28,4	29,0
Polmak/Varanger	29,3	31,1	31,2	31,4	30,5	30,1	29,8	30,1	30,2	30,0
Karasjok østre sone	30,4	30,1	31,5	33,4	31,9	32,3	29,3	31,1	29,3	30,4
Karasjok vestre sone	25,2	27,0	29,1	26,7	29,5	30,0	26,1	26,6	26,2	26,8
VEST-FINNMARK	25,5	25,6	29,1	28,3	29,8	28,1	25,8	26,9	25,3	26,6
Kautokeino østre sone	27,7	27,1	30,7	29,2	30,0	28,8	27,4	27,9	26,6	27,0
Kautokeino midtre sone	24,3	24,8	26,8	26,7	27,9	25,8	24,3	25,7	23,9	25,3
Kautokeino vestre sone	26,0	25,5	29,6	27,8	32,1	30,0	26,4	27,2	26,2	28,6
TROMS	35,8	36,1	41,4	37,1	36,8	37,9	35,2	37,1	35,5	37,1
NORDLAND	36,2	34,6	36,6	34,0	35,2	34,4	34,4	35,9	35,5	36,5
NORD-TRØNDELAG	33,1	32,4	32,5	31,9	32,2	32,8	31,9	33,0	32,8	32,0
SØR-TRØND./HEDM.	32,6	32,5	33,6	29,6	33,3	33,1	31,8	34,4	33,8	32,4
TAMREINLAGENE	35,8	36,3	37,7	34,5	33,6	36,6	35,8	38,3	37,2	37,6
HELE REINDRIFTEN	28,1	28,9	32,3	31,9	31,8	31,5	31,5	30,6	29,3	30,4

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv (miessi) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEOMRÅDE	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
ØST-FINNMARK	17,1	18,4	18,7	20,7	21,1	20,9	19,0	18,9	19,5	19,2
Polmak/Varanger	17,9	19,2	18,9	20,8	21,0	20,6	19,4	19,6	20,0	20,1
Karasjok østre sone	17,9	18,3	18,1	21,5	22,9	21,9	19,5	18,7	19,1	18,8
Karasjok vestre sone	15,0	15,0	15,7	18,2	19,4	19,8	16,6	16,5	17,8	16,9
VEST-FINNMARK	15,4	15,3	17,7	19,4	20,4	19,3	16,5	16,7	17,0	17,2
Kautokeino østre sone	15,6	16,0	18,1	19,2	20,7	19,8	16,9	16,6	18,5	18,0
Kautokeino midtre sone	14,9	14,2	17,2	19,4	19,9	18,7	15,7	17,0	15,9	16,2
Kautokeino vestre sone	17,0	16,7	14,9	19,7	20,5	19,0	16,7	16,6	16,7	17,5
TROMS	23,4	22,7	22,9	21,5	25,2	22,6	22,4	22,7	22,3	22,4
NORDLAND	21,8	21,7	22,4	21,4	22,5	20,9	21,1	21,2	21,9	21,5
NORD-TRØNDELAG	20,8	20,9	20,3	20,3	21,4	19,6	20,0	20,2	21,5	20,1
SØR-TRØND./HEDM.	20,9	20,9	22,1	21,2	21,9	20,9	21,5	21,5	21,5	21,1
TAMREINLAGENE	21,8	21,7	23,4	22,3	24,9	23,0	22,5	23,5	23,0	23,1
HELE REINDRIFTEN	19,2	20,1	21,1	20,8	21,8	20,7	20,4	19,1	19,8	19,5

Tabell 13. Fordeling av siidaandeler etter reintall i siidaandelen, samt gjennomsnittlig reintall per siidaandel, ved slutten av driftsåret 2007/08 (siidaandeler og ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEOMRÅDE	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. REINTALL pr. s.andel
	etter reintall i siidaandelen							
	0-30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	
ØST-FINNMARK	9	5	14	42	86	3	22	491
Polmak/Varanger	0	0	5	8	16	1	13	633
Karasjok østre sone	6	3	1	10	25	2	8	526
Karasjok vestre sone	3	2	8	24	45	0	1	394
VEST-FINNMARK	2	8	27	60	95	6	18	454
Kautokeino østre sone	1	4	7	13	29	3	5	456
Kautokeino midtre sone	0	2	11	33	40	3	8	436
Kautokeino vestre sone	1	2	9	14	26	0	5	483
TROMS	4	1	11	25	5	0	0	261
NORDLAND	1	2	8	16	17	0	0	334
NORD-TRØNDELAG	1	0	4	25	8	0	0	329
SØR-TRØND./HEDM.	0	0	0	6	24	0	0	452
SAMISK REINDRIFT	17	16	64	174	235	9	40	432
	3 %	3 %	12 %	31 %	42 %	2 %	7 %	

Tabell 14. Fordeling av siidaandeler (per 31. mars 2008) etter alder på siidaandelens innehaver (per 31. desember 2007) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEOMRÅDE	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. ALDER innehaver
	etter alder på innehaver							
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
ØST-FINNMARK	2	12	41	54	49	16	7	47 år
Polmak/Varanger	0	3	7	13	15	4	1	48 år
Karasjok østre sone	0	2	14	13	18	5	3	49 år
Karasjok vestre sone	2	7	20	28	16	7	3	45 år
VEST-FINNMARK	1	26	53	58	57	18	3	45 år
Kautokeino østre sone	0	9	15	16	20	1	1	44 år
Kautokeino midtre sone	1	9	23	26	25	14	0	46 år
Kautokeino vestre sone	0	8	15	16	12	3	2	45 år
TROMS	1	5	7	7	17	7	1	50 år
NORDLAND	1	3	11	12	13	4	1	45 år
NORD-TRØNDELAG	0	2	8	13	12	3	0	47 år
SØR-TRØND./HEDM.	0	2	5	13	8	2	0	47 år
SAMISK REINDRIFT	5	50	125	157	156	50	12	46 år
	1 %	9 %	23 %	28 %	28 %	9 %	2 %	

Tabell 15. Innhold av radioaktivitet (^{137}Cs) i levende rein, driftsåret 2007/08, gitt som laveste og høyeste målte gjennomsnittsverdier innen hvert område.

OMRÅDE	RADIOAKTIVITETSNIVÅ (kBq/kg)		
	Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
Nordland ¹	10.09.07 - 14.12.07	0.6 - 2.1 (441)	0.5 - 1.6 (31)
Nord-Trøndelag	08.10.07 - 16.02.08	0.9 - 2.4 (903)	0.7 - 2.4 (325)
Sør-Trøndelag/Hedmark	31.10.07 - 01.02.08	0.4 - 0.6 (85) ²	0,3 (4) ²
Tamreinlagene	03.09.07 - 17.12.07	0.3 - 1.5 (141) ²	0.2 - 1.1 (87) ²

- 1 Målingene omfatter bare distrikter sør for Saltfjellet.
- 2 Omfatter både målinger i levende rein og i kjøttprøver.

Vedlegg 2 - Næringsoversikt Øst-Finnmark

Tabell 1. Antall siidaandeler og antall personer i siidaandelene, ved slutten av driftsåret 2007/08 (per 31. mars 2008). Antall sommer- og vintersiidaer gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT	SIIDAANDELER	PERSONER	SIIDAER	
		i siidaandelene	Sommer	Vinter
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	2	11	1	1
5A - Pasvik	5	28	1	1
4/5B - Vestre Sør-Varanger	5	23	1	1
6 - Várjjatnjárga	15	74	1	3
7 - Rákkonjárga	7	20	1	2
9 - Čorgaš	10	69	1	3
Polmak/Varanger	44	225	6	11
13 - Lágesduottar	20	98	1	6
14 - Spierttanjárga	11	57	1	1
14A - Spierttagáisá	23	140	2	9
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	16	95	1	7
Munkavári siida	7	45	1	3
Karasjok østre sone	54	295	4	16
16 - Kárašjoga oarjabealli	83	418	9	24 ²
Máhkáravju siida	12	63	1	4 ^{1a}
Skuohtanjárgga siida	18	71	1	5 ^{1a, 1b}
Skáiddeduottar siida	8	33	1	1
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siida	10	48	1	2 ^{1b}
Jáhkenjárgga siida	6	27	1	4 ^{1c}
Rávdol siida	3	23	1	2
Láhtin siida	9	69	1	3 ^{1c}
Njeaidán siida	9	45	1	4
Vuorje siida	8	39	1	2
Karasjok vestre sone	83	418	9	24
ØST-FINNMARK	181	938	19	51

- 1 Felles vinterssida mellom a. Máhkáravju- og Skuohtanjárgga siida, b. Skuohtanjárgga- og Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siida, c. Jáhkenjárgga- og Láhtin siida.
- 2 Sumtallet for distrikt 16 er korrigert ned med 3 siidaer på grunn av felles vintersiidaer mellom siidaandeler fra ulike sommersiidaer.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	740	780	810	881	837	865	867	801	740	712
5A - Pasvik	2 686	2 547	2 490	2 146	2 475	2 177	2 380	2 404	2 338	2 082
4/5B - Vestre Sør-Varanger	1 541	1 511	1 582	1 746	1 793	1 893	1 751	1 756	1 791	1 837
6 - Várjjatnjárga	8 816	8 229	7 846	8 546	8 893	10 601	10 517	10 532	11 077	13 049
7 - Rákkonjára	2 421	2 461	2 697	2 903	3 030	3 448	3 674	3 603	3 630	3 699
9 - Čorgaš	3 491	3 220	2 918	3 793	4 595	5 195	5 475	5 977	5 651	5 823
Polmak/Varanger	19 695	18 748	18 343	20 015	21 623	24 179	24 664	25 073	25 227	27 202
13 - Lágessduottar	7 061	6 468	6 438	9 403	10 752	12 730	13 935	13 932	14 103	14 676
14 - Spierttanjárga	1 720	1 865	1 925	2 210	2 570	2 941	3 234	3 973	4 758	5 212
14A - Spierttagáisá	4 556	4 362	4 112	5 061	5 818	7 112	7 853	8 523	8 957	9 049
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	2 792	2 714	2 400	3 223	3 242	4 180	5 172	5 438	5 567	5 874
Munkavári siida	1 764	1 648	1 712	1 838	2 576	2 932	2 681	3 085	3 390	3 175
Karasjok østre sone	13 337	12 695	12 475	16 674	19 140	22 783	25 022	26 428	27 818	28 937
16 - Kárašjoga oarjabealli	19 052	16 587	16 125	20 981	22 626	26 702	28 646	29 625	30 937	32 681
Máhkárváju siida	2 819	2 744	2 793	3 611	3 619	4 247	4 427	4 415	4 849	5 144
Skuohtanjárgga siida	4 554	4 135	3 999	5 200	5 550	6 732	7 020	7 021	7 616	7 747
Skáiddeduottar siida	2 941	2 924	2 990	3 632	3 763	4 250	4 146	4 097	3 742	4 101
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siid	1 670	1 642	1 384	2 122	2 390	2 677	3 136	3 308	3 453	3 585
Jáhkenjárgga siida	1 382	911	915	1 229	1 421	1 718	1 872	2 171	2 292	2 481
Rávdol siida	602	772	827	975	985	1 252	1 406	1 425	1 623	1 398
Láhtin siida	1 397	1 155	964	1 313	1 504	1 819	2 186	2 375	2 279	2 623
Njeaidán siida	1 903	1 174	1 137	1 504	1 820	2 140	2 391	2 535	2 502	2 703
Vuorje siida	1 776	1 130	1 101	1 395	1 574	1 867	2 062	2 278	2 581	2 899
Karasjok vestre sone	19 052	16 587	16 125	20 981	22 626	26 702	28 646	29 625	30 937	32 681
ØST-FINNMARK	52 084	48 030	46 943	57 670	63 389	73 664	78 332	81 126	83 982	88 820

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2007/08 (ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.08
	Okserein	Simlerein	Kalv	
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	8 %	84 %	8 %	712
5A - Pasvik	8 %	90 %	1 %	2 082
4/5B - Vestre Sør-Varanger	5 %	78 %	17 %	1 837
6 - Várjjatnjárga	4 %	73 %	23 %	13 049
7 - Rákkonjárga	10 %	74 %	17 %	3 699
9 - Čorgaš	4 %	80 %	16 %	5 823
Polmak/Varanger	5 %	76 %	18 %	27 202
13 - Lágesduottar	8 %	74 %	18 %	14 676
14 - Spierttanjárga	8 %	69 %	22 %	5 212
14A - Spierttagáisá	4 %	74 %	22 %	9 049
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	4 %	75 %	21 %	5 874
Munkavári siida	5 %	71 %	23 %	3 175
Karasjok østre sone	7 %	73 %	20 %	28 937
16 - Kárašjoga oarjabealli	9 %	67 %	25 %	32 681
Máhkáravju siida	10 %	68 %	22 %	5 144
Skuhtanjárgga siida	8 %	68 %	23 %	7 747
Skáiddeduottar siida	7 %	63 %	30 %	4 101
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga sii	9 %	71 %	20 %	3 585
Jáhkenjárgga siida	8 %	65 %	27 %	2 481
Rávdol siida	8 %	66 %	26 %	1 398
Láhtin siida	10 %	64 %	25 %	2 623
Njeaidán siida	6 %	64 %	30 %	2 703
Vuorje siida	9 %	66 %	25 %	2 899
Karasjok vestre sone	9 %	67 %	25 %	32 681
ØST-FINNMARK	7 %	72 %	21 %	88 820

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2007/08. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2007). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett.

REINBEITEDISTRIKT	SIMLER i vårflokk	KALVETILGANG			KALVETILGANG (%)			MERKE- PERIODE
		Født	Merket	Etter tap	Født	Merket	Etter tap	
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	612	486	239	216	79 %	39 %	35 %	10.09-30.09
5A - Pasvik	1 927	1 857	1 823	1 812	96 %	95 %	94 %	01.10-31.10
4/5B - Vestre Sør-Varanger	1 406	1 150	1 081	957	82 %	77 %	68 %	01.06-31.08
6 - Várjjetnjárga	9 090	7 762	7 077	6 416	85 %	78 %	71 %	01.08-31.12
7 - Rákkonjárga	2 691	2 477	- ¹	2 356	92 %	- ¹	88 %	10.08-30.09
9 - Čorgaš	4 530	3 776	3 299	2 719	83 %	73 %	60 %	01.09-10.10
Polmak/Varanger	20 256	17 508	15 832	14 476	86 %	78 %	71 %	01.06-31.12
13 - Lágesduottar	10 584	8 720	7 340	5 635	82 %	69 %	53 %	01.08-20.09
14 - Spierttanjárga	3 273	2 794	2 363	2 207	85 %	72 %	67 %	01.09-15.11
14A - Spierttagáísá	6 389	5 661	5 111	4 337	89 %	80 %	68 %	20.06-04.10
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	3 989	3 396	3 000	2 538	85 %	75 %	64 %	01.07-25.08
Munkavári siida	2 400	2 265	2 111	1 799	94 %	88 %	75 %	20.06-04.10
Karasjok østre sone	20 246	17 175	14 814	12 179	85 %	73 %	60 %	01.06-31.12
16 - Kárašjoga oarjabealli	20 284	17 484	14 155	12 218	86 %	70 %	60 %	20.06-10.10
Máhkáravju siida	3 252	2 535	2 008	1 632	78 %	62 %	50 %	16.06-20.07
Skuohtanjárgga siida	4 947	4 290	3 644	3 070	87 %	74 %	62 %	01.09-01.10
Skáiddeduottar siida	2 455	2 136	1 922	1 613	87 %	78 %	66 %	10.09-01.10
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siida	2 425	2 171	1 555	1 450	90 %	64 %	60 %	01.09-10.10
Jáhkenjárgga siida	1 424	1 257	1 110	1 004	88 %	78 %	71 %	15.07-21.08
Rávdol siida	1 033	906	812	748	88 %	79 %	72 %	15.06-15.09
Láhtin siida	1 444	1 227	861	798	85 %	60 %	55 %	01.09-30.09
Njeaidán siida	1 634	1 464	1 021	896	90 %	62 %	55 %	15.06-15.07
Vuorje siida	1 670	1 498	1 222	1 007	90 %	73 %	60 %	01.08-30.08
Karasjok vestre sone	20 284	17 484	14 155	12 218	86 %	70 %	60 %	15.06-10.10
ØST-FINNMARK	60 786	52 167	44 801	38 873	86 %	74 %	64 %	01.06-31.12

1 Antall merket kalv er ikke tatt med grunnet usikkert tallmateriale.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2007/08. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2007 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007).

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	247	23	270	1	17	18	288	56 %	2 %	23 %
5A - Pasvik	34	12	46	35	49	84	130	2 %	4 %	3 %
4/5B - Vestre Sør-Varanger	69	124	193	11	44	55	248	17 %	3 %	8 %
6 - Várjjatnjárga	685	676	1 361	123	645	768	2 129	18 %	6 %	11 %
7 - Rákkonjárga	- ¹	- ¹	121	33	239	272	393	5 %	7 %	6 %
9 - Čorgaš	477	580	1 057	112	321	433	1 490	28 %	8 %	16 %
Polmak/Varanger	1 676	1 372	3 048	315	1 315	1 630	4 678	17 %	6 %	11 %
13 - Lágésduottar	1 380	1 660	3 040	370	1 018	1 388	4 428	35 %	10 %	19 %
14 - Spierttanjárga	431	151	582	170	240	410	992	21 %	9 %	13 %
14A - Spierttagáisá	550	777	1 327	200	539	739	2 066	23 %	8 %	14 %
Halkavári ja Čalbmelanraša siida	396	466	862	101	334	435	1 297	25 %	8 %	14 %
Munkavári siida	154	311	465	99	205	304	769	21 %	9 %	14 %
Karasjok østre sone	2 361	2 588	4 949	740	1 797	2 537	7 486	29 %	9 %	26 %
16 - Kárasjoga oarjabealli	3 329	1 952	5 281	785	1 757	2 542	7 823	30 %	8 %	16 %
Máhkáravju siida	527	376	903	101	205	306	1 209	36 %	6 %	16 %
Skuohtanjárgga siida	646	574	1 220	88	522	610	1 830	28 %	8 %	15 %
Skáiddeduottar siida	214	319	533	92	131	223	756	25 %	6 %	13 %
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siida	616	106	722	100	213	313	1 035	33 %	9 %	18 %
Jáhkenjárgga siida	147	103	250	91	92	183	433	20 %	8 %	12 %
Rávdol siida	94	64	158	95	189	284	442	17 %	17 %	17 %
Láhtin siida	366	87	453	66	117	183	636	37 %	8 %	18 %
Njeaidán siida	443	115	558	111	190	301	859	38 %	12 %	22 %
Vuorje siida	276	208	484	41	98	139	623	32 %	5 %	15 %
Karasjok vestre sone	3 329	1 952	5 281	785	1 757	2 542	7 823	30 %	8 %	16 %
ØST-FINNMARK	7 366	5 912	13 278	1 840	4 869	6 709	19 987	25 %	8 %	17 %

1 Tap av kalv før og etter merking er ikke tatt med grunnet usikkert tallmateriale.

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2007/08.

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	98 %	0 %	2 %	94 %	6 %	0 %
5A - Pasvik	85 %	7 %	9 %	81 %	10 %	10 %
4/5B - Vestre Sør-Varanger	94 %	1 %	5 %	62 %	31 %	7 %
6 - Várjjatnjárga	84 %	11 %	4 %	75 %	18 %	7 %
7 - Rákkonjárga	79 %	18 %	2 %	94 %	4 %	1 %
9 - Čorgaš	85 %	9 %	6 %	82 %	3 %	15 %
Polmak/Varanger	86 %	9 %	5 %	80 %	12 %	8 %
13 - Lágesduottar	70 %	2 %	28 %	56 %	4 %	40 %
14 - Spierrtanjárga	87 %	7 %	6 %	70 %	13 %	16 %
14A - Spierrtagáisá	83 %	2 %	15 %	70 %	6 %	24 %
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	83 %	4 %	14 %	69 %	9 %	23 %
Munkavári siida	84 %	0 %	16 %	72 %	1 %	27 %
Karasjok østre sone	76 %	3 %	22 %	62 %	6 %	32 %
16 - Kárašjoga oarjabealli	86 %	5 %	9 %	72 %	11 %	17 %
Máhkáravjju siida	86 %	3 %	11 %	78 %	5 %	17 %
Skuohtanjárgga siida	89 %	6 %	5 %	80 %	9 %	11 %
Skáiddeduottar siida	84 %	10 %	6 %	56 %	31 %	13 %
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siida	84 %	3 %	13 %	76 %	3 %	21 %
Jáhkenjárgga siida	80 %	6 %	13 %	66 %	30 %	5 %
Rávdol siida	85 %	6 %	9 %	66 %	2 %	32 %
Láhtin siida	89 %	3 %	9 %	67 %	12 %	21 %
Njeaidán siida	84 %	6 %	9 %	65 %	10 %	25 %
Vuorje siida	92 %	0 %	8 %	83 %	4 %	14 %
Karasjok vestre sone	86 %	5 %	9 %	72 %	11 %	17 %
ØST-FINNMARK	82 %	5 %	13 %	70 %	9 %	21 %

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2007/08. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending omregnet til kg per rein i vårflokk..

REINBEITEDISTRIKT	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	
	07/08	07/08	07/08	07/08	06/07	07/08 ¹
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	226	5 259	31 %	7,1	5,0	6,0
5A - Pasvik	1 984	46 301	85 %	19,8	13,3	16,9
4/5B - Vestre Sør-Varanger	856	18 806	48 %	10,5	10,0	11,1
6 - Várjjatnjárga	4 771	115 489	43 %	10,4	10,3	15,1
7 - Rákkonjárga	2 015	54 626	56 %	15,0	16,1	15,8
9 - Čorgaš	2 114	43 081	37 %	7,6	7,4	8,4
Polmak/Varanger	11 966	283 561	47 %	11,2	10,5	13,3
13 - Lágesduottar	3 733	74 431	26 %	5,3	8,2	6,4
14 - Spierttanjárga	1 351	34 497	28 %	7,3	12,3	10,2
14A - Spierttagáisá	3 520	82 694	39 %	9,2	9,4	9,7
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	1 801	43 324	32 %	7,8	9,4	9,6
Munkavári siida	1 719	39 353	51 %	11,6	9,2	10,0
Karasjok østre sone	8 604	191 622	31 %	6,9	9,2	8,1
16 - Kárašjoga oarjabealli	8 087	161 711	26 %	5,2	6,2	6,7
Máhkáravju siida	1 088	16 869	22 %	3,5	7,1	5,1
Skuohtanjárgga siida	2 298	33 463	30 %	4,4	6,6	5,2
Skáiddeduottar siida	1 019	26 656	27 %	7,1	4,4	9,5
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siid	1 009	20 139	29 %	5,8	5,9	6,7
Jáhkenjárgga siida	635	13 248	28 %	5,8	6,3	7,9
Rávdol siida	689	16 119	42 %	9,9	10,7	6,4
Láhtin siida	402	12 683	18 %	5,6	4,0	9,3
Njeaiddán siida	394	10 522	16 %	4,2	3,8	5,8
Vuorje siida	553	11 788	21 %	4,6	8,6	7,7
Karasjok vestre sone	8 087	161 711	26 %	5,2	6,2	6,7
ØST-FINNMARK	28 657	636 894	34 %	7,6	8,5	9,2

1 Siste års produktivitetstall er foreløpig da det dels er beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2007/08. Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
	Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt Antall slaktedy
	Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	4 %	23 %	73 %	95 %	5 %	0 %	100 %	0 %	215
5A - Pasvik	2 %	6 %	92 %	98 %	2 %	0 %	100 %	0 %	1 941
4/5B - Vestre Sør-Varanger	5 %	17 %	78 %	97 %	3 %	0 %	100 %	0 %	833
6 - Várjjatnjárga	18 %	13 %	69 %	97 %	3 %	40 %	40 %	20 %	4 918
7 - Rákkonjárga	6 %	6 %	88 %	97 %	3 %	4 %	85 %	11 %	2 176
9 - Čorgaš	4 %	8 %	88 %	95 %	5 %	67 %	9 %	24 %	2 026
Polmak/Varanger	10 %	10 %	80 %	97 %	3 %	29 %	57 %	14 %	12 109
13 - Lågesduottar	8 %	8 %	84 %	95 %	5 %	25 %	74 %	1 %	3 460
14 - Spierttanjárga	9 %	9 %	82 %	93 %	7 %	57 %	42 %	1 %	1 245
14A - Spierttagáísá	12 %	17 %	71 %	93 %	7 %	70 %	30 %	0 %	3 293
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	15 %	9 %	77 %	91 %	9 %	68 %	31 %	1 %	1 719
Munkavári siida	9 %	27 %	65 %	94 %	6 %	71 %	29 %	0 %	1 572
Karasjok østre sone	10 %	12 %	78 %	94 %	6 %	76 %	63 %	1 %	7 998
16 - Kárašjoga oarjabealli	30 %	19 %	51 %	88 %	12 %	33 %	58 %	9 %	5 992
Máhkáravju siida	55 %	14 %	31 %	84 %	16 %	22 %	75 %	2 %	442
Skuohtanjárga siida	35 %	14 %	51 %	86 %	14 %	22 %	78 %	0 %	1 158
Skáidedduottar siida	37 %	26 %	37 %	89 %	11 %	63 %	3 %	34 %	915
Márrenjárga ja Boalotnjárga siida	7 %	16 %	77 %	92 %	8 %	66 %	34 %	0 %	934
Jáhkenjárga siida	24 %	19 %	57 %	92 %	8 %	2 %	98 %	0 %	594
Rávdol siida	13 %	29 %	58 %	96 %	4 %	59 %	41 %	0 %	660
Láhtin siida	33 %	27 %	41 %	76 %	24 %	0 %	65 %	34 %	503
Njeaidán siida	56 %	20 %	24 %	78 %	22 %	65 %	14 %	22 %	287
Vuorje siida	37 %	9 %	54 %	89 %	11 %	0 %	91 %	9 %	492
Karasjok vestre sone	30 %	19 %	51 %	88 %	12 %	33 %	58 %	9 %	5 992
ØST-FINNMARK	14 %	13 %	73 %	93 %	7 %	44 %	59 %	9 %	26 099

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein, simlerein og kalv, driftsåret 2007/08. Slaktevektene er basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT										
	Okse > 2 år		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Simle 1-2 år		Kalv 0-1 år	
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	39,6	(5)	- ¹	(4)	33,8	(47)	- ¹	(3)	18,3	(156)
5A - Pasvik	41,3	(10)	31,3	(27)	32,9	(119)	- ¹	(4)	22,2	(1781)
4/5B - Vestre Sør-Varanger	42,6	(17)	30,4	(21)	29,0	(129)	28,2	(14)	19,2	(652)
6 - Várjatanjárga	41,2	(196)	29,7	(695)	29,0	(434)	27,0	(197)	19,0	(3396)
7 - Rákkonjárga	53,7	(77)	31,3	(64)	32,8	(124)	- ¹	(3)	22,2	(1908)
9 - Čorgaš	49,3	(19)	30,4	(56)	28,1	(155)	- ¹	(4)	18,4	(1792)
Polmak/Varanger	44,7	(324)	29,9	(867)	30,0	(1008)	27,1	(225)	20,1	(9685)
13 - Lágesduottar	44,5	(74)	29,2	(217)	28,7	(256)	25,9	(13)	17,7	(2900)
14 - Spierttanjárga	54,4	(66)	31,4	(41)	30,6	(108)	- ¹	(4)	21,7	(1026)
14A - Spierttagáisá	48,1	(92)	30,2	(299)	31,3	(514)	28,0	(53)	18,9	(2335)
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	49,2	(68)	29,9	(184)	31,5	(140)	27,4	(8)	19,0	(1319)
Munkavári siida	45,0	(24)	30,5	(115)	31,2	(374)	28,1	(45)	18,7	(1014)
Karasjok østre sone	48,7	(232)	29,9	(557)	30,4	(878)	27,5	(70)	18,8	(6261)
16 - Kárašjoga oarjabealli	47,6	(282)	26,3	(1498)	26,8	(1032)	23,2	(125)	16,9	(3055)
Máhkáraviju siida	50,0	(42)	29,0	(199)	27,0	(62)	- ¹	(2)	17,5	(137)
Skuohtanjárgga siida	44,8	(71)	25,7	(333)	25,2	(157)	- ¹	(3)	15,7	(594)
Skáiddeduottar siida	53,2	(54)	28,2	(284)	28,8	(190)	23,2	(47)	18,4	(340)
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga sii	46,2	(19)	26,4	(45)	25,7	(147)	- ¹	(4)	16,8	(719)
Jáhkenjárgga siida	44,5	(22)	23,4	(118)	25,3	(106)	20,7	(8)	16,0	(340)
Rávdol siida	42,8	(8)	28,8	(77)	28,3	(172)	25,9	(21)	19,2	(382)
Láhtin siida	38,7	(9)	22,6	(155)	26,5	(109)	22,8	(26)	15,7	(204)
Njeaiddán siida	52,5	(35)	27,0	(127)	27,0	(48)	22,2	(9)	18,4	(68)
Vuorje siida	39,6	(22)	24,8	(160)	26,8	(41)	21,7	(5)	16,5	(264)
Karasjok vestre sone	47,6	(282)	26,3	(1498)	26,8	(1032)	23,2	(125)	16,9	(3055)
ØST-FINNMARK	46,8	(838)	28,1	(2922)	29,0	(2918)	26,0	(420)	19,2	(19001)

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	24,6	28,7	25,3	30,5	30,7	28,6	26,8	27,1	27,1	- ¹
5A - Pasvik	29,4	29,0	31,2	32,4	- ¹	32,6	- ¹	32,1	31,9	31,3
4/5B - Vestre Sør-Varanger	28,5	26,5	25,8	32,0	30,9	29,3	26,8	29,1	28,0	30,4
6 - Várjjatnjárga	26,5	28,9	26,6	31,0	29,5	28,0	32,6	31,1	30,0	29,7
7 - Rákkonjára	29,6	30,9	30,2	31,3	33,4	33,4	35,5	31,1	31,8	31,3
9 - Čorgaš	29,1	29,0	29,8	32,2	32,0	34,4	31,9	30,5	29,6	30,4
Polmak/Varanger	28,2	29,2	28,2	31,3	31,2	30,4	32,1	30,7	30,0	29,9
13 - Lágesduottar	26,8	27,7	28,9	33,4	33,6	34,6	30,5	28,8	28,0	29,2
14 - Spierttanjárga	28,9	31,2	29,2	32,6	36,9	34,2	34,0	30,4	31,6	31,4
14A - Spierttagáisá	26,4	27,4	28,9	29,9	36,2	36,2	34,1	30,2	28,9	30,2
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	27,6	28,4	29,9	33,2	36,6	37,1	34,3	30,7	29,4	29,9
Munkavári siida	25,0	24,8	27,6	27,3	34,7	35,3	33,8	28,8	27,8	30,5
Karasjok østre sone	26,7	27,8	28,9	31,6	34,6	35,0	32,1	29,3	28,9	29,9
16 - Kárašjoga oarjabealli	25,4	24,9	26,6	28,3	30,9	30,8	28,4	25,2	25,3	26,3
Máhkáravju siida	27,4	26,2	30,4	28,1	29,5	30,2	30,0	25,5	26,9	29,0
Skuohtanjárgga siida	- ¹	22,5	24,6	27,4	29,6	28,7	28,0	25,0	24,6	25,7
Skáiddeduottar siida	24,1	24,7	26,3	28,7	31,1	31,9	27,9	24,8	25,4	28,2
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siic	- ¹	23,3	24,3	26,5	29,9	30,2	28,0	24,5	25,9	26,4
Jáhkenjárgga siida	- ¹	24,1	26,3	28,1	30,5	30,3	27,8	24,5	23,8	23,4
Rávdol siida	30,0	32,0	30,8	29,8	32,3	30,6	28,6	26,8	26,8	28,8
Láhtin siida	- ¹	24,4	24,7	20,9	31,1	31,4	27,0	23,1	23,3	22,6
Njeaiddán siida	23,4	25,1	- ¹	- ¹	35,1	31,9	28,9	28,0	29,4	27,0
Vuorje siida	- ¹	24,3	- ¹	- ¹	33,7	33,5	29,7	26,3	25,3	24,8
Karasjok vestre sone	25,4	24,9	26,6	28,3	30,9	30,8	28,4	25,2	25,3	26,3
ØST-FINNMARK	27,1	27,5	28,0	30,5	32,0	31,9	30,0	27,4	27,1	28,1

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Gjennomsnittlige slaktevekter for simlerein over 2 år (aldu/rotmu) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

	GJENNOMSNTLIGE SLAKTEVEKTER SIMLE > 2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	27,8	30,9	28,5	32,8	31,7	31,3	30,8	30,5	32,1	33,8
5A - Pasvik	33,3	33,5	35,3	34,7	36,0	34,3	34,9	33,8	33,1	32,9
4/SB - Vestre Sør-Varanger	28,5	30,5	29,6	31,0	29,3	29,5	28,7	27,7	26,9	29,0
6 - Várjåtnjårga	28,7	31,2	29,5	30,0	29,2	28,5	28,7	29,5	29,8	29,0
7 - Rákkonjårga	29,9	32,0	32,0	30,3	30,1	31,0	32,7	32,9	32,9	32,8
9 - Čorgaš	31,5	28,4	30,6	29,7	29,1	31,4	27,7	28,4	28,6	28,1
Polmak/Varanger	29,3	31,1	31,2	31,4	30,5	30,1	29,8	30,1	30,2	30,0
13 - Lágesduottar	29,3	29,5	31,6	31,0	30,8	31,7	28,4	30,0	28,4	28,7
14 - Spierttanjårga	- ¹	30,7	29,5	31,6	- ¹	31,0	24,7	- ¹	31,9	30,6
14A - Spierttagáisá	30,6	31,2	31,8	33,9	35,0	33,6	31,0	32,7	30,9	31,3
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	32,6	32,2	33,0	33,1	34,8	29,5	33,4	33,4	31,3	31,5
Munkavári siida	28,0	29,2	30,5	34,0	35,3	32,2	30,9	30,7	30,4	31,2
Karasjok østre sone	30,4	30,1	31,5	33,4	31,9	32,3	29,3	31,1	29,3	30,4
16 - Kárašjoga oarjabealli	25,2	27,0	29,1	26,7	29,5	30,0	26,1	26,6	26,2	26,8
Máhkáravju siida	28,4	27,6	30,9	26,9	30,2	29,2	25,4	25,3	25,1	27,0
Skuohtanjårgga siida	22,9	25,8	28,4	26,3	28,2	27,9	24,5	26,2	25,1	25,2
Skáiddeduottar siida	27,6	26,1	29,3	27,9	29,6	30,7	26,8	25,9	27,4	28,8
Márrenjårga ja Boalotnjårgga siida	- ¹	25,7	31,8	- ¹	29,3	30,5	27,1	27,1	25,9	25,7
Jáhkenjårgga siida	- ¹	28,5	29,9	29,4	30,1	31,7	28,3	28,0	27,7	25,3
Rávdol siida	31,6	32,3	30,8	30,7	31,1	37,2	28,5	30,1	27,6	28,3
Láhtin siida	- ¹	26,5	- ¹	- ¹	- ¹	30,8	25,1	25,3	23,8	26,5
Njeaiddán siida	25,2	26,2	- ¹	- ¹	- ¹	29,8	26,6	26,3	27,8	27,0
Vuorje siida	- ¹	28,7	- ¹	- ¹	33,3	32,9	28,5	27,3	27,4	26,8
Karasjok vestre sone	25,2	27,0	29,1	26,7	29,5	30,0	26,1	26,6	26,2	26,8
ØST-FINMARK	28,3	29,3	31,0	30,8	30,4	30,8	28,0	28,8	28,4	29,0

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrt til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv (miessi) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	17,2	20,8	17,3	20,8	20,7	17,8	17,0	16,6	17,3	18,3
5A - Pasvik	21,1	21,4	21,6	23,7	24,4	23,1	23,5	22,7	22,0	22,2
4/5B - Vestre Sør-Varanger	17,7	18,3	18,9	20,8	20,3	19,4	18,6	17,8	18,6	19,2
6 - Várjjatnjárga	16,5	16,5	16,8	18,7	19,9	18,8	18,1	18,7	19,4	19,0
7 - Rákkonjára	19,3	20,3	18,9	19,7	20,9	21,3	21,2	21,6	22,2	22,2
9 - Čorgaš	17,3	17,4	17,4	18,3	19,8	20,2	18,5	17,7	17,7	18,4
Polmak/Varanger	17,9	19,2	18,9	20,8	21,0	20,6	19,4	19,6	20,0	20,1
13 - Lágesduottar	16,3	17,0	17,3	20,2	21,4	21,1	18,3	18,1	18,3	17,7
14 - Spierttanjárga	19,6	22,0	19,7	23,7	25,4	23,3	23,1	22,0	22,3	21,7
14A - Spierttagáisa	19,2	19,2	18,4	21,4	24,6	23,2	20,5	18,8	19,4	18,9
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	20,2	20,2	18,5	22,4	25,0	23,5	21,1	19,2	19,7	19,0
Munkavári siida	17,0	16,5	18,6	20,0	23,8	22,8	19,6	18,2	18,8	18,7
Karasjok østre sone	17,9	18,3	18,1	21,5	22,9	21,9	19,5	18,7	19,1	18,8
16 - Kárašjoga oarjabealli	15,0	15,0	15,7	18,2	19,4	19,8	16,6	16,5	17,8	16,9
Máhkáravju siida	16,4	14,8	14,7	15,7	17,7	20,9	15,9	14,2	16,9	17,5
Skuohtanjárga siida	13,6	13,5	17,3	17,1	18,4	18,5	15,5	15,8	16,2	15,7
Skáiddeduottar siida	15,6	15,8	- ¹	20,8	20,5	19,9	15,6	17,4	18,7	18,4
Márrenjárga ja Boalotnjárga siid	- ¹	14,8	- ¹	19,4	20,8	20,5	18,1	17,1	17,5	16,8
Jáhkenjárga siida	- ¹	15,1	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	18,2	16,2	17,9	16,0
Rávdol siida	17,9	- ¹	- ¹	23,5	22,3	20,7	20,3	17,9	21,8	19,2
Láhtin siida	- ¹	14,9	- ¹	- ¹	21,4	21,3	17,4	16,3	16,5	15,7
Njeaiddán siida	15,8	14,5	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	16,7	16,5	19,5	18,4
Vuorje siida	- ¹	16,8	- ¹	- ¹	23,1	21,8	17,2	16,2	17,3	16,5
Karasjok vestre sone	15,0	15,0	15,7	18,2	19,4	19,8	16,6	16,5	17,8	16,9
ØST-FINNMARK	17,1	18,4	18,7	20,7	21,1	20,9	19,0	18,9	19,5	19,2

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 13. Fordeling av siidaandeler etter reintall i siidaandelen, samt gjennomsnittlig reintall per siidaandel, ved slutten av driftsåret 2007/08 (siidaandeler og ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. REINTALL pr. s.andel
	etter reintall i siidaandelen							
	0-30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	0	0	0	1	1	0	0	356
5A - Pasvik	0	0	0	3	2	0	0	416
4/5B - Vestre Sør-Varanger	0	0	1	2	2	0	0	367
6 - Várjjatnjárga	0	0	1	1	3	1	9	870
7 - Rákkonjárga	0	0	3	0	0	0	3	617
9 - Čorgaš	0	0	0	1	8	0	1	582
Polmak/Varanger	0	0	5	8	16	1	13	633
	0 %	0 %	12 %	19 %	37 %	2 %	30 %	
13 - Lágesduottar	1	1	0	2	10	1	5	734
14 - Spierttanjárga	2	1	0	2	4	1	2	434
14A - Spierttagáisá	3	1	1	6	11	0	1	393
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	2	1	1	4	8	0	0	367
Munkavári siida	1	0	0	2	3	0	1	454
Karasjok østre sone	6	3	1	10	25	2	8	526
	11 %	5 %	2 %	18 %	45 %	4 %	15 %	
16 - Kárašjoga oarjabealli	3	2	8	24	45	0	1	394
Máhkáravju siida	0	0	1	4	7	0	0	429
Skuohtanjárgga siida	0	0	1	6	11	0	0	430
Skáiddeduottar siida	0	0	0	3	4	0	1	513
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga sii	1	0	2	2	5	0	0	359
Jáhkenjárgga siida	0	0	1	1	4	0	0	414
Rávdol siida	0	0	0	0	3	0	0	466
Láhtin siida	0	2	1	3	3	0	0	291
Njeaiddán siida	1	0	1	3	4	0	0	300
Vuorje siida	1	0	1	2	4	0	0	362
Karasjok vestre sone	3	2	8	24	45	0	1	394
	4 %	2 %	10 %	29 %	54 %	0 %	1 %	
ØST-FINNMARK	9	5	14	42	86	3	22	491
	5 %	3 %	8 %	23 %	48 %	2 %	12 %	

Tabell 14. Fordeling av siidaandeler (per 31. mars 2008) etter alder på siidaandelens innehaver (per 31. desember 2007) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. ALDER innehaver
	etter alder på innehaver							
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
1/2/3 - Østre Sør-Varanger	0	0	1	1	0	0	0	42 år
5A - Pasvik	0	0	1	1	3	0	0	49 år
4/5B - Vestre Sør-Varanger	0	0	1	2	1	1	0	49 år
6 - Várjjatnjárga	0	2	1	3	8	1	0	48 år
7 - Rákkonjárga	0	0	1	2	1	1	1	55 år
9 - Čorgaš	0	1	2	4	2	1	0	45 år
Polmak/Varanger	0	3	7	13	15	4	1	48 år
	0 %	7 %	16 %	30 %	35 %	9 %	2 %	
13 - Lágesduottar	0	0	6	5	3	4	2	50 år
14 - Spierttanjárga	0	1	2	3	5	0	1	50 år
14A - Spierttagáisá	0	1	6	5	10	1	0	48 år
Halkavári ja Čalbmelanrašša siida	0	1	5	3	7	0	0	
Munkavári siida	0	0	1	2	3	1	0	
Karasjok østre sone	0	2	14	13	18	5	3	49 år
	0 %	4 %	25 %	24 %	33 %	9 %	5 %	
16 - Kárašjoga oarjabealli	2	7	20	28	16	7	3	45 år
Máhkáravjju siida	0	1	3	4	1	2	1	
Skuohtanjárgga siida	1	1	3	7	4	2	0	
Skáideduottar siida	1	1	3	0	0	2	1	
Márrenjárgga ja Boalotnjárgga siida	0	2	5	2	1	0	0	
Jáhkenjárgga siida	0	0	3	0	3	0	0	
Rávdol siida	0	1	0	0	1	0	1	
Láhtin siida	0	1	1	4	3	0	0	
Njeaidán siida	0	0	1	5	2	1	0	
Vuorje siida	0	0	2	5	1	0	0	
Karasjok vestre sone	2	7	20	28	16	7	3	45 år
	2 %	8 %	24 %	34 %	19 %	8 %	4 %	
ØST-FINNMARK	2	12	41	54	49	16	7	47 år
	1 %	7 %	23 %	30 %	27 %	9 %	4 %	

Vedlegg 3 - Næringsoversikt Vest-Finnmark

Tabell 1. Antall siidaandeler og antall personer i siidaandelene, ved slutten av driftsåret 2007/08 (per 31. mars 2008). Antall sommer- og vintersiidaer gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT	SIIDAANDELER	PERSONER	SIIDAER	
			i siidaandelene	Sommer
19 - Sállan	10	64	3	5 ^{1a, 1b}
20 - Fálá	6	20	1	1
21 - Gearretnjárga	8	34	1	1
22 - Fiettar	15	109	1	3
23 - Seainnus/Návvgastat	14	101	4	4
Valgenjárgga siida	2	26	1	1
Girenjárgga siida	6	34	1	1
Jalgon siida	5	33	1	1
Ealenjárgga siida	1	8	1	1
24A - Oarje-Sievju	6	31	2	1
24B - Nuorta-Sievju	3	27	2	2
Kautokeino østre sone	62	386	14	15^{2a}
25 - Stierdná	6	38	2	2
41 - Beaskádas	5	45	1	2 ^{1b, 1c}
26 - Lákkonjárga	17	163	1	4 ^{1a}
27 - Joahkonjárga	14	98	1	4 ^{1d, 1e}
28 - Cuokcavuotna	3	18	1	2 ^{1e}
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	3	11	2	2
32 - Silvvetnjárga	6	54	2	2
33 - Spalca	20	123	1	4 ^{1d}
40 - Orda	15	88	1	2 ^{1c}
11T - Ráidná	1	10	1	1 ^{1f}
33T - Ittunjárga	2	20	1	1
19/32T - Ivgoláhku	5	16	2	2 ^{1f}
Kautokeino midtre sone	97	684	16	24^{2b}
34 - Ábborašša	12	91	1	5
35 - Fávrosorda	14	72	1	2
36 - Cohkolat	14	60	1	4
37 - Skárfvággi	3	14	1	1
39 - Árdni/Gávvir	8	37	1	1
42 - Beahcegealli	6	26	1	1
Kautokeino vestre sone	57	300	6	14
VEST-FINNMARK	216	1 370	36	53

1 Felles vinterssida mellom a. D19-Sállan og D26-Lákkonjárga, b. D19-Sállan og D41-Beaskádas c. D40-Orda og D41-Beaskádas d. D27-Joahkonjárga og D33-Spalca e. D27-Joahkonjárga og D28-Cuokcavuotna f. D19/32T-Ivgoláhku og D11T-Ráidná.

2 Sumtallet for sonene er korrigert ned med henholdsvis a. 2 siidaer og b. 4 siidaer på grunn av felles vintersiidaer mellom siidaandeler fra ulike sommerbeitedistrikter.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
19 - Sállan	2 930	3 011	2 651	2 579	2 955	3 573	3 974	3 851	4 017	4 342
20 - Fálá	1 616	1 487	1 454	1 758	1 982	1 776	1 968	1 908	2 143	2 418
21 - Gearretnjárga	1 487	1 444	1 415	1 575	1 789	2 110	2 321	2 187	2 544	2 902
22 - Fiettar	5 221	4 730	4 668	5 667	6 462	7 521	7 237	6 494	7 348	8 023
23 - Seainnus/Návvgastat	8 128	8 081	6 959	7 587	9 549	11 399	8 926	9 062	8 685	8 617
Valgenjárga siida	1 957	1 553	1 520	1 927	2 139	2 428	1 376	1 297	1 288	1 256
Girenjárga siida	3 084	2 931	2 196	2 435	3 908	5 016	4 581	4 948	4 425	4 328
Jalgon siida	2 919	3 276	3 092	3 053	3 298	3 766	2 806	2 683	2 822	2 914
Ealenjárga siida	168	149	151	171	204	189	163	134	150	119
24A - Oarje-Sievju	895	663	725	1 291	1 614	1 869	1 231	1 165	1 223	1 308
24B - Nuorta-Sievju	1 412	753	955	615	753	1 008	614	548	578	635
Kautokeino østre sone	21 689	20 169	18 827	21 072	25 104	29 256	26 271	25 215	26 538	28 245
25 - Stierdná	683	942	793	1 003	1 358	1 692	1 769	1 259	1 395	1 505
41 - Beaskádas	2 686	1 710	1 968	2 226	2 593	3 050	3 491	3 222	3 588	3 915
26 - Lákkonjárga	7 756	5 573	6 140	7 965	9 438	10 221	9 259	8 358	8 983	9 364
27 - Joahkonjárga	4 669	3 551	3 714	4 917	5 617	6 364	6 072	5 917	6 694	7 102
28 - Cuokcavuotna	679	611	627	552	547	640	619	538	573	583
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	1 022	1 003	919	1 174	1 230	1 430	1 077	1 127	1 119	1 037
32 - Silvvetnjárga	1 597	1 461	1 493	1 689	1 818	2 111	2 148	2 121	2 123	2 137
33 - Spalca	6 128	5 129	4 753	5 572	6 238	7 314	6 819	6 793	7 193	7 535
40 - Orda	5 023	4 391	4 741	5 765	6 252	7 903	7 386	6 629	7 065	6 652
11T - Ráidná ¹	-	266	122	165	183	245	279	264	309	304
33T - Ittunjárga	630	520	512	653	649	710	611	581	594	638
19/32T - Ivgoláhku	1 223	1 198	1 463	1 382	1 543	1 542	1 458	1 500	1 489	1 484
Kautokeino midtre sone	32 096	26 355	27 245	33 063	37 466	43 222	40 988	38 309	41 125	42 256
34 - Ábborašša	5 870	4 722	4 629	5 231	5 641	6 011	6 588	5 565	6 113	6 386
35 - Fávrosorda	7 138	6 819	5 279	6 567	6 648	6 934	6 730	6 900	7 166	7 221
36 - Cohkolat	6 734	4 849	3 382	4 655	5 779	6 888	7 449	8 052	7 951	8 265
37 - Skárfvággi	621	775	1 078	1 355	1 559	1 710	1 840	2 040	1 568	1 555
39 - Árdni/Gávvir	1 550	1 591	1 306	1 525	1 771	1 828	1 966	2 034	2 301	2 385
42 - Beahcegealli	208	228	275	156	246	687	882	915	1 500	1 697
Kautokeino vestre sone	22 121	18 984	15 949	19 489	21 644	24 058	25 455	25 506	26 599	27 509
VEST-FINNMARK	75 906	65 508	62 021	73 624	84 214	96 536	92 714	89 030	94 262	98 010

1 D11T-Ráidná ble administrativt overført fra Troms til Vest-Finnmark reinbeiteområde i 1999/00. Reintall for dette distriktet er derfor ført under Troms fram til og med 1998/99.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2007/08 (ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL
	<i>Okserein</i>	<i>Simlerein</i>	<i>Kalv</i>	<i>pr. 31.03.08</i>
19 - Sállan	7 %	67 %	26 %	4 342
20 - Fálá	10 %	64 %	26 %	2 418
21 - Gearretnjárga	7 %	72 %	22 %	2 902
22 - Fiettar	7 %	68 %	25 %	8 023
23 - Seainnus/Návvgastat	6 %	80 %	14 %	8 617
Valgenjárga siida	4 %	92 %	4 %	1 256
Girenjárga siida	6 %	77 %	18 %	4 328
Jalgon siida	7 %	80 %	12 %	2 914
Ealenjárga siida	6 %	67 %	27 %	119
24A - Oarje-Sievju	9 %	69 %	22 %	1 308
24B - Nuorta-Sievju	17 %	57 %	26 %	635
Kautokeino østre sone	7 %	71 %	21 %	28 245
25 - Stierdná	12 %	64 %	23 %	1 505
41 - Beaskádas	10 %	61 %	29 %	3 915
26 - Lákkonjárga	7 %	65 %	28 %	9 364
27 - Joahkonjárga	4 %	71 %	25 %	7 102
28 - Cuokcavuotna	7 %	72 %	21 %	583
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	8 %	76 %	16 %	1 037
32 - Silvvetnjárga	5 %	75 %	20 %	2 137
33 - Spalca	6 %	72 %	22 %	7 535
40 - Orda	9 %	72 %	20 %	6 652
11T - Ráidná	15 %	64 %	21 %	304
33T - Ittunjárga	11 %	67 %	21 %	638
19/32T - Ivgoláhku	5 %	75 %	19 %	1 484
Kautokeino midtre sone	7 %	69 %	24 %	42 256
34 - Ábborašša	6 %	71 %	24 %	6 386
35 - Fávrrsorda	6 %	81 %	13 %	7 221
36 - Cohkolat	5 %	65 %	30 %	8 265
37 - Skárfvággi	7 %	68 %	25 %	1 555
39 - Árdni/Gávvir	10 %	69 %	21 %	2 385
42 - Beahcegealli	5 %	73 %	22 %	1 697
Kautokeino vestre sone	6 %	72 %	23 %	27 509
VEST-FINNMARK	7 %	71 %	23 %	98 010

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2007/08. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2007). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett.

REINBEITEDISTRIKT	SIMLER i vårflokk	KALVETILGANG			KALVETILGANG (%)			MERKE- PERIODE
		Født	Merket	Etter tap	Født	Merket	Etter tap	
19 - Sállan	2 698	2 397	2 056	1 666	89 %	76 %	62 %	16.06-31.07
20 - Fálá	1 325	1 190	859	714	90 %	65 %	54 %	01.09-30.09
21 - Gearretnjárğa	1 828	1 597	1 114	981	87 %	61 %	54 %	01.09-31.09
22 - Fiettar	5 157	4 343	3 621	2 712	84 %	70 %	53 %	20.06-15.08
23 - Seainnus/Návvgastat	6 967	6 270	5 835	4 639	90 %	84 %	67 %	01.06-30.09
Valgenjárğa siida	1 135	1 137	1 086	1 056	100 %	96 %	93 %	01.06-30.07
Girenjárğa siida	3 513	2 893	2 616	1 537	82 %	74 %	44 %	01.0-30.07
Jalgon siida	2 229	2 150	2 079	2 003	96 %	93 %	90 %	15.06-01.07
Ealenjárğa siida	90	90	54	43	100 %	60 %	48 %	10.09-30.09
24A - Oarje-Sievju	830	800	713	456	96 %	86 %	55 %	15.07-30.09
24B - Nuorta-Sievju	407	302	302	206	74 %	74 %	51 %	24.06-30.09
Kautokeino østre sone	19 212	16 899	14 500	11 374	88 %	75 %	59 %	01.06-01.10
25 - Stierdná	907	906	545	526	100 %	60 %	58 %	20.06-01.10
41 - Beaskádas	2 218	1 951	1 494	1 265	88 %	67 %	57 %	25.06-15.07
26 - Lákkonjárğa	5 855	5 268	4 580	2 817	90 %	78 %	48 %	01.06-30.07
27 - Joahkonjárğa	4 724	4 255	3 793	2 665	90 %	80 %	56 %	01.06-01.07
28 - Cuokcavuotna	404	370	200	177	92 %	50 %	44 %	20.09-22.09
29 - Seakkesnjárğa ja Sildá	772	700	600	404	91 %	78 %	52 %	16.06-30.06
32 - Silvvetnjárğa	1 566	1 491	1 158	889	95 %	74 %	57 %	13.06-29.06
33 - Spalca	5 238	4 186	3 304	2 642	80 %	63 %	50 %	01.08-30.09
40 - Orda	4 674	3 983	3 356	2 375	85 %	72 %	51 %	16.06-30.07
11T - Ráidná	164	135	65	65	82 %	40 %	40 %	10.09-01.10
33T - Ittunjárğa	401	345	230	185	86 %	57 %	46 %	10.09-10.10
19/32T - Ivgoláhku	1 121	1 097	922	687	98 %	82 %	61 %	15.06-31.10
Kautokeino midtre sone	28 044	24 687	20 247	14 697	88 %	72 %	52 %	01.06-31.10
34 - Ábborašša	4 149	3 522	3 065	2 380	85 %	74 %	57 %	20.06-10.10
35 - Fávrosorda	5 735	4 940	3 690	2 948	86 %	64 %	51 %	01.08-12.09
36 - Cohkolat	5 399	4 615	4 088	3 112	85 %	76 %	58 %	10.08-15.09
37 - Skárfvággi	1 010	864	724	549	86 %	72 %	54 %	10.09-10.10
39 - Árdni/Gávvir	1 510	1 345	990	846	89 %	66 %	56 %	01.09-31.10
42 - Beahcegealli	1 028	894	824	693	87 %	80 %	67 %	16.06-20.07
Kautokeino vestre sone	18 831	16 180	13 381	10 528	86 %	71 %	56 %	20.06-31.10
VEST-FINNMARK	66 087	57 766	48 128	36 599	87 %	73 %	55 %	01.06-31.10

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2007/08. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2007 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007).

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
19 - Sállan	341	389	730	159	284	443	1 173	30 %	11 %	18 %
20 - Fálá	331	151	482	45	60	105	587	41 %	5 %	17 %
21 - Gearretnjárga	483	133	616	19	138	157	773	39 %	6 %	18 %
22 - Fiettar	722	919	1 641	117	483	600	2 241	38 %	8 %	19 %
23 - Seainnus/Návvgastat	435	1 196	1 631	245	416	661	2 292	26 %	8 %	15 %
Valgenjárgga siida	51	30	81	20	20	40	121	7 %	3 %	5 %
Girenjárgga siida	277	1 079	1 356	190	350	540	1 896	47 %	12 %	26 %
Jalgon siida	71	76	147	14	24	38	185	7 %	1 %	4 %
Ealenjárgga siida	36	11	47	21	22	43	90	52 %	29 %	38 %
24A - Oarje-Sievju	87	257	344	28	80	108	452	43 %	9 %	23 %
24B - Nuorta-Sievju	0	81	81	3	63	66	147	27 %	11 %	16 %
Kautokeino østre sone	2 399	3 126	5 525	616	1 524	2 140	7 665	33 %	8 %	18 %
25 - Stierdná	361	19	380	42	62	104	484	42 %	7 %	21 %
41 - Beaskádas	457	229	686	85	306	391	1 077	35 %	11 %	19 %
26 - Lákkonjárga	688	1 763	2 451	300	505	805	3 256	47 %	9 %	23 %
27 - Joahkonjárga	462	1 128	1 590	222	482	704	2 294	37 %	11 %	21 %
28 - Cuokcavuotna	170	23	193	17	39	56	249	52 %	10 %	26 %
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	100	196	296	36	112	148	444	42 %	13 %	24 %
32 - Silvvjetnjárga	333	269	602	21	182	203	805	40 %	10 %	22 %
33 - Spalca	882	666	1 548	128	335	463	2 011	37 %	6 %	18 %
40 - Orda	627	971	1 598	224	386	610	2 208	40 %	9 %	20 %
11T - Ráidná	70	0	70	10	10	20	90	52 %	6 %	20 %
33T - Ittunjárga	115	45	160	4	22	26	186	46 %	4 %	20 %
19/32T - Ivgoláhku	175	235	410	4	84	88	498	37 %	6 %	19 %
Kautokeino midtre sone	4 440	5 544	9 984	1 093	2 525	3 618	13 602	40 %	9 %	21 %
34 - Ábborašša	457	684	1 141	118	398	516	1 657	32 %	8 %	17 %
35 - Fávrosorda	1 250	742	1 992	55	357	412	2 404	40 %	6 %	20 %
36 - Cohkolat	527	1 121	1 648	99	911	1 010	2 658	36 %	13 %	21 %
37 - Skárfvággi	140	185	325	16	165	181	506	38 %	12 %	21 %
39 - Árdni/Gávvir	355	144	499	115	137	252	751	37 %	11 %	21 %
42 - Beahcegealli	70	134	204	27	32	59	263	23 %	4 %	11 %
Kautokeino vestre sone	2 799	3 010	5 809	430	2 000	2 430	8 239	36 %	9 %	19 %
VEST-FINNMARK	9 638	11 680	21 318	2 139	6 049	8 188	29 506	37 %	9 %	19 %

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2007/08.

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
19 - Sállan	88 %	2 %	10 %	71 %	7 %	23 %
20 - Fálá	66 %	1 %	33 %	52 %	21 %	27 %
21 - Gearretnjárga	94 %	1 %	4 %	69 %	4 %	26 %
22 - Fiettar	92 %	0 %	8 %	70 %	5 %	25 %
23 - Seainnus/Návvgastat	87 %	9 %	4 %	83 %	8 %	9 %
Valgenjárgga siida	93 %	7 %	0 %	85 %	15 %	0 %
Girenjárgga siida	89 %	9 %	2 %	83 %	9 %	9 %
Jalgon siida	70 %	4 %	26 %	74 %	0 %	26 %
Ealenjárgga siida	94 %	0 %	6 %	93 %	0 %	7 %
24A - Orarje-Sievju	90 %	8 %	2 %	56 %	39 %	5 %
24B - Nuorta-Sievju	56 %	0 %	44 %	55 %	0 %	45 %
Kautokeino østre sone	87 %	4 %	9 %	72 %	9 %	19 %
25 - Stierdná	97 %	1 %	3 %	72 %	6 %	22 %
41 - Beaskádas	87 %	1 %	12 %	66 %	6 %	28 %
26 - Lákkonjárga	90 %	1 %	9 %	78 %	3 %	19 %
27 - Joahkonjárga	86 %	2 %	12 %	85 %	3 %	13 %
28 - Cuokcavuotna	51 %	0 %	49 %	43 %	4 %	54 %
29 - Seakkensjárga ja Sildá	66 %	16 %	18 %	66 %	16 %	19 %
32 - Silvvvetnjárga	79 %	13 %	8 %	75 %	15 %	9 %
33 - Spalca	88 %	1 %	11 %	83 %	0 %	16 %
40 - Orda	83 %	2 %	15 %	84 %	3 %	12 %
11T - Ráidná	79 %	21 %	0 %	55 %	45 %	0 %
33T - Ittunjárga	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
19/32T - Ivgoláhku	97 %	3 %	0 %	88 %	13 %	0 %
Kautokeino midtre sone	86 %	3 %	11 %	78 %	5 %	17 %
34 - Ábborašša	97 %	1 %	2 %	85 %	2 %	12 %
35 - Fávrrorsorda	96 %	1 %	3 %	68 %	6 %	26 %
36 - Cohkolat	80 %	2 %	18 %	71 %	2 %	27 %
37 - Skárfvággi	86 %	0 %	14 %	49 %	0 %	51 %
39 - Árdni/Gávvir	98 %	2 %	0 %	88 %	4 %	8 %
42 - Beahcegealli	90 %	1 %	9 %	86 %	5 %	8 %
Kautokeino vestre sone	88 %	2 %	10 %	77 %	4 %	19 %
VEST-FINNMARK	87 %	3 %	10 %	76 %	5 %	19 %

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2007/08. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending omregnet til kg per rein i vårflokk..

REINBEITEDISTRIKT	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	
	07/08	07/08	07/08	07/08	06/07	07/08 ¹
19 - Sállan	916	24 397	23 %	6,1	7,4	8,0
20 - Fálá	376	10 880	18 %	5,1	7,7	8,8
21 - Gearretnjarga	523	8 203	21 %	3,2	9,5	7,0
22 - Fiettar	1 504	34 635	20 %	4,7	6,1	6,8
23 - Seainnus/Návvgastat	4 067	74 098	47 %	8,5	5,1	8,3
Valgenjargga siida	1 056	21 727	82 %	16,9	16,4	16,5
Girenjargga siida	1 094	16 538	25 %	3,7	-0,5	3,0
Jalgon siida	1 886	34 906	67 %	12,4	10,1	13,4
Ealenjargga siida	31	910	21 %	6,1	5,1	-0,3
24A - Oarje-Sievju	248	6 319	20 %	5,2	9,1	7,3
24B - Nuorta-Sievju	115	3 080	20 %	5,3	4,1	7,6
Kautokeino østre sone	7 749	161 612	29 %	6,1	6,5	7,7
25 - Stierdná	310	9 789	22 %	7,0	6,2	8,8
41 - Beaskádas	557	15 063	16 %	4,2	5,4	6,4
26 - Lákkonjarga	1 605	40 595	18 %	4,5	5,0	5,6
27 - Joahkonjarga	1 551	30 810	23 %	4,6	7,1	5,9
28 - Cuokcavuotna	112	3 243	20 %	5,7	6,6	7,0
29 - Seakkesnjarga ja Sildá	338	6 816	30 %	6,1	6,1	5,1
32 - Silvvetnjarga	672	13 650	32 %	6,4	6,9	6,7
33 - Spalca	1 839	37 511	26 %	5,2	7,2	6,3
40 - Orda	2 153	42 779	30 %	6,1	6,7	5,3
11T - Ráidná	50	1 968	16 %	6,4	4,5	7,4
33T - Ittunjarga	115	3 283	19 %	5,5	5,2	7,3
19/32T - Ivgoláhku	617	14 854	41 %	10,0	9,3	10,1
Kautokeino midtre sone	9 919	220 360	24 %	5,4	6,4	6,1
34 - Ábborašša	1 617	34 441	26 %	5,6	7,0	7,1
35 - Fávrrsorda	2 501	51 041	35 %	7,1	8,4	7,5
36 - Cokholat	1 868	43 003	23 %	5,4	7,2	6,2
37 - Skárfvággi	381	5 338	24 %	3,4	6,2	3,5
39 - Árdni/Gávvir	512	11 289	22 %	4,9	8,3	6,4
42 - Beahcegealli	451	11 418	30 %	7,6	13,3	11,7
Kautokeino vestre sone	7 330	156 531	28 %	5,9	7,8	6,9
VEST-FINNMARK	24 998	538 503	27 %	5,7	6,8	6,8

1 Siste års produktivitetstall er foreløpig da det dels er beregnet på grunnlag av ukorrigerte reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2007/08. Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
	Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt Antall slaktedyrr
	Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
19 - Sállan	22 %	11 %	67 %	81 %	19 %	82 %	0 %	18 %	720
20 - Fálá	47 %	24 %	29 %	78 %	22 %	100 %	0 %	0 %	291
21 - Gearretnjárga	7 %	7 %	86 %	81 %	19 %	0 %	99 %	1 %	273
22 - Fiettar	27 %	16 %	57 %	74 %	26 %	69 %	10 %	21 %	1 155
23 - Seainnus/Návvgastat	5 %	8 %	87 %	98 %	2 %	45 %	47 %	9 %	3 867
Valgenjárgga siida	1 %	3 %	96 %	99 %	1 %	1 %	99 %	0 %	1 052
Girenjárgga siida	9 %	13 %	77 %	97 %	3 %	0 %	79 %	21 %	924
Jalgon siida	5 %	7 %	88 %	98 %	2 %	92 %	0 %	8 %	1 862
Ealenjárgga siida	37 %	19 %	44 %	87 %	13 %	0 %	100 %	0 %	27
24A - Oarje-Sievju	16 %	3 %	82 %	72 %	28 %	92 %	8 %	0 %	174
24B - Nuorta-Sievju	61 %	5 %	34 %	53 %	47 %	2 %	98 %	0 %	64
Kautokeino østre sone	14 %	10 %	76 %	88 %	12 %	53 %	36 %	11 %	6 544
25 - Stierdná	29 %	2 %	69 %	62 %	38 %	98 %	2 %	0 %	194
41 - Beaskádas	71 %	6 %	23 %	87 %	13 %	94 %	0 %	6 %	450
26 - Lákkonjárga	61 %	24 %	14 %	75 %	25 %	47 %	8 %	45 %	1 279
27 - Joahkonjárga	21 %	13 %	65 %	81 %	19 %	21 %	79 %	0 %	1 247
28 - Cuokcavuotna	10 %	17 %	73 %	57 %	43 %	0 %	100 %	0 %	63
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	7 %	8 %	85 %	84 %	16 %	0 %	100 %	0 %	272
32 - Silvvetnjárga	6 %	13 %	81 %	83 %	17 %	0 %	92 %	8 %	532
33 - Spalca	17 %	23 %	60 %	84 %	16 %	0 %	100 %	0 %	1 574
40 - Orda	28 %	16 %	56 %	90 %	10 %	26 %	70 %	4 %	1 899
11T - Ráidná	90 %	10 %	0 %	64 %	36 %	100 %	0 %	0 %	29
33T - Ittunjárga	33 %	17 %	49 %	56 %	44 %	- ¹	- ¹	- ¹	63
19/32T - Ivgoláhku	27 %	5 %	68 %	93 %	7 %	99 %	0 %	0 %	580
Kautokeino midtre sone	30 %	16 %	53 %	83 %	17 %	32 %	59 %	9 %	8 182
34 - Ábborašša	34 %	7 %	59 %	89 %	11 %	6 %	81 %	13 %	1 453
35 - Fávrosorda	4 %	9 %	87 %	91 %	9 %	0 %	67 %	33 %	2 296
36 - Cohkolat	46 %	19 %	35 %	85 %	15 %	0 %	63 %	37 %	1 569
37 - Skárfvággi	44 %	10 %	46 %	97 %	3 %	31 %	8 %	61 %	189
39 - Árdni/Gávvir	13 %	11 %	76 %	86 %	14 %	0 %	100 %	0 %	444
42 - Beahcegealli	18 %	3 %	79 %	88 %	12 %	0 %	99 %	0 %	399
Kautokeino vestre sone	24 %	11 %	65 %	89 %	11 %	2 %	72 %	26 %	6 350
VEST-FINNMARK	23 %	13 %	64 %	86 %	14 %	30 %	55 %	15 %	21 076

1 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein, simlerein og kalv, driftsåret 2007/08. Slaktevektene er basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT											
	Okse > 2 år		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Simle 1-2 år		Kalv 0-1 år		
19 - Sállan	56,0	(50)	31,6	(110)	30,7	(71)	23,6	(6)	21,1	(483)	
20 - Fálá	48,2	(44)	27,4	(93)	28,4	(67)	- ¹	(4)	19,8	(83)	
21 - Gearretnjårga	29,1	(18)	- ¹	(1)	28,0	(20)	- ¹	(0)	18,5	(234)	
22 - Fiettar	43,5	(51)	25,7	(264)	25,0	(178)	19,0	(7)	17,3	(655)	
23 - Seainnus/Návvggastat	41,7	(32)	24,9	(163)	27,0	(276)	19,6	(21)	17,4	(3375)	
Valgenjårgga siida	38,6	(7)	- ¹	(1)	31,4	(36)	- ¹	(0)	19,7	(1008)	
Girenjårgga siida	- ¹	(0)	23,4	(87)	23,7	(108)	17,7	(15)	15,3	(714)	
Jalgon siida	41,7	(20)	26,5	(70)	28,3	(127)	24,0	(5)	16,9	(1640)	
Ealenjårgga siida	45,9	(5)	28,9	(5)	- ¹	(4)	- ¹	(1)	20,4	(12)	
24A - Oarje-Sievju	60,4	(11)	34,0	(16)	- ¹	(1)	- ¹	(4)	20,4	(142)	
24B - Nuorta-Sievju	48,6	(11)	27,5	(28)	- ¹	(1)	- ¹	(2)	18,6	(22)	
Kautokeino østre sone	47,0	(217)	27,0	(675)	27,0	(614)	21,8	(44)	18,0	(4994)	
25 - Stierdná	57,7	(47)	30,8	(10)	- ¹	(4)	- ¹	(0)	21,8	(133)	
41 - Beaskádas	46,5	(71)	27,8	(250)	27,3	(24)	- ¹	(1)	19,9	(104)	
26 - Lákkonjårga	39,3	(133)	23,1	(652)	24,9	(278)	20,8	(32)	17,3	(184)	
27 - Joahkonjårga	38,2	(56)	22,8	(202)	23,5	(164)	- ¹	(4)	16,2	(819)	
28 - Cuokcavuotna	- ¹	(4)	- ¹	(2)	30,9	(11)	- ¹	(0)	19,5	(46)	
29 - Seakkesnjårga ja Sildá	49,3	(7)	25,9	(11)	26,6	(20)	- ¹	(2)	17,3	(232)	
32 - Silvvetnjårga	44,3	(10)	25,1	(21)	27,5	(55)	24,6	(13)	17,9	(433)	
33 - Spalca	38,2	(100)	21,6	(172)	25,6	(333)	20,4	(30)	14,8	(939)	
40 - Orda	36,3	(154)	25,2	(371)	24,8	(293)	20,8	(16)	14,0	(1065)	
11T - Ráidná	53,8	(13)	34,7	(13)	- ¹	(3)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	
33T - Ittunjårga	53,6	(9)	27,6	(12)	30,8	(10)	- ¹	(1)	20,4	(31)	
19/32T - Ivgoláhku	45,6	(40)	30,1	(115)	30,0	(28)	- ¹	(0)	18,6	(397)	
Kautokeino midtre sone	41,6	(647)	24,6	(1837)	25,3	(1223)	21,3	(99)	16,2	(4376)	
34 - Ábborašša ²	37,6	(12)	25,8	(475)	26,8	(83)	23,3	(23)	17,0	(860)	
35 - Fávrrorsorda	52,3	(61)	25,6	(30)	28,3	(202)	22,7	(8)	16,9	(1995)	
36 - Cohkolat	37,9	(49)	24,6	(668)	28,9	(273)	24,2	(31)	16,8	(548)	
37 - Skárfvággi	44,5	(31)	27,7	(52)	30,0	(17)	- ¹	(2)	19,0	(87)	
39 - Árdni/Gávvir	- ¹	(4)	27,6	(55)	30,1	(46)	- ¹	(3)	18,4	(336)	
42 - Beahcegealli	38,3	(23)	30,4	(50)	32,0	(12)	- ¹	(0)	22,1	(314)	
Kautokeino vestre sone	43,9	(180)	25,5	(1330)	28,6	(633)	23,8	(67)	17,5	(4140)	
VEST-FINNMARK	43,1	(1044)	25,3	(3842)	26,6	(2470)	22,2	(210)	17,2	(13510)	

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrt til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

2 Omfatter også slakterein som har sommerbeitet i D38-Ulisuolu.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)										
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	
19 - Sállan	31,0	29,0	29,0	29,6	32,7	33,5	30,6	30,5	30,6	31,6	
20 - Fálá	21,0	19,1	25,6	24,7	27,7	26,7	28,7	27,4	27,1	27,4	
21 - Gearretnjárga	- ¹	27,6	- ¹	- ¹	29,9	30,0	29,2	29,4	28,1	- ¹	
22 - Fiettar	24,0	24,6	25,6	28,7	32,0	30,3	27,5	27,2	24,8	25,7	
23 - Seainnus/Návvgastat	23,1	22,1	24,1	26,6	29,4	28,3	25,0	21,5	25,1	24,9	
Valgenjárgga siida	22,2	22,1	25,7	27,7	29,6	28,6	27,3	- ¹	- ¹	- ¹	
Girenjárgga siida	22,0	23,4	22,2	26,6	27,9	27,2	23,1	20,5	25,3	23,4	
Jalgon siida	24,0	21,3	25,2	26,2	29,5	30,2	27,4	24,7	24,8	26,5	
Ealenjárgga siida	31,0	- ¹	- ¹	- ¹	35,2	32,5	- ¹	- ¹	- ¹	28,88	
24A - Oarje-Sievju	- ¹	29,0	- ¹	28,8	31,8	- ¹	31,6	30,3	26,8	34,0	
24B - Nuorta-Sievju	24,8	24,7	- ¹	31,1	28,0	- ¹	32,1	- ¹	26,1	27,5	
Kautokeino østre sone	24,4	24,9	24,9	27,2	30,7	29,4	27,1	25,7	27,4	27,0	
25 - Stierdná	26,1	28,8	27,4	- ¹	36,1	32,9	27,5	30,9	29,6	30,8	
41 - Beaskádas	22,9	21,2	23,3	- ¹	31,7	27,3	26,5	23,3	28,4	27,8	
26 - Lákkonjárga	22,1	20,9	22,7	24,5	26,0	25,3	21,9	21,3	22,7	23,1	
27 - Joahkonjárga	21,8	20,0	- ¹	25,1	27,0	26,1	23,9	22,7	22,6	22,8	
28 - Cuokcavuotna	23,8	25,8	- ¹	- ¹	29,7	29,2	27,8	27,9	25,7	- ¹	
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	23,6	27,3	- ¹	32,4	30,3	29,0	28,1	26,2	26,4	25,9	
32 - Silvvetnjárga	21,4	25,4	25,1	- ¹	29,1	28,4	28,9	25,9	24,4	25,1	
33 - Spalca	21,0	21,1	19,0	26,3	26,9	26,3	23,9	23,3	20,9	21,6	
40 - Orda	21,0	21,4	20,3	25,6	25,2	27,0	22,9	22,5	21,4	25,2	
11T - Ráidná	30,9	29,6	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	34,7	
33T - Ittunjárga	22,7	27,7	- ¹	- ¹	- ¹	30,0	27,4	28,9	28,3	27,6	
19/32T - Ivgoláhku	29,0	28,3	27,4	29,6	33,6	30,1	28,9	31,2	28,5	30,1	
Kautokeino midtre sone	22,1	21,8	22,8	25,4	27,0	26,3	23,5	22,7	23,3	24,6	
34 - Ábborašša ²	22,1	21,9	23,6	28,6	28,9	28,6	26,0	23,6	22,5	25,8	
35 - Fávrosorda	21,7	19,5	25,2	- ¹	29,2	27,7	26,4	26,1	23,9	25,6	
36 - Cokholat	21,7	21,5	- ¹	- ¹	29,1	29,1	26,1	25,1	24,4	24,6	
37 - Skárfvággi	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	38,0	33,7	27,5	28,7	24,6	27,7	
39 - Árdni/Gávvir	27,0	29,7	29,2	- ¹	30,9	29,9	30,0	28,5	27,7	27,6	
42 - Beahcegealli	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	28,1	34,3	30,4	28,8	30,4	
Kautokeino vestre sone	22,3	21,9	25,6	27,8	29,4	29,1	26,4	25,0	24,2	25,5	
VEST-FINNMARK	22,6	22,7	24,7	26,8	28,4	27,7	25,0	24,2	24,2	25,3	

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

2 Omfatter også slakterein som har sommerbeitet i D38-Ulisuolu.

Tabell 11. Gjennomsnittlige slaktevekter for simlerein over 2 år (aldu/rotmu) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTITLIGE SLAKTEVEKTER SIMLE > 2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
19 - Sállan	30,3	29,1	34,3	30,5	32,2	30,3	29,1	30,1	28,1	30,7
20 - Fálá	24,6	22,1	29,4	27,2	27,6	28,2	25,5	29,3	26,6	28,4
21 - Gearretnjárga	28,9	31,1	31,2	- ¹	30,8	28,9	27,7	31,2	26,7	28,0
22 - Fiettar	27,9	26,8	29,2	29,1	28,4	29,4	26,9	27,4	24,5	25,0
23 - Seainnus/Návvgastat	27,9	24,7	29,0	29,2	30,4	28,9	27,1	27,0	26,9	27,0
Valgenjárga siida	29,4	25,6	31,3	30,9	31,3	27,6	27,9	29,0	27,8	31,4
Girenjárga siida	26,3	24,0	28,9	27,3	27,1	26,3	25,3	24,1	24,0	23,7
Jalgon siida	27,4	23,4	29,0	28,8	30,3	30,9	27,2	28,1	26,3	28,3
Ealenjárga siida	30,8	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	33,1	- ¹	- ¹	- ¹
24A - Oarje-Sievju	23,6	31,7	- ¹	- ¹	28,7	- ¹	29,3	28,3	32,8	- ¹
24B - Nuorta-Sievju	25,2	26,1	26,6	29,7	27,6	- ¹	28,8	- ¹	- ¹	- ¹
Kautokeino østre sone	27,7	27,1	30,7	29,2	30,0	28,8	27,4	27,9	26,6	27,0
25 - Stierdná	26,3	37,8	35,9	30,8	- ¹	31,1	- ¹	30,0	- ¹	- ¹
41 - Beaskádas	27,4	24,6	25,9	27,5	29,4	26,3	24,7	25,9	24,1	27,3
26 - Lákkonjárga	23,2	24,3	26,5	27,4	26,5	24,6	23,3	25,6	23,4	24,9
27 - Joahkonjárga	24,3	24,4	- ¹	26,9	29,7	25,5	25,2	25,2	23,9	23,5
28 - Cuokcavuotna	31,1	32,8	- ¹	- ¹	32,5	- ¹	27,2	30,9	30,7	30,9
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	25,3	29,3	32,3	- ¹	33,5	27,9	28,0	27,3	26,6	26,6
32 - Silvvetnjárga	24,3	28,5	28,9	- ¹	30,1	30,2	28,0	27,4	27,6	27,5
33 - Spalca	23,7	24,9	26,4	26,1	26,4	26,6	24,5	25,8	23,1	25,6
40 - Orda	23,7	23,6	25,6	25,5	27,7	25,2	23,6	24,7	22,7	24,8
11T - Ráidná	- ¹	30,6	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
33T - Ittunjárga	28,4	31,5	- ¹	- ¹	- ¹	26,9	28,2	25,5	- ¹	30,8
19/32T - Ivgoláhku	29,4	32,2	34,6	- ¹	33,6	30,6	29,0	28,2	30,4	30,0
Kautokeino midtre sone	24,3	24,8	26,8	26,7	27,9	25,8	24,3	25,7	23,9	25,3
34 - Ábborašša ²	24,8	25,1	27,0	27,5	29,4	27,3	25,2	26,3	24,9	26,8
35 - Fávrosorda	26,3	25,0	31,8	28,3	32,5	30,5	27,1	27,6	25,0	28,3
36 - Cohkolat	- ¹	23,7	- ¹	- ¹	28,2	- ¹	26,4	26,4	26,0	28,9
37 - Skárfvággi	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	35,3	- ¹	26,9	29,6	29,6	30,0
39 - Árdni/Gávvir	29,3	32,3	34,0	- ¹	32,3	32,2	31,2	32,5	31,3	30,1
42 - Beahcegealli	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	34,9	- ¹	30,3	32,0
Kautokeino vestre sone	26,0	25,5	29,6	27,8	32,1	30,0	26,4	27,2	26,2	28,6
VEST-FINNMARK	25,5	25,6	29,1	28,3	29,8	28,1	25,8	26,9	25,3	26,6

- 1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.
- 2 Omfatter også slakterein som har sommerbeitet i D38-Ulisuolu.

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv (miessi) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
19 - Sällan	19,8	17,8	19,3	20,4	21,4	23,2	20,1	19,2	20,9	21,1
20 - Fálá	13,1	11,4	14,2	15,6	17,8	16,8	18,7	20,3	19,6	19,8
21 - Gearretnjárga	18,3	17,0	19,1	19,5	22,5	20,7	19,6	18,0	19,6	18,5
22 - Fiettar	16,9	15,1	17,5	19,8	20,4	20,0	16,8	16,3	17,5	17,3
23 - Seainnus/Návvgastat	14,2	13,8	16,3	18,7	20,5	19,7	16,4	16,1	17,9	17,4
Valgenjárga siida	16,4	13,8	18,6	20,9	22,3	19,2	17,2	17,1	19,5	19,7
Girenjárga siida	14,4	13,0	16,0	19,6	19,1	16,8	15,7	13,4	16,6	15,3
Jalgon siida	13,8	14,0	17,7	17,9	20,0	21,3	16,2	15,8	16,9	16,9
Ealenjárga siida	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	24,2	19,2	21,0	- ¹	- ¹	20,4
24A - Oarje-Sievju	15,7	18,4	20,2	19,7	20,7	17,7	18,4	18,1	21,3	20,4
24B - Nuorta-Sievju	14,5	13,3	- ¹	19,6	19,9	- ¹	17,1	- ¹	- ¹	18,6
Kautokeino østre sone	15,6	16,0	18,1	19,2	20,7	19,8	16,9	16,6	18,5	18,0
25 - Stierdná	17,5	- ¹	- ¹	20,6	23,6	20,0	18,0	20,1	18,9	21,8
41 - Beaskádas	- ¹	13,2	- ¹	20,3	20,4	19,1	17,9	16,2	19,3	19,9
26 - Lákkonjárga	14,0	15,1	- ¹	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²	17,3
27 - Joahkonjárga	14,2	14,2	- ¹	20,5	20,7	17,6	15,6	17,4	16,6	16,2
28 - Cuokcavuotna	18,8	15,9	- ¹	21,2	21,2	21,0	19,2	20,0	20,6	19,5
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	17,1	16,8	19,6	20,1	20,5	20,2	18,0	18,6	17,3	17,3
32 - Silvvetnjárga	16,0	14,9	18,7	18,7	20,0	20,3	19,1	18,2	18,3	17,9
33 - Spalca	12,6	13,5	14,9	19,0	19,3	18,1	14,4	15,6	14,7	14,8
40 - Orda	13,1	12,2	15,6	19,4	19,4	16,8	14,0	13,5	14,1	14,0
11T - Ráidná	19,6	18,9	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	17,5	- ¹	- ¹
33T - Ittunjárga	15,8	15,9	- ¹	17,2	19,4	18,3	17,5	- ¹	18,8	20,4
19/32T - Ivgoláhku	20,4	17,0	18,2	21,0	22,2	18,5	17,0	17,8	19,1	18,6
Kautokeino midtre sone	14,9	14,2	17,2	19,4	19,9	18,7	15,7	17,0	15,9	16,2
34 - Ábborašša ³	16,5	14,9	14,9	21,0	20,4	17,4	14,1	14,1	15,8	17,0
35 - Fávrrorsorda	14,7	14,7	- ¹	19,1	20,4	19,3	17,3	17,1	16,4	16,9
36 - Cohkolat	- ¹	18,1	- ¹	- ¹	20,8	20,4	16,9	17,1	15,6	16,8
37 - Skárfvággi	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	26,6	20,7	17,0	16,0	16,4	19,0
39 - Árdni/Gávvir	20,2	18,9	- ¹	22,8	20,8	19,8	19,2	17,9	20,0	18,4
42 - Beahcegealli	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	20,8	20,6	21,5	22,1
Kautokeino vestre sone	17,0	16,7	14,9	19,7	20,5	19,0	16,7	16,6	16,7	17,5
VEST-FINNMARK	15,4	15,3	17,7	19,4	20,4	19,3	16,5	16,7	17,0	17,2

- 1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.
- 2 Kalvevekter er ikke oppgitt på grunn av usikker kvalitet i datagrunnlaget.
- 3 Omfatter også slakterein som har sommerbeitet i D38-Ulisuolu.

Tabell 13. Fordeling av siidaandeler etter reintall i siidaandelen, samt gjennomsnittlig reintall per siidaandel, ved slutten av driftsåret 2007/08 (siidaandeler og ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							G.J.SN.
	etter reintall i siidaandelen							REINTALL
	0-30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	pr. sandel
19 - Sállan	0	0	1	5	3	0	1	434
20 - Fálá	0	1	0	1	4	0	0	403
21 - Gearretnjárga	0	0	2	3	3	0	0	363
22 - Fiettar	0	0	1	2	10	1	1	535
23 - Seainnus/Návvgastat	0	1	1	0	7	2	3	616
Valgenjárgga siida	1	0	0	0	0	2	0	419
Girenjárgga siida	0	1	0	0	2	0	3	721
Jalgon siida	0	0	0	0	5	0	0	583
Ealenjárgga siida	0	0	1	0	0	0	0	119
24A - Oarje-Sievju	0	2	1	2	1	0	0	218
24B - Nuorta-Sievju	1	0	1	0	1	0	0	212
Kautokeino østre sone	1	4	7	13	29	3	5	456
	2 %	6 %	11 %	21 %	47 %	5 %	8 %	
25 - Stierdná	0	0	2	4	0	0	0	251
41 - Beaskádas	0	0	0	1	2	0	2	783
26 - Lákkonjárga	0	0	0	4	9	1	3	551
27 - Joahkonjárga	0	0	1	6	4	1	2	507
28 - Cuokcavuotna	0	0	2	0	1	0	0	194
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	0	0	0	1	2	0	0	0
32 - Silvvetnjárga	0	0	1	3	2	0	0	356
33 - Spalca	0	0	3	8	8	0	1	377
40 - Orda	0	0	1	4	10	0	0	443
11T - Ráidná	0	0	0	1	0	0	0	304
33T - Ittunjárga	0	0	0	1	1	0	0	319
19/32T - Ivgoláhku	0	2	1	0	1	1	0	297
Kautokeino midtre sone	0	2	11	33	40	3	8	436
	0 %	2 %	11 %	34 %	41 %	3 %	8 %	
34 - Ábborašša	0	0	1	3	6	0	2	532
35 - Fávrosorda	0	0	3	4	5	0	2	516
36 - Cohkolat	0	0	2	3	8	0	1	590
37 - Skárfvággi	0	0	0	0	3	0	0	518
39 - Árdni/Gávvir	0	0	3	4	1	0	0	298
42 - Beahcegealli	1	2	0	0	3	0	0	283
Kautokeino vestre sone	1	2	9	14	26	0	5	483
	2 %	4 %	16 %	25 %	46 %	0 %	9 %	
VEST-FINNMARK	2	8	27	60	95	6	18	454
	1 %	4 %	13 %	28 %	44 %	3 %	8 %	

Tabell 14. Fordeling av siidaandeler (per 31. mars 2008) etter alder på siidaandelens innehaver (per 31. desember 2007) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. ALDER innehaver
	etter alder på innehaver							
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
19 - Sállan	0	1	4	2	2	0	1	46 år
20 - Fálá	0	2	1	0	3	0	0	42 år
21 - Gearretnjárga	0	1	3	1	3	0	0	42 år
22 - Fiettar	0	0	5	5	5	0	0	45 år
23 - Seainnus/Návvgastat	0	4	1	6	3	0	0	41 år
Valgenjárgga siida	0	0	1	2	0	0	0	
Girenjárgga siida	0	1	0	2	3	0	0	
Jalgon siida	0	2	1	2	0	0	0	
Ealenjárgga siida	0	1	0	0	0	0	0	
24A - Oarje-Sievju	0	1	0	2	3	0	0	47 år
24B - Nuorta-Sievju	0	0	1	0	1	1	0	52 år
Kautokeino østre sone	0	9	15	16	20	1	1	44 år
	0 %	15 %	24 %	26 %	32 %	2 %	2 %	
25 - Stierdná	0	0	2	2	1	1	0	46 år
41 - Beaskádas	0	1	1	1	1	1	0	45 år
26 - Lákkonjárga	0	0	4	6	3	4	0	50 år
27 - Joahkonjárga	0	2	3	5	4	0	0	43 år
28 - Cuokcavuotna	0	1	0	1	1	0	0	40 år
29 - Seakkesnjárga ja Sildá	0	1	0	0	1	1	0	49 år
32 - Silvvetnjárga	0	0	2	3	1	0	0	43 år
33 - Spalca	1	3	4	4	5	3	0	45 år
40 - Orda	0	1	4	4	4	2	0	47 år
11T - Ráidná	0	0	0	0	2	0	0	59 år
33T - Ittunjárga	0	0	1	0	0	1	0	49 år
19/32T - Ivgoláhku	0	0	2	0	2	1	0	48 år
Kautokeino midtre sone	1	9	23	26	25	14	0	46 år
	1 %	9 %	23 %	27 %	26 %	14 %	0 %	
34-Ábborašša	0	1	2	7	2	0	0	44 år
35-Fávrrsorda	0	1	4	4	3	2	0	48 år
36-Cohkolat	0	2	2	1	6	1	1	50 år
37-Skárfvággi	0	2	1	0	0	0	0	31 år
39-Árdni/Gávvir	0	1	3	4	0	0	0	39 år
42-Beahcegealli	0	1	3	0	1	0	1	43 år
Kautokeino vestre sone	0	8	15	16	12	3	2	45 år
	0 %	14 %	27 %	29 %	21 %	5 %	4 %	
VEST-FINNMARK	1	26	53	58	57	18	3	45 år
	0 %	12 %	25 %	27 %	26 %	8 %	1 %	

Vedlegg 4 - Næringsoversikt Troms

Tabell 1. Antall siidaandeler og antall personer i siidaandelene, ved slutten av driftsåret 2007/08 (per 31. mars 2008). Antall sommer- og vintersiidaer gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT	SIIDAADELER	PERSONER i siidaandelene	SIIDAER	
			Sommer	Vinter
34 - Kanstadsfjord/Vestre Hinnøy	4	19	1 ¹	1 ¹
36 - Tjeldøy	1	5	1	1
33 - Kongsvikdalen	2	11	1	1
22 - Grovfjord	2	6	1	1
16 - Sør-Senja	2	6	1	1
15 - Nord-Senja	2	5	1	1
14 - Kvaløy	2	2	1	1
12 - Ringvassøy	3	7	1	1
13 - Rebbenesøy	1	8	1	1
10 - Vannøy	1	3	1	1
17/18 - Tromsdalen	7	21	1	1
24 - Bassevuovdi	6	20	1	1
20 - Hjerttind	8	29	1	1
21 - Gielas	5	25	1	1
TROMS	46	167	14	14

1 Består av ett arbeidsfellesskap, men reinen er fordelt på 3 grupper.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
34 - Kanstadsfjord/Vestre Hinnøy	948	1 071	892	972	1 065	1 115	1 210	1 219	1 436	1 479
36 - Tjeldøy	136	146	147	156	175	180	189	232	214	185
33 - Kongsvikdalen	441	432	405	437	484	477	470	510	513	303
22 - Grovfjord	437	403	417	470	519	516	488	462	460	466
16 - Sør-Senja	506	506	342	405	490	539	512	521	468	462
15 - Nord-Senja	348	190	180	284	290	266	301	202	323	369
14 - Kvaløy ¹	-	-	319	353	346	450	532	621	811	800
12 - Ringvassøy	302	142	128	158	200	216	226	249	343	402
11 - Reinøy ²	247	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 - Rebbenesøy	118	180	132	167	132	163	196	114	101	97
10 - Vannøy	217	256	160	190	248	301	340	349	366	353
17/18 - Tromsdalen	1 287	1 255	1 298	1 528	1 584	1 649	1 716	1 677	1 780	1 910
24 - Bassevuovdi	1 492	1 458	1 523	1 617	1 731	1 801	1 840	1 840	1 894	1 955
20 - Hjerttind	936	1 111	1 316	1 388	1 587	1 680	1 889	1 794	1 857	1 875
21 - Gielas	761	695	817	926	1 071	1 203	1 363	1 333	1 480	1 369
TROMS³	8 928	8 133	8 076	9 051	9 922	10 556	11 272	11 123	12 046	12 025

- 1 Reintallsopplysninger mangler fram til og med 1999/00. For årene deretter er reintallet delvis stipulert.
- 2 D11-Reinøy (Ráidná) ble administrativt overført fra Troms til Vest-Finnmark reinbeiteområde i 1999/00. Reintallene er derfor ført under Vest-Finnmark fra og med 1999/00.
- 3 For årene uten reintallsopplysninger for D14-Kvaløy er det i sumtallet for Troms stipulert inn et reintall.

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2007/08 (ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL
	Okserlein	Simlerein	Kalv	pr. 31.03.08
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	9 %	71 %	20 %	1 479
36 - Tjeldøy	19 %	62 %	19 %	185
33 - Kongsvikdalen	4 %	79 %	17 %	303
22 - Grovfjord	19 %	56 %	24 %	466
16 - Sør-Senja	16 %	65 %	18 %	462
15 - Nord-Senja	11 %	64 %	25 %	369
14 - Kvaløy ¹	17 %	51 %	32 %	800
12 - Ringvassøy	15 %	59 %	26 %	402
13 - Rebbenesøy	1 %	78 %	21 %	97
10 - Vannøy	22 %	56 %	22 %	353
17/18 - Tromsdalen	7 %	72 %	21 %	1 910
24 - Bassevuovdi	13 %	57 %	30 %	1 955
20 - Hjertind	4 %	75 %	21 %	1 875
21 - Gielas	12 %	64 %	24 %	1 369
TROMS	11 %	66 %	24 %	12 025

1 Stipulerte tall.

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2007/08. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2007). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett.

REINBEITEDISTRIKT	SIMLER i vårflokk	KALVETILGANG			KALVETILGANG (%)			MERKE- PERIODE
		Født	Merket	Etter tap	Født	Merket	Etter tap	
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	1 001	1 009	597	449	101 %	60 %	45 %	01.07-31.08
36 - Tjeldøy	125	122	95	65	98 %	76 %	52 %	20.07-01.09
33 - Kongsvikdalen	232	162	85	83	70 %	37 %	36 %	20.07-15.08
22 - Grovfjord	269	226	105	117	84 %	39 %	43 %	01.07-31.07
16 - Sør-Senja	267	239	90	90	90 %	34 %	34 %	01.09-30.09
15 - Nord-Senja	197	191	93	95	97 %	47 %	48 %	01.09-30.09
14 - Kvaløy ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
12 - Ringvassøy	217	151	115	108	70 %	53 %	50 %	01.09-30.09
13 - Rebbenesøy	74	31	20	20	42 %	27 %	27 %	01.08-31.08
10 - Vannøy	183	122	81	81	67 %	44 %	44 %	16.07-31.07
17/18 - Tromsdalen	1 282	1 339	886	673	104 %	69 %	52 %	01.07-31.12
24 - Bassevuovdi	1 067	896	861	609	84 %	81 %	57 %	01.07-30.09
20 - Hjertind	1 325	1 269	1 056	787	96 %	80 %	59 %	01.07-30.08
21 - Gielas	909	889	753	496	98 %	83 %	55 %	16.06-30.12
TROMS	7 148	6 646	4 837	3 673	93 %	68 %	51 %	01.07-31.12

1 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2007/08. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2007 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007).

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	412	145	557	49	106	155	712	55 %	11 %	29 %
36 - Tjeldøy	27	30	57	22	29	51	108	47 %	24 %	32 %
33 - Kongsvikdalen	77	3	80	15	15	30	110	49 %	10 %	24 %
22 - Grovfjord	109	0	109	36	68	104	213	48 %	23 %	31 %
16 - Sør-Senja	149	1	150	7	15	22	172	63 %	5 %	24 %
15 - Nord-Senja	96	0	96	2	2	4	100	50 %	1 %	19 %
14 - Kvaløy ¹	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
12 - Ringvassøy	36	7	43	2	12	14	57	28 %	4 %	11 %
13 - Rebbenesøy	11	0	11	4	0	4	15	35 %	4 %	11 %
10 - Vannøy	41	0	41	16	18	34	75	34 %	9 %	15 %
17/18 - Tromsdalen	453	213	666	16	144	160	826	50 %	9 %	26 %
24 - Bassevuovdi	35	252	287	69	209	278	565	32 %	15 %	20 %
20 - Hjertind	213	269	482	32	175	207	689	38 %	11 %	22 %
21 - Gielas	136	257	393	44	93	137	530	44 %	9 %	22 %
TROMS	1 795	1 177	2 972	314	886	1 200	4 172	45 %	11 %	24 %

1 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2007/08.

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	86 %	4 %	10 %	75 %	19 %	6 %
36 - Tjeldøy	93 %	7 %	0 %	76 %	24 %	0 %
33 - Kongsvikdalen	81 %	16 %	3 %	50 %	50 %	0 %
22 - Grovfjord	58 %	39 %	4 %	72 %	26 %	2 %
16 - Sør-Senja	47 %	0 %	53 %	0 %	0 %	100 %
15 - Nord-Senja	82 %	0 %	18 %	50 %	50 %	0 %
14 - Kvaløy ¹	-1	-1	-1	-1	-1	-1
12 - Ringvassøy	86 %	0 %	14 %	71 %	0 %	29 %
13 - Rebbenesøy	100 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %
10 - Vannøy	100 %	0 %	0 %	18 %	0 %	82 %
17/18 - Tromsdalen	89 %	6 %	5 %	79 %	19 %	2 %
24 - Bassevuovdi	99 %	0 %	1 %	98 %	1 %	1 %
20 - Hjertind	95 %	4 %	1 %	97 %	3 %	0 %
21 - Gielas	88 %	4 %	8 %	77 %	12 %	10 %
TROMS	87 %	5 %	8 %	81 %	12 %	7 %

1 Det foreligger ikke data til å si noe om tapsårsak.

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2007/08. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending omregnet til kg per rein i vårflokk..

REINBEITEDISTRIKT	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	(kg/dyr)
	07/08	07/08	07/08	07/08	06/07	07/08 ¹
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	251	7 502	17 %	5,2	14,7	7,1
36 - Tjeldøy	43	792	20 %	3,7	5,0	1,5
33 - Kongsvikdalen	44	1 942	9 %	3,8	6,4	-11,6
22 - Grovfjord	7	0	2 %	- ²	-0,2	- ²
16 - Sør-Senja	74	2 937	16 %	6,3	3,2	5,6
15 - Nord-Senja	45	0	14 %	- ²	25,7	- ²
14 - Kvaløy ²	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²
12 - Ringvassøy	44	1 654	13 %	4,8	19,5	9,8
13 - Rebbenesøy	20	0	20 %	- ²	4,6	- ²
10 - Vannøy	60	3 264	16 %	8,9	5,5	4,4
17/18 - Tromsdalen	383	10 049	22 %	5,6	8,6	8,1
24 - Bassevuovdi	270	10 243	14 %	5,4	6,9	6,6
20 - Hjerttind	562	14 969	30 %	8,1	8,5	8,7
21 - Gielas	458	12 169	31 %	8,2	6,3	5,3
TROMS	2 261	65 522	19 %	5,4	8,5	5,2

1 Siste års produktivitetstall er foreløpig da det dels er beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

2 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2007/08. Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
	Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt
	Okse-rein	Simle-rein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	14 %	14 %	71 %	91 %	9 %	44 %	56 %	0 %	195
36 - Tjeldøy	0 %	12 %	88 %	77 %	23 %	100 %	0 %	0 %	33
33 - Kongsvikdalen	11 %	14 %	75 %	89 %	11 %	97 %	3 %	0 %	65
22 - Grovfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	0
16 - Sør-Senja	88 %	3 %	9 %	96 %	4 %	100 %	0 %	0 %	66
15 - Nord-Senja	-	-	-	-	-	-	-	-	0
14 - Kvaløy	-	-	-	-	-	-	-	-	0
12 - Ringvassøy	63 %	29 %	8 %	55 %	45 %	100 %	0 %	0 %	24
13 - Rebbenesøy	-	-	-	-	-	-	-	-	0
10 - Vannøy	95 %	0 %	5 %	63 %	37 %	100 %	0 %	0 %	38
17/18 - Tromsdalen	27 %	4 %	69 %	84 %	16 %	0 %	100 %	0 %	323
24 - Bassevuovdi	81 %	12 %	6 %	91 %	9 %	0 %	0 %	100 %	281
20 - Hjerttind	16 %	13 %	72 %	95 %	5 %	0 %	100 %	0 %	542
21 - Gielas	54 %	46 %	0 %	93 %	7 %	52 %	48 %	0 %	226
TROMS	37 %	15 %	48 %	87 %	13 %	25 %	60 %	15 %	1 793

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein, simlerein og kalv, driftsåret 2007/08. Slaktevektene er basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT	Okse > 2 år		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Simle 1-2 år		Kalv 0-1 år	
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	64,7	(28)	- ¹	(0)	43,3	(28)	- ¹	(0)	23,8	(139)
36 - Tjeldøy	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(4)	- ¹	(0)	22,8	(29)
33 - Kongsvikdalen	43,9	(7)	- ¹	(0)	39,1	(9)	- ¹	(0)	23,0	(49)
22 - Grovfjord	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)
16 - Sør-Senja	56,6	(30)	33,2	(28)	- ¹	(1)	- ¹	(1)	24,3	(6)
15 - Nord-Senja	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)
14 - Kvaløy	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)
12 - Ringvassøy	48,2	(7)	34,6	(8)	36,5	(7)	- ¹	(0)	- ¹	(2)
13 - Rebbenesøy	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)
10 - Vannøy	69,9	(32)	- ¹	(4)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(2)
17/18 - Tromsdalen	48,1	(23)	31,9	(63)	32,9	(13)	- ¹	(1)	22,0	(223)
24 - Bassevuovdi	51,6	(53)	29,8	(176)	32,7	(34)	- ¹	(1)	20,4	(17)
20 - Hjertind	46,9	(18)	31,2	(67)	36,0	(67)	- ¹	(2)	22,2	(388)
21 - Gielas	65,3	(88)	38,3	(33)	38,1	(105)	- ¹	(0)	- ¹	(0)
TROMS	58,8	(286)	31,5	(379)	37,1	(268)	28,4	(5)	22,4	(855)

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	- ¹	34,9	35,0	42,1	39,5	40,6	47,8	- ¹	44,3	- ¹
36 - Tjeldøy	- ¹	42,6	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
33 - Kongsvikdalen	- ¹	37,7	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	37,4	- ¹
22 - Grovfjord	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
16 - Sør-Senja	- ¹	38,3	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	32,6	36,6	33,2
15 - Nord-Senja	35,4	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
14 - Kvaløy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
12 - Ringvassøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	34,6
13 - Rebbenesøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
10 - Vannøy	- ¹	37,5	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
17/18 - Tromsdalen	- ¹	32,1	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	31,2	32,7	32,9	31,9
24 - Bassevuovdi	- ¹	30,8	- ¹	- ¹	31,4	- ¹	32,7	30,6	30,6	29,8
20 - Hjertind	- ¹	35,8	- ¹	31,0	- ¹	32,5	31,7	34,2	32,8	31,2
21 - Gielas	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	36,5	38,7	36,2	38,3
TROMS	32,5	33,3	35,3	36,3	34,2	33,3	33,3	33,5	32,3	31,5

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Gjennomsnittlige slaktevekter for simlerein over 2 år (aldu/rotmu) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTITLIGE SLAKTEVEKTER SIMLE > 2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
34 - Kanstadsfjord/Vestre Hinnøy	- ¹	34,9	41,2	- ¹	38,7	40,3	43,4	43,2	40,9	43,3
36 - Tjeldøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	40,0	- ¹	- ¹	36,2	- ¹
33 - Kongsvikdalen	- ¹	36,7	42,6	37	- ¹	38,3	- ¹	- ¹	36,6	39,1
22 - Grovfjord	- ¹	38,9	- ¹	- ¹	- ¹	33,5	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
16 - Sør-Senja	- ¹	34,6	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	34,8	- ¹
15 - Nord-Senja	37,2	39,3	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
14 - Kvaløy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
12 - Ringvassøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	36,5
13 - Rebbenesøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
10 - Vannøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
17/18 - Tromsdalen	- ¹	39,2	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	32,0	31,4	33,0	32,9
24 - Bassevuovdi	- ¹	32,7	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	33,0	30,9	30,3	32,7
20 - Hjerttind	- ¹	41,8	- ¹	- ¹	35,4	35,0	35,7	37,4	36,3	36,0
21 - Gielas	- ¹	41,5	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	38,1
TROMS	35,8	36,1	41,4	37,1	36,8	37,9	35,2	37,1	35,5	37,1

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv (miessi) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTITLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
34 - Kanstadsfjord/Vestre Hinnøy	22,4	20,5	25,4	24,6	25,8	24,0	25,4	25,4	23,7	23,8
36 - Tjeldøy	24,0	23,6	22,1	- ¹	- ¹	22,0	21,4	- ¹	21,1	22,8
33 - Kongsvikdalen	21,6	22,2	21,6	21,5	25,7	22,0	24,1	23,0	22,2	23,0
22 - Grovfjord	23,9	22,6	- ¹	- ¹	- ¹	21,2	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
16 - Sør-Senja	25,8	22,1	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	22,1	21,7	24,3
15 - Nord-Senja	22,3	21,7	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
14 - Kvaløy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
12 - Ringvassøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
13 - Rebbenesøy	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
10 - Vannøy	- ¹	32,8	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	21,4	- ¹	- ¹	- ¹
17/18 - Tromsdalen	24,5	22,9	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	22,3	21,6	21,5	22,0
24 - Bassevuovdi	- ¹	23,7	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	21,1	22,1	21,4	20,4
20 - Hjerttind	23,3	22,0	- ¹	20,7	24,8	21,7	27,0	22,3	22,1	22,2
21 - Gielas	25,3	26,5	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	25,0	22,4	- ¹
TROMS	23,4	22,7	22,9	21,5	25,2	22,6	22,4	22,7	22,3	22,4

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 13. Fordeling av siidaandeler etter reintall i siidaandelen, samt gjennomsnittlig reintall per siidaandel, ved slutten av driftsåret 2007/08 (siidaandeler og ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN.
	etter reintall i siidaandelen							REINTALL
	0-30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	pr. s.andel
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	0	0	0	2	2	0	0	370
36 - Tjeldøy	0	0	1	0	0	0	0	185
33 - Kongsvikdalen	1	0	0	1	0	0	0	152
22 - Grovfjord	0	0	0	2	0	0	0	233
16 - Sør-Senja	1	0	0	0	1	0	0	231
15 - Nord-Senja	0	0	1	1	0	0	0	185
14 - Kvaløy	2	0	0	0	0	0	0	400
12 - Ringvassøy	0	0	3	0	0	0	0	134
13 - Rebbenesøy	0	0	1	0	0	0	0	97
10 - Vannøy	0	0	0	1	0	0	0	353
17/18 - Tromsdalen	0	0	1	5	1	0	0	273
24 - Bassevuovdi	0	0	0	5	1	0	0	326
20 - Hjertind	0	0	4	4	0	0	0	234
21 - Gielas	0	1	0	4	0	0	0	274
TROMS	4	1	11	25	5	0	0	261
	9 %	2 %	24 %	54 %	11 %	0 %	0 %	

Tabell 14. Fordeling av siidaandeler (per 31. mars 2008) etter alder på siidaandelens innehaver (per 31. desember 2007) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN.
	etter alder på innehaver							ALDER
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	innehaver
34 - Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	0	2	0	1	1	0	0	39 år
36 - Tjeldøy	0	0	1	0	0	0	0	37 år
33 - Kongsvikdalen	0	0	1	0	0	0	0	40 år
22 - Grovfjord	0	0	0	2	0	0	0	42 år
16 - Sør-Senja	0	0	0	0	2	0	0	53 år
15 - Nord-Senja	0	0	1	0	0	1	0	55 år
14 - Kvaløy	0	0	0	0	1	1	0	60 år
12 - Ringvassøy	0	0	1	0	0	2	0	55 år
13 - Rebbenesøy	0	0	0	1	0	0	0	43 år
10 - Vannøy	0	0	0	0	1	0	0	54 år
17/18 - Tromsdalen	0	0	3	1	3	0	0	47 år
24 - Bassevuovdi	0	0	0	1	4	0	1	58 år
20 - Hjertind	1	3	0	1	1	2	0	44 år
21 - Gielas	0	0	0	0	4	1	0	58 år
TROMS	1	5	7	7	17	7	1	50 år
	2 %	11 %	16 %	16 %	38 %	16 %	2 %	

Vedlegg 5 - Næringsoversikt Nordland

Tabell 1. Antall siidaandeler og antall personer i siidaandelene ved slutten av driftsåret 2007/08 (per 31. mars 2008). Antall sommer- og vintersiidaer gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT	SIIDAANDELER	PERSONER	SIIDAER	
		i siidaandelene	Sommer	Vinter
18 - Voengelh-Njaarke	6	68	1	1
20 - Jillen-Njaarke	5	19	2	2
19 - Byrkije	3	8	1	1
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	3	11	2	2
23 - Hestmannen/Strandtindene	3	12	1	1
22 - Ildgruben	2	9	1	1
24 - Saltfjellet	7	33	1	3
25 - Balvatn	2	10	1	1
26 - Duokta	3	16	1	1
27 - Stajggo-Hábmer	6	20	3	3
28 - Frostisen	2	11	1	1
29 - Skjomen	2	7	1	1
NORDLAND	44	224	16	18

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
18 - Voengelh-Njaarke	2 052	2 058	2 044	2 092	2 124	2 021	1 671	1 688	1 980	2 097
20 - Jillen-Njaarke	1 475	1 289	1 772	1 859	1 752	1 935	2 025	2 061	2 100	2 032
19 - Byrkije	751	873	975	1 027	1 066	957	1 043	1 021	855	1 067
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	912	971	999	1 108	1 203	1 222	1 210	1 061	1 013	1 003
23 - Hestmannen/Strandtindene	850	940	1 046	1 110	1 067	1 185	1 201	1 168	1 263	1 303
22 - Ildgruben	1 018	999	1 026	1 458	1 306	1 266	1 219	1 000	1 001	1 000
24 - Saltfjellet	1 529	1 615	1 789	2 508	2 836	2 931	3 121	3 060	3 335	3 377
25 - Balvatn	801	958	1 052	997	982	1 071	955	1 100	1 074	841
26 - Duokta	816	824	794	819	832	864	839	841	780	781
27 - Stajggo-Hábmer	709	515	475	524	710	688	675	711	889	929
28 - Frostisen	42	27	34	34	35	30	71	140	100	78
29 - Skjomen	128	66	66	76	80	85	112	133	167	202
NORDLAND	11 083	11 135	12 072	13 612	13 993	14 255	14 142	13 984	14 557	14 710

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2007/08 (ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL
	Okserein	Simlerein	Kalv	pr. 31.03.08
18 - Voengelh-Njaarke	7 %	75 %	18 %	2 097
20 - Jillen-Njaarke	15 %	68 %	17 %	2 032
19 - Byrkije	4 %	74 %	22 %	1 067
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	14 %	70 %	16 %	1 003
23 - Hestmannen/Strandtindene	16 %	60 %	24 %	1 303
22 - Ildgruben	6 %	76 %	18 %	1 000
24 - Saltfjellet	13 %	62 %	25 %	3 377
25 - Balvatn	22 %	52 %	26 %	841
26 - Duokta	15 %	65 %	20 %	781
27 - Stajggo-Hábmer	16 %	66 %	17 %	929
28 - Frostisen	4 %	85 %	12 %	78
29 - Skjomen	8 %	61 %	31 %	202
NORDLAND	12 %	67 %	21 %	14 710

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2007/08. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2007). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett.

REINBEITEDISTRIKT	SIMLER i vårflokk	KALVETILGANG			KALVETILGANG (%)			MERKE- PERIODE
		Født	Merket	Etter tap	Født	Merket	Etter tap	
18 - Voengelh-Njaarke	1 547	1 497	1 026	748	97 %	66 %	48 %	01.07-30.09
20 - Jillen-Njaarke	1 307	1 216	983	515	93 %	75 %	39 %	16.06-20.08
19 - Byrkije	694	672	633	642	97 %	91 %	93 %	15.06-30.06
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	727	698	511	356	96 %	70 %	49 %	01.07-30.08
23 - Hestmannen/Strandtindene	721	689	542	380	96 %	75 %	53 %	05.07-30.09
22 - Ildgruben	762	750	518	443	98 %	68 %	58 %	05.07-15.09
24 - Saltfjellet	1 884	1 808	1 630	1 021	96 %	87 %	54 %	01.07-30.09
25 - Balvatn	593	475	390	320	80 %	66 %	54 %	01.07-01.08
26 - Duokta	499	468	243	212	94 %	49 %	42 %	01.07-30.07
27 - Stajggo-Hábmer	542	498	382	297	92 %	70 %	55 %	01.07-10.12
28 - Frostisen	67	67	9	9	100 %	13 %	13 %	01.08-30.10
29 - Skjomen	97	97	62	62	100 %	64 %	64 %	20.08-10.09
NORDLAND	9 440	8 935	6 929	5 005	95 %	73 %	53 %	01.07-10.12

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2007/08. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2007 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007).

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
18 - Voengelh-Njaarke	471	285	756	30	127	157	913	51 %	8 %	26 %
20 - Jillen-Njaarke	233	474	707	175	186	361	1 068	58 %	17 %	32 %
19 - Byrkije	39	41	80	1	28	29	109	12 %	3 %	7 %
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	187	155	342	38	49	87	429	49 %	9 %	25 %
23 - Hestmannen/Strandtindene	147	162	309	51	67	118	427	45 %	9 %	22 %
22 - Ildgruben	232	75	307	33	59	92	399	41 %	9 %	23 %
24 - Saltfjellet	178	609	787	121	263	384	1 171	44 %	12 %	23 %
25 - Balvatn	85	70	155	51	85	136	291	33 %	13 %	19 %
26 - Duokta	225	32	257	35	52	87	344	55 %	11 %	28 %
27 - Stajggo-Hábmer	116	87	203	20	57	77	280	41 %	9 %	20 %
28 - Frostisen	58	0	58	1	12	13	71	87 %	13 %	43 %
29 - Skjomen	35	0	35	5	10	15	50	36 %	9 %	19 %
NORDLAND	2 006	1 990	3 996	561	995	1 556	5 552	45 %	11 %	24 %

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2007/08.

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
18 - Voengelh-Njaarke	96 %	2 %	1,9 %	90 %	10 %	1 %
20 - Jillen-Njaarke	97 %	2 %	1 %	87 %	6 %	7 %
19 - Byrkije	86 %	10 %	4 %	86 %	10 %	3 %
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	99 %	1 %	0 %	98 %	2 %	0 %
23 - Hestmannen/Strandtindene	99 %	1 %	0 %	94 %	3 %	3 %
22 - Ildgruben	83 %	10 %	7 %	67 %	33 %	0 %
24 - Saltfjellet	88 %	6 %	6 %	77 %	19 %	4 %
25 - Balvatn	72 %	0 %	28 %	74 %	0 %	26 %
26 - Duokta	82 %	1 %	17 %	77 %	20 %	3 %
27 - Stajggo-Hábmer	91 %	3 %	5 %	68 %	9 %	23 %
28 - Frostisen	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
29 - Skjomen	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
NORDLAND	92 %	3 %	5 %	82 %	11 %	7 %

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2007/08. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending omregnet til kg per rein i vårflokk.

REINBEITEDISTRIKT	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	
	07/08	07/08	07/08	07/08	06/07	07/08 ¹
18 - Voengelh-Njaarke	474	10 796	24 %	5,5	11,4	7,4
20 - Jillen-Njaarke	296	7 187	14 %	3,4	4,2	2,3
19 - Byrkije	451	9 752	53 %	11,4	8,3	18,6
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	279	5 287	28 %	5,2	6,7	5,0
23 - Hestmannen/Strandtindene	222	8 887	18 %	7,0	7,6	8,0
22 - Ildgruben	352	10 611	35 %	10,6	8,8	9,1
24 - Saltfjellet	595	27 541	18 %	8,3	11,3	9,1
25 - Balvatn	417	9 022	39 %	8,4	14,4	-0,2
26 - Duokta	124	4 347	16 %	5,6	2,8	6,4
27 - Stajggo-Hábmer	208	5 393	23 %	6,1	22,2	9,8
28 - Frostisen	18	2 810	18 %	28,1	4,0	20,4
29 - Skjomen	12	515	7 %	3,1	11,4	2,8
NORDLAND	3 448	102 148	24 %	7,0	9,4	7,3

1 Siste års produktivitetstall er foreløpig da det dels er beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2007/08. Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
	Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt
	Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	Antall slaktedy
18 - Voengelh-Njaarke	6 %	8 %	86 %	91 %	9 %	30 %	61 %	9 %	411
20 - Jillen-Njaarke	6 %	13 %	81 %	73 %	27 %	0 %	100 %	0 %	171
19 - Byrkije	0 %	8 %	92 %	99 %	1 %	50 %	49 %	1 %	419
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	2 %	21 %	77 %	82 %	18 %	0 %	71 %	29 %	162
23 - Hestmannen/Strandtindene	38 %	31 %	31 %	100 %	0 %	20 %	80 %	0 %	221
22 - Ildgruben	8 %	14 %	78 %	88 %	12 %	0 %	100 %	0 %	332
24 - Saltfjellet	37 %	17 %	46 %	94 %	6 %	6 %	94 %	0 %	752
25 - Balvatn	21 %	40 %	39 %	94 %	6 %	25 %	75 %	0 %	230
26 - Duokta	33 %	25 %	42 %	88 %	12 %	25 %	75 %	0 %	110
27 - Stajggo-Hábmer	10 %	15 %	75 %	82 %	18 %	8 %	80 %	12 %	144
28 - Frostisen	92 %	5 %	3 %	78 %	22 %	0 %	0 %	100 %	62
29 - Skjomen	100 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	100 %	1
NORDLAND	19 %	17 %	64 %	90 %	10 %	17 %	77 %	6 %	3 015

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein, simlerein og kalv, driftsåret 2007/08. Slaktevektene er basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT	Okse > 2 år		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Simle 1-2 år		Kalv 0-1 år	
18 - Voengelh-Njaarke	41,2	(19)	31,1	(6)	32,5	(27)	30,0	(7)	20,7	(352)
20 - Jillen-Njaarke	49,7	(9)	- ¹	(1)	32,9	(21)	- ¹	(2)	20,5	(138)
19 - Byrkije	- ¹	(1)	- ¹	(0)	35,2	(32)	- ¹	(2)	21,6	(384)
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	- ¹	(1)	- ¹	(2)	34,3	(33)	- ¹	(1)	21,0	(125)
23 - Hestmannen/Strandtindene	59,7	(74)	38,0	(9)	37,7	(68)	- ¹	(1)	22,2	(69)
22 - Ildgruben	58,7	(24)	- ¹	(4)	35,6	(41)	33,3	(5)	22,8	(258)
24 - Saltfjellet	52,5	(254)	32,1	(25)	37,5	(117)	27,9	(8)	21,2	(348)
25 - Balvatn	56,5	(39)	33,1	(10)	38,1	(77)	31,8	(15)	23,5	(89)
26 - Duokta	56,9	(26)	37,1	(10)	36,1	(19)	27,1	(9)	20,7	(46)
27 - Stajggo-Hábmer	51,9	(13)	- ¹	(1)	36,7	(22)	- ¹	(0)	22,4	(108)
28 - Frostisen	48,3	(42)	29,9	(15)	- ¹	(3)	- ¹	(0)	- ¹	(2)
29 - Skjomen	- ¹	(1)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)
NORDLAND	53,5	(503)	33,0	(83)	36,5	(460)	29,5	(50)	21,5	(1919)

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år (varit) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
18 - Voengelh-Njaarke	35,4	32,9	- ¹	27,6	31,5	31,7	31,6	33,3	31,7	31,1
20 - Jillen-Njaarke	37,0	- ¹	- ¹	34,0	32,8	30,0	- ¹	25,3	35,4	- ¹
19 - Byrkije	- ¹	38,6	31,2	36,1	36,2	- ¹	- ¹	35,6	- ¹	- ¹
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	- ¹	32,8	30,4	34,0	39,2	33,2	- ¹	33,4	30,2	- ¹
23 - Hestmannen/Strandtindene	36,8	39,3	34,3	32,2	30,7	31,4	31,3	32,3	- ¹	38,0
22 - Ildgruben	- ¹	- ¹	- ¹	32,0	- ¹	- ¹	- ¹	34,6	- ¹	- ¹
24 - Saltfjellet	- ¹	- ¹	47,1	38,4	36,8	42,1	32,6	35,6	- ¹	32,1
25 - Balvatn	33,2	32,7	- ¹	- ¹	- ¹	34,6	31,8	37,8	34,1	33,1
26 - Duokta	34,4	- ¹	36,4	34,4	34,6	34,5	34,4	34,0	34,5	37,1
27 - Stajggo-Hábmer	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	36,5	- ¹	- ¹
28 - Frostisen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	29,9
29 - Skjomen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
NORDLAND	35,2	34,5	36,3	35,2	34,6	35,5	32,2	35,4	33,0	33,0

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Gjennomsnittlige slaktevekter for simlerein over 2 år (aldu/rotmu) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER SIMLE > 2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
18 - Voengelh-Njaarke	35,6	32,1	32,3	30,6	32,8	32,7	31,1	34,0	33,3	32,5
20 - Jillen-Njaarke	35,6	35,0	- ¹	34,1	35,5	33,3	31,9	32,0	34,8	32,9
19 - Byrkije	41,5	32,5	38,4	34,5	36,1	37,1	35,8	36,4	36,4	35,2
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	33,0	34,2	33,7	33,0	34,4	33,5	33,5	34,2	33,1	34,3
23 - Hestmannen/Strandtindene	36,3	33,0	38,0	35,4	36,2	37,6	37,7	38,3	36,3	37,7
22 - Ildgruben	34,4	36,6	35,0	35,1	34,2	36,0	33,1	34,6	34,5	35,6
24 - Saltfjellet	35,4	- ¹	43,0	- ¹	33,4	32,6	34,4	35,8	35,5	37,5
25 - Balvatn	33,6	37,4	- ¹	- ¹	- ¹	31,5	36,0	38,6	36,5	38,1
26 - Duokta	36,6	- ¹	39,5	34,2	38,0	35,9	35,0	36,7	33,4	36,1
27 - Stajggo-Hábmer	- ¹	37,6	34,8	- ¹	38,6	34,7	34,7	37,1	35,7	36,7
28 - Frostisen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	37,0	- ¹
29 - Skjomen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
NORDLAND	36,2	34,6	36,6	34,0	35,2	34,4	34,4	35,9	35,5	36,5

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv (miessi) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
18 - Voengelh-Njaarke	21,1	19,8	19,2	21,9	22,9	20,2	18,8	21,2	20,8	20,7
20 - Jillen-Njaarke	23,0	22,6	- ¹	22,7	22,0	19,2	19,3	19,5	21,0	20,5
19 - Byrkije	21,1	21,6	23,3	21,3	22,9	21,1	21,4	21,0	21,7	21,6
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	21,7	23,8	21,7	20,2	21,8	20,6	20,6	19,9	20,4	21,0
23 - Hestmannen/Strandtindene	17,8	19,0	20,0	- ¹	20,9	20,6	21,4	19,5	22,6	22,2
22 - Ildgruben	23,5	22,2	23,3	21,6	23,2	22,5	22,6	22,1	23,8	22,8
24 - Saltfjellet	22,0	20,9	28,0	- ¹	20,9	21,5	21,4	20,3	22,7	21,2
25 - Balvatn	19,9	23,1	- ¹	- ¹	- ¹	16,5	22,7	22,8	23,4	23,5
26 - Duokta	21,8	20,4	21,2	21,1	22,2	19,6	21,0	20,1	19,7	20,7
27 - Stajggo-Hábmer	25,2	22,9	25,5	25,8	25,2	22,4	23,8	23,9	21,8	22,4
28 - Frostisen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
29 - Skjomen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
NORDLAND	21,8	21,7	22,4	21,4	22,5	20,9	21,1	21,2	21,9	21,5

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 13. Fordeling av siidaandeler etter reintall i siidaandelen, samt gjennomsnittlig reintall per siidaandel, ved slutten av driftsåret 2007/08 (siidaandeler og ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. REINTALL pr. s.andel
	etter reintall i siidaandelen							
	0-30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	
18 - Voengelh-Njaarke	0	0	1	3	2	0	0	350
20 - Jillen-Njaarke	0	0	1	1	3	0	0	406
19 - Byrkije	0	0	0	2	1	0	0	356
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	0	0	1	0	2	0	0	334
23 - Hestmannen/Strandtindene	0	0	0	2	1	0	0	434
22 - Ildgruben	0	0	0	0	2	0	0	500
24 - Saltfjellet	0	0	0	2	5	0	0	482
25 - Balvatn	0	0	0	1	1	0	0	421
26 - Duokta	0	0	0	3	0	0	0	260
27 - Stajggo-Hábmer	0	0	4	2	0	0	0	155
28 - Frostisen	1	1	0	0	0	0	0	39
29 - Skjomen	0	1	1	0	0	0	0	101
NORDLAND	1	2	8	16	17	0	0	334
	2 %	5 %	18 %	36 %	39 %	0 %	0 %	

Tabell 14. Fordeling av siidaandeler (per 31. mars 2008) etter alder på siidaandelens innehaver (per 31. desember 2007) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. ALDER innehaver
	etter alder på innehaver							
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
18 - Voengelh-Njaarke	0	0	2	2	2	0	0	47 år
20 - Jillen-Njaarke	0	1	3	1	0	0	0	38 år
19 - Byrkije	0	1	2	0	0	0	0	33 år
21 - Røssåga/Toven/Syv Søstre	0	0	0	1	2	0	0	53 år
23 - Hestmannen/Strandtindene	0	0	2	1	0	0	0	38 år
22 - Ildgruben	0	0	0	1	2	0	0	31 år
24 - Saltfjellet	0	0	0	2	5	0	0	51 år
25 - Balvatn	0	0	0	0	0	1	1	68 år
26 - Duokta	0	0	1	0	1	1	0	52 år
27 - Stajggo-Hábmer	1	0	1	3	0	1	0	43 år
28 - Frostisen	0	1	0	1	0	0	0	36 år
29 - Skjomen	0	0	0	0	1	1	0	59 år
NORDLAND	1	3	11	12	13	4	1	45 år
	2 %	7 %	24 %	27 %	29 %	9 %	2 %	

Tabell 15. Innhold av radioaktivitet (^{137}Cs) i levende rein i driftsåret 2007/08, gitt som målte gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Antall målte dyr er gitt i parentes.

DISTRIKT	RADIOAKTIVITETSNIVÅ (kBq/kg)		
	Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
18-Voengelh-Njaarke	21.09.07	2,1 (13)	-
	28.09.07	0,6 (17)	0,5 (4)
	20.11.07	1,0 (17)	0,9 (8)
19-Byrkije	10.09.07	1,5 (351)	1,0 (11)
	12.12.07	1,3 (23)	1,2 (3)
20-Jillen-Njaarke			
Østre siida	14.12.07	1,6 (20)	1,6 (5)
Vestre siida	Ikke målt	-	-
21-Røssåga/Toven/Syv Søstre	Ikke målt	-	-
23-Hestmannen/Strandtindene	Ikke målt	-	-
22-Ildgruben	Ikke målt	-	-

Vedlegg 6 - Næringsoversikt Nord-Trøndelag

Tabell 1. Antall siidaandeler og antall personer i siidaandelene ved slutten av driftsåret 2007/08 (per 31. mars 2008). Antall sommer- og vintersiidaer gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT	SIIDAANDELER	PERSONER i siidaandelene	SIIDAER	
			Sommer	Vinter
7 - Færen / Gasken-Laante	4	16	1	1
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	5	34	1	1
9 - Låarte	5	27	1	1
10 - Østre-Namdal	12	51	3 ¹	3 ¹
11 - Åarjel-Njaarke	6	30	2	2
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	6	29	2	2
NORD-TRØNDELAG	38	187	10	10

1 Én av siidaandelene, som har en uformell samarbeidsavtale med svensk sameby, er her regnet som én driftsgruppe.

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
7 - Færen / Gasken-Laante	2 454	2 100	1 595	1 053	828	746	731	701	920	889
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	2 508	2 790	2 667	2 088	2 398	1 937	2 006	1 837	1 927	1 926
9 - Låarte	1 947	1 826	1 836	1 947	1 705	1 710	1 908	1 740	1 823	1 862
10 - Østre-Namdal	4 098	4 099	4 003	4 084	4 134	3 989	3 961	4 038	4 383	4 144
11 - Åarjel-Njaarke	2 096	2 123	1 846	1 801	1 874	1 941	1 819	1 644	1 685	1 839
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	1 640	1 724	1 865	2 025	1 997	2 007	1 952	1 797	1 745	1 857
NORD-TRØNDELAG	14 743	14 662	13 812	12 998	12 936	12 330	12 377	11 757	12 483	12 517

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2007/08 (ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.08
	Okserein	Simlerein	Kalv	
7 - Færen / Gasken-Laante	5 %	88 %	8 %	889
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	3 %	78 %	19 %	1 926
9 - Låarte	5 %	82 %	13 %	1 862
10 - Østre-Namdal	4 %	78 %	18 %	4 144
11 - Åarjel-Njaarke	10 %	62 %	28 %	1 839
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	3 %	73 %	24 %	1 857
NORD-TRØNDELAG	5 %	76 %	19 %	12 517

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2007/08. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2007). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett.

REINBEITEDISTRIKT	SIMLER i vårflokk	KALVETILGANG			KALVETILGANG (%)			MERKE- PERIODE
		Født	Merket	Etter tap	Født	Merket	Etter tap	
7 - Færen / Gasken-Laante	701	678	480	256	97 %	68 %	37 %	25.06-31.07
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	1 449	1 510	1 321	930	104 %	91 %	64 %	24.06-10.08
9 - Låarte	1 470	1 391	1 047	752	95 %	71 %	51 %	01.06-31.07
10 - Østre-Namdal	3 378	3 497	2 844	2 292	104 %	84 %	68 %	25.06-31.07
11 - Åarjel-Njaarke	1 056	1 229	997	620	116 %	94 %	59 %	01.06-31.07
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	1 351	1 307	1 112	749	97 %	82 %	55 %	15.06-30.07
NORD-TRØNDELAG	9 405	9 612	7 801	5 599	102 %	83 %	60 %	01.06-10.08

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2007/08. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2007 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007).

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
7 - Færen / Gasken-Laante	198	216	414	19	105	124	538	61 %	13 %	34 %
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	147	392	539	12	175	187	726	37 %	10 %	21 %
9 - Låarte	344	295	639	19	157	176	815	46 %	10 %	25 %
10 - Østre-Namdal	630	482	1 112	60	336	396	1 508	32 %	9 %	19 %
11 - Åarjel-Njaarke	104	458	562	45	194	239	801	51 %	14 %	29 %
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	195	354	549	15	72	87	636	42 %	5 %	21 %
NORD-TRØNDELAG	1 618	2 197	3 815	170	1 039	1 209	5 024	41 %	10 %	23 %

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2007/08.

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
7 - Færen / Gasken-Laante	79 %	3 %	18 %	76 %	10 %	15 %
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	93 %	0 %	7 %	87 %	8 %	5 %
9 - Låarte	93 %	0 %	6 %	92 %	3 %	5 %
10 - Østre-Namdal	96 %	0 %	4 %	92 %	5 %	4 %
11 - Åarjel-Njaarke	93 %	4 %	3 %	88 %	10 %	3 %
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	88 %	1 %	11 %	77 %	2 %	21 %
NORD-TRØNDELAG	92 %	1 %	7 %	88 %	6 %	6 %

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2007/08. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending omregnet til kg per rein i vårflokk..

REINBEITEDISTRIKT	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	
	07/08	07/08	07/08	07/08	06/07	07/08 ¹
7 - Færen / Gasken-Laante	253	5 744	28 %	6,2	10,7	6,3
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	821	19 018	43 %	9,9	9,1	9,7
9 - Låarte	656	13 274	36 %	7,3	8,3	8,0
10 - Østre-Namdal	2 070	46 943	47 %	10,7	14,0	9,2
11 - Årjel-Njaarke	229	7 038	14 %	4,2	4,1	6,9
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	556	12 058	32 %	6,9	6,4	8,1
NORD-TRØNDELAG	4 585	104 074	37 %	8,3	9,6	8,4

1 Siste års produktivitetstall er foreløpig da det dels er beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2007/08. Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
	Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt
	Okse-rein	Simle-rein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
7 - Færen / Gasken-Laante	15 %	10 %	75 %	96 %	4 %	62 %	12 %	26 %	253
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	19 %	12 %	69 %	97 %	3 %	0 %	92 %	8 %	821
9 - Låarte	17 %	6 %	77 %	97 %	3 %	0 %	53 %	47 %	656
10 - Østre-Namdal	6 %	20 %	75 %	97 %	3 %	6 %	52 %	42 %	2 070
11 - Årjel-Njaarke	32 %	19 %	49 %	83 %	17 %	3 %	96 %	1 %	229
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	15 %	30 %	54 %	97 %	3 %	0 %	61 %	39 %	556
NORD-TRØNDELAG	13 %	17 %	70 %	96 %	4 %	6 %	60 %	33 %	4 585

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein, simlerein og kalv, driftsåret 2007/08. Slaktevektene er basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT	Okse > 2 år		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Simle 1-2 år		Kalv 0-1 år	
	vekt	(n)	vekt	(n)	vekt	(n)	vekt	(n)	vekt	(n)
7 - Færen / Gasken-Laante	36,8	(21)	30,8	(13)	31,5	(17)	- ¹	(2)	20,3	(180)
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	41,0	(63)	29,0	(80)	31,4	(50)	25,5	(30)	19,5	(564)
9 - Låarte	39,0	(34)	27,5	(45)	29,7	(17)	- ¹	(3)	19,1	(507)
10 - Østre-Namdal	32,9	(58)	26,7	(50)	31,8	(306)	29,0	(5)	20,8	(1539)
11 - Årjel-Njaarke	48,9	(27)	31,6	(41)	32,2	(21)	- ¹	(1)	21,3	(115)
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	41,8	(38)	27,7	(29)	33,1	(125)	- ¹	(3)	18,6	(271)
NORD-TRØNDELAG	39,4	(241)	28,6	(258)	32,0	(536)	25,2	(44)	20,1	(3176)

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtill å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
7 - Færen / Gasken-Laante	28,6	31,3	29,8	29,6	30,5	31,7	29,9	31,4	- ¹	30,8
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	30,0	29,5	29,7	30,3	29,4	29,7	29,1	30,4	30,9	29,0
9 - Låarte	29,1	30,1	27,9	27,9	29,0	28,8	28,5	26,4	30,8	27,5
10 - Østre-Namdal	36,4	34,7	34,7	32,7	34,9	33,2	32,6	33,0	34,1	26,7
11 - Åarjel-Njaarke	29,9	30,2	29,6	30,8	30,6	32,1	28,1	29,2	30,9	31,6
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	30,3	30,9	30,5	32,4	29,7	32,3	30,6	30,4	28,1	27,7
NORD-TRØNDELAG	30,3	31,4	30,2	30,4	31,3	30,9	30,3	29,3	31,3	28,6

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Gjennomsnittlige slaktevekter for simlerein over 2 år i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER SIMLE > 2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
7 - Færen / Gasken-Laante	32,3	32,1	33,6	31,9	32,7	33,2	32,3	34,6	- ¹	31,5
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	31,5	30,6	30,8	31,7	32,5	31,5	31,0	32,5	30,6	31,4
9 - Låarte	31,5	28,9	30,2	30,6	29,5	30,5	30,0	32,0	32,4	29,7
10 - Østre-Namdal	34,2	33,7	34,1	32,9	35,0	32,9	32,2	35,1	34,1	31,8
11 - Åarjel-Njaarke	32,6	30,9	31,6	31,6	31,7	32,5	30,6	32,8	33,6	32,2
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	32,8	32,5	33,1	32,4	32,3	33,8	32,9	32,1	31,8	33,1
NORD-TRØNDELAG	33,1	32,4	32,5	31,9	32,2	32,8	31,9	33,0	32,8	32,0

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
7 - Færen / Gasken-Laante	21,1	21,0	19,5	21,0	20,6	20,6	20,8	20,6	- ¹	20,3
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	18,7	18,9	18,6	18,6	20,0	17,5	19,5	19,3	20,7	19,5
9 - Låarte	20,2	19,1	19,6	19,0	19,9	18,3	18,5	18,6	19,5	19,1
10 - Østre-Namdal	22,5	22,6	21,7	22,2	23,5	21,0	20,7	21,5	23,2	20,8
11 - Åarjel-Njaarke	19,9	20,4	20,6	20,0	21,1	20,3	18,1	20,6	20,1	21,3
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	19,9	20,2	20,7	19,8	20,1	19,4	19,9	20,2	18,5	18,6
NORD-TRØNDELAG	21,8	21,7	22,4	21,4	22,5	20,9	21,1	20,2	21,5	20,1

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedyrtil å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 13. Fordeling av siidaandeler etter reintall i siidaandelen, samt gjennomsnittlig reintall per siidaandel, ved slutten av driftsåret 2007/08 (siidaandeler og ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN.
	etter reintall i siidaandelen							REINTALL
	0-30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	pr. s.andel
7 - Færen / Gasken-Laante	0	0	1	3	0	0	0	222
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	0	0	0	5	0	0	0	385
9 - Låarte	0	0	0	5	0	0	0	372
10 - Østre-Namdal	1	0	2	1	8	0	0	345
11 - Åarjel-Njaarke	0	0	1	5	0	0	0	307
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	0	0	0	6	0	0	0	310
NORD-TRØNDELAG	1	0	4	25	8	0	0	329
	3 %	0 %	11 %	66 %	21 %	0 %	0 %	

Tabell 14. Fordeling av siidaandeler (per 31. mars 2008) etter alder på siidaandelens innehaver (per 31. desember 2007) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN.
	etter alder på innehaver							ALDER
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	innehaver
7 - Færen / Gasken-Laante	0	1	3	0	0	0	0	35 år
8 - Skjækerfjell / Skæhkere	0	0	1	4	0	0	0	42 år
9 - Låarte	0	0	1	0	4	0	0	52 år
10 - Østre-Namdal	0	0	1	5	4	2	0	51 år
11 - Åarjel-Njaarke	0	1	2	1	1	1	0	44 år
6 - Fosen / Fovsen-Njaarke	0	0	0	3	3	0	0	50 år
NORD-TRØNDELAG	0	2	8	13	12	3	0	47 år
	0 %	5 %	21 %	34 %	32 %	8 %	0 %	

Tabell 15. Innhold av radioaktivitet (^{137}Cs) i levende rein i driftsåret 2007/08, gitt som målte gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Antall målte dyr er gitt i parentes.

DISTRIKT	RADIOAKTIVITETSNIVÅ (kBq/kg)		
	Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
7-Færen / Gasken-Laante	08.10.07	0,9 (5) ¹	-
8-Skjækerfjell / Skæhkere	15.11.07	1,3 (15)	1,1 (11)
	12.12.07	1,9 (237)	1,9 (89)
	23.01.08	1,9 (46)	1,4 (23)
9-Låarte	05.12.07	2,1 (327)	1,8 (81)
	24.01.08	2,4 (128)	2,4 (55)
	14.02.08	1,2 (9)	0,9 (6)
10-Østre-Namdalen			
Jåma/Dærga-gruppen	19.11.07	1,0 (21)	0,8 (4)
	09.12.07	1,0 (16)	1,4 (9)
Steinfjell-gruppen	14.10.07	1,2 (42)	0,9 (8)
	13.01.08	1,8 (36)	1,5 (14)
	16.02.08	1,4 (7)	1,8 (18)
11-Åarjel-Njaarke			
Jåma/Anti-gruppen	Ikke målt	-	-
Toven-gruppen	10.11.07	1,1 (12)	0,7 (7)
6-Fosen / Fovsen-Njaarke	20.12.07	1,1 (2) ¹	-

1 Målt i kjøttprøver

Vedlegg 7 - Næringsoversikt Sør-Trøndelag/Hedmark

Tabell 1. Antall siidaandeler og antall personer i siidaandelene ved slutten av driftsåret 2007/08 (per 31. mars 2008). Antall sommer- og vintersiidaer gjenspeiler en gjennomsnittssituasjon for de siste driftsårene siste driftsårene.

REINBEITEDISTRIKT	SIIDAANDELER	PERSONER	SIIDAER	
		i siidaandelene	Sommer	Vinter
3 - Elgå	6	33	1	1
2 - Riast/Hylling	10	51	1	1
1 - Essand	9	43	1	1
Trollheimen	5	23	1	1
SØR-TRØND./HEDM.	30	150	4	4

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
3 - Elgå	2 949	3 185	2 987	2 881	2 952	2 820	2 815	2 740	2 548	2 960
2 - Riast/Hylling	4 496	4 590	4 648	4 740	4 757	4 727	4 729	4 655	4 719	4 601
1 - Essand	4 990	4 021	3 906	3 974	4 130	4 168	4 489	4 951	4 538	4 414
Trollheimen	1 759	1 662	1 644	1 632	1 593	1 592	1 583	1 613	1 571	1 589
SØR-TRØND./HEDM.	14 194	13 458	13 185	13 227	13 432	13 307	13 616	13 959	13 376	13 564

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2007/08 (ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.08
	Okserein	Simlerein	Kalv	
3 - Elgå	4 %	77 %	19 %	2 960
2 - Riast/Hylling	1 %	78 %	21 %	4 601
1 - Essand	9 %	74 %	17 %	4 414
Trollheimen	4 %	81 %	16 %	1 589
SØR-TRØND./HEDM.	5 %	77 %	19 %	13 564

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2007/08. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2007). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett.

REINBEITEDISTRIKT	SIMLER i vårflokk	KALVETILGANG			KALVETILGANG (%)			MERKE- PERIODE
		Født	Merket	Etter tap	Født	Merket	Etter tap	
3 - Elgå	2 328	2 159	2 020	1 891	93 %	87 %	81 %	01.06-31.07
2 - Riast/Hylling	3 668	3 482	3 093	2 914	95 %	84 %	79 %	01.07-31.07
1 - Essand	3 355	3 081	2 786	2 626	92 %	83 %	78 %	01.07-31.07
Trollheimen	1 318	1 246	1 043	991	95 %	79 %	75 %	01.07-31.07
SØR-TRØND./HEDM.	10 669	9 968	8 942	8 422	93 %	84 %	79 %	01.06-31.07

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2007/08. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2007 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007).

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
3 - Elgå	139	100	239	11	37	48	287	11 %	2 %	6 %
2 - Riast/Hylling	389	178	567	68	167	235	802	16 %	5 %	10 %
1 - Essand	295	149	444	66	91	157	601	14 %	3 %	8 %
Trollheimen	203	52	255	6	58	64	319	20 %	4 %	11 %
SØR-TRØND./HEM.	1 026	479	1 505	151	353	504	2 009	15 %	4 %	8 %

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2007/08.

REINBEITEDISTRIKT	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
3 - Elgå	87 %	3 %	10 %	79 %	6 %	15 %
2 - Riast/Hylling	80 %	3 %	17 %	81 %	3 %	16 %
1 - Essand	81 %	2 %	16 %	78 %	5 %	17 %
Trollheimen	88 %	6 %	6 %	84 %	5 %	11 %
SØR-TRØND./HEM.	83 %	3 %	14 %	80 %	4 %	15 %

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2007/08. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsendring omregnet til kg per rein i vårflokk..

REINBEITEDISTRIKT	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	(kg/dyr)
	07/08	07/08	07/08	07/08	06/07	07/08 ¹
3 - Elgå	1 755	43 231	69 %	17,0	11,5	21,5
2 - Riast/Hylling ²	2 744	66 598	58 %	14,1	14,2	13,3
1 - Essand ²	2 729	66 047	60 %	14,6	11,7	13,6
Trollheimen	909	22 871	58 %	14,6	14,7	14,4
SØR-TRØND./HEM.	8 137	198 748	61 %	14,9	12,9	15,1

1 Siste års produktivitetstall er foreløpig da det dels er beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.

2 Rein slaktet på D4-Femund er holdt utenfor beregninger for D2-Riast/Hylling og D1-Essand.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2007/08. Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
	Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt Antall slaktedy
	Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
3 - Elgå	9 %	15 %	76 %	97 %	3 %	1 %	53 %	45 %	1 755
2 - Riast/Hylling	14 %	12 %	74 %	96 %	4 %	0 %	85 %	15 %	2 484
1 - Essand	15 %	15 %	70 %	97 %	3 %	4 %	71 %	25 %	2 630
Trollheimen	7 %	7 %	86 %	91 %	9 %	0 %	84 %	16 %	813
SØR-TRØND./HEM.	12 %	13 %	74 %	96 %	4 %	2 %	73 %	25 %	7 682

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein, simlerein og kalv, driftsåret 2007/08. Slaktevektene er basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

REINBEITEDISTRIKT	Gjennomsnittlige slaktevekter (kg)				
	Okse > 2 år	Okse 1-2 år	Simle > 2 år	Simle 1-2 år	Kalv 0-1 år
3 - Elgå	50,23 (78)	29,5 (83)	31,9 (201)	27,5 (62)	20,4 (1331)
2 - Riast/Hylling ²	47,57 (6)	33,6 (336)	34,5 (275)	27,7 (33)	22,5 (1834)
1 - Essand ²	51,0 (179)	31,8 (204)	30,8 (303)	25,3 (92)	19,6 (1852)
Trollheimen	50,1 (24)	35,4 (32)	33,3 (54)	⁻¹ (0)	23,1 (703)
SØR-TRØND./HEM.	50,63 (287)	32,6 (655)	32,4 (833)	26,4 (187)	21,1 (5720)

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedy til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

2 Rein slaktet på D4-Femund er holdt utenfor beregninger for D2-Riast/Hylling og D1-Essand.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
3 - Elgå	32,1	33,8	32,5	32,5	30,8	32,0	30,3	32,9	30,7	29,5
2 - Riast/Hylling	31,3	32,7	35,0	34,3	34,2	32,6	32,2	33,8	33,9	33,6
1 - Essand	28,0	27,9	30,2	31,1	31,3	30,1	29,4	32,2	32,9	31,8
Trollheimen	33,0	36,1	36,3	37,3	37,4	37,5	36,1	37,2	35,2	35,4
SØR-TRØND./HEM.	31,1	31,4	33,6	31,1	33,6	32,5	32,0	33,5	33,4	32,6

Tabell 11. Gjennomsnittlige slaktevekter for simlerein over 2 år i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER SIMLE > 2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
3 - Elgå	33,5	32,2	33,8	34,3	32,2	33,7	31,5	33,8	34,0	31,9
2 - Riast/Hylling	34,9	33,6	34,8	33,4	34,7	33,9	33,5	35,8	35,7	34,5
1 - Essand	30,2	31,5	32,1	29,6	31,7	30,9	29,7	32,6	32,4	30,8
Trollheimen	31,2	35,1	36,0	34,8	34,6	35,4	32,0	35,0	34,4	33,3
SØR-TRØND./HEM.	32,6	32,5	33,6	29,6	33,3	33,1	31,8	34,4	33,8	32,4

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNTLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
3 - Elgå	22,4	20,7	22,2	21,5	21,1	20,7	21,3	20,9	20,9	20,4
2 - Riast/Hylling	21,4	22,0	23,1	22,1	22,4	21,1	21,7	21,6	21,7	22,5
1 - Essand	19,1	19,1	19,9	19,0	20,7	18,8	20,1	20,8	20,6	19,6
Trollheimen	21,2	22,8	23,7	23,2	24,2	23,7	23,2	23,7	23,8	23,1
SØR-TRØND./HEDM.	20,8	20,9	20,3	20,3	21,4	19,6	20,0	21,5	21,5	21,1

Tabell 13. Fordeling av siidaandeler etter reintall i siidaandelen, samt gjennomsnittlig reintall per siidaandel, ved slutten av driftsåret 2007/08 (siidaandeler og ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. REINTALL pr. s.andel
	etter reintall i siidaandelen							
	0- 30	31-70	71-200	201-400	401-600	601-800	> 800	
3 - Elgå	0	0	0	0	6	0	0	493
2 - Riast/Hylling	0	0	0	1	9	0	0	460
1 - Essand	0	0	0	0	9	0	0	490
Trollheimen	0	0	0	5	0	0	0	318
SØR-TRØND./HEDM.	0	0	0	6	24	0	0	452
	0 %	0 %	0 %	20 %	80 %	0 %	0 %	

Tabell 14. Fordeling av siidaandeler (per 31. mars 2008) etter alder på siidaandelens innehaver (per 31. desember 2007) samt gjennomsnittsalder på innehaverne.

REINBEITEDISTRIKT	FORDELING AV SIIDAANDELER							GJ.SN. ALDER innehaver
	etter alder på innehaver							
	< 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	> 70	
3 - Elgå	0	0	1	4	1	0	0	47 år
2 - Riast/Hylling	0	0	2	3	5	0	0	49 år
1 - Essand	0	2	1	5	1	0	0	41 år
Trollheimen	0	0	1	1	1	2	0	54 år
SØR-TRØND./HEDM.	0	2	5	13	8	2	0	47 år
	0 %	7 %	17 %	43 %	27 %	7 %	0 %	

Tabell 15. Innhold av radioaktivitet (^{137}Cs) i levende rein i driftsåret 2007/08, gitt som målte gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Antall målte dyr er gitt i parentes.

DISTRIKT	RADIOAKTIVITETSNI VÅ (kBq/kg)		
	Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
3-Elgå	31.10.07	0,6 (31) ¹	-
	30.01-01.02.08	0,4 (14) ¹	0,3 (4) ¹
2-Riast/Hylling	23.01.08	0,4 (20) ¹	-
1-Essand	23.01.08	0,4 (20) ¹	-
Trollheimen	Ikke målt	-	-

1 Målt i kjøttprøver.

Vedlegg 8 - Næringsoversikt Tamreinlagene i Sør-Norge

Tabell 2. Reintall i sluttstatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

TAMREINLAG	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
Lom tamreinlag	2 275	2 250	2 343	2 344	2 410	2 328	2 320	2 312	2 415	2 388
Vågå tamreinlag	2 287	2 297	2 290	2 169	2 327	2 311	2 287	2 296	2 299	2 305
Fram reinslag	2 726	2 824	3 017	2 948	3 003	2 962	2 910	2 959	2 962	2 889
Filefjell reinlag	2 826	2 961	3 283	2 840	2 866	3 006	2 964	2 864	2 899	3 162
Rendal renselskap	915	1 149	1 246	1 355	1 583	1 583	1 674	1 750	1 970	2 020
TAMREINLAGENE	11 029	11 481	12 179	11 656	12 189	12 190	12 155	12 181	12 545	12 764

Tabell 3. Flokksammensetning ved slutten av driftsåret 2007/08 (ukorrigert reintall per 31. mars 2008).

TAMREINLAG	FLOKKSAMMENSETNING			REINTALL pr. 31.03.08
	Okserrein	Simlerein	Kalv	
Lom tamreinlag	0 %	78 %	22 %	2 388
Vågå tamreinlag	0 %	77 %	23 %	2 305
Fram reinslag	0 %	77 %	23 %	2 889
Filefjell reinlag	2 %	72 %	25 %	3 162
Rendal renselskap	25 %	56 %	20 %	2 020
TAMREINLAGENE	5 %	73 %	23 %	12 764

Tabell 4. Kalvetilgang i driftsåret 2007/08. Den prosentvise tilgangen er beregnet i forhold til antall simler ved driftsårets start (korrigert simletall per 1. april 2007). Med kalver etter tap menes kalver til slakt og til påsett.

TAMREINLAG	SIMLER i vårflokk	KALVETILGANG			KALVETILGANG (%)			MERKE- PERIODE
		Født	Merket	Etter tap	Født	Merket	Etter tap	
Lom tamreinlag	1 844	1 702	1 702	1 702	92 %	92 %	92 %	01.09-30.12
Vågå tamreinlag	1 806	1 632	1 620	1 620	90 %	90 %	90 %	01.09-15.09
Fram reinslag	2 272	2 136	2 018	2 018	94 %	89 %	89 %	01.09-30.09
Filefjell reinlag	2 282	2 048	1 917	1 917	90 %	84 %	84 %	01.12-31.12
Rendal renselskap ¹	1 115	895	0	398	80 %	0 %	36 %	-
TAMREINLAGENE	9 319	8 413	7 257	7 655	90 %	78 %	82 %	01.09-31.12

¹ Rendal renselskap merker ikke kalvene.

Tabell 5. Tap av kalver og voksne dyr i driftsåret 2007/08. Kalvetap er fordelt før og etter merking. Prosentvise tap er beregnet i forhold til antall fødte kalver våren 2007 og antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007).

TAMREINLAG	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR			SAMLET TAP	PROSENTVISE TAP		
	F. merk.	E. merk.	Totalt	Okse	Simle	Totalt		Kalv	Voksne	Totalt
Lom tamreinlag	_2	_2	_2	_2	_2	_2	_2	_2	_2	_2
Vågå tamreinlag	12	0	12	1	23	24	36	1 %	1 %	1 %
Fram reinslag	118	0	118	15	71	86	204	6 %	3 %	4 %
Filefjell reinlag	131	0	131	8	23	31	162	6 %	1 %	3 %
Rendal renselskap ¹	282	98	380	0	83	83	463	42 %	4 %	16 %
TAMREINLAGENE	543	98	641	24	200	224	865	8 %	2 %	4 %

- 1 Rendal renselskap merker ikke kalvene sine. Seintapet av kalv (tilsvarende tap etter merking) er derfor stipulert.
- 2 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 6. Fordeling av tapsårsaker i driftsåret 2007/08.

TAMREINLAG	TAP AV KALVER			TAP AV VOKSNE DYR		
	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent	Fredet rovvilt	Annen kjent	Annen ukjent
Lom tamreinlag	_1	_1	_1	_1	_1	_1
Vågå tamreinlag	0 %	100 %	0 %	0 %	38 %	63 %
Fram reinslag	80 %	4 %	16 %	62 %	6 %	33 %
Filefjell reinlag	95 %	1 %	4 %	58 %	19 %	23 %
Rendal renselskap	100 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
TAMREINLAGENE	93 %	3 %	4 %	69 %	9 %	22 %

- 1 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2007/08. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2007). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintlendring omregnet til kg per rein i vårflokk..

TAMREINLAG	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SL.UTTAK	PRODUKSJON	
	SL.UTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	(kg/dyr)	(kg/dyr)
	07/08	07/08	07/08	07/08	06/07	07/08 ¹
Lom tamreinlag	1 729	35 766	72 %	14,8	20,8	14,6
Vågå tamreinlag	1 590	44 576	69 %	19,4	18,7	19,1
Fram reinslag	2 001	52 662	68 %	17,8	16,9	16,9
Filefjell reinlag	1 623	47 281	56 %	16,3	16,9	18,8
Rendal renselskap ²	_2	_2	_2	_2	_2	_2
TAMREINLAGENE	6 943	180 284	55 %	14,4	16,9	14,6

- 1 Siste års produktivitetstall er foreløpig da det dels er beregnet på grunnlag av ukorrigerede reintall.
- 2 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 8. Fordeling av slakteuttaket etter dyrekategori, slaktemåte og slaktetidspunkt i driftsåret 2007/08. Prosentfordelingen er gjort på grunnlag av leveranser til registrert slakteribedrift.

TAMREINLAG	FORDELING AV SLAKTEDYR (%)								
	Dyrekategori			Slaktemåte		Slaktetidspunkt			Totalt Antall slaktedy
	Okse- rein	Simle- rein	Kalv	Godkjent slakteri	Privat slaktning	Før brunst	Etter brunst	Etter nyttår	
Lom tamreinlag	6 %	13 %	82 %	100 %	0 %	- ¹	- ¹	- ¹	1 449
Vågå tamreinlag	16 %	15 %	69 %	100 %	0 %	- ¹	- ¹	- ¹	1 586
Fram reinslag	18 %	14 %	68 %	100 %	0 %	- ¹	- ¹	- ¹	1 973
Filefjell reinlag	15 %	16 %	69 %	100 %	0 %	- ¹	- ¹	- ¹	1 626
Rendal renselskap	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
TAMREINLAGENE	14 %	14 %	72 %	100 %	0 %	-¹	-¹	-¹	6 634

1 Tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 9. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein, simlerein og kalv, driftsåret 2007/08. Slaktevektene er basert på data fra registrerte slakteribedrifter. Antall slaktevekter (n) til grunn for beregningene er gitt i parentes.

TAMREINLAG	Okse > 2 år		Okse 1-2 år		Simle > 2 år		Simle 1-2 år		Kalv 0-1 år	
Lom tamreinlag	- ¹	(1)	25,4	(80)	32,2	(157)	25,0	(30)	23,5	(1181)
Vågå tamreinlag	- ¹	(0)	41,7	(253)	39,3	(236)	- ¹	(0)	22,6	(1097)
Fram reinslag	- ¹	(3)	35,9	(354)	37,8	(268)	27,4	(6)	21,9	(1342)
Filefjell reinlag	48,2	(8)	38,5	(228)	39,1	(259)	- ¹	(4)	24,7	(1127)
Rendal renselskap	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)	- ¹	(0)
TAMREINLAGENE	47,4	(12)	37,2	(915)	37,6	(920)	26,3	(40)	23,1	(4747)

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedata til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt, eller tallmateriale foreligger ikke.

Tabell 10. Gjennomsnittlige slaktevekter for okserein 1-2 år i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

TAMREINLAG	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER OKSE 1-2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
Lom tamreinlag	42,3	43,2	42,9	40,9	45,5	43,4	40,2	34,7	43,6	25,4
Vågå tamreinlag	36,9	40,3	39,2	37,5	37,4	39,3	39,3	41,2	41,5	41,7
Fram reinslag	37,2	36,4	37,8	36,0	35,5	35,5	34,2	35,2	35,2	35,9
Filefjell reinlag	36,8	36,1	37,5	37,2	25,8	38,1	36,9	37,9	36,1	38,5
Rendal renselskap	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
TAMREINLAGENE	38,0	39,3	39,5	37,9	37,5	39,0	37,5	37,2	39,1	37,2

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedata til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 11. Gjennomsnittlige slaktevekter for simlerein over 2 år i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

TAMREINLAG	GJENNOMSnittLIGE SLAKTEVEKTER SIMLE > 2 ÅR (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
Lom tamreinlag	38,2	38,4	40,7	34,2	40,3	38,6	36,3	37,7	41,0	32,2
Vågå tamreinlag	37,3	35,5	37,6	30,1	37,1	37,4	35,7	39,4	38,1	39,3
Fram reinslag	34,0	35,5	36,9	36,6	36,1	35,9	35,1	37,8	36,1	37,8
Filefjell reinlag	35,1	34,7	36,0	35,7	26,1	36,3	36,8	38,3	35,4	39,1
Rendal renselskap	– ¹	– ¹	– ¹	– ¹	– ¹	30,5	31,8	– ¹	– ¹	– ¹
TAMREINLAGENE	35,8	36,3	37,7	34,5	33,6	36,6	35,8	38,3	37,2	37,6

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedata til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeførte/registrerte slakteribedrifter.

TAMREINLAG	GJENNOMSnittLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
Lom tamreinlag	23,8	23,6	24,4	25,7	25,0	24,0	25,0	25,5	24,3	23,5
Vågå tamreinlag	23,4	20,6	24,8	22,4	25,3	24,2	22,0	24,1	25,5	22,6
Fram reinslag	20,2	21,0	22,2	20,2	22,3	21,1	20,1	20,8	20,9	21,9
Filefjell reinlag	20,6	21,2	22,3	21,4	27,6	23,0	23,2	24,5	22,5	24,7
Rendal renselskap	– ¹	– ¹	– ¹	– ¹	18,5	16,9	18,7	– ¹	– ¹	– ¹
TAMREINLAGENE	21,8	21,7	23,4	22,3	24,9	23,0	22,5	23,5	23,0	23,1

1 Det foreligger for få eller ingen slaktedata til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Tabell 15. Innhold av radioaktivitet (¹³⁷Cs) i levende rein i driftsåret 2007/08, gitt som målte gjennomsnittsverdier for kalver og voksne dyr. Antall målte dyr er gitt i parentes.

TAMREINLAG	RADIOAKTIVITETSnivÅ (kBq/kg)		
	Måletidspunkt	Kalver	Voksne dyr
Lom tamreinlag	09.09.07	0,5 (29)	0,4 (12)
	09.12.07	0,3 (8)	0,3 (15)
Vågå tamreinlag	03.09.07	1,5 (50)	1,1 (20)
	09.12.07	1,5 (17)	1,0 (9)
Fram reinlag	05.09.07	0,3 (27)	0,2 (10)
	11.12.07	–	0,8 (21)
Filefjell reinlag	17.12.07	0,8 (10) ¹	–

1 Målt i kjøttprøver.

Vedlegg 9 – Rammebetingelser for reindriften

Beitetider, øvre reintall og distriktsgrenser per 31.12.2008

Reindriftsloven¹⁰⁰ stiller krav om de rammebetingelser som reindriften skal utøves innenfor. Dette omfatter inndeling i regionale reinbeiteområder (§ 5), reinbeitedistrikter (§§ 6 og 42) og siidaer (§ 51), samt fastsetting av bruksregler for forvaltningen og bruken av distriktets ressurser (§§ 57-61). Bruksreglene omfatter blant annet beitebruk, reintall og beitetider. Lovens § 8 gir videre bestemmelser for reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet.

Dette vedlegget gir en oversikt over disse rammebetingelsene i form av kart og tabelloversikter. Områdevis kart viser distriktsgrenser og konvensjonsområder (Troms og Nordland), samt forvaltningsgrenser for tamreinlagene. Videre er det gitt en omfattende tabelloversikt for hvert reinbeiteområde, som viser gjeldende beitetider og øvre reintall for hvert distrikt med referanser til vedtak. Oversiktene viser også referanser til vedtak om distriktsgrenser, samt bruttoarealer for distriktene og en del konvensjonsområder.

Reindriftsforvaltningen tar forbehold om at oversikten kan være noe ufullstendig hva gjelder referanser, og da i første rekke vedtak som omfatter mindre grensejusteringer mellom distriktene som er gjort etter hovedrevisjonene.

Under følger en tabell som viser øvre reintall og bruttoarealtall for de ulike områdene som helhet.

NORSK OMRÅDENAVN	SAMISK OMRÅDENAVN	ØVRE REINTALL	BRUTTO- AREALER ¹
Øst-Finnmark	Nuorta-Finnmárkku	73 400	30 757 km ²
Vest-Finnmark ²	Oarje-Finnmárkku	64 300	25 925 km ²
Troms ²	Tromssa	13 500	18 277 km ²
Nordland	Nordlánda, Nordlaanden	15 400	32 613 km ²
Nord-Trøndelag ³	Noerhte-Trøndelagen	-	22 300 km ²
Sør-Trøndelag/Hedmark ⁴	Áarjel-Trøndelagen/Hedemarken	13 600	8 598 km ²
Tamreinlagene i Sør-Norge ^{5,6}		-	7 981 km ²
Hele reindriftsområdet		-	146 451 km²

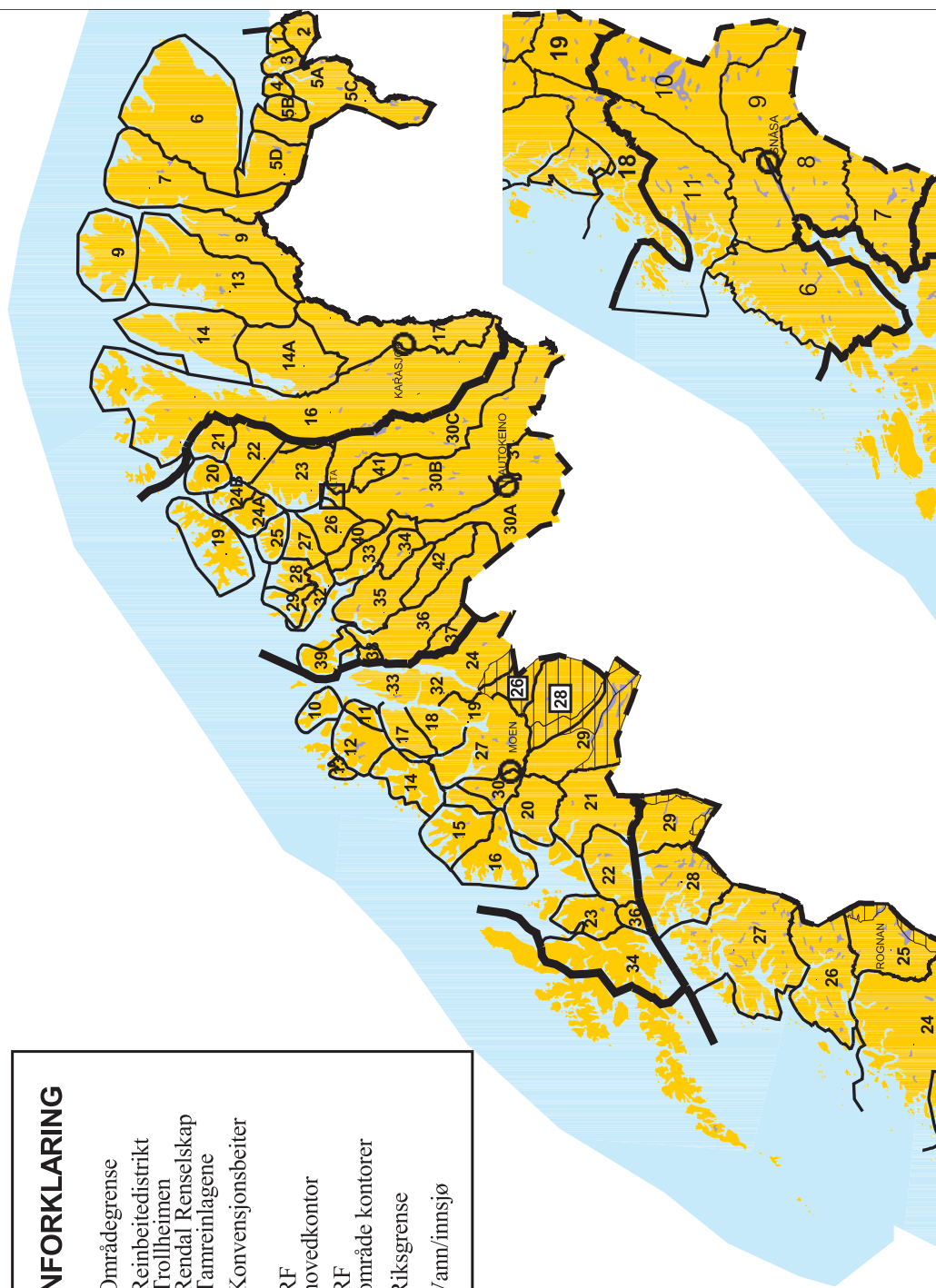
- 1 Bruttoarealene er beregnet ved hjelp av Reindriftsforvaltningens digitale arealbrukskart, med unntak av tamreinlagene, hvor arealene er anslått. I bruttoareal inngår alt landareal og de fleste vann. Bruttoarealet omfatter derfor vesentlige områder som ikke nyttes til reinbeite, som innsjøer, isbreer, byer, tettsteder, veier, kulturskoger etc..
- 2 Distriktene 11-Ráidná, 19/32-Ivguláhku og 33-Ittunjárga (til sammen 4.300 rein, 1.635 km²) har sommerbeite i Troms reinbeiteområde og vinterbeite i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Disse er oppført under Vest-Finnmark.
- 3 For distrikt 11-Áarjel-Njaarke og delområdet Hartkjølen i distrikt 10-Østre-Namdal (Hartkjølen) er øvre reintall ikke fastsatt. For de øvrige distriktene er øvre reintall fastsatt til 12.300 rein.
- 4 Areal tall og øvre reintall for Trollheimen er medregnet under Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde.
- 5 Øvre reintall for tamreinlagene er ikke fastsatt, med unntak av for Rendal renselskap.
- 6 Areal tall for Rendal renselskap (1.859 km²) er med i totaltallet for tamreinlagene.

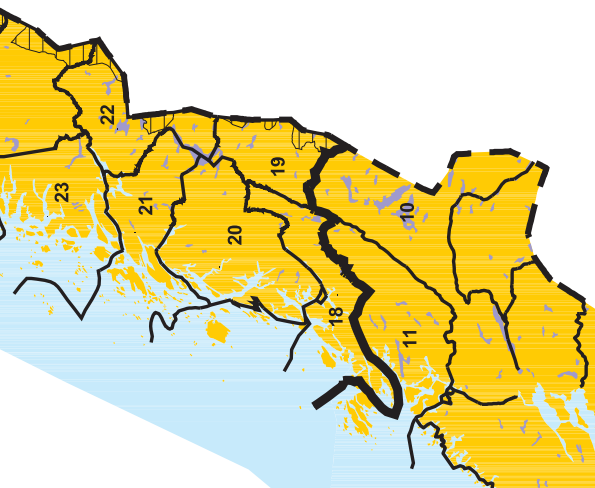
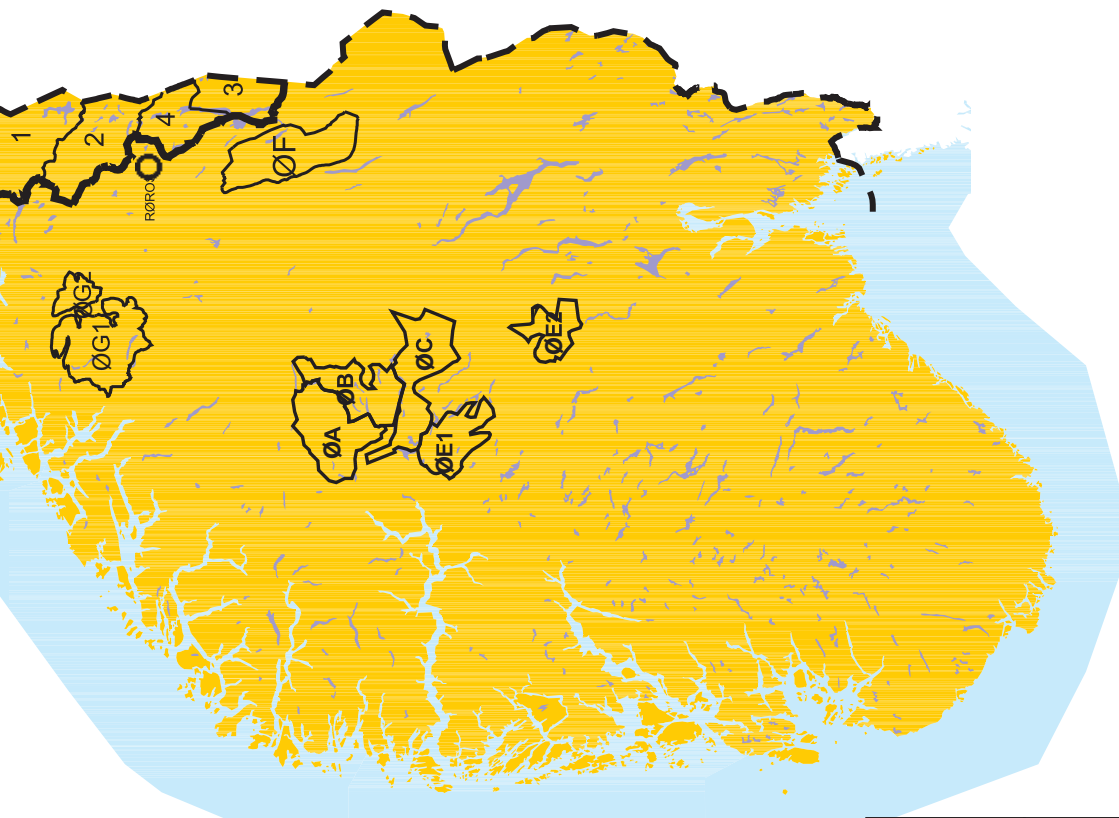
¹⁰⁰ Lov om reindrift av 15.06.2007.

Reindriffts-Norge

TEGNFORKLARING

- Områdegrensene
- Reinbeitedistrikt
- Trollheimen
- Rendal Renselskap
- Tamreinlagene
- Konvensjonsbeiter
- RF hovedkontor
- RF områdekontor
- Riksgrensene
- Vann/innsjø

Boazodoallohálddahus
Reindriftsforvaltningen
Báátsoe-burriej reereme

Prosjekt: Ressursregnskapet
Referanse: A. Aa. Ims og Per - E. Bjørnstad
Produsert med tillatelse fra Statens Kartverk

Øst-Finmark reinbeiteområde

FM = Fylkesmannen, RS = Reindriftsstyret, LD/LMD = Landbruks- og matdepartementet

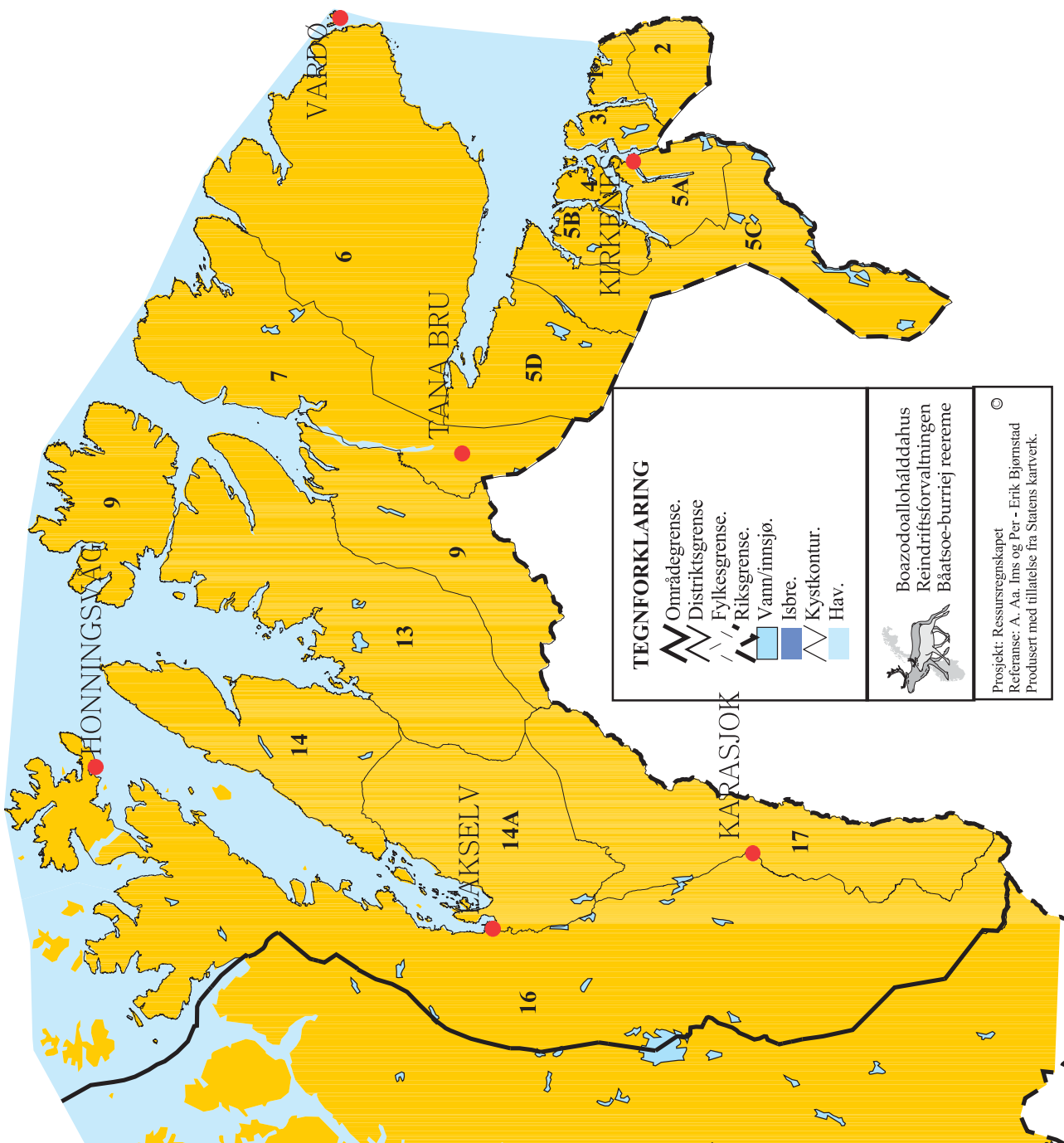
KODE	NORSK DISTRIKTSNAVN	SAMISK DISTRIKTSNAVN	FASTSATTE BEITETIDER	ØVRE REINTALL	DISTRIKTSRENSER
ZA	1/2/3 – Østre Sør-Varanger	1/2/3 – Nuorta Máttá-Várjjet 1 – Mátesnjárga 2 – Siidejohka 3 – Holmengráneset	20.04 - 01.11 15.09 - 05.05 20.04 - 30.09	900 RS 41/83, 25.10.1983	795 km ² 156 km ² FM 10.11.1934 414 km ² FM 10.11.1934 226 km ² FM 10.11.1934
ZB	5A – Pasvik	5A – Bááhceavjji	01.01 - 31.12	2 500 RS 41/83, 25.10.1983	554 km ² FM 17.03.1937
ZC	5C – Sør-Varanger vinterbeite	5C – Máttavárjjet dálvveorhat	15.09 - 01.05 ¹	2 000 RS 41/83, 25.10.1983	1 809 km ² FM 17.03.1937
ZD	4/5B – Vestre Sør-Varanger	4/5B – Oarjjet Máttá-Várjjet 4 – Sállan 5B – Cizášnjárga	20.04 - 01.11 01.01 - 31.12		132 km ² FM 10.11.1934 291 km ² FM 17.03.1937
ZE	6 – Varangerhalvøya	6 – Várjjetnjárga	15.04 - 15.11	(11 000) ⁸	3 891 km ² FM 10.11.1934, 20.08.1976
ZF	5D – Nesseby vinterbeite	5D – Unjájrga dálvveorhat	01.10 - 01.05	4 000 RS 41/83, 25.10.1983	1 112 km ² FM 17.03.1937
ZG	7	7 – Rákkonjárga	15.04 - 15.11 ^{2a} , 01.10 - 01.05 ^{2b}	5 000 RS 41/83, 25.10.1983	2 538 km ² RS 57/04, 02.12.2004
ZH	9 – Nordkinnhalvøya / Vestertana	9 – Olgigt Čorǵaš / Oarje-Deatnu	01.04 - 01.11 ^{3a} , 01.10 - 01.05 ^{3b}	5 000 RS 41/83, 25.10.1983	2 841 km ² RS 57/04, 02.12.2004
ZI	13 – Ifjordfjellet	13 – Siskit Čorǵaš ja Lágesduottar	15.04 - 15.10 ^{4a} , 01.04 - 01.11 ^{4b} vår før 01.05, høst før 30.11 ^{4c}	10 000 LD 20.07.1984	3 192 km ² RS 57/04, 02.12.2004
ZJ	14	14 – Spierrtanjárga	01.04 - 15.11	5 000 LD 20.07.1984	1 649 km ² FM 04.06.1963
ZK	14A	14A – Spierrttagášá	01.04 - 15.11	6 300 RS 27/06, 20.09.2006	2 903 km ² FM 04.06.1963
ZL	16 – Karasjok vestre distrikt	16 – Kárašjoga oarjabealli Mákaravju ja Stikonjárga Skuohtanjárga Márenjárga Boolonjárga Jáhkenjárga Rávdol Skáiddeduottar Láhtin Njeaidán Vuorji Karasjok vestre vår-/høst-/vinterbeite	15.04 - 15.10 01.04 - 15.11 01.04 - 15.11 01.04 - 15.11 01.04 - 15.11 01.04 - 15.11 01.04 - 15.11 01.04 - 15.11 01.04 - 15.11 01.04 - 15.11 01.09 - 01.06 ^{6a} 01.11 - 01.05 ^{6b}	27 500 RS 3/05, 07.02.2005 4 500 LD 20.07.1984 } 6 200 RS 3/02, 30.01.2002 } 5 000 LD 20.07.1984 3 800 RS 3/02, 30.01.2002 } 8 000 LD 20.07.1984 RS 7/81, 02-03.02.1981 RS 7/81, 02-03.02.1981 RS 3/02, 30.01.2002 RS 7/81, 02-03.02.1981 RS 7/81, 02-03.02.1981 RS 57/04, 02.12.2004 RS 57/04, 02.12.2004	7 516 km ² RS 3/05, 07.02.2005 498 km ² RS 3/05, 07.02.2005 548 km ² RS 3/05, 07.02.2005 227 km ² RS 3/05, 07.02.2005 285 km ² RS 3/05, 07.02.2005 220 km ² RS 3/05, 07.02.2005 234 km ² RS 3/05, 07.02.2005 579 km ² RS 3/05, 07.02.2005 344 km ² RS 3/05, 07.02.2005 409 km ² RS 3/05, 07.02.2005 421 km ² RS 3/05, 07.02.2005 3 752 km ² RS 3/05, 07.02.2005
ZM	17 – Karasjok østre	17 – Kárašjoga nuortabealli	01.09 - 01.06 ^{6a} 01.11 - 01.05 ^{6b}	RS 57/04, 02.12.2004 RS 57/04, 02.12.2004	2 433 km ² RS 57/04, 02.12.2004
ZN	vår/høst/vinterbeite			74 200	30 757 km ²

- 1 Beiteret for distriktene 5A og 4/5B.
- 2 a. Rákkonjárga (ca. 2.050 km²), b. Scarbaidčohka og Máskavárri (ca. 490 km²).
- 3 a. Čorǵaš (1.130 km²), b. Oarje-Deatnu (1.711 km²).
- 4 a. Nord for riksvei 98 (ca. 1.400 km²), b. Sør for riksvei 98 (ca. 1.800 km²).
- 5 a. Nord for og b. sør for Iešjohka/Kárašjohka (hhv. ca. 2.000 km² og 1.700 km²).
- 6 a. Nord for og b. sør for Kárašjohka (hhv. ca. 1.450 km² og 950 km²).
- 7 I et område nordøst i distrikt 17 (ca. 450 km²) (del av tidligere distrikt 12) har distrikt 13 eksklusiv vinterbeiterett
- 8 Veileidende reintall (ikke fastsat) (se RS 78/05, 01.12.2005 og RS 63/06, 18.-19.12.2006).

Øst-Finnmark reinbeiteområde

Reinbeitedistrikter

M 1 : 1 600 000

Vest-Finnmark reinbeiteområde

FM = Fylkesmannen, RS = Reindriftsstyret, LD/LMD = Landbruks- og matdepartementet

KODE	NORSK DISTRIKTSNAVN	SAMISK DISTRIKTSNAVN	FASTSATTE BEITETIDER	ØVRE REINTALL	DISTRIKTSGRENSER
YA	19 – Sorøy	19 – Sállan	01.03 - 31.12	3 000 RS 2/02, 30.01.2002	818 km ² FM 10.11.1934
YB	20 – Kvaløy	20 – Fálá	01.03 - 31.12	1 300 RS 2/02, 30.01.2002	336 km ² FM 10.11.1934
YC	21 – Gearretinjårga	21 – Gearretinjårga	01.03 - 31.12	2 100 RS 2/02, 30.01.2002	482 km ² FM 10.11.1934
YD	22 – Fiefttar	22 – Fiefttar	01.03 - 31.12	4 900 RS 2/02, 30.01.2002	990 km ² FM 10.11.1934, FM 01.10.1976
YE	23 – Seainnus/Návgaastat Valgenjårga Girenjårga/Gámasáša Jalgon	23 – Seainnus/Návgaastat Valgenjårga Girenjårga/Gámasáša Jalgon	01.03 - 31.12 01.03 - 31.12 01.03 - 31.12 01.03 - 31.12	7 500 RS 2/02, 30.01.2002 1 300 RS 2/02, 30.01.2002 2 800 RS 2/02, 30.01.2002 2 800 RS 2/02, 30.01.2002 600 RS 2/02, 30.01.2002	1 178 km ² FM 10.11.1934, FM 01.10.1976 191 km ² RS 68/05, 26.09.2005 377 km ² RS 68/05, 26.09.2005 333 km ² RS 68/05, 26.09.2005 131 km ² RS 68/05, 26.09.2005
YF	24A – Seiland Vest	24A – Oarje-Sievju	01.03 - 31.12	1 500 RS 2/02, 30.01.2002	359 km ² RS 18/81, 01-02.06.1981
YG	24B – Seiland Øst	24B – Nuorta-Sievju	01.03 - 31.12	1 200 RS 2/02, 30.01.2002	225 km ² RS 18/81, 01-02.06.1981
YH	25 – Stjernøy	25 – Stierdná	01.03 - 31.12	1 000 RS 2/02, 30.01.2002	246 km ² FM 10.11.1934
YI	41	41 – Beaskádás	01.03 - 31.12	1 900 RS 2/02, 30.01.2002	400 km ² RS 52/91, 04.12.1991
YJ	26	26 – Lákkonjårga	01.03 - 31.12	3 600 RS 2/02, 30.01.2002	584 km ² FM 10.11.1934, LD 28.07.1978
YK	27	27 – Joahkonjårga	01.03 - 31.12	2 900 RS 2/02, 30.01.2002	396 km ² FM 10.11.1934
YL	28 – Bergsfjord	28 – Cuokcavuotna	01.03 - 31.12	900 RS 2/02, 30.01.2002	273 km ² FM 10.11.1934
YM	29 – Frakfjord med Silda	29 – Seakkesnjårga ja Sildá	01.03 - 31.12	1 100 RS 2/02, 30.01.2002	189 km ² FM 10.11.1934
YN	32	32 – Silvvetnjårga	01.03 - 31.12	1 700 RS 2/02, 30.01.2002	384 km ² LD 01.07.1963
YP	33	33 – Spalca	01.03 - 31.12	3 900 RS 2/02, 30.01.2002	609 km ² LD 01.07.1963, 28.07.1978
YR	34	34 – Abborasáša	01.03 - 31.12	4 100 RS 2/02, 30.01.2002	483 km ² LD 01.07.1963
YS	35	35 – Fávrosorda	01.03 - 31.12 ^{1a}	4 700 RS 2/02, 30.01.2002	1 253 km ² RS 9/85, 21.06.1985
YT	36	36 – Cohkolat ja Biertavárri	01.03 - 31.12	5 700 RS 2/02, 30.01.2002	2 079 km ² LD 01.07.1963
YU	37	37 – Skárfvaggi	01.03 - 31.12 ²	1 400 ⁰ RS 2/02, 30.01.2002	445 km ² RS 60/06, 19.12.2006
YV	38 – Ulloy	38 – Ulisulot	01.03 - 31.12	400 RS 2/02, 30.01.2002	79 km ² LD 01.07.1963
YW	39 – Arnoy/Kågen	39 – Ardni/Gávvir	01.03 - 31.12	1 700 RS 2/02, 30.01.2002	364 km ² LD 01.07.1963
YX	40	40 – Orda	01.03 - 31.12	2 900 RS 2/02, 30.01.2002	416 km ² LD 28.07.1978
YY	42	42 – Beahcegelli	01.03 - 31.12 ^{1b}	1 900 RS 2/02, 30.01.2002	922 km ² RS 9/85, 21.06.1985
30A	– “Vestre sone”	30A – Oarjabealli	01.03 - 15.05 ^{3a} og 01.10 - 31.12 ^{3a} 01.11 - 05.05 ^{3b}	RS 17/03, 13.06.2003 RS 17/03, 13.06.2003	2 644 km ² RS 17/04, 29.06.2004
30B	– “Midtre sone”	30B – Guovdjohtolat	01.03 - 25.06 ^{3a} og 15.09 - 31.12 ^{3a} 01.11 - 05.05 ^{3b}	RS 17/03, 13.06.2003 RS 17/03, 13.06.2003	5 066 km ² RS 17/04, 29.06.2004
30C	– “Østre sone”	30C – Nuorttabealli	01.03 - 15.05 ^{3a} og 15.09 - 31.12 ^{3a} 01.11 - 05.05 ^{3b}	RS 17/03, 13.06.2003 RS 17/03, 13.06.2003	3 077 km ² RS 17/04, 29.06.2004
				61 300	24 294 km ²

DISTRIKTER SOM HAR SOMMERBEITE I TROMS REINBEITEOMRÅDE OG VINTERBEITE I VEST-FINNMARK REINBEITEOMRÅDE

XM	11T – Reimøy	11 – Ráidná	15.04 - 15.11	RS 60/99, 07.10.1999	148 km ² LD 01.07.1963
XR	33T – Rendalen	33 – Irtunjårga	01.03 - 31.12	900 RS 2/02, 30.01.2002	614 km ² LD 26.11.1973
XT	19/32T – Lakselvdalen/Lyngsdalen	19/32 – Njogláhku	01.03 - 31.12	1 500 RS 2/02, 30.01.2002	873 km ² LD 01.07.1963 og LD 26.11.1973
				3 000	1 635 km ²

1 D-35 og D-42 har et overlappende beiteområde med adskilte beitetider: a. 15.06 - 20.08 (beiterett for 35, RS 9/85, 21.06.1985), b. 21.08 - 31.12 (beiterett for 42, RS 56/05, 26.09.2005).

2 Beiterett for Bassevuodi (Troms reinbeiteområde) i perioden 16.10 - 15.04 med inntil 2 000 rein (RS 60/06, 19.12.2006).

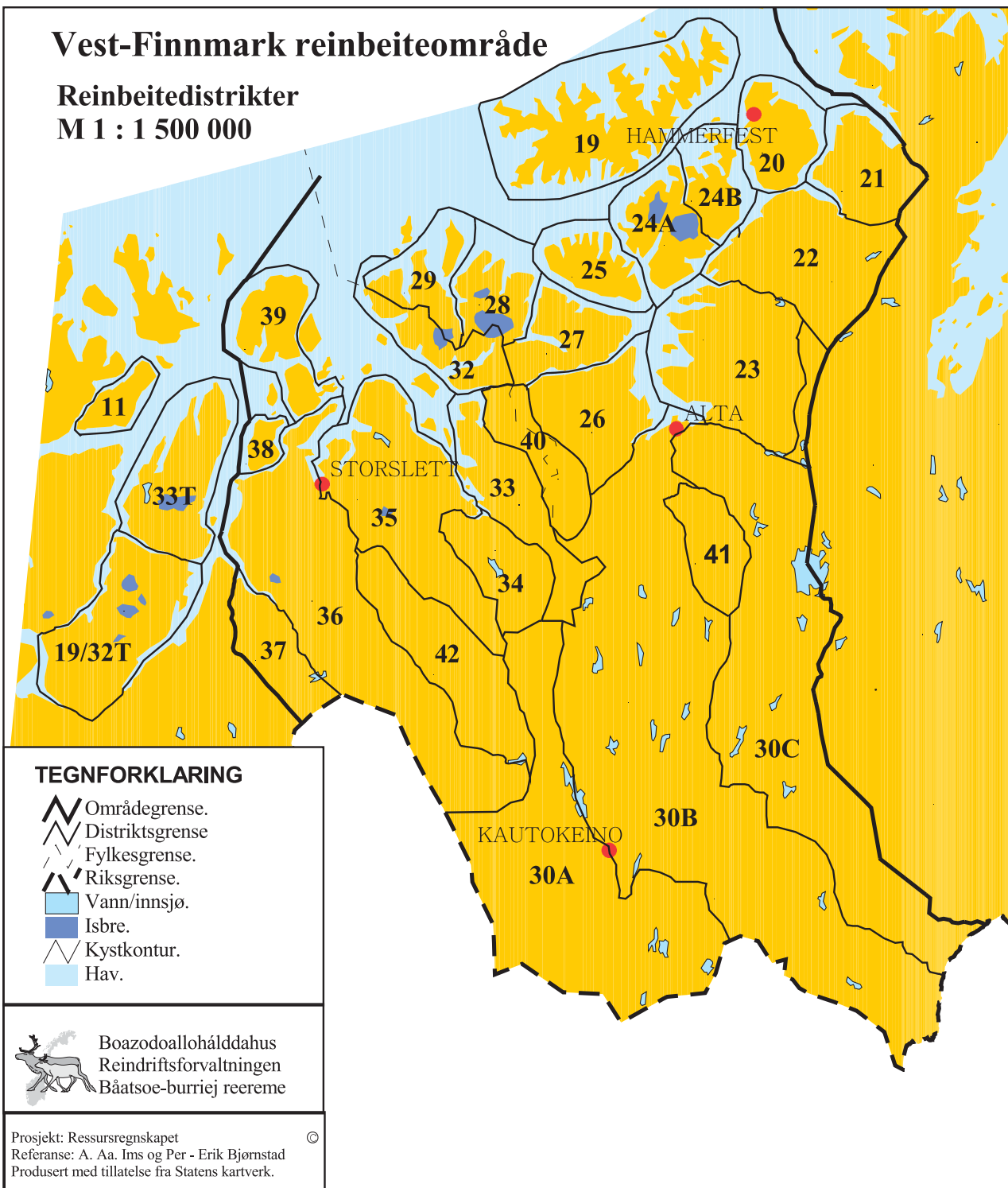
3 a. Gjelder for vår/hostbeiteområdet, D-23 og D-40 har beitetid 05.09 - 31.12. b. Gjelder for vinterbeiteområdet.

Vest-Finnmark reinbeiteområde

Reinbeitedistrikter

M 1 : 1 500 000

Troms reinbeiteområde

Distriktene 11T-Reinøy, 19/32T-Ivgulåhka og 33T-Itinjårga er oppført under Vest-Finnmark, hvor de har sine vinterbeiter.

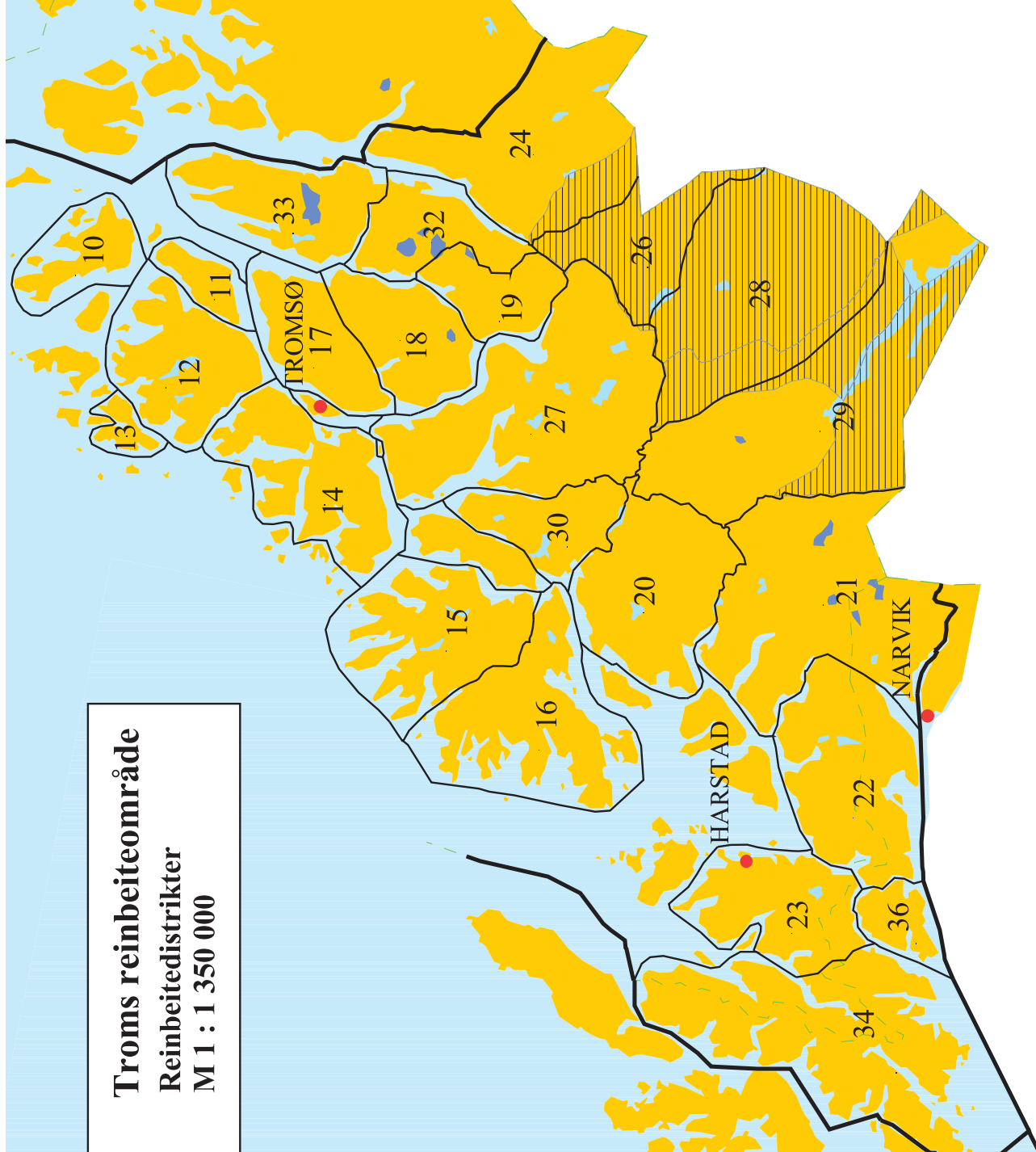
134

FM = Fylkesmannen, RS = Reindriftsstyret, LD/LMD = Landbruks- og matdepartementet, RbK = Reinbeitekonvensjonen

KODE	NORSK DISTRIKTSNAVN	SAMISK DISTRIKTSNAVN	FASTSATTE BEITETIDER	ØVRE REINTALL ⁶	DISTRIKTSGRENSER
XA	34 – Kanstadfjord/Vestre Hinnøy	34 – linnásuolu	01.01 - 31.12 RS 76/89, 07.12.1989	1 300 RS 23/04, 28.-29.06.2004	1 553 km ² RS 76/89, 07.12.1989
XD	36 – Tjeldøy	36 – Diehtdásuolu	01.01 - 31.12 LD 25.11.1977	200 LD 25.11.1977	186 km ² LD 25.11.1977
XE	23 – Kongsvikdalen	23	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	672 km ² LD 01.07.1963
XG	22 – Grovfjord	22 – Roabát	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	750 RS 48/92, 02.12.1992	1 006 km ² LD 01.07.1963
XH	16 – Sor-Senja	16 – Oarjijt Sázza	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	794 km ² LD 01.07.1963
XI	30 – Fagerfjell	30	01.11 - 30.04 ^{1a} RS 14/00, 14.04.2000	400 RS 14/00, 14.04.2000	461 km ² RS 24/92, 02.12.1992
XJ	15 – Nord-Senja	15 – Nuorta Sázza	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	758 km ² LD 01.07.1963
XK	14 – Kvaløy	14 – Sállir	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	735 km ² LD 01.07.1963
XL	12 – Ringvassøy	12 – Ránēs	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	600 LD 01.07.1963	660 km ² LD 01.07.1963
XN	13 – Rebbenesøy	13 – Ruohhá	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	200 LD 01.07.1963	82 km ² LD 01.07.1963
XP	10 – Vannøy	10 – Várddná	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	300 LD 01.07.1963	227 km ² LD 01.07.1963
XS	29 – Altevattn	20 – Uncanjårga	15.10 - 15.04 ^{1a} LD 01.07.1963	5 000 LD 01.07.1963	2 206 km ² LD 01.07.1963
XU	17/18 – Tromsdalen/Andersdalen-Stormheimen	17/18 – Stuoranjårga	01.05 - 14.09 ³ RbK 09.02.1972	3 500 LD 01.07.1963	1 095 km ² RbK 09.02.1972 ⁴
		17 – Tromsdalen	15.04 - 15.10 LD 01.07.1963		505 km ² LD 01.07.1963
		18 – Andersdalen – Stormheimen	15.04 - 15.10 LD 01.07.1963		590 km ² LD 01.07.1963
XV	26	26 – Rosta	15.10 - 15.04 ^{1b} LD 01.07.1963	1 000 LD 01.07.1963	609 km ² LD 01.07.1963
		Del av konvensjonsområdet Tamok-Rosta ³	01.05 - 14.09 ³ RbK 09.02.1972		RbK 09.02.1972
XW	24 – Helligskogen ^{2a}	24 – Bassevuovdi ^{2a}	01.01 - 31.12 ⁵ RS 34/96, 24.-25.09.1996	2 000 RS 34/96, 24.-25.09.1996	1 418 km ² RS 60/06, 19.12.2006
		Del av konvensjonsområdet Tamok-Rosta ³	16.10 - 15.04 RS 60/06, 19.12.2006		RbK 09.02.1972
		Del av konvensjonsområdet Tamok-Rosta ³	01.05 - 14.09 ³ RbK 09.02.1972		RbK 09.02.1972
XX	27 – Mauken	27 – Meavki	15.10 - 15.05 RS 5/82, 05.02.1982	2 000 RS 5/82, 05.02.1982	1 699 km ² LD 01.07.1963
XY	28 – Dividalen	28 – Deavdis	15.10 - 15.04 ^{1c} LD 01.07.1963	5 000 LD 01.07.1963	1 853 km ² LD 01.07.1963
		Konvensjonsområdene Devdisfjellet ¹ , Havgavuopmi ³ og del av Anjavassdalen ^{3,4}	01.05 - 14.09 ³ RbK 09.02.1972		RbK 09.02.1972
XZ	20 – Hjerttinden ^{2b}	20 – Stállonjårga ^{2b}	01.01 - 31.12 LD 01.07.1963	800 LD 01.07.1963	1 004 km ² LD 01.07.1963
X0	21	21 – Gielas ^{2c}	01.01 - 31.12 RS 9/93, 01.04.1993	1 750 RS 9/93, 01.04.1993	1 700 km ² RS 9/93, 01.04.1993 og RS 31/00, 05.09.2000
				13 800	18 718 km ²

- a. Beiterett for distrikt 20-Hjertind (perioden 2002) (OS 42/02, 23.08.2002). b. Beiterett for distrikt 24-Helligskogen og flyterett for distrikt 19/32T-Ivgulåhka (LD 11.12.1978). c. Beiterett for distrikt 15-Nord-Senja (Områdestyresakene 5/83, 31/84 og 28/86).
- Distriktet hadde etter reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972 også beiterett i følgende konvensjonsområder i Nordbotten i Sverige: a. Maamo (01.10 - 30.04, 1.100 rein) b. Jaliks Vuoskäive (01.01 - 31.03, 1.500 rein) c. Patsajäkel (01.12 - 30.04) og Njuorajure (01.10 - 30.04 (1.500 rein til sammen)). Bare området Njuorajure kunne nyttes av svensk rein utenom beitetid. Etter at konvensjonen opphørte å gjelde 01.05.2005, er norsk reindrifts rett til å bruke disse områdene uavklart.
- Svenske samebyer hadde etter reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972 beiterett i konvensjonsområder i Troms reinbeiteområde. Etter at konvensjonen opphørte 01.05.2005 er beiterettighetene for svenske samebyer i disse områdene videreført i egen lov av 17.06.2005 og LMDs forskrift av 21.06.2005. Utenom beitetid kan norsk reindrift beite.
- For konvensjonsområdet Anjavassdalen ble grensen endret og øvre reintall økt til 9.000 rein da konvensjonen ble justert i 1984 (konvensjon av sept. 1984).
- Beitetid for hele distriktet unntatt to delområder.
- Ikke uthevede tall angir øvre reintall for rene høst-/vinterbeitedistrikter. Disse inngår ikke i sumtallet.

Troms reinbeiteområde
Reinbeitedistrikter
M 1 : 1 350 000

TEGNFORKLARING.

- Reinbeiteområde, grense.
- Reinbeitedistrikt, grense.
- By/større sted.
- Fylkesgrense.
- Riksgrense.
- Vann/innløp.
- Svensk konvensjonsbeite
- Isbr.
- Land.
- Hav.

Boazodoallohålddahus
Reindriftsforvaltningen
Báátsoc-burriijje rearente ©

Prosjekt: Ressursregnskapet
Redi: A. As. Line og P. B. Bjørnstad.
Tilretteleggelse: 1991/93-19/212 Statens Kartverk.

Nordland reinbeiteområde

FM = Fylkesmannen, RS = Reindriftsstyret, LD/LMD = Landbruks- og matdepartementet, RbK = Reinbeitekonvensjonen

KODE	NORSK DISTRIKTSNAVN	SAMISK DISTRIKTSNAVN	FASTSATTE BEITETIDER	ØVRE REINTALL	DISTRIKTSREISER
WA	18 – Voengelh-Njaarke ¹ Delområdet Rovvikkfjellet ²	18	01.01 - 31.12 Vinterbeite til 15.04 1 uke + 3 uker ²	2 400 RS 18/92, 24.03.1992 RS 40/89, 27.04.1989 RS 40/89, 27.04.1989	2 420 km ² RS 40/89, 27.04.1989 og LD 30.05.1991
WB	20 – Jillen-Njaarke Beitesoner 1, 2, 3 og 5 Beitesone 4	20	Ikke fastsatt 15.12 - 15.04 01.11 - 30.04	2 000 RS 13/03, 04.03.2003 RS 13/03, 04.03.2003 RS 13/03, 04.03.2003	4 162 km ² RS 27/99, 27.04.1999
WD	19 – Borgefjall ^{3a} Konvensjonsområdene B5a ⁴ , B5b ⁴ og B6 ⁴	19 – Byrkjje ^{3a}	Ikke fastsatt 01.07 - 31.08 ⁴	900 RS 64/83, 16.12.1983	2 191 km ² RS 27/99, 27.04.1999 (47 + 29 + 245) km ² RbK 09.02.1972
WF	21 – Rossåga/Toven	21	Ikke fastsatt	1 200 RS 64/83, 16.12.1983	2 310 km ² RS 27/99, 27.04.1999
WK	23 – Hestmannen/Strandfjordene	23	Ikke fastsatt	900 RS 36/84, 15.10.1984	2 578 km ² RS 27/99, 27.04.1999
WL	22 – Ilgruben ^{3b} Konvensjonsområdene B4 ⁴ og del av B3b ^{4,5}	22	Ikke fastsatt 01.07 - 31.08 ⁴	900 RS 64/83, 16.12.1983	2 706 km ² RS 27/99, 27.04.1999 (142 + 590) km ² RbK 09.02.1972
WN	24 – Saltfjellet ^{3c} Del av konvensjonsområdet B3b ^{4,5}	24	Ikke fastsatt 01.07 - 31.08 ⁴	2 400 RS 64/83, 16.12.1983	5 835 km ² RS 27/99, 27.04.1999 590 km ² RbK 09.02.1972
WP	25 – Balvatn ^{3d} Konvensjonsområdene B2 ⁴ og B3a ⁴	25	Ikke fastsatt 01.07 - 31.08 ⁴	700 RS 59/88, 09.05.1988	1 932 km ² RS 27/99, 27.04.1999 (199 + 227) km ² RbK 09.02.1972
WR	26 – Duokta	26 - Duokta	Ikke fastsatt	900 RS 64/83, 16.12.1983	2 062 km ² RS 27/99, 27.04.1999
WS	27 – Stajgo-Håbmer Ytre Hamarøy Steigen	27	Ikke fastsatt 01.11 - 15.04 01.11 - 15.04	1 800 RS 10/03, 04.03.2003 RS 10/03, 04.03.2003	3 308 km ² RS 27/99, 27.04.1999 og 35/01, 20.09.2001
WX	28 – Frostfisen Konvensjonsområdet B1b ⁴	28	Ikke fastsatt 01.07 - 31.08 ⁴	700 RS 64/83, 16.12.1983	1 724 km ² RS 27/99, 27.04.1999 og 35/01, 20.09.2001 68 km ² RbK 09.02.1972
WZ	29 – Skjomen Konvensjonsområdene B1a ⁴	29	Ikke fastsatt 01.07 - 31.08 ⁴	600 RS 64/83, 16.12.1983	1 385 km ² RS 27/99, 27.04.1999 og 31/00, 05.09.2000 (115 + 159) km ² RbK 09.02.1972 32 613 km ²

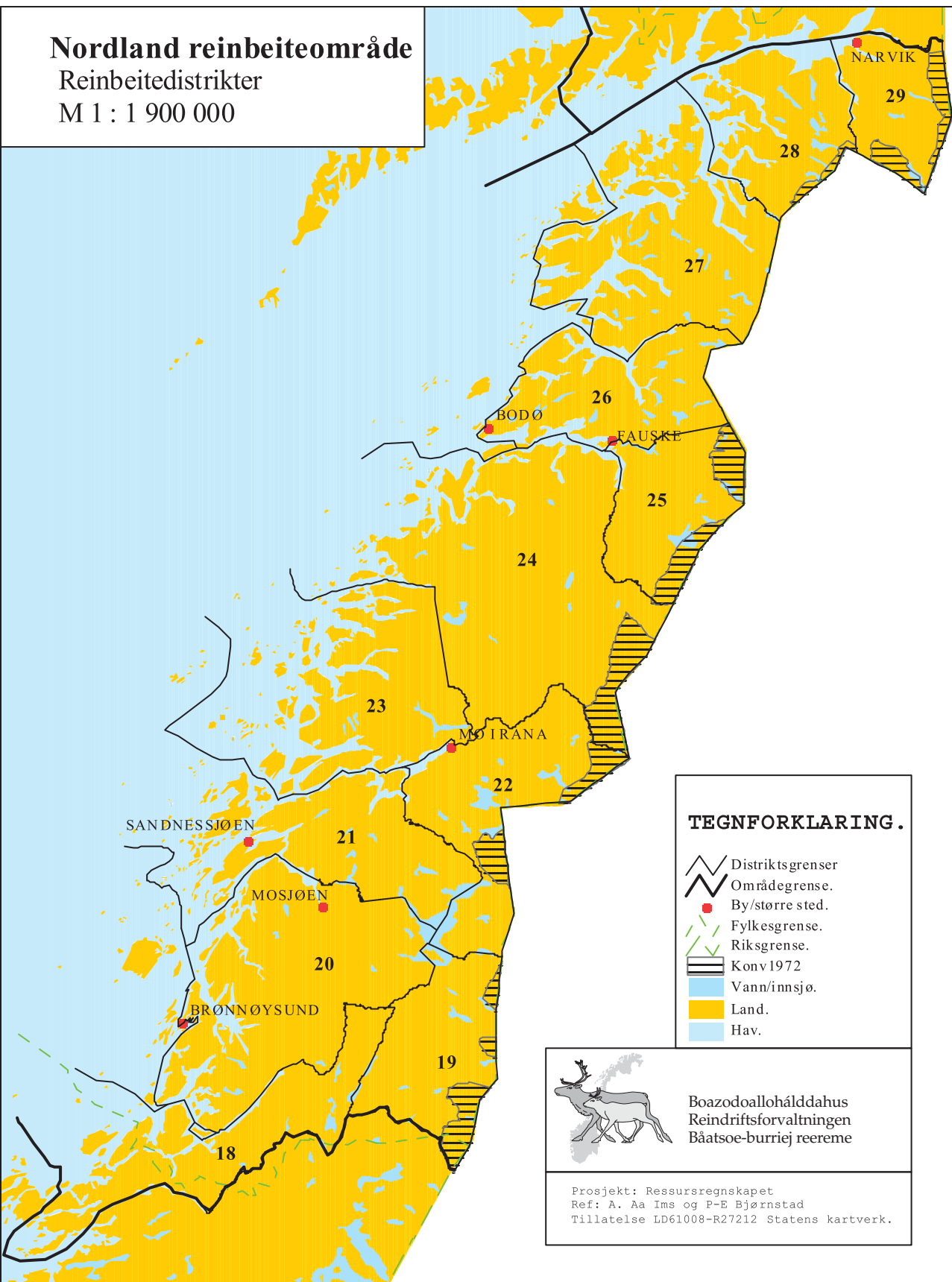
- 1 Distriktet har også beiterett i delområdet Fraunan i distrikt 11-Årjel-Njaarke (Nord-Trøndelag reinbeiteområde, beitetid 21.11-31.12) (RS 40/89, 27.04.1989).
- 2 Beiterett i 1 uke i april og 3 uker i november/desember for distrikt 11-Årjel-Njaarke (Nord-Trøndelag reinbeiteområde) (RS 40/89, 27.04.1989).
- 3 Distriktet hadde etter reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972 også beiterett i følgende konvensjonsområder i Nordbotten og Våsterbotten i Sverige: a. Messefors og Hälla (01.10-30.04), som i ettertid har blitt regulert til andre formål og erstattet av området Lögdeá (ikke formelt konvensjonsområde). b. Granö og Ramsle (begge 01.10 - 30.04 og 1.000 rein hver), og området beskrevet i konvensjonens § 9 når det beiter rein i tilstøtende områder på norsk side. c. Storsund (01.10-30.04, 2.500 rein inkl. Ålvsbyn). d. Ålvsbyn (01.10-30.04 og 01.01-30.04, 2.500 rein inkl.

- Storsund). Ingen av disse områdene kan brukes av svensk rein, med unntak av Ålvsbyn som kan benyttes for rask vår- og høstgjennomflytting. Etter at konvensjonen opphørte å gjelde 01.05.2005, er norsk reindrifts rett til å bruke disse områdene uavklart.
- 4 Svenske samarbeider hadde etter reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972 beiterett i konvensjonsområder i Nordland reinbeiteområde. Etter at konvensjonen opphørte 01.05.2005 er beiterettighetene for svenske samarbeider i disse områdene videreført i egen lov av 17.06.2005 og LMDs forskrift av 21.06.2005. Utenom beitetid kan norsk rein beite.
- 5 Arealtallet omfatter hele konvensjonsområdet, og ikke bare den delen som ligger innenfor distriktet.

Nordland reinbeiteområde

Reinbeitedistrikter

M 1 : 1 900 000

Nord-Trøndelag reinbeiteområde

RS = Reindrifstyre, FM = Fylkesmannen, RbK = Reinbeitekonvensjonen, Kgl.res. = Kongelig resolusjon

KODE	NORSK DIST.NAVN	SAMISK DIST.NAVN	FASTSATTE BEITETIDER	ØVRE REINTALL	DISTRIKTSGRENSER
VA	7 – Færen	7 – Gaastken-Laante	Ikke fastsatt	1 600 RS 24/98, 02.07.1998	2 429 km ² Kgl.res. 10.07.1894
VF	8 – Skjækerfjell	8 – Skæhkere	Ikke fastsatt	2 000 RS 23/98, 02.07.1998	2 380 km ² Kgl.res. 10.07.1894
VG	9 – Luru ¹	9 – Låarte ¹	Ikke fastsatt	2 400 RS 54/00, 13.12.2000	2 729 km ² RS 86/87, 28.08.1987
VJ	10 – Østre-Namdal ^{1,2} Delområdet Hartkjølen	10 – Luville-Njåavnesje ^{1,2}	Ikke fastsatt	4 200 RS 44/00, 13.12.2000 ⁵	6 607 km ² RS 40/89, 27.04.1989 og LD 30.05.1991
VM	11 – Vestre-Namdal ³	11 – Áarjel-Njaarke ³	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt	3 816 km ² RS 40/89, 27.04.1989 og LD 30.05.1991
VR	6 – Fosen ⁴ Nord-Fosen Sør-Fosen	6 – Fovsen-Njaarke ⁴	Ikke fastsatt	2 100 RS 52/04, 19.10.2004	4 339 km ² Kgl.res. 10.07.1894 FM 26.10.1964 FM 26.10.1964
					22 300 km ²

1 Gjennomflyttingsrett for distrikt 10-Østre-Namdal i deler av distrikt 9-Låarte (RS 86/87, 09.12.1987).

2 Distriktet hadde etter reinbeitekonvensjonen av 09.02.1972 også beiterett i Jämtland i Sverige i følgende konvensjonsområder: Leipikvatnet og Blåsjøkilen (begge 01.04 - 14.11). Etter at konvensjonen opphørte å gjelde 01.05.2005, er norsk reindrifts rett til å bruke disse områdene uavklart.

3 Distriktet har også beiterett i delområdet Rotvikfjellet i distrikt 18-Voengell-Njaarke (Nordland reinbeiteområde) (1 uke i april og 3 uker i november/desember) (RS 40/89, 27.04.1989).

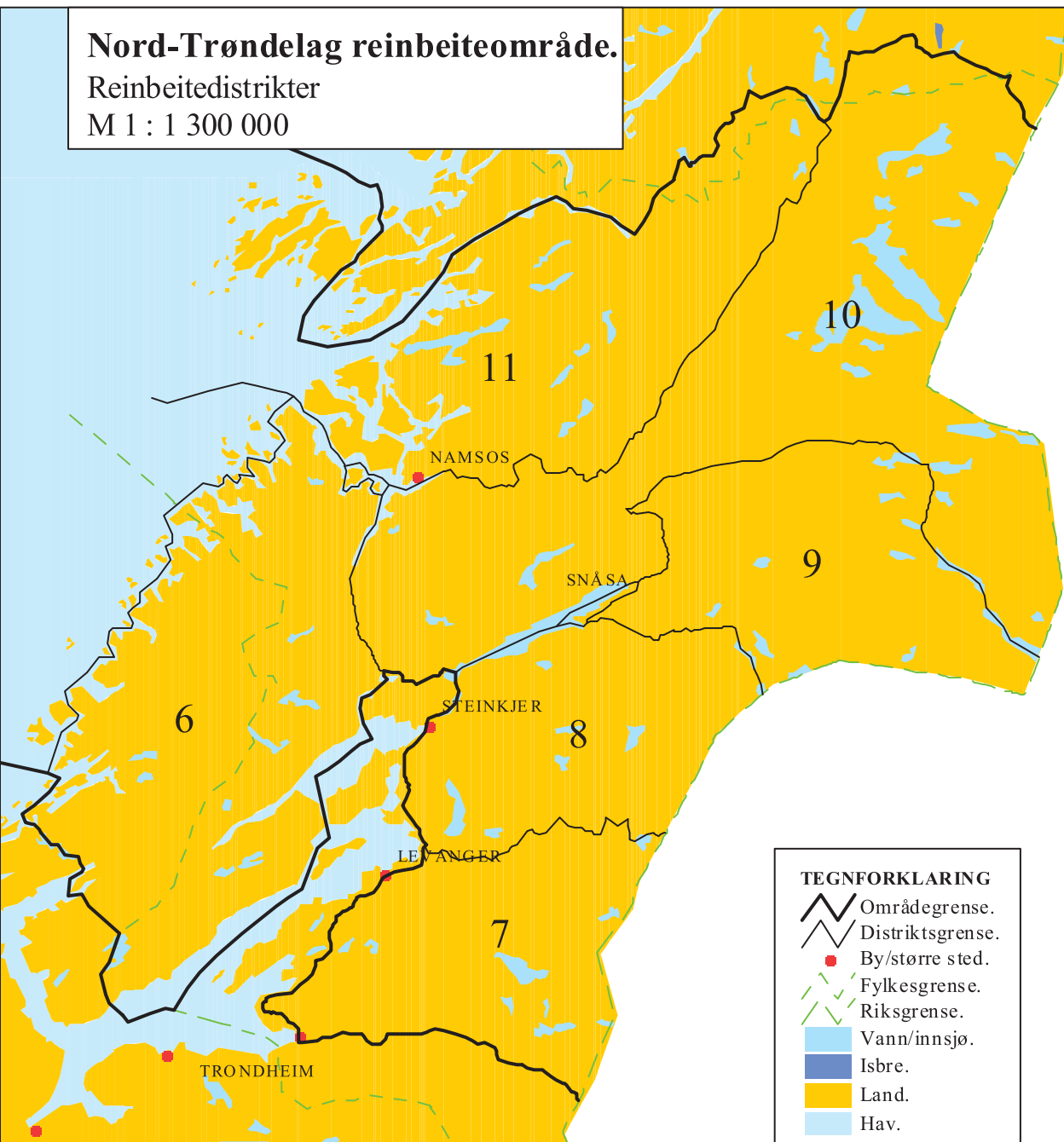
4 Distriktet er delt i to beiteområder (FM 26.10.1964).

5 Fastsatt øvre reinntall gjelder distriktet utenom delområdet Hartkjølen.

Nord-Trøndelag reinbeiteområde.

Reinbeitedistrikter

M 1 : 1 300 000

TEGNFORKLARING

- Områdegrense.
- Distriktsgrense.
- By/større sted.
- Fylkesgrense.
- Riksgrense.
- Vann/innsjø.
- Isbre.
- Land.
- Hav.

Boazodoallohåddahus
Reindriftsforvaltningen
Báatsoe-burrijj reereme

Prosjekt: Ressursregnskapet
Ref: A. Aa. Ims og Per - E. Bjørnstad
Tillatelse LD61008-R27212 fra Statens kartverk.

Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde

RS = Reindriftsstyret, Kgl.res. = Kongelig resolusjon,
LD/LMD = Landbruks- og matdepartementet

KODE	NORSK DIST.NAVN	SAMISK DIST.NAVN	FASTSATTE BEITETIDER	ØVRE REINTALL ³	DISTRIKTSGRENSER
UW	3 – Elgå	3 – Svahke		3 000	RS 28/95, 06.09.1995 1 007 km ² LD 12.05.1964
	Østsidan av Femunden Bjørnberget (vestsiden)		01.01 - 31.12 01.10 - 30.04		RS 28/95, 06.09.1995 RS 2/96, 06.03.1996
UX	2 – Riast/Hylling	2 – Gáebrie	Ikke fastsatt	4 500	RS 19/84, 11.04.1984 1 929 km ² Kgl.res. 10.07.1894
UZ	1 – Essand	1 – Saanti	Ikke fastsatt	4 500	RS 19/84, 11.04.1984 2 324 km ² Kgl.res. 10.07.1894
UY	4 – Femund ¹	4	01.09 - 30.04 15.11 - 30.04	9 000	RS 19/84, 11.04.1984 1 103 km ² Kgl.res. 10.07.1894
	Øst for Feragsvassdraget Vest for Feragsvassdraget		LD 21.09.1976 LD 21.09.1976		
ØG	Trollheimen ²			1 600	LD 05.06.2002 2 235 km ² Ekspropriasjonsvedtak (Kgl. res. av 26.06.1987) og leieavtaler
	ØG1 Trollheimen ØG2 Igffjell/Grefstaadfjellområdet		1 henhold til driftsplan av 01.02.1985 1 henhold til driftsplan av 01.02.1985	13 600	8 598 km ²

1 Felles vinterbeitedistrikt for distriktene 1-Essand og 2-Riast/Hylling.

2 Reindrift utøves med hjemmel i Lov om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal av 21. desember 1984.

3

Ikke uthevet tall angir øvre reintall for vinterbeitedistrikt.

Dette reintallet inngår ikke i sumtallet.

Tamreinlagene i Sør-Norge

KODE	NORSK DIST.NAVN	FASTSATTE BEITETIDER	ØVRE REINTALL	BRUTTOAREALER ²
ØA	Lom tamreinlag	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt	1 265 km ² Omfatter statsallmenning (1 145 km ²) og privat grunn (120 km ²).
ØB	Vågå tamreinlag	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt	1 357 km ² Omfatter i hovedsak statsallmenning.
ØC	Fram reinslag ¹	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt	1 500 km ² Omfatter statsallmenning (ca. 745 km ²), privat grunn og sameier (ca. 755 km ²).
ØE	Filefjell reinslag ¹	Ikke fastsatt	Ikke fastsatt	2 000 km ² Omfatter i hovedsak sameier.
	ØE1 - Sommerbeite ØE2 - Vinterbeite			
ØF	Rendal renselskap ¹	Ikke fastsatt	2 000	RS 51/05, 26.09.2005 1 859 km ² 7 981 km ²

RS = Reindriftsstyret

1 Kongsjonsreindrift i henhold til Lov om reindrift av 09.06.1978 § 5, gitt av Landbruksdepartementet 04.11.1981.

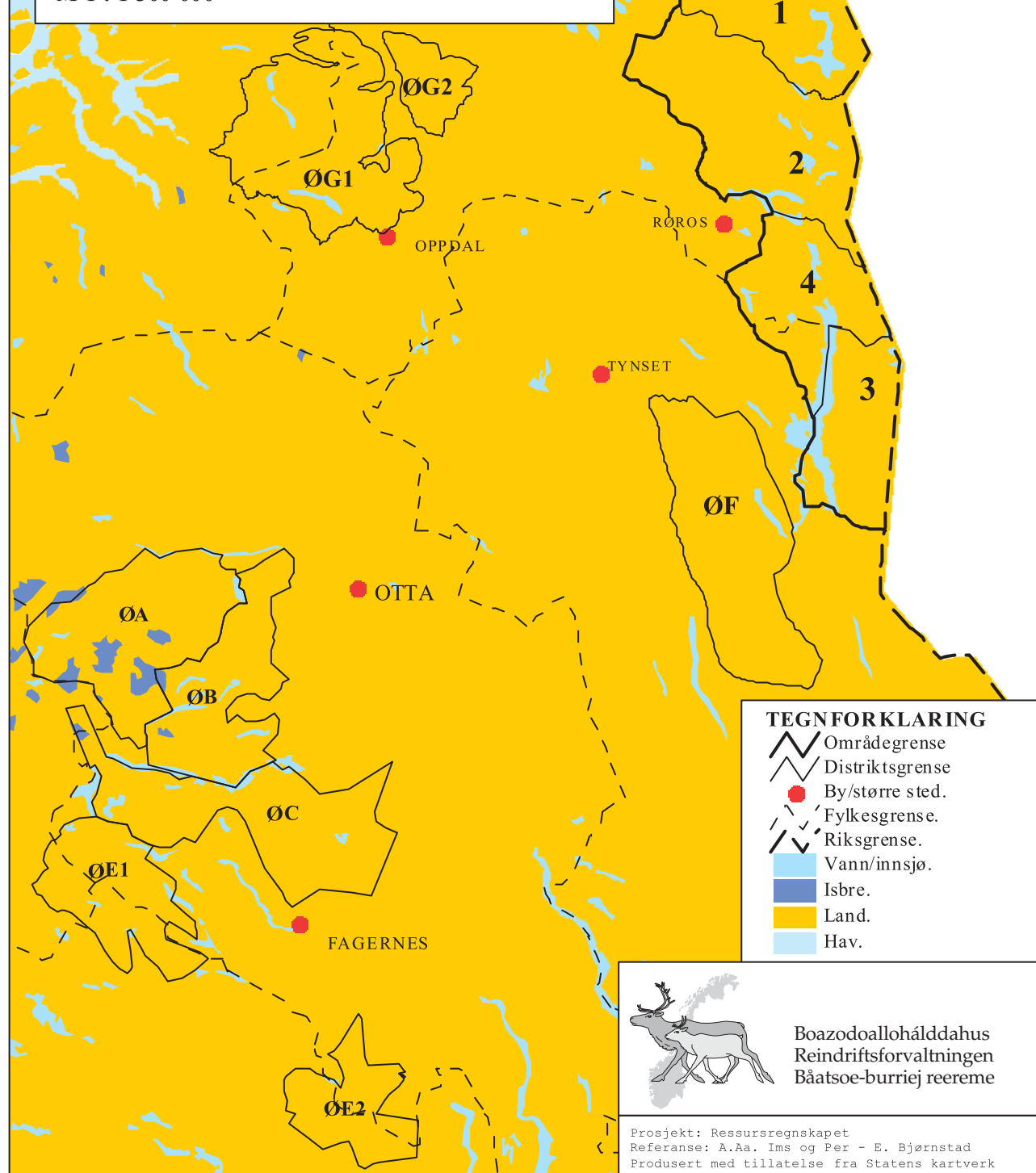
2 Anslåtte bruttoarealer.

Sør-Trøndelag / Hedmark reinbeiteområde, Trollheimen og tamreinlagene

Reinbeitedistrikter

M 1 : 1 500 000

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

Adresse ved retur:
Reindrifftsforvaltningen
Postboks 1104
9504 Alta

www.reindrifft.no

FOTO: LARS H. KREMPIG. TRYKK: FAGTRYKK IDÉ AS

